

۸۸۵۰ - ن

کتابخانه مجلس شورای ملی

کتاب کعبه لاهوتی

مؤلف: خدایت اللہ ابن محمد بن نظام الملک الابرقری

موضوع

۹۰۵۷

شماره قصه

شماره ثبت کتاب

۷۹۱۶۶

۱۱۷۶۸

نظری و فهرست شده
۹۰۵۷

بازدید شد
۱۳۸۲

۹۰۵۷

بازرسی شد
۲۶ - ۲۷

۹۰۵۷

تکلیف
جعفر سلطان الهرا
۱۰۰ تبریز ۱۲۶۵ قمری

فالحمد لله الذي ابتدع الورع. وانا لهم فضلاً نظام مقادير الصادرة على الهداة وحنهم. وعلى صحابته الكرام وآله. اما بعد جنين كويد محمد بن كمال وجامع اين قرآن واما اسم عيل بن نظام الملائكة برقوه المشهور بيا الملائكة غفر ذنوبه وستر عيوبه كه هر چند فاضل هر عهد در هم تزل رسائل مباحه اند و كجسه فاضل پردخته و بوشايه تكلف ع اما بنا بر آنكه انشاء في است كه بحسب تفاوت زمانه متفاوت میشود و ان تغيير او قائم غير ميكرد و در جمله تغيير است كه در اين دوره مشاهده يكي است كه پيش از اين طرف اطلاق و اغلاق ملحوظ بوده و در تنوع عبارات و تشبیه مقدمه مبالغه نموده اند مثل آنكه مطامع مكتوبه ميكند مرسى نوشته ايست كه هتيكه مستند بحسب سعاد و جهاد مستند احراز هدا است اما باشد و نه هتيكه كه سابق مرضى رحمان و فادى رحيم سجاده و بصيرت نياي عواقب امور و احوال از سر ايقان تمام و امعابالغ در مبادي وقوع ملاحظه كند و بسطى كه در ظل ظليل ان عالمى از مسموم قهقار و لذعه هاجر احصاء ترفه يابند و رهبرى كه هر كه بادىال حسيه ان قسك كند از پستى خمول به بلندى ساهت سد و قد رسكه كلد

در بعضى از نسخ

له چون سينه معرق پر شياطين غرور باشد بفرع استيلا هم شكند. و فواغنى له. و فضا جمعيه تر باذ پریشانی نوزد. و در اطراف ان نظام آن انتشار حوادث بحال نيابد. و يقينى له ابا طيل سرانى غرور. و فرخرفات كاشانه قوپ عنان عزيزه او را از توجه بصورت نجيبه اسباب نجاه اخف ياز ناز داند. و ذلوى حسن كنصوره خجل آن بر و ديوار رفركار باقى ماند. ذات بزرگوار خداوندى راى مسجع اقسام فضائل و مستوعب انواع دانش است شامل با. و شع معاليش روشن و عصه بارى مقابله سهام مكان بگوشن نظر فواذك مسرور و وجهك ضاحك. و امرك منفاد و حرك كامل. و الكون ملاحظ جانب الجاز و ايصاح مى كند چه پنبغى للكاتب. ان يبيع الكلام على حبب الامانى. و يخطط الالفاظ على فذو المعانى. و نا يمكن لب مفضود نوشتن كوشند نا حدى له صدر الكتاب از تعرض القاب يرموض ميشوند و دعائى له بذكر لقب يا اسم مكتوب اليه مشعرى باشد الكفائى نايند. و سدر القابل يدي سخن بسيار دارى اندكى كن. يكى راه مكنز ده را يكى كن لاجرم اين ضعيف كوشه نشين انجن فاضل. و خوشه چين خرمين فضايلىست. از منظوم و منثورى له در زمان و مكان از مدشان

ارباب

در بعضى از نسخ

متزیلان الشفاط کرده . یا الهیانا در اشعار خیرات از خاطر فانی خویش
استنباط نموده . درین اجرا یوحیی موحی جمع آورده . وسیعی کرده با اکثر
کلمات متداول و ایماث قریب الفهم باشد . تا طبعها در سر متغیر نشود
و جنایات منتهی را ندیده باشد . مبتدی را بهضم بود . و چون این معنی
مبتنی بر امر و اشیائ محل استحقاق و زانی بوقت . اعنی جناب اکبر مآب
صاحب صفت جامه کسوف بادشاه و وزیر مبارک را میبایست
تکمیل فضل تو و عدل کسوف هنر ساز هنر افراز هنر منزه نور المقدس
من انوار حیدر البدر و الشهاب المعترف من ثیاب عینده البیرواحیات
عالی ذات متعالی صفات مظهر آیت **در رفع بعضی کلمات**
تعدله و اکل حکام زمان احیای انبیا صنادید جهان **پیش**
در شرف و غروب صیفت بزرگیش منتهی . در بجز ذکر گیریم در استاز
تدبیر او بمرید ملک رهمنون . تقیر او از ترجمه عقل ترجمان
لازال قدس رفیع و صمد منیع . باسم مبارک اش موخ کرده و هائا
افول **نظم** زین عقد جواهر کلامی کردم . جوهر جوهر باین کسر نمائی آدم
این طریقه قلبی بهمان آله انزا . بوسوم بخود بجای می کردیم
و این مجموعه را به پست باب طوب کرد اندام و در هر یک نظم و نثری
چند مرتب و نامرتب نوشته و اغلب قریبها آنت که فرد فرد تلفیق

نوان کرده و بعضی از ابواب بحسب تنوع اطوار سخن بفصول تقسیم رفته و در
فصلی که بحکم قیاس احتیاج مطالع العیتر بشیونک باشد بنسبذ بیا احوال
نوع اشباعی جاسف اسنه بل که احیاناً مالمونی تمام بخیر کرده و قداحه
اول

در مطالع مکتوبات

دوم

در عرض خدمت و دعا

سوم

در فراق و شیناق

چهارم

در وفا و ثبات و فصل در معانی خاص

پنجم

در انکسار و ذراع مفارقة افده

ششم

در اهل پیش از ملاقات و فتنه

هفتم

در شکوه و خلق و خلق و فصل شکر

در شکر حق و حصول لایزال انوار
در شکر خلق

در انواع سرکایان در صفت فضیلت
در شکریت و کار

در شکیه نه ملال و نه اندوه
در شکیه نه زحار

در شکیه نه طالع
در ظلم و غلامی

در خولایق و در صفت فضیلت
در اول

در عزت و ترک فانی
در سیم

در عزت و ایثار
در عزت و ترک انانی

در عزت و ترک عنایت
در عزت و ترک عنایت

در عزت و ترک انانی
در اول

در عزت و ترک انانی
در اول

در شفاعت و سبکدوشی
در سیم

در شفاعت و سبکدوشی
در سیم

در عزت و ترک انانی
در اول

در عزت و ترک انانی
در اول

در عزت و ترک انانی
در اول

در عزت و ترک انانی
در اول

لارسم

در خند کردن

دولسم

در معازنی و در آن سه فصل است

لارسم

الاول

در تغزیه اطفال

در تغزیه رجال

لارسم

در تغزیه عورات

سیرفهم

در سلبه و غنی

چهارم

در صورتی که بکایه نویسند

پانجم

در مضاع و در آن نور و فصل است

لارسم

الاول

در صبر و نانی

در ضعیف مطلقا و رساله فیما بین الملل

و دستاوردن

لارسم

در استهزاء و فحشه و تعجیل

لارسم

در تخیل و ملل را

لارسم

در دفع کشتن

لارسم

در انکسار باد اناجیه دانه

لارسم

در تبخیر یعنی تخویف و خرید

لارسم

در حذر از سلاطین

لارسم

در کتمان راز و قله طام و کلاه

لارسم

در مشافقه

لارسم

در حریم و احتیاط

لارسم

در مسافره و کسرت

لارسم

در انکسار احوال و فضیله انساب

لارسم

در حبس و حبس

لارسم

در علقه و غفر

لارسم

در تواضع و انقیاد

لارسم

در عمل صناع و قول و صلیح

لارسم

در فاع و تخیل و عز و توکل

لارسم

در انکسار رسول دانسته و فرشته

شازم

در طبع استعانه و در مصیبت و فصل است

اول	«طلب طلبنا»
دوم	«طلب نفقه و عیاله»
سوم	«طلب حضانة»
چهارم	«وفاء و عدم و انما لک»
پنجم	«طلب اجاقه انجلی حاضر شود»
ششم	«طلب ملک و غیر و عویلت»
هفتم	«دعا و در پیشش فصلت»

اول	دعای جامع
دوم	دعای مسافر
سوم	دعای اموات و اهل عزا
چهارم	دعای شفق
پنجم	دعای روزی که می بیند بارند
ششم	دعای روزی که می بیند بارند
هفتم	دعای روزی که می بیند بارند
هشتم	دعای روزی که می بیند بارند
نهم	دعای روزی که می بیند بارند
دهم	دعای روزی که می بیند بارند

<p>لادع</p>	<p>لالول</p>
<p>«علم و علمای او را که مکتب در آن است» علی</p>	<p>«غفل و غفلاً»</p>
<p>لهارم</p>	<p>لسیم</p>
<p>«وجود و جوده»</p>	<p>«عدل و عادلان»</p>
<p>لشسم</p>	<p>لاشم</p>
<p>«کارامه اهل این و محاسن او صاف» مطلقاً</p>	<p>«خا عذو شجاع»</p>
<p>لمستم</p>	
<p>«هم با فساد امر فضایل»</p>	
<p>مسستم</p>	
<p>«او صفاتی منفرد»</p>	

وما قول ارفقصل ارباب في مثل المسمومين له بائنه بلهم اصلاح قويا بده
اين سطور بمقام سفره حاله نوقم هجوم احايه شخطل وسطور رشده مع قويا
انها وقت في شرحها طول ويطاي تر بنوزه له ازمانون خاطر فانيطاله
بحر من دفاتر كما ينبغي رجوع افند واسال الله انعام المؤمنين لا ثام هذا
التعليق وبيده الله الكسالة مساعف كند ووزكار بقرا عده
مشاحه غايده و اين ابواب انعام و اين آخار با نجام رسد ذي ثلث
المشغل با سدر امثله و عندنا ماما و امثال اين تجيرات يدان ملحق كوردان

بل انه لم يجد ديارا ثريته ودله وميطة بل بسطير وجيزا شدا ن شاله بحوله
 ومنه وطوله ومنه مام **ومطالع مكسب**
 سلام من الرحمن نحو جنا . لان سلامي لا يلقى سلامه
 يا لاني ادا وصلت اليه . قبل الارض ثم قبل يده
 سلام كايام الشباب طرا . وعنه التلاقي بعد طول التما
 على حضرة طاك قبل ارضها . شفاء الاعلى رغبتي في التما
 سلام على وادي الاراك ليشي . حلت بعاديه مكان سلامي
 سلام واهداء السلام من البعد . دليل على حسن المودة والعهد
 عليل سلام الله يا عا به المني . تباعد شخصانا وانت قريب
 خيا لك عيني وذكرك في فني . وحلي في قلبي فليكن نعيم
 نعيم الصبا بلغ سلامي اليهم . بفضلك وارفق بالهوى عليهم
 وفل لم اتي وان كنت غائبا . فقلبي وروحي حاضر بكم يقيم
 طال شوقي الى محبتكم . ايها القابون عن نظري
 روز وشب وبنج والشمس . فاسبلوا عن خيالكم خبري
 هذا الكتاب فليكن في انشائه . ياليت قلبي كان في احشائه
 معاشر اخواني سلام عليكم . لقد طال الاشواق متى التكم
 اقول وقد طال التفريق بيننا . الا ليني فليكن بيني وبينكم
 سلامي تلك المعاهد اتمها . شريعة وردني او محب شالي

ليالي لم تحذر حرورن فطبعة . ولم امش الا في همول وصالي
 فقد صرت ارضي من سوالن ارضها . تجل برفق او بطيف خيالي
 سلام على اللجائين السر والجود . عديد المحي والرمال والنل والفطر
 عليك بكل ارض انت فيهما . من الله الحية والسلم
 بذرك يا خليل لنا السور . وفيه لنا الدائمة والجور
 ومنه هاج شوقي وارنياسي . وما في غير ذلك لنا السور
 اذا ما سمى الزك العرا في فني . ولم يكن المسرى اليكم مع الرب
 جعلت لاني نايبا عن سروري . ومن لم يجد ما دنيتم بالرب
 لاني هذا يا اما في وسيدني . وفي القلب من شوقي اليك لبيب
 ولت نصيب العين من كل لك . فغبت فما للعين مثل نصيب
 فلا تحسبن اتي سلوئك بعد ما . بعدت وان النفس عنك تليل
 كنت لاني والدموع سكيل . وصبرني على الحزن مثل قليل
 واجمان عيني بالبقاء قريح . وقلبي مشلولي الفراق عليل
 كنت وقلبي يعلم الله ضيق . ودمعي مسفوع وجسي ذاب
 لقد ضاقت الدنيا على باسرها . وذلك لاني عن جناب غائب
 كنت وليالي مد الله ظلكم . لما يكون ليالي الصمت ممدود
 والصدر ملتهب والقلب مضطرب . والدمع منسكب والصبر مفعود

سلام كانا لك عداوت
 على منيب الكفاي والندوة
 على منيب العداوت والندوة
 من ان من العداوت والندوة

ولقد ذكرنا في السنين والردى
والحب تطل والرياح عاصف
ومن الاعادي في الشواطى سكر
ويرى لاصحاب السنين عول
والله ما الذنك الجفون طلق
فلم انبئه الا وذكرك صاحبي
بدلنا لم يادعد راحة ليا
فلا كان ليل ما ايت بذكر لم
عليك سلام الله طيبا ونفحة
كسبت صديقك نغفوصه
حدثت لنا حين يلفا لفلان
احد اليك طربا وشوقا
الاربع الشمال الجوف حتى
بالله اقيم عن ضمير صارق
لو كنت اقدر ان اللون كان ما
عليك سلام الله اما قلوبنا
مرامى ان ارالم كل يوم

متيقن لنلاطم الاموا
والليل منسحل الذوايد احى
يخيمون لعان وهيل
وانا وذكرك في الدت تاجي
الا وذكرك حاضر لغوا دي
ولم اغمض الا وطيف طارقي
قطر فذعين منك ما كنت ليا
ولا كان يوم ليس فيل اشغاليا
كافح من صدى الحبيب نسيم
ونسيان عهد الاصدقا ودميم
يا جيل عن شوقى اليك لسانى
ولكن من يلقاكم حنينى
نسيم في الليالى اخبرينى
وهو الشهد على فيما قلته
حورنه شوقا اليك لكشفه
فمضى واما ودنا فيحسب
ولكنى بعيد عن مراحى

ادام الله برفقك شوقا
نسيم الصبا يلح اليهم محبى
فلو انى اصبح منكم مفارقا
سليم صبا جدد تحمل رسالة
الى من زماي في يديه وفل له
ايا بلد اوقفا نى طيب ارضه
سلام غريب بان عنه زمان
نسيم الصبا ان جوف ارض احبى
ايا اهل ودى سلام عليك
تروح عنكم بغير اخيارى
سلامى عن وجد بلبع ونبغ
على حضرة المذوم صوف قد
لناى الى من لو ملكك اغنى
سلام كما بان على قلب خائف
اغنى بلك نام بولخيرى بى بيان
من اى صبا وفسر بكونى بولنام
فى نويهم شيل ران نا، ده

الايام برفق بلفهم سلامى
وقل لم ان الطرار بعيد
فقلنى مقيم عند لم نوعيد
عن الزاير اللهاى طاب اقبلا
فيل الصبا بغير راحة
عليك سلام الله ما طلع الدد
ولم يبق وبه لاجبوا واصبر
فقل لم قد مل من حرم صدى
ايا من موالم فوادى سليم
وقلى وروى ليدىك مقيم
ولكنه اشواقى وفوط غرام
وان جل قدر اعن بلوغ سلامى
اواجه قبلك انا رنعله
سلام لوجدان الحبيب حبيب
ببغام من بدو بربو ببغام اوپار
نوى روى بسلامت سلام بومان
كاجلى من نام خوذ بونى

حضرت شریعت نبی و عبد العزیز فاضل فضائل اسلام خلیفہ رسول علیہ السلام
فلان الحق والدين **مسند** ان هذا وندى لم يمد خلافة عبد
آفرين برحض او حضرت جان آفرين . **مسند** بنام خداي و توفيق عاده
نويد و توفيق بال . و نوافذ الحش مشرفا فافند من كمن طاع و طلق
جولحق **نفا** جناب مصطفى شفا و مجلس مرصفي و دار نفيس النفا
العظام انخارا و لاد سيد الانام . **مسند** من بن مسند لفا . و ميتين آية
سيادة بال **اه** جناب العز و ندم صاحب كرهوان بناسيد من مفا و
ندوين مكره سرفرا بال . **جناب** عاظمه ما رخا وند و مدي نيرمانه
الم العوالي معار اطلال المكارم و المعالي دين كرام اكره بان مشهور
و مشهورا بران را و دوله دنيوي . باسعاله اخواني مقرون بال و دين حاضر
و كوش غايبان از روي اتصال . و روايت افضل ملو و مشون . **انام**
منبرك جناب مبارك صاحب تاني مسجع كالات نفساني افضل كابر
زمان . اكل لباد و دان كمنشا خبرات و نايغ مديرات است و ام
متصل بال . و مرادات ديني و دينويست حاصل **شاه** انسان خلق خاتمه و موم
يكانه شيخ الاسلام مرشد طوايف الانام . كبناء اكره زمان و ملجا صناديد
دورانت هوان اعوان و حد ثمان و ضمان امان بال **طيف** انفا عيسى
هوان مرقع ارقاع و شفا حق اشباع باذ **منهم** آئين حكيم هوان بطران

و انش نوال الامالك الحكم مطر بال . **شايخ** او كاش در حال ملوك
و اكره معوز **لظاظ** لطايف اعطا و طرايف موافقا امام المذ كويت
اشلا المفسرين حسن الوفه هموان ميتين حفايق كلام خالق و فبايد
رعام خلايق بال **شيش** راي صواب ناي شير الحضر صلاح المملكه هموان
مصلح مفاسد امور و مخرج مقاصد جمهور **بالعاج** ايام مقنن حاجي عظم
ملك الجار في قنات الاختيار **بالعاج** لاجل المملوك و جمهور ديني و معال شير
بملا اقبال الملوك اعظم من عجم نامدار الملك . اسد المعارك
نخاع الدوله و الدين . **مبارز** الحديق . بيش مران . هزبر ليدان و دوان
و در كرم و شاع صدي كهنه بال بلذ نام **شاه** بلذ العارف . بيع الاشيا
الحجبة الزمان . نافع الدور **و** نافع الجوهري عارف الحزين . عمن
آيات الخلق مقدم اهل البصائر **صفا** فدي القرآن . مبدع اللوان
كامل الصنائع جامع الامم **الصبا** كمال الزمان جمال اللوان .
انيس الانام حلين الحكم . فايذ نام الذوق . مطلوب اهل الشوق
نزهة الغلوب . كاشف الكرب . راحة الروع . مرهم المروج . مطبوع
الشمائل . زينة الخيا **المراد** نفيس الدوله رئيس الملة جمال العزفة
تمال الطائفة . مخربان دخر الجار **بالعاج** **دوم**
نوك شكاهم بسرخي بر پياض روي زرد . و قد دل مي نو بيد حاشا لستار

ای لایم صبح الی با زلفانی او دشت . آفرین گوئی بدتر خضی که ما را یار دشت
 سلام من برسان ای سید بال صبا . بدان دیار که اینجا مقام یار دشت
 و کرم اول نباشد با کوی آهسته . که در فراق رخت زینش نه کار دشت
 ز روی لطف و توفیق یار دشت . دعا و خنده من بجز خنده او دشت
 ز بیم از خدا و ندر بال آرد . در از منی که شرح آرد و مندی
 خدمتی که در هر دو ایام مستقر است و بر هر کذا خلاص مستقر تباع و مرسا
 می دارد . خدمتی که نجات تر با طبیعت وصال مفاصل بود . و رخت آن
 باه و بده صفو زلال مایل باشد . **جگونی** معشوق علی عین عاشق
 و قد صدقه عنده صروف العوائق . باین سیر سلطنت . بلب خراغ . ملوث
 داشته . بساط عالی را بر فوتم و اعتراف می آرد . او از من بگوید بنفیدیم
 رسالت . و طایفه عاده و لذت دهد میگرداند . خدمتی از هر صرافون . و دعای
 از حد پروان ابلاغ و ارسال می رود . دعای که طریقه نیست بسایم آن معطر
 شود . و شایسته که غده روز بنیابش بر منور گردد که نور ساینده می آید صدف
 و دعای منقرض صدف و صفای مدح شایسته مشعل بحر و وفای یار دشت
 منطفان در کسوف صوف نمایند . و منتهای از طریق عاده گویند معروض و
 مرفوع می دارد . فی الحال **مقدم** می بیند من فرستم . صفایا غایب از مغیرات
 منزه . و از مکررات معصوم . نجات آن خلاص معهود و فزون مرفوع

می گرداند . و می گوید **بیت** چند از سنن لایم صبح گوید . از نایب بر اسلامت و دود
 باطل به مرصع . و رواج دعا و خنده روانه می کند . و باقی فلج حر و رواج
 شاد و دشت . و جوی دارد . **بیت** خالص در راه صفا احرام و فراق . و در
 موفق فراق فریاد استیغاف کشته . خدمتی که کمال آن بر جو پیا ر خلص
 بالا کشند . و زلال آن از منبع اختصاص فاضل شد خدمتی دارد .
خدمتی که اسباب بوالا را جنت ظلم در بجای می آورد . و دعای که احوال
 مصافحه را سلیم گرداند می گوید . خدمتی مبانی آثر ثابت نهال و عبودیت
 فواید آن محکم بنیاد . مرتب بود می گرداند . دعای که زین آنرا شمیم
 غیر ولاد است . و شایسته که صیقل آنرا غیمه باز می و فاقه خواهد موطف
 و مودتی میشود . بعد از رفع خدمتی بخوشی و لذت کاشی که ایام مواصلة
 میان ما دین بود . و طیب که حدیثی که به حکام منافست میان ساین
 و بی غایت دعوت **بیت** سرم هنر جهان مستحق و فاقه نفس است
 که بوی عبودیت کل غمی بود بشام . قصد ویرانی میر می گرداند . و رواج
 ضرائق فواید هر چون اساس آسمان استوار . و مبانی آن چون او نادرین
 باید از مرتب دارد . **بیت** از جمل من عقیدتی که آرد نقصان کرده دامن کمال
 ان نگردد . **بیت** از جمل من و دعای باشد خدمتی بخوشی اعند ال هواء حوائی
 و روق شراب بجائی . و لایم نیل آمانی . و حسن جلی غوائی . رفع می کند

خداست که اینها نیز عیون است صادفانه می توان بر مدارد و در حال بظهور و
 و در حال و مقام انوار ضیاء مبارک می باشد و می گوید **مع**
 که از چشم و بری بدیدار می شود در مقام انوار که طول عمر مفارقت و درانی
 متوجه می آید بخار فخور و نفار و تصور بر حقی جمال و بساط جمال آن نفوذه
 نشاند **مذات** مذکوره و ضرایع مشنفا فانه معروف می دارد **خدمتی**
 چون نسیم صواب بکشد لکشتی بل بحر غیم لقاء و نشان جان فرائی **مع**
 پیوسته مثل معطر آب که مرشوش است عرض می آید دعائی که ملا اعلی را
 بر آمدن ترهج نسیم نباشد **بیت** له سورۃ الانعام من قلب عبده
 ومن فیه فی مدح سورۃ الحمد دوام دولت دین بناء را بنفیس می رساند
 خدمتی که استعداد و رجائی دل به الصلوات ثابت و داد جمیع اعتقاد و استیضه
 مرفوع دانستی گوید **بیت** در سر دعای تبارک از امان تا نماند باشد تمنا و تقاضا
 خدمتی موقوف روح و مدحی معنی انوار فتوح **بیت** للفظ المعناه و قول عرفه
 و طیب سجایا لک الحسان رولت **بیت** بحال عرض تبلیغ می باید ضمیر ضمیر مدحی
 شاهد حال و معنی قلم مقال باشد که جمیع وقت و زمان فی کل مشهور و مکان
نظم نازد عاده و زیام نیست خالی بکنس و زبانی او پیام نیست عالم را
 و زجور من جالدر آن صفت نیاید خدمتی **بیت** جوشانی اشعار یاد مانی زمان
 در حق و مقام لابل نام ایام داعی دولت و راعی خدمت **بیت**

در بیان و نشان

الله یعلم ان القلب فی کل **بیت** و الحال یشهد ان الخلق اذ فی
 وانی که و حکم کل حادث **بیت** بولید و لکن من الیقین اخرج
 ومن ذایطین الصبر یوقد حیم **بیت** ومن ذلک ان الیقین لا یمنع
 الصبر من رجل و الوصل من عمل **بیت** و الذم من عمل و القات من عمل
 فوادی بنیران الدراقی حریف **بیت** و ناطق عینی بالدعوی عریف
 من المدا مع ماء الشوق یخرج **بیت** و فی الامتاع نار الوجد یفقد
 فذالك یغرق جمعا کله سفی **بیت** و ذلک یغرق فلما کله ضل
 یازار سوار از صحنه آن مرشد علی **بیت** حتی برامه تلخ بعض اشوائی
 الا با صبا بعد منی تحت مرشد **بیت** فقد زاد فی مشرک وجد علی
 نسیم الصبا فل لا حبه مفقود **بیت** لایم علیکم کیف حالکم بعدی
 الله یعلم و الدنیا مفقود **بیت** و التیش من قتل و الدنیا و دور
 لا کف حندی و ان ما فی النور لیک **بیت** احلی من الامن عن الدنیا و القبل
 و اللغز و ان ما فی الحیث **بیت** عدل اخو یفنی من لا حل
 رحلم و طول الیل یفی و یفکم **بیت** سوا و لان ساعرون و نوم
 سوا لدارک فیه من حبه **بیت** لو کنت لی فیما القدر لیس

للفأخشن على بعد كم . يا من رأيت في الجنة محبوسا
كانا لفنا للتوى وكما تارة . حرام على الأيام أن نجوعا
تبعيا ورعا الأيام لك الحلق . فيها السرور وفيها اللبس متصل
عين القوافي الأحداث باينة . والدمع في غفلة والنمل مشعل
كل الدهر يوم ما لبس بجود . وأيامنا باللوى من نعد
نموز تقصت وعيش مضي . بقى والله لك العمود
شوفي إلى تغسل لقل فوق ما . بعث الشبان بالسفن الأقدام
وقدت زمان الوصل والمجال . بعدد لذة العيش قبل المصاب
الليلت عري مني للنفى . ومن مدة الجو لم قد بقي
له رطل عده النوى باللوى . كان الذئب لم يخلق
حديثا سمعناه فيما مضى . يمتي الوصال فلم تترك في
وكل مضيات الزمان أينا . سوى فرقة الأخبار عينة للظ
والله ما هبت بعد فراقكم . عينا ولا استنست شيئا ظلا
لكن على كابة من فخذكم . روي بكا ذل بعدكم تنقطر
واذ الحصور مسرة أوزة . ذكرا لم يمتي ما أبصر
لا تحبوني زمت عنكم شوقي . هبات ذالك عطر لي الخطر
ولي مقلة عبرى يفارها الكوى . ولي كيد حوى حيننا اليكم

البحر لوسلطان خولت
 ح السور على الجسد

اسادنا لانسو والعهد بيننا . فنبينا لكم مثلي حرام عليكم
لاحبون الفراق بدي . الأعدا ما نحوكم وتشتون
واذا الشقي فلبى اليم فراقكم . عللته بلدي أيام اللقا
وحلة حالي أن نغنى سلمية . ونفصلها أن القوادسقم
عدهى بنا ورداء الوصل جعنا . والليل أطوله كاللح بالنصر
فالذي ليلى مدعا بواقدكم . ليل الصدر فصنعت غير منظر
أوليس من جدى العايت أخت . فارتنته وحيت بعد وفاء
يا من يحالي البعد وعند تامة . ارحم في حبيب عند حافة
وقد كنت أختى الذين قبل وفوه . وما زال صروف الدنيا يحى
الا ان رماى الذم عن قوم غدر . بهم فراق كس ليس يحبر
فقدنا بعد اجفاج وحكدي . صروف الليالي بالاحبة ندر
تفرعون الرافدين بنوحا . ولا غصن لي حتى دى أرمذ
جئت لخر يموتى وفى القلب لوعة . توفد في احشائه كيف يوقد
ينضح الطاعنين عن العراف . وان في حوافر ادنى بالفراق
الاياحادى اللجباب مملأ . فاقى من سافرك في سيات
وقل للراجلين غداة ساروا . بربكم متى يوم الملاقي
ابدا نحن اليكم الارواح . ووضا لكم ريحنا والراح

وفلوب لودادكم نشنا قكم . والى لقاء جالكم ترنا شح
 جود دعالى مجودكم يلقاينكم . فالصبت عند ليقاينكم مرناع
 عود وابهور الوصل من غلبتى . فالجوريل والوصل صباح
 انى نذرت لى لقيتكم مرة . ان لا اعود الى فراغك ثابته
 طوبى لمن يحظى لى لى بخدمته . ويقوم فى الخدام بين يديكم
 اليل اشياى دايما يحدو . وحى لكم وف على مؤيد
 واني ارياحى من بكاهامه . لى شجن داوبنه يشوب
 كان حام اليل حين نجابو . حزين دكاس من رحمة الحزين
 ليس يحزن على لسانى شى . علم الله ذاسوى ذكرى كا
 وثنت حيث كنت لى . فنى اين غنت او حضرت نكا
 وما نظرت من بعد بكم على . الى احد الا وشخصل فابل
 وما وفدت الا رايك فى الك . كابل فيما بين جنى نازل
 على الحى سرنا عظم ووافوا . سلام وهل يدنى العبيد سلام
 على قلب المهوم من مفضل النوى . ونلنا له ما لم يطفه سلام
 الا قابل الله اعجابه غنى . على العفن ما ذاهب حين غنت
 نعت بصوت اجنى فنت . من الشوق ما كانت منلوعى حاج
 الى تلك الديار تنق قلبى . حينما ان يكون على انفسام

فوجهك قلبى وهواك دينى . ووصلك فى الدنى دار السلام
 حديث الشوق لا ينهى بلب . ولا يدنى بغيرين الكلام
 عرج على الدبع من كوماناسلم . رسوم دار بما لم تغف القدم
 وبلغ صبا بانى مغلقة فقتد . يكاد يعجز عنها السن العالم
 وفدا لساكن دار العقيقى عك . الم يكن بيننا شى من الذمم
 نعم نعارف الازواح وايلىقت . فلانما كرت بالحنان والشم
 ذاك النعارف لا ذراك باصوة . ذاك النعارف لا قرب من الختم
 ان الذى ذاق راح الحبة ازل . لا اننى سكرته فى آخر الالم
 تشاق بينى جبالا فاطلعه . من ياذع العزى الكمان الك
 حاج شعوى الى محبتا كتم . كل صبح نسيم ريك كتم
 انتم ان نسيم ام لا . لا ادنى القلب فطير نسام
 ان ندانى الديار وبعث . ان وسط الفواد ماواكم
 عبرات اريدك منسكب . وصورات حبيبه ملتصت اما محتاج
 شمع نى داند . نوحود وصنى دل حرفى بوضاى **نظم**
 معاهدنا فطال عهد مولدك . فسفيا لاهلها واهلا لدارك
 اولئك سادائى الذين عهدتهم . فبعد العيش طاب بعد اولئك
 وكاتوا وكنا فى نعيم ولهم . نغنى لبايات النصاب هنالك

ففنى الله بالدقير في بيتي وبيتهم . وغاية حال العاشقين كذلك
فقدنا اخوان غربة **نظم**
 والى غريب بين بيتي واهلها . وان كان فيها اسرتي وبها آهلي
 وما غربة الاثارة غربة النوى . ولكنما والله في عدم الشكل
 ما كان ذاك العيش الشك . به كنت لداكها وحل حمارها
 ان كنت مرغلا نفسي وداكها . نحو القراق وقلبي عندك با في
 اذا رايتهم سنا برقا دج . فانه شغل من نار شوا في
 عليك سلام الله يا من خياله . يكون مدني الايام نصي فداي
 اراه بعين لا اري غيره بها . ولم تشغل عن يطير فاد
 وحالي في بعدني من الحضوراني . بخيرتها اذ كنت ناصفة الوطر
 كما انبت الماء جفت عذيرها . وحال نبات الارض رافه القطر
 لم ينق مني القوي عينا ولا انا . ولم يدف بعدم عيني ليد كني
 ولم يدع لسرور العيش شافيه . اهلكتي كل من احبابه محورا
 نذكرت اياما لنا ولينا لينا . مضت بغيرت من فيضنت دموع
 قبل بعد ندمي الحبيب اصل . وهل الخوم قد افكن طلوع
 حوام لكم ماء الغزاة وطيبه . اذ لم يكن لي في الغزاة نصيب
 اما جفايدكم **مصرع** شاكلي خوروا انك غشيت بايد خوروا .

لدرت الكرى حتى اراك محروم . ونار الموى بين الغشا يتضرم
 وان جفوني ان وبث لليلة . وان طاق عيني اللاليم
 هل الشوق الا ان ترى منجته . قويا ولا يرجي اليه سبيل
 اجن الى اهلي واهوي لغايتكم . واين من المشاق علقا مغرب
 احلاي ان كنتم نسيت مودتي . فقد زلني الايام شوقا اليكم
 والى وان جانت عنكم ضروري . فوجع نفسي والقوادد ليكم
 اذ اما وصلتم سالمين فبلفوا . سلام لي قد علم ان لا يرى بخدا
 وفولوا رايها العامري محروفا . بنار الموى والشوق قد باوروا
 ما سرت يوما ولا جاوزت حلة . الا وشوقه يثني دايبا عنقي
 اقول لوكي رايجين لعلكم . تحلون من بعدني العيش اليانا
 خذوا نظرة مني ولا فوا بها الحنى . ونجود وكشا اللوى والمطوى
 سلام على جارات سلمى فاشا . اعز علي المشاق من ان سلا
 سنى الله بخيرا دار خويم اجتم . وان تقضوا عهدي وان احوالو
 ان جعلتموه القوادد محدث . واجم جسي من اراد جاني
 والجيم مني للجليس مواضت . وحيت قلبي في القوادد بسى
 جا وال زمان عليت في نصرفه . وانى دهر على الاقر لم يحور
 عندني من الشوق ما لو ان ايسر . يلقي على القللك الدوار لم يدر

اذما القبا نحو لبنان حيث
 وما هي الا انما مشرفيه
 اذما القبا من صبا القبا
 منها ند ان الدار لم يدرك المني
 اشياكم اشيا في الارض ابها
 اسودع الله فوما ياذكر نعم
 الشرق الى القبا بك الميعون
 والدمع برغم قلبي المحزون
 افي كل يوم رحله بعد رحله
 فلي ابد اقلب لنبينا عه
 لحا الله قلبا للبييم صبا
 احيرا ننا بالخرج هل يسح الله
 لقد حكمت فينا الليالي بفرقة
 سني الله ربحا بالحب طالما
 نجد حتى نذكاركم كل لوعة
 حمل النسيم حكاية الاشواق
 احن الى نجد ونجد يغيبه

فليست الوم النفس ان هي حيث
 اذا عرفت اذت نسيم احني
 كان القبا منكم الى رسول
 وليس له الا النزا وررور
 واللام ولعدها والغاب الوطن
 الاتحاد من عيني ما خروا
 فسد طريق كل خزن دوي
 فدياح بسرعني الحزون
 نخرج نغني حبرة وزو عها
 ولي ابد النفس كثير زو عها
 الى وعينا لا نقيم دموعها
 يوم يكون الوصل من حنا
 سلا بعد ما المشاف طبع حوته
 حينئذ ان الوصل في عرسنا
 نمون فدا القلب دون حنا
 ارايت ضيقت وسابل العشاق
 وشقي على القيت الغريب اذ داوا

واطلب من الكناف نجد نسيها • ومن اين لي نجد وابن عدا رها
 ولم يبق الا ان اقول صبا به • سلام على ليلي وان سطا رها
لكوذي راي الفزع جد المؤلف اغلى شاة
 خيلكي في بعد اذ هل انما لي • على العدم مثلي ام غدا العدم رها
 وهل دوت بعدي القوي فلتنا • على كما امني واصبح بالك
 وهل انا مذكوذ بحجر لديها • اذا ما جرى دكو لمن كان كاليا
 كناية عن شوق شديد اليها • كان على الاحتشاء منه مكايها
 وان اذني معجزة فناملا • كناية عن اثارها في كناية
الله يعلم اشواني اليك وتغوي لي عليك واغلامني ومعتقدني
 مال اليك سوى الكتاب حول • يحكي صبا بابت الموي ونفوك
 ايام فربك لو نباع شربها • بدني وذلك في هوالك قليل
 الله يعلم ان النفس قد بلغت • شوقا اليك ولكي امنيها
 نفس الحب على الالام صابو • لعل متغيرها يوما يد او يها
 ونظرة مثلها روحا وباجبي • اسمي التي من الدنيا وما فيها
 طلل وفقت بها عليه سلام • افضي الزمان وللطاويز نام
 ايام ارصد في منازل اهلها • زهر النجوم بر وحن حيا م
 فداكون ميفات المسرة عديم • فقلت به فعلاها الايام

غدر الزمان به غافل غیور . ان الذی اوفاه علی الزمان حرام
 روزی که وی از شمع برون خواهد . بن چشم که تر چشمه خور خواهد شد
 فراق روی خود در می فلک در طوم . که چهره صال نیست در فاش
 اندک در دین و دین جان . این جلد توان کشید تو میاد
 دیدم ز غمت بی بلاها لیلی . نادیدن تو و عدم دیدم برب
 در نام الدباز قایل هم دل . حفا که ذوق فلیم خون غل
 الحقی ندما غل کشندو بدم . سربار می جوان بود در میست
 قضه جگم از کونا که کم . مردن به از این که زین مایه تو
 که کار به بر حسب فضا افشانی . مجوریم از یار چرا افشانی
 وحاشا خانه فلک که بودی . دین و اخلاص صعب نرم افشانی
 شوقی که بگذر بان بیان مایه . کل مو ز بان جلوه تقرر کسد
 دل در غم استیاق لای خوش خوره . جان از جگر خویش کانی خوش خوره
 آتش رویا تا تو برقی جگر . خالشی برسد که تو آبی خوش خوره
 فراقی که نه لست در جهان بنوا . که رویی جگر سید باد و خاف و مایه
 گفتی که کار بجان خواهد بود . خوش باش که وصل صاف خواهد بود
 عری که مرا در جهان بود کشت . و وصل تمکونان جهان خواهد بود
 در نعل صبور و کافیشان و می . اگر فستی داغ دوری زنی

این کلام در وصف
 فراق و غم است
 و در بیان
 کلماتی که در
 این کلام آمده است

للمؤلف علی شاه

ما نخل بار فوا و یا و ان نیست . بدوستی کشیم در دوشه دارانست
 هم خورد زغ از اگلکسار وود . غم آن غمت که دید اگلکسار نیست
 در جوئی یار صدف و ما لا . دله خون کشت و دین خون بالا
 گفتی که جلوه کشت بی نا حال . ایست که غم شنیدی حال لا
 جود از شغف دیدن پیشرفت . محاسن مراد و غم در بر
 ای بر دلم از فراقی تو بار جهان . بر جام اراد تو بنهار جهان
 در باب مراد وصل یکبار و دگر . پیدا نبود که چون بود که جهان
 هنوز وقت جوان و و اکسان فاق . بشو رفت و بیایان در عالم
 احوال بشو لیق و راه روز . الحقی غم هر آن نور می پادست
 در سحر کیم چون دوش باز رسم . غلام جان خودت ایست که دوش
 زیار دور و فلام جو غل لکل . مگر خلاص بخشد غم از این فقم
 بقاء عسری خواهم از خنایه جان . که رویی دوش بیتم هم برادیم
 دل و کشته فارغ از اضطراب . نه ام چه افلا کاست شد
 جو گفته که در رسم در کلام تو . هم در جهان جهان گفته شده
 وصل که اگر بانی زمر بار کشت . جوان خودت بخدمت مراد
 جرن حواصم به تو بخندین منزل . که دوش شدیم هم بخشیش منزل

این کلام در وصف
 فراق و غم است
 و در بیان
 کلماتی که در
 این کلام آمده است

این کلام در وصف
 فراق و غم است
 و در بیان
 کلماتی که در
 این کلام آمده است

تا خدا کشته ام ز خدمت تو . دلم از مرده را حقیقت جدالت
 اشتیاقی که در می را بجا می آید . خام را طاف تریب که تفرگند
 کوهی از مدان صحرای سرخ دید . با بنای که خوان سوخت و تو حیرت
 من بجان با لیز جان پر خون . غم بجان کشم یا بار که دوش
 جایی که فراقی آن دلفروز بود . که دل کسالت با پر سوز بود
 ای دین که است از غایت غم . خون جگر از مرده چوین رود بود
 اگر بنویس فلک شمع اشتیاقم . فلم جوهر که خیر از و فرو ماند
 صبر پاک که سرچشمی من . نیاز و از روی من بختی دادند
 در جایی که کشته ام ز تنگی . عود غمی که مهر از بنجان بر داشت
 بدوی تو خوان به جگر دیشم . کاری بخوار کرد ندان دیشم
 می نرسد از آن که حسنی دیدار . در دین بماند و من اندیشم
 سخنانی که در صحنه دل سطوت و سر برده سر سوز . از غم فراق و
 قصه اشتیاقی چون از آن در بخا و ز غوغا که قابل شرح تواند بود بنیای خواجه
 تو کول می دارد و می گوید **بیت** جان و دل من معشوق خدمت تست
 شرح غم اشتیاقی که در بن جان . چون میباید شرح شود در آیه بانی
 در باب نکلت شد . و بانی مال سفای اهل ریاضت . در بنای سلوک طریقی
 احوال مطابق صواب میداند . و باین بیت اخلاصی نماید **نظم**
 زبان فلم ز جان دلست . ولی و فضا در بیان فاصرت
 پرست اشتیاقی دلم را بجان . که بگوید در بندگی حاضر است

در جایی که کشته ام ز تنگی
 عود غمی که مهر از بنجان بر داشت

فراق و اشتیاقی که در می را بجا می آید . فراقی که ناشی از دارد که لاله میخواب
 آن که در منزل دل شود آری **بیت** عشق را عینیت که در بجز دل نمی
 سئل بر کسب زبانی آید و فدا کند . منزه و مخاطرت که در بار صفا
 اطلالی جایز دارد . یا جوهر خیر میز خداوندی نموده شام کینی غایت
 بطور مبارکش باز گذارد . و لهذا از زبان خال و فایلی گوید **نظم**
 صفت شوق وصال تو کم یا ناکسم . که تو خنود و ولی و واقف الشیخ
 نکشاید و در دفتر فلک دل من . که در اول آن صحنه تو فانی شد
 این دعا آخر صفت من بشری هر و طغر بشیر با لحنه از شیراز شرف
 مطالع می فرستد و می گوید **بیت** اشتیاقی شیرازی طویلس
 حیات این الهی من شریف . شد از فراق و مدعو به اشتیاق پیش
 از حد تصور است . و پیش از منشی که در پیرون از دایره خیال و افق
 رفیع احوال و لیل . و صفت شوق نه باندان غیر مرصفت
 که بعد از آن سنی بیان می یکنم . نعلش و المیناع به ریافت و لعل
 اجتماع زیاده از آنست که طول و عرض ساحه آن بزرگ جانی بل بیاب
 اشارت مساحت بزرگ دارد . و فی الحقیقه **نظم** در طرز استغاثی نیست
 شوق خود قابل عجب نیست . نشاید که قیاس فرماید که مخلصی که گذار او را
 حد جال با تمنا خیال افند . حال او چگونه گذرد . و الحال احوال **بیت**

مرار مانه ز باران بدوئی انداخت . که فاضلیم بهیچین کوان دیار آید
 مدتی . و چون غمی دیو یاز ناه قواف باران و اشتیاق غمگساران . باز
 وینار و سوز و گداز عیله مانده . و بی تعلق **بیت** ملول شد و این شیخ از وفا
 ملو طوع کند باعد از روز و سال . شوق لغاء و خیزن سیمای پیش از مرید خسته
 و استقصای **بیت** نوقص کم کجوسون به زبان کردم . کجا رفتن بفرستم آزاد
 از بار و افای طای طای شوق . و تحمل قدم در عدم غافل **بیت** نافی صبر بود کردم
 دیگر جاکیم اگر باشد . و چند ما عیش شوق غایت شک خنایچه زمام غافل را سباب
 کشد . اما **بیت** پیش نوحن لکوم از آتش شوق . شرم کرسوزد دل ز بول من
 چون شمع اشتیاق در پاتی پد کوان و حورانی بی بایانست . انقضای آن اجتناب
 اولی مبدلند آری **بیت** کار می که با خود سدا میاش . به زبان نبود که محضر بگریزند
 بدو از ناه و زکار و سالها انتظار چون دولت ملافا که گرامه شد . بنام آنکه
 زلال وصال با طفا و نایب شوق وفا نکرد **مع** آن آتش سید فرار خویشست
 عود سعاده اتصال بروقی آمال **بیت** نقطه شجبار عطف نایب ناله از آن
 دارد که معطش آباد به بحال کعبه و زلال زمرم خلاصه آن **بیت**
 مراد بدین نواشتیاق حدزانت . که نیاوران حرم را بیکه ضعیف است
 آرزو مندی بترو و سب و خنایه و نایب مخصوص بند مشتاق است . بل کجوع
 افای لزوئی و حوالی انتظار وصول رکاب عالی اند **بیت**

عاشقانه
 وادار که
 غرضه
 وادار که
 غرضه

مدد گوش شمال تا که نامت شنونه . سده چشم کشاله تا که رویت بینند
بیت خلاصه زندگانی و نفاق شادمانی تر چند روز میرد اند که **بیت**
 که رازین و حوالی بدو آن لغ و بلا آن حقیقت نسوی برده آری **بیت**
 یاد نفسی که با نور و زنی و زمام . ناز و بیسین هم نعمت خواهد بود
 فاتحه عقد سعادت و واسطه عقد مازانت مدتی میداند که دولت دار ملازم آن **بیت**
 افکار بود **بیت** که بعضی هم انحصار دینار رسند . گویم تر روز آرزو عیش انصاف
 استیلا شوق زلف از آنست که بخالد از موص صند که تمثال معازنه تواند بود
 و وذلك آجال بر سیاق این مقال بازی آری **بیت** بر ما شج وادش کنی از لشت
 در انتظار صبح وصال نو مانده ایم . آرزو آرزوئی که بنده را یاد و ال جنانا غافل
 ملو نور خاطر مبارک مشایع فریاد والا **مع** پنداشت که فاسد و جمع نورشا
 شمع آرزو مندی مطلقا بشاه دقلوبت و الا که موی لویه **بیت**
 ای صبرت دجال من اله . جلکم کامدنی هم در سیاه
 مایه راحت و پیرایه استراحت نوم امالی این حوالی محضر در حضور جنبای عالی
 بود لاجرم **بیت** در آنچه مایه کشاله و استراحت بود جو او برق ایکبار لرزید و نرس
 تقصید السالین زندگانی و آری ای کاش مرا می حضور ایان و صحنه و شادمانست
 لاجرم **بیت** اکنون گزینت مارا با لکری وصالی . بپوشیدن نخواهد خام بهیچ حالی
 بواعث حب وطن و دو اعش شوق امل و سکن و آرزوئی و دیدار اخوان .

عاشقانه
 وادار که
 غرضه
 وادار که
 غرضه

و نشان محض او را و جان اختیار از قبضه اهدار می داید و در جواب آنکه با سماع
 این کلمات متبعی میشود گفت می آید **بیت** نو که کند بقدر او و نور و نور می
 از آن بقدر باز می نویسد و می آید **بیت** بداند و خوار می آید از رسی زاری
 چشم آب فشان کشته دل آتش باری **بیت** سوز دل من فلم نیاید نوشت
 آری نبود کاری آتش کاردی **بیت** بنا برین بخت فکرمست بخت نیست
 نوزدی بفرمان خدای و ادعا و عاقلان **بیت** انحصار نموده و من شرح شوق
 نمی ناید و فی الحقیقه **نظم** نو که تا صید روزی یعنی تغیر **بیت** انکار اید را می آید
 اشیا فی کرم را بخت نیست **بیت** و نیز باشی بخت را آید را می
بیت **الخیال** هر چند درین گونه خدایت ظاهر الحلیس اینی ندارد بل **بیت**
 چون خیال تویش **نظم** خالی نیست **بیت** شوم آید که شکایه کنم از ناهایی
 میان طایفه که نظر عینی و روحانی می کنند و بوجهی تفاوت ندارد و کیف
 بخت خیال علی الدوام منصور وصال باشد **نظم** این حالت الایام دون لغاینا
 لیکن عیان الوقع ملقبیات **بیت** تصور می فانی لغبط صبا می
 کاتر یه نصیب بکل مکان **بیت** پیش ازین بنصور خیال روند که وصال شد
 نشان **بیت** روزی نشی شی برور آوردی **بیت** و اکنون مدتیست تا از غایه علی
 شوق فوّه بخند نیز صغیر شد **بیت** و مانع مغالطه بر حال خود باقی نماند و علی
 بعد سحر او کلام این تشبیه است که **بیت** سازا علی طیف لاجبه لوسری

و علیکم لوسا محوئی با لکونی **بیت** خیال جلاله فاعل و محذورات
 بصیرت استماعی یافته و استغفار می داید و **بیت** کاردی روم هر یکا بشیم
بیت هر چند که خیالات بسختم **بیت** و الله من قال **بیت** فاعل و محذورات
نظم و کدشت انجیم طرفی و حشره لکم **بیت** عن کل خالق من الدنیا الا قیة
 لکنما یلغافا خیال لکم **بیت** فی الدنیا من طرفی بالخطا ارمیه **بیت** چون خود را نشانیست
 آن نمی داند که از ناظران جمال و خاصان کرمش جلال محذوری تواند بود
 بشامد خیال و تصور وصال فاعلی باشد **نظم** اشتاد و او اید
 افرق من الجلاله **بیت** لا حیف بل هیئت **بیت** و صبا لجلاله **بیت** و امدت عتد جلاله
 واروم طیف خیال **بیت** الراج **بیت** فید فراق تکلیف کما لا یطاق **بیت** مع ذلك **بیت**
بیت جواب بخت خیال او خیرم **بیت** آه ارمه غنای خیالش بود **بیت**
بیت که شهنشاه که هر منقشی **بیت** مظهر خود آرام کیه طایر خیال او نشین
بیت در لنگر و ماخ سازد زود باشد که مرغ آرام آشیان در جوار غنای **نظم**
 جری الله حتی الطیف خیرا فانه **بیت** اذ اهرقی زار عند هو می
 فان حذر اللیل الیوم **بیت** شد **بیت** بنا را می مضروب و مصلوحی
 اگر بفقدان وصال مشکلیست از وجدان خیال شادی باشد **نظم**
 ماسررت الاو طیف مثل یحیی **بیت** یسر امانی او تا و بیاعلی **بیت**
 لوح خط رحلی فوق النجم را فو **بیت** القیت ثم خیالاً لمثل منقذی

رشد لجال منقطع شدنی بنار مندی شمع لطایف الطاف و محاسن اوصاف و هذا
 وندی قنایه و نهایت است و در بیان برده عوی استنشاها صیار و اسند لا خوال
 کفاه بحال بانی محمدی لا شوق بدی بنفیل آن صد . زهره و هم بادالان بهشت
 یام

دو غرضیات وجه لغز فضلی باشد منضم معنی اغراض

وفاقی لاف من لفظت ام جفا . و مشدی عذبت قدر ام صفا
 و کثرت الی مولای امری طه . فان شاء اجد و ان شاء انکفا
 و انکفا ان قلت و ارحم خالو . بنار مندی اذ اللبیم
للا م حسن بصری رحمه الله و کثرت اذ اصیبت رجال قوم
 محبتهم و شتی الوفا . و لجن حین یحسن محبتهم
 و اجب الاساءه ان اساءوا . و انصر ما یعیبهم یعیب
 علیها من عیو بحس عطفا . و دادی و دانی و الموی ذلک الهی
 و حی المحی و حی الموی و لیست من بد و دانه مع الوصل لکن بد و دانه
 بتغیر الاحوال من دورانها . و کسیر جمل ما عراه فتور
 یا حیبت الساعی و صیغه صیه . علی بصری الحب القديم عثور
 و ما غیر النائی و ذلک بعد . و لابد ان بعد الذکر نسبنا
 و ما حدث اخاء من اتمننه . الی جمل فوق الخد عثورنا

و کسیر جمل ما عراه فتور
 یا حیبت الساعی و صیغه صیه
 و ما غیر النائی و ذلک بعد
 و ما حدث اخاء من اتمننه

اذ ارايت امرأ فی حال عسونه . مصافی لک مانی و دانه خلک
 علیک سلام الله ما صنت العبا . و ما حن قلب المستهام الما صی
 علی عین الله ان حلت بقدم . و عن العهد او قلبی الی غیر العبا
 لکن فرحت دار بنا فینا عورت . و سط مزار یثنتا و بعد را
 فانی علی نلل المودنه لم احل . و حاشا لک العهد ان تنعیر
 و دادی لک المودنه لا یکندر . و عدری لک عهد الخیر لا یغیر
 فانی علی نلل المودنه لم احل . و حاشا لک العهد ان یغیر
 اری من کلوزه لیس بیا . و الخیر یقین لا یبد و م له محمد
 اخله هذا الدهر مستحق و محرم . و فی العلب من نارا التفاف ازیز
 فلما بلونا واحد بعد واحد . علینا هم ان الوفاه عزیز
 ان کانا بعد الفاء فودنا . دانی و نحن علی التوی اقبال
 کم فاعلم لوصول یومین و دانه . و موصل بودان یزنا
 قضیتی من الموی و الله مشکله . ما القول ما الی ما الذی یقینی
 نری خلوص صیدتی ان صفتی . ان المرافه شری ما یجا ذیها
 صفاء دانی خود اندیشه شمر و دوت . کخوب ش آید در هدید آید
 و دانی آنکه شخصاً کان المعید را بها . و دانی المانی من کان للوعد و افیا
 و حقل ما نظرت الی سواک . بعین مودنه حتی ارا کاه

وفي الاشباب يخفق بوجوده . واجزيرة عن معه اشراكا
 اذا اشيتك دموع في خدود . بنين من بكى من بني ك
 هو لم جوتي ثم توبس وحشة . بدكراكم والوصله المبحى فريد
 ووجهي وجدنا يد كل ساعده . وعهدى وان طال التوى للالهد
 الم نرا ان الم خطب ادا عوى . على جبل يندك من حمالة الصلح
 فكيف يحس شفق الم الجوى . وامتناءه او البعد اذ حوت قد
 الم يان باجرا لنا باصر . لكم ان زفوا للذي عاله البعد
 هنيئا مريتا للوشاة نذلى . فذلى من جعل عز وجلال
 برين من الاسلام لو كان الذي . انك به التاشون منى كما
 ان جرا يننا وينل بعد . وثبات منا ومنك الدبا
 بلليل الذي عرف مقيم . والدموع التي عرف عزاد
 والخير في ودا من مثلون . اذا الرج مال حيث قيل
 وما كثر الاخوان حين تقدم . ولكثر في التاشات فليل
 ليت حدث الواشون بيني وبينكم . بالم يكن فينا وليس يكون
 فلا واني ان الوشاة فاطوا . على مسجيل والجنون فنون
 وحاشائي ان اتى عودهم . وحاشا لم ان يجر وفتنوا
 نمون على نفسي خطوب خيلة . ولكن عناب ليت ليس نمون

فليتك تدرى ان قلبي ماسلا . وان ملاقات الوشاة مبعوث
 وان مواشقي لديكم مضاعفة . وان الذي بينكم لذي مطبوع
 فان انتم احسنتم او اساتم . فابسواكم لي بغير عيون
 فان وفيلكم بعدى فهو مكرمه . وان ايتم فذلك الامر محمل
 كم من منزلة الارض باله الغنى . وحينئذ ابد الا ول منزل
 اتاني هو اما قبل ان اعرف الموت . فصادق قلبي خاليا فمكتنا
 حاشا لكم ولم لم توجدا دانه شد . يا باكر يد اشناد الكشد
 الزم من بكسله كد اذ روت . ان كوى نوك كذركا دانه شد
 لكم سجد و نكاد ادم ازوت . من اين دامن له ان جعل دارم
 كرويت بند را بكشد يا پرورد . تسليم از ان بشي وفرمانه ازوت
 كذا كذا ام محض خویش برو . كزيت كد و ديكشد او داند
 مرد بايد له جفايتد و متع له . نبالا كد مرا طواف بد خواتيت
 لاجام اجله ندمه ساقى عسر . من مزه دامن تو اين باقى عسر
 هزار جان مكرت فنى ان مرول بال . كذا كد با كند از دود اسن اهل
 خود او من ازل تا باده هم جان . باقى هر كشت اولى نال كور
 همان ذات باك باقى ندم . كذا كد و راني مرسو كشد
 له مرا از دوى خرم كشت . روح روح بوى عجب كشت

بنده که ارجح بنده را و جان فدیم و بر صراط عبودیت مستقیم است آید
فالمستقیم که از پیش بر خود خواند و مضمهر صناعتش را فی الله بدست آید
 خاطر صاف و هر چه در حال از غایب داشت مجال عرض میانی تقدیر می یابد
 و بحواس هر کس تا کسی قیام نمی تواند نمود و درین جهان نیز کسی غایب از هر اس
 و انفعال بر خود می پدید و مع هذا کلامی دارد که بچشم غایب تو را می بیند
 لیکن خاصیت در ضمنی که بر جود آن تو را نشناختن می یابد شهادت اخلاص جان
 باطن را رساند و خود را بر آن وسیله مستحق نواختن خسرو اندک دانست
 و عمل کل القادری **بسم الله** که خدای تو باشد صریح است و آنچه که می ترسید باشد را چنان
 بنده مخلص را که مختص است و در هر حال لازم بارگاه جلال خواهد بود **بسم الله**
 خاص اقامت بر سر مکان تقدیر کسی و بخت از هر دو نواز غفر استخوان نماله
 حاشا که بنده ازین قبل روی گردان شود یا بایستد با حرمان رود و اگر
 چه صد نوع ملائکه هزار و هجده استماع و مشایه افند **نظم**
 که بخوار می زار خویش برانی ما را با بیدار بشینیم و بدرها نیز و بیم
 و ریشمیرا بختانی ما با ی شود بمظلم بدر خانه اعدا نیز و بیم
 بنده هر چند استفاده خدمتی ندارد که بدان وسیله در معرض ملازمت آید اما
 بهر حال سبقت حقوق خدمت نمود و شرف آفرینی میداند آری **مع**
 بعضی فغان نظر از **بسم الله** خدای تو کند بنده با انواع تقصیرات معذرت است

و چون وصفی نماید که لسان التقصیر فضا پریدار مون هیچ مدنی نواز نکشت
 اما بر قدر هست که در هر زمان و مکان که زیست بنده یلدر و مخلص را که
 خداوندی بوده و بر حسب ضرورت و التماس و الاستسقاء بالمعسور استمال
 انوار او و نواختن نموده و علی الحال **بسم الله** که در سر تا پا هر عیب و عیوب
 هر چه بنده ام تا رتد ام هانا بسیار مع علیت نواختن سهار اصعب الله
 المسار رسیدن باشد که سلف بنده همان حسن عسر و شنان فدرم پیشه و
 اندیش بودند و در هر آستان که خدمت کرده اند هر از حال اخلاص اخلاص
 بخا و زخمی و بنده را بر طریق میراث کشتی و ان روی اعتقاد است
 خوشنایه بود و ایند و یکنشانی می بکشد و در دم را هم آستان بغیر ایند
 و بی غلظتی می شناسد و تفسیر آید **و فی شکر الله تعالی** و درین و دنیا
 بصورت و معنی بر لوق خاطر قصیر بر کوه **نظم** بدای زانی که کشتن را چنان
 از هر کس که عظم امید کاشتم که از برای تو و حال آستانه تو
 مصالح هر جانب فرو که استقام خدائی را بخدائی ترا بخدمتی
 خدا کواه که هستار و انداشتم **بنده** را از ان مزاج و طریقی باشد
 که بر احوال دوستان اعتدال من کرد یا از احوال ایشان اعراف غایب باشد
 آنجا که منتهای کمال ارادت است **بنده** از آنکه جو کشتن مجتهد زبانت
مع رب اغفر لی و لی و ابوالکبیرین مؤمنه **بسم الله**

مرا بعلت پندگی ز خویش مران . که دوستان و فدا و بهر ارض باشند
 فی الجمله این جانب عتق مواهات و مولایان بحد این صفت در سوخ و شانه از و
 وانا از طایفه که با این محله اختلاف و امیرش پیوسته و پیشتر باشند اند
 معلوم فرموده باشد که با جانی که چیده و زود جلوه بحد ثبات سفرار
 نماید و بر توفیر اندر خطایا عذر نامالشی شایان افزد بحد و مقام اعتبار
 آید . و در ابتدا بعلت غیر معنی با خود مقرر کرده این باشد که الحی الان از احوال
 بالبر و لا یفقی بالحقا و بعد از آن در معروض مصافحه آید و فی نفس الامر
پیش جور از طرف و دست لادار نباشد . یاری که تحمل نکند یار نباشد
 حسن و کمال و لایق بنسبت با جناب الا از احوال نباشد که بحد و مرتبه
 در بار تفاوت بدو شود . یا بسبب طول عهد دیدار زیاده و نقصان در آن
 مدخل یابد **پیش** خودی علی بن الحی و راجع . و ان کان مابین المصوم و راجع
 محرم و راجع قابل تجدیدی نماید **نظم** در دو سخن نیاید هر که خال و دوری
 کرد میان یاران محمدی بود غنائی . هوز که حال آمد بر یار یار
 صد بار که بر آتش انا پیاز غائی . **پیش** بدو و کاران معنای تجمل و غایب
 شمع و سالها بخوبی کرده **نظم** مطلع و در شنائی لها . احوال غنائی یارانی
 آن نباشد که یابی اغریع . منشاشن چیز زونی سوهانست
جود را هواء اولاجناب علی از لیس طایفه اثار و شنائی آن ابد نمیداند

وین شایسته نکات **پیش** شاید که خون بر خالک بنویسند که بود که با دوست رود
 زنده را نشود زنده نماید که بهیچ سپیل و هیچ نایل از حاله و فاعل شود
 یا از مقام صفای منصرف گردد **پیش** بحد و فاعلی که میان مر و تست
 که مکرار توبه بدیم . یکس بوستم . **پیش** بحد محلی که بواسطه عدم التفات خداوند
 بانی مال و صحت خویش انفعال است **پیش** بی میده و همچنان هوا جوئی . بی خود و همچنان
 مدتی تا کماله احوال خاطر از عکس احوال و فاعل داشت . و کما فی خاتمه
 از تبسم از ماز صفا معطی نادر آید . و مع الفقه اثر التفات و فاعل نباشد
 مشاهده یغنی **پیش** انکار از منبر کمن می برم . با کس نکویم ز خود شایسته
 الرجه با انواع بی التفات نباشد و فاعل کشید . مع ذلک **پیش**
 هنوز با هر با هر یک عالم . هنوز با هر یک عالم . تصور احوال
 که در خدمت ثبات غفرون بود . و غدا خوش انفساع مصون باشد
 تا کمالی انکه در مراعات جانب مبارکش تفصیل احوال یا در گزاردن حتی از
 همت خست خیر و **پیش** عهد بشکنی و شد حجت ما از بالاست
 شرم ازین عهد خود و حجت برین یارست . مع ذلک ازین طرف برقرار
 و تعلق اندر و استوار است و حجت الالک **پیش** سلام برسان ای جبار
 که خاطر از سر توبه بخاست هنوز . با میدی هر چه تمام تر حجت و حجت خدمت
 اختیار کرده بود و انرا ثبات و ای بر حجت کحواله توقع داشت . و خود

سر اصل و اصل
 در
 در
 در

حجت

بدین نوع دعا به مومنان حق گذارنی و عوف و حاجت آری و والای فرماید که مشاهد
 می رود بی نظیر **پ** من بدانستم ادا قول کنی هر و وفای عهد نامی کنی از کنی و وفای
 بدین حسن و هر و او ندی بحقیقت تعالوم دارد و عریضت نامشاه می کند که عوف و وفای
 معارف حکمتش انصاف صوفی می بندد اگر بنشیند با ایند خرف عادت انصاف
 افعال موجب صنعت طالع این گنبد تواند بود فی الجمله **پ** که فواز در لطف جان بود ای
 و بر کرد و رخت شورید و ملت **پ** یا آن جناب تعلق خاتم معزونی ساخت و فو
 اضیاء بر ملازمه ام سرت انداخته هر که لغتیار خود تصور نکرد و در جمیع احوال
 خود را بحضور دانسته و **پ** الفای **پ** لك النعم فی امری فاستجب فاصنعی
 فایک الای فیک لا عنک ی غیبی و کل الذی یرضاه و الموت و نه
 به انا راضی و الصبابة ارضیت **پ** بنده انسان روز بان که قدم انبیا البرجالت
 متابعتی منفک افعال این معنی با خود مصور و منجود این که **پ**
 که بنده اضیاء به با فی کف **پ** کان خواب بود که اغیارش با تدر
 لاجرم الکفر مناجاتی **پ** ساکنان فید رضایم فلو انشاء و الفصد و هو نایه الانا
 خداوندان کم و صاحبان و فتم در حد فلو انشاء اعرار و دیگر اوصاف
 گوشتند اند و عوایج فی گذارنی و فاداری نادار ساینده اما **پ**
 فو خود ذکر لطف تو صیرتی دلگرم **پ** که می که از ابرام می من کام ملائکه تیار و از
 تقصیر بر دوام غایب نغمه مایه و دعا به حق و بنده کان برده حق خویش

رکشه

واجب از واد او واجب بنات در شریعت مومنان لازم شود و عوایج بر دفع اذوار
 و خلاصه روزگار باشد **پ** یا خالق آتیه (بغیر حاجت)
 رجعت الی اعلی و وجهی نماید **پ** بلوت رجالا بعد و اخیر من
 نماز و دت الا اربعه فی اخابه **پ** و قادری و خدمت کنی این مخلص
 صافق بنده و محبت من مافی طوبی الاضای آن کند که «صنور و غیره و نفوذ
 و جمیع داعی دولت و شری حضرت باشد **پ** هستند بر مولی تو بکس تو اطمینان
 روحانیان و خالق روحانیان کوا **پ** کارم همیشه محبت بارگاه نیست
 ای بارگاه تو بهر محبت **پ** بنده کلام آن حرف منم عوایج
 محاسن و ثواب و دلم **پ** و دعا کنی و ثنا خوان **پ**
 مدایع تو جو تو بهر بسند ام بد دل **پ** محامد تو جو تسبیح که دوام از بر
 بجای بنده اگر خواب بندگان دارد **پ** بجای خواب مرا اینست خواب دیگر
 کلا و حاشا که داعی و وفای و جالب و لا اله الا الله و فو العیون ان
 دعا کنی و عوایجی آن جناب عاف و اهل کرد و حق مطلع است که نضار
 ریاض جنت ان صاحب و لا برجهیات استول یا شهر و صبیانه پیش نا
 خوشش بحقوق ماحول **پ** بگذام منار معزول رسد که فاصد دعا عطف صد
 حار و ان نکر دانه و بگذام میفات مبارک فایز شود که حکمی دل و جان
 بر نیسید سعاد و در نهایت منصرف و فایز **پ** کند ایندم و خواهم که اینده

روزها را بشناید و گوشها را بجا - مکارم اخلاص خود را از نیت سلسله
 محنتی در کرد و دل انداخته بل که رفیق طاعت و رفیق عبودیت بخواند کیش و کجالت
 انکار بحال می نماید و لا دریب **مع** خلاص نیت کسیر از نیت افدا
 حقیقت فلان با جناب خداوندی جناب محاسن و وفات ثبات و فرمان نمود
 و قطعا به تعیین نواب مفعول نشد و فاعل شوالی مع نوع منزلت لزلت
نظم کس و کسنی بیان پروانه خرمه با نفع پایان نشینیم که برده
 میفرماند بدشمنی شرابی داشت پروانه بدو کشیش در پای مرده
 درین روزها فلان که از خدمت نوع آزاری یافته و بی تکلف نکل تصور افلاک
 که اکنون پیراری باشد بجائی انسج دانه بود و بقیه انکه کس خطا طرا و را
 جبهی کند استغاثی می رفت و او را در وفاء تر جناب عجب محکم و ثابت
 قدم یافت و ارجمه مستشهادت او اینست **بیت** این غم غم باروی غم غم
 صمیم جنات صحت خوشنودارفتی و الحقی عظیم منیع کشت و بطهائی
 عرف و صحت نسب و اسد لال غم و قال امیر المومنین علی علیه السلام لا وفاء
 لمن لا صل له و او باشد که بالاین محله بدین نوع معاش فریاد
 و وفاد او را بجفا نمانی رود و هر آینه بر معنی بخاطر هکلیان در آید **بیت**
 ای که شمشیر جفا بر سر آخته دشمن اردو است اندیشه نون شناخته
 فلان که مخفی نماند که او را بحال از خدمت ملائک بدد و در آخر الامر خجالت کشد

برقرار محاسن و وفاد داشت و جگر بباب نذار کجالت و جذب خطا طرا و
 کله که نیت در جواب گفت **بیت** با یمر و در دل که من دیدم از و
 از کسرا شنی ولی او ننگید چون بی وفا می طبع از روزگار
 و تحریف معارف و کلمات الله به با هر طرف که تعلق خواهد ساخت مالکال
 محسن ملال خواهد رسید پس اولی انکه بصورتها آید جناب بر سرده که
 اگر اختیار خدای در عین جبر و جبر است باشد به نفع دیگر مدد و خود
 تواند بود فی الجمله **مع** از غم جو که زیست باری می تواند از جبر و غمش دوری
 موده و صبوری کردیم و قاتل جبری ریا و موده با یمر یکدستند حتی
 در کرمهائی و معتقدی نذر کار دوام نیست **نظم**
 اذ انما کانت الذی کان یبئنا من الوصل جاء الرفع سبک اعلی
 و بت و ناز العود بین حوائجی بقلی الا شوائف جنبا علی جنب
 و یا غایا عن ناظری فخر حاضر بقلی رعال الله فی الدار الغیب
 و یا غایا عن ناظری فخر حاضر بقلی رعال الله فی الدار الغیب
بیت فاسلمه یضی و لا بعض ساع و حق الهوی الا و در کزانی طهار
 الویه اطلو و الی النفا فی می رسید و صورتی که مستدل ثبات عهد بلند
 مشاهده نمی افتد علم الله که ازین جناب دایما بندگای شایسته و نگوار
 و قیام خدمتشان مواظبتی رود **نظم** انم سرور و انم مشکلی خنی

سبک

وانتم في سواد البيل سمعتموني **انتم** وان حدث مني منازلكم
 نوازل بين احشائي ولعكري **فان** تكلمتم لم الفظ بعينكم
 وان سكت فانتهم عفا عما ربي **اگر** يذكار مدارك شالغی شود و اعلا بال
 خلد منی می باشد **غیرم** قال من الموعظینکم **سوی** النعلل والذکار والاعمال
اگر بال خلد نباشد خرم من صبر بر بال آید **سوی** که در لرم خرم من خرم منی شد
 اگر که در نوازل که مرا بال کند **بخط** موده اشارتی موده بود و بر
 بدکار تحرضی **نویس** **بال** کن گفت بر بال که در نوازل که در لرم خرم منی شد
 الاز وصال مجوسی دار و **سوی** که خیال دوری می نماید **سوی**
اذا شاف العیان منی نظره **عشقت** لک فی القلب من کل جانب
 چون جناب منیع کشفه رفیع ترا آفت که بخط موده و عهده و زعمان
 محض شود با بین ایهات که جامع صفات طریقی است و مسند علی اصلاح
 ذات البین النقای نماید **سوی** که لا شوق الیک فی انما کنت ارضی سوا کجوبی
 ما یبلیه القدر المعظم فزعماء **الا** اذا اعرفت بکم او فانی
 ما عرفت یجمعنا فی توقف **فالقلب** فی جمع و فی عو **فانی**
 واد الحی تقدر او فانه **بالوصل** لم یجمع الی مبینات
 فاما بسالف ما منی من عیشنا **و** بسابق النایس فی الخواص
 ان الغرام كما عهدتم نایدا **سوی** **مجدد** ایداً مع الذناب

یا طالب الحسنات **سوی** شرع الهوی **حفظ** المودة افضل الحسنات
 بین میامین و دوا و **سوی** اعتقاد خدی معاد می دانند **نظر**
 دوری که بین جهان مجاری و کوروم **سوی** جان مریه و کشتن کین بود
 ای دوست **سوی** که خیال جوانی بود عشق **سوی** که انفس و اسیرین بود
 چون قاصد مطر و کشت العبودیه **عبودیه** العشق **لا** عبودیه الوقی
 نایب که **انانی** هو اها قبل ان اعرف الهوی **فما** و فانی فارغاً فمکننا
 چون خداوند ربانی بین بین نوع حبابه و مرایه **سوی** که یزید و خوار و فانی
 بر جاده و فانیات قدیم نماید **لا** بد طایفه از حسالت **سوی** که **سوی** که
 بسبب با تحجاب **سوی** که بدمشرب اراده کوشند و این که از ملائکه تعبد
 الا ان لغوا دمه اما چون بر متغی **ان** **سوی** که **سوی** که **سوی** که
 حق را باطل نمائند که **سوی** که **سوی** که **سوی** که **سوی** که
سوی که **سوی** که **سوی** که **سوی** که **سوی** که **سوی** که
 فلا یسمعوا فینا حکمک الذی **سوی** که **سوی** که **سوی** که **سوی** که
 الذی الیک ذلک الوفاء بحاله **سوی** که **سوی** که **سوی** که **سوی** که
سوی که **سوی** که **سوی** که **سوی** که **سوی** که **سوی** که
 و موجب تصفیع ارکان مصافاة نمی تواند بود **سوی**
 احباب تا ما الحدث البعد سلو **سوی** که **سوی** که **سوی** که **سوی** که

لکرمین احقانی خیال و فی **نظم** . بذكر الکرم ذکر فوئث به الجسد
 الکرم العوا لنفاش حال نیکوکان نغمه مایه . انظر فقه الخاطر برون رود امکان
 ندارد **نظم** این توانی که نیایش زهره علی از . لیک پرورش شدن الخاطر او توانی
 صیبا مرشا . غیر داء عمار . لغز من اعراضنا ما اخلت **نظم**
 مکرر حش اجل اگر بسیار بنشاند . ورنه نا حش هم از طلبت ششم
 من طلبت همچو سکنه . یو بیان . تو حشر حضور آب نه کانی میخوری
 حتی ز ذکر معانی او نیم غافل . ندانم او من خسته پیچ بال آله
فصل در معنی اعراض . معنی است ناپایداری و نوبت خردی در مقام
 اشتداد و مضیق اصطلاح بود و همانا هر فاعل صفت استوار دارد **نظم**
 آن حضرت عمر المقام باز صیقل . معنی الیه و حق با آن اعراض از ضایع سرخ فانی افک
 فو ما مایه و ما ضایف القضا **و علی الله یلیق کل المذکورات**
 یکبارگی من و ناکامی دافعت و دل در حق و حقایق نهان . منافی طریقه غیره و
 طبعه خفته باشد و ثواب نامدار مستغرق قیامات بسیارند و تدریج
 خود نشان درین حکم محض ابرام می داند . لاجرم با جانی حقیقت خویش خواهد
 کرد **نظم** رخت بر بخت و دل بر دست . عجز دیزید را بگذریم
 نواب قمر عالی جناب همانا تصور فرموده اند که ملازم این حد تکوینی
 بر اضطرار است و بنا برین از فاعل **نظم** جواب اندر شر بسیار مایه

ز خود نکرد از آرام بسیار . مرا بخارید به اندم خوار کشتم
 عجز از ماندن دایم شود خوار . بنسبت با نده ملایمی نماید و بندرج انفال
 می افزاید و نده را از ان عالم که او است اگر حل بر جانی فرمایند و اگر بر جانی
 کیف حالان تصور دارد که **نظم** حد کمال ملکیت اقطاع منست
 که بایران که بنوری می روم . صد هزاران نول دارم در زمین
 هر جا خواهم جو سلطان می روم . حال کمال جزم خرم از حال کرم
و الاوکل علی الله . معنی در مقام وفا بود و بجهت نول که در دشتان قدم
 نول و همانا حال بجز حال و ضیق میال و فله متال صیقل مایه **مع**
 آبا نولها و ناکامی . **ارسل الله و استعد** . همان ملکی که او است گذاریم
 دو صد ملک که در پیش دریم . فی الجمله بین و لا تخف رخصه غایت
 هر خدمتی داند **مع** او دعای او و دعای جنای . دعا کوئی بی ریاضت از صیقل
 و صفای راند . لاجرم مافی الضمیر . بر منعه بجز جلی می دهد حال انکس
 باطل و غشی شرایط و فایضیم رسانیده و لوازم مصایف خودی کرد اینده
 و شرمساریت که بهیم و فایضیم آسایشی نوزید و نفع کشایشی ندید و بی
 نطفه از تکلیف و تسویف ماضی ندانم دارد ناپا جنال ملال در حال استقبال
 جرس **نظم** جو کل ناک از غم غیبت خند . سخن باید که باشد جوشت کنه
 دل من هست ازین باز آید . فتم خواهم به اذاد و بدیدار **نظم**

عجز

استماع افکار که در پیش پایداران قدیم سرودن می باشد و بواسطه شناختن رید
 بازداشتن کلام دارد و منتهی است **پ** کاندکشی کلام نو آید چه بود
 وین دشتی مرد نو آید چه باشد **ا** در دشتی مردم و در پیشی مردم که در نزد
 باختر بوده و در آن شهرها مناد می نمودند و آینه رسیدند که در پیشی ابواب
 مخالفه کشان و با جماعه معلوم نموده بواسطه مخالفه و با هر یک از ایشان
 این عشق می یافت **پ** ما در خلقی بروی می بینیم او را باز آمدیم و با او
 و حقوقی میزدیم که آن شیئا منتهی می دادند بلکه باین نیز فایده نمی شود و حکما
 یگانا بوجی نامناسب تعرض می رساند و انجی می خواند که درین باب
 نمود و در صحبت ال دهر داننی کند اما چون جاری حکایت از مظهر شکایت
 خالی نمی نماید و صاحب حال طرفین نمی آید باین اشیاء که با صورت و انجی
 و اتفاقا طالعی مناسبی کامل دارد گفتا اول نمود **نظم**
 کشتن آنکه یادم عهد بکشت **د** که جای می شد و در پیشی و کشت
 در مع آن نیست که بکشتی از ما **ز** ما بکشتی و اندک با که بکشت
 که روزی عهد حاجی و که با **م** مبارک آتش می آید بکشت
 نکردم بعد از این کرد **ا** و **ا** بکشتی فراعنه پان **ک**
 خیال حال بر ما که می کند و هر چند ملازم خواهد نمود و خلاصه را ملازم
 و بند را نخواهد افزود و بنابرین درخت و جیل بر آن خواهد بود

در پیشی و کشتی
 و در پیشی و کشتی

پ در پیشی و کشتی و کشتی **ا** و کشتی و کشتی **ا** و کشتی و کشتی
 چه روزی عهد حاجی و که با **م** مبارک آتش می آید بکشت
 که روزی عهد حاجی و که با **م** مبارک آتش می آید بکشت
 و احسان یافت و چنانچه اکنون از نزد احوال خود و احباب فایده
 و احسان یافت و چنانچه اکنون از نزد احوال خود و احباب فایده
 مثل حضور میدارند و فی نفس النفس **نظم** من ارکا رشتن بغافل اندم
 که همان چنین بد دل بودم **ا** و کشتی و کشتی **ا** و کشتی و کشتی
 شوم چو زمان را بیا نه نمادند **و** و مطایفه معقی هر چند
 با ابناء و بنان بخفیه احباب اقران مقام خود و امتحان بود **پ**
 جز ساعده می بینم در هر عصر **ا** بلکه در کد او اندر وی صافی
 و خیر باینکه الزمان کتا علاحم بعد از این سرور که بیان عزالت می
 در دامن عطا خواهد کشید و در کج خلقی آرمید آری **نظم**
 امروز هر زمان عهد بکشت **د** که دوست نیکویی که در کشتی
 ثنائی را ازان که فتم را من **ا** باخویشتم خوشی زین پس هر من
 بدنه تا در فید طمع بود و حال فدا ضرورت میباید شما اکنون عهد بکشتی
 دیگر **پ** که علی کفتم و کیم شدم ز حرکت **د** و بیشتر با شما عهد بکشتی
 نفع (که نواب خدایا معلوم کرد که در هر زمان و مکان که بود صبیانه
 عرض از اجابت است و محاط عزت نفس از قبیل مصلحتات می باشد

ووجود دعائی که عمل اتم رفعت فاع نشین. فیکلف که بشاید عدم اشیاء مشوب باشد
 عنان اذ ووض بنایم زخیرت. اگر بویستی که در عنوان نه پسند
 جو کسبیل روی بدیم ز کشتن. اذ مان عین که خرد آن نه پسند
 «حنا چنان بزد که زیال ازینا بنساطی خردی دادند. بنایم تا عایت سبب
 تر متغای بود که **پیت** اذ انصرف نفعی التی لم نکذ. علیه بود آخر الدهر قبل
 اکنون که بر مفعلی خلق من فل چنین لایه الناس عین معاملة رفعت و مقارفتی
 اوقال. هیئات هیئات که معاوض صورته بنده و جرم اکثر نقش المصده و رسمه
 ظهور یافت زبان فلم ارمای بی باز غمی کشد **نظم** اذ الم یکن یسیر کلا و لا غنی
 و لا عین ما یعمالی الدهر یویل. فکل الطیر فی الدار کلامه. و کل سلام علیک یقول
 این معنی ممکن است معلوم است و مقرو و مقروم و معمود که طایفه اصاع خضرة
 و ملازمه اکابر بنو فواید جاه و مالی و تصور حال و مالی میکنند **پیت**
 اذ الم یکن جاء و مال و حرمة. فلا انت مولانا و لا انا خادکم
 اشارتی فرموده بود و باب انکسب از ملازمه فلان متفاد نشین و از راه
 صوفی متابعه کشند و زمین آرم بند را بنزل و آرم نعرین نموده بلایا سبب
 تحریف فرموده و جرم هر خلاف ما فی التعمیر خواهد گفت محض نفاق دانه
 و این معنی عین الله و المنة هرگز در متراج بند نهوده آنچه محفوظ لغو مضاربت
 باطنی رسانی **نظم** اذ الم یکن لایم می نوز. علی و لا یبتنا آصم

ولای فی و حاصیل. و لا نفع دنیا و لا آخر. قضیت عمری علی باب
نقل اذ الی خاص نفع که بهیاری که مصلحت داند نمیدر دوزخ خرد آن
 بزرگ فرماید **نظم** بحال به خود نیل منجی است که جرم موقوفه شجاری نیاید و جرم
 خویشتن طاری میکند بتفسیر منتهی می گردد و لا جرم اصلاح کفی و خدا الصل
 «عزیزه بل هیز می داند نعم **پیت** اذ الم یجد یو شاکلا دن ضلما
 و حید نالی ذلک الم یسبلا. حتی یمان که هو فعلن که با محلولی می سازند
 «ان نفع دینی یا ربوی نفع میکند. بل فایده صوری و معنوی طمع
 می دارند و جرم حال عرد و فیم برین وجه باشد که خردش داند و اگر
 صد نفع مهالود برین باب استفعال بود و بجزیر نرسد و مورد کنان حمل
 بر صورتی دیگر کنند اول اختصار برین ایات میداند **نظم**
 اذ انت لا ترجی لدفع ملتة. و لم یکن للعرف عندک مطمع
 و لا انت ممن یستعان عا هه. و لا انت یوم الحشر ممن یشفع
 فعیشکة الدنیا و موانک واحد. و عود خلال من وصالک انفع
 چون بی نفیته هیچ تفسیری اعداضی فرموده و بنوم امثال دیگرش
 بر زبان دیگرش اعداضی نموده و معامل معلوم که تا خایه مجالس
 بیافت. اکنون علی الرغم راجحان مقامی یافته هر اینه صلاح بند بزرگ
 ابرام و سدا الباب از دحام تواند بود **نظم** تا نبیاد که کسی گویشد و جواب آه

وهر که داشت از مخلوق گشت داند که مرز و قاف اوست **پیش**
 انکت از معش علی محمدنا **من غیره** و غیر جمیل **ما** آن بدت بنامیر نا
 محسننا الله و نعم الوکیل **هر چند نمی** **ولا** **لا** **اعف** **منع** **بر زبان** **بیان** **از** **اض**
 و مجال نذیک نفس ندارد اما جمع نفس تکلم و ارضه تغیری داد و در آن معما
 بر قدر بالوج رفت **پیش** **بچشم** **پیش** **از** **ان** **نشانی** **کمال** **را** **یک** **کران** **باشد**
 و عالیا حجاب فلان دنیا و فایز معنی الحرف کذا **ان** **عظم**
 فی کمال از طرفی دیگر **چند** **در** **کدام** **و** **نی** **وقت** **و** **نام** **مل** **مع**
 جوهر کل که بیلا صبار آویزد **بهر** **مخلص** **را** **بشال** **اشبال** **چند** **کشید**
 و بسلاسل اسطوانات و مواضیل عقیده کرده اند و هر آید **پیش**
 اذا اهل الکرامه الکرمونی **فلا** **ارجو** **الھوان** **من** **اللیام** **این** **رو** **ع** **مطلوع**
 فرمود چنانچه مصلحت **باشد** **خواهی** **فرماید** **این** **ایمان** **بجای** **مصلحت** **نمایند**
ز **بهر** **تر** **جه** **باشی** **اشک** **ریزان** **که** **دایم** **هست** **از** **تهدید** **گیران**
 گویم که زعم من غم ندارد **ع** **فان** **الله** **موجود** **می** **هم** **ند** **است**
 برو کار جفاکاری جو عالم **تغییر** **می** **دهد** **عالم** **نداری**
 دوری ز کسی که بیاسایی به **صحبه** **او** **عز** **نفر** **سای** **ب**
از **هم** **نفسی** **که** **بر** **خ** **دل** **خواهی** **دید** **صد** **بار** **مزار** **بار** **نمای**
 نالی گم از توخت و پید ادنی **تا** **چند** **کمی** **بصدقه** **بیر** **است**

و هر که داشت از مخلوق گشت داند که مرز و قاف اوست
 انکت از معش علی محمدنا من غیره و غیر جمیل ما آن بدت بنامیر نا
 محسننا الله و نعم الوکیل هر چند نمی ولا لا اعف منع بر زبان بیان از اض
 و مجال نذیک نفس ندارد اما جمع نفس تکلم و ارضه تغیری داد و در آن معما
 بر قدر بالوج رفت پیش بچشم پیش از ان نشانی کمال را یک کران باشد
 و عالیا حجاب فلان دنیا و فایز معنی الحرف کذا ان عظم
 فی کمال از طرفی دیگر چند در کدام و نی وقت و نام مل مع
 جوهر کل که بیلا صبار آویزد بهر مخلص را بشال اشبال چند کشید
 و بسلاسل اسطوانات و مواضیل عقیده کرده اند و هر آید پیش
 اذا اهل الکرامه الکرمونی فلا ارجو الھوان من اللیام این رو ع مطالع
 فرمود چنانچه مصلحت باشد خواهی فرماید این ایمان بجای مصلحت نمایند
 ز بهر تر جه باشی اشک ریزان که دایم هست از تهدید گیران
 گویم که زعم من غم ندارد ع فان الله موجود می هم ند است
 برو کار جفاکاری جو عالم تغیر می دهد عالم نداری
 دوری ز کسی که بیاسایی به صحبه او عز نفر سایی ب
 از هم نفسی که بر خ دل خواهی دید صد بار مزار بار نمای
 نالی گم از توخت و پید ادنی تا چند کمی بصدقه بیر است

من خود نه من مبارک باشای **در** **بهر** **خدا** **فروخت** **یا** **از** **ادی**
 و انت اضی ما لم یکن لی حاجه **فان** **عز** **دست** **ان** **ثقت** **ان** **لا** **احالی**
 ولا زاد ما بینی و یسأل بعد ما **بلو** **ناله** **فلی** **حاجات** **لا** **التنا** **نی**
 کفانی الله شرت با بن عی **فاما** **الخبیر** **من** **له** **فقد** **کفانی**
 طلبت فلم یجد اشفی لفسی **من** **انی** **لا** **اراک** **ولا** **ان** **انی**
 و لست بجز صاحب **یغیم** **علی** **با** **به** **حاج**
 اذا حیثه قیل لی نایم **وان** **غبت** **الفیثه** **عاشیا**
 و یلزم اخوانه حفه **ولیس** **یرئ** **حکم** **و** **اجل**
 ما اذا اقول لمز ان زرنه حیا **وان** **نا** **عز** **ت** **عنه** **مکر** **عاشیا**
 و ان از دست خلاصان نغذنه **ظلم** **افعا** **بند** **فی** **فعله** **غضبا**
 من یستلم عزم مناه و مزین **یحض** **بالاستعاف** **و** **التکمین**
 انظر الی الالف استقام ففاته **عجم** **و** **فاز** **به** **اعوجاج** **العون**
 بنده مواجعا آن خیر از آریا سینه برین و بی امید واری بآن احسان
 از ساحت دل برکشید **مع** **فما** **الکفر** **للدینا** **ولا** **التنا** **فایم** **توفع** **کچون** **اسال**
 بعروف را امید نمی نیست **در** **باب** **تسبیح** **با** **احسان** **اشار** **می** **فرماید** **و** **بند**
 زیاده ازین در غر فایزین روان دارند **فما** **روئ** **بطرفی** **آورد** **و** **انجام** **می**
 استند اما این دولت مواظبه می نماید **دل** **بر** **نشان** **داشت** **و** **صد** **نمود** **لیکن**

جو خوار شوند رخ بر باید داشت **الکربان** قدم و دوام ملازم ازینک
 و چه مستحسن است **کایت** لکالی شاد و العالی حرکات. و لکن غریب الالام نبات
 اما لک الالام بلال به کشد و بسا می انجامد **نظم**
 سی سال شد که بنده نصف حال در **بود** مع خوان نواي شاه مدح خواه
 اکنون دل ز بنده سی ساله اول **در** دل ز طول صحنه به باید ملال را
 آری مثل بود که جو خوارم شد ملال **جوید** کناه بنده و بجان بی کناه
 سالهاست تا وضع و طریقه او بخوبی روده و انقلاب پای و عدم نبات
 مشاهده می افند و بنابرین صلاح طرفین **در** اختیار می نماید **نظم**
 برو که هیچ روی در نکستی **و** لک موی موی **در** لک موی
 ناله زوفا ناله جفا خواهم کرد **هر** چند خطا من خطا خواهم کرد
 جان در کمر و دل خواهم کردن **دل** دانه ام از دست و ریا خواهم کرد
 از عشق بوش برهنه پای خیم **در** حوض خویش جای خیم
 و رشوقا رخ بشت دو چشم نبات **ناظر** بزی که بی وفا می خیم
 بنوادم عاشقی از بودم بنفید **بیش** نام خطا کفتم چه ندید
 بنادانی **در** افسلام بدین دام **بد** انانی برون آیم سراغ نام
 قبل منم بیکر اخلاص **الا** اذ اراه فوج دانه **و** وصاله کجوه **نظم**
 بگوئی ای محمد من رفتم زیارت **میان** محمد با نان شدم نبات

از وجود ما بود طوبی بجای **بی** و فایده خواهم کرد **نظم**
باب
در انکه چه وداع مفارقه افند و فصلی شغل بروداع
 بوم الوداع ترک رسم و اعلم **و** العزیزه فو سع نوسیم
 او مل را بخت و فصل جفا **یشی** بودع و روح تو دبیعا
 ما ان ترک و داعه عن بلخی **فی** قلبی الحزون عت و فراقه
 لکن حبیب من ان یزیت قوا **حر** بقلبی عند وقت عتافه
 جا لک جوینا برت و داع جان کرد **در** وقت وداع رفت و رخ نهان کرد
 نوجان منی و زین سبب معذورم **کامان** آسان و داع جان و اولاد
 دیدار و کنار و کشتن و فراق **سایه** ببالان که از آن رزمه خند
 دل از سنگ بیا به سر راه و داع **تا** تحمل کند آن روز که محل برود
 حواست که معنیه شود و رسم وداع بجای آرد اما بی تعلل بلک صورت مفارقه
 خدمت می کرد و مشابهت بمحافل جان ازین و روح از بده اشته تحمل مشابهت
 حال از ملازم خود غمی یافت **لا** جرم تخفیف خدمت قدم کرده **بدر** بان غم کیده
 که ترک وداع کرده ام معذورم **نوجان** منی و داع جان آسانست
 چون جز روزی که خدشت **درباره** ای محبت بملسان نبوده **از** ضرورت بازگشت
 فرمان خطیب آمد اکنون که عزیزی امان و فراقی در دست داده **بدر**

بادی بود از ما پیاوستگی . تا آخر پستی جکین بر ماستنگی
 همین که صورت معلوم کرد ایند که بسلاطه روانه شدیم و دایع نا طایر آمدن
 و چون نمودند که مسافتی مسافتی از راه و مشکلمان رسیدیم . محروم باز گشت
 و بادی معلوم گشت **نظم** ای ابرو چاروی چرخ ماهی باش . وی بال رفیع لطف و احسان
 ای خون شمع دل هست بقدر آن زن . وی جان بلب کسین همراهش باش
 در روز و دایع که افناست حال بخت عروپ نوز یک شود . روز باز از راه روی کسار
 آورد . و لشکر خیم جان ناخن کرد و آب دین بچوخ و شعله سبزه با وج برید
بیت یک سیز و صد هزار شعله یکدین و صد هزار قطره . دل ستر که در بین
 در کل خواند نمود . فی الحال بدین طاق مشایخ پر حین حال غیاف منی برینا
 بوا دایع توانست آمد و بریده گشت **نظم** ای انکرم ز جوی افزون شد
 حاله این بمرکتد غم چون شد . چنان زیم حاله روز و دایع
 خون گشت و ز راه دید کار پیروش . بدین خود بنص و رفاه معلوم بود
 و اکنون از شرف و دایع نیز محروم شد فی الحال **مع** غم بر غم فزود و درد بر درد
 حرمان از دایع بخصو صینه دل و دین تا نیری کرده که در مناز لیاقت
 محتاج می شود . و نه در حال باب صفت قری کرده . آدی **بیت**
 با آب و دین آب دلی حکیم . با سوز جگر بر فروزه آتش . امید و اوست که
 از فاعل **ان مع العتیر** جنب حرمان از دایع آن یار جانی ملاک آورد

دوله وصال ناگهان بهر نهد و الحق **مع** صد سال بدین امید می باشد
 و استحقاق آلام و مقرر الاضال **فرض و دایع** **بیت** منع می کار دایع
 فابعد الوداع من اجتماع . و لم ارق الذی فاسیت شیئا . امر من الفراق الوداع
 و دعوتها و الوداع یفطر بیننا . و کذا ذکر الوداع بقدر شغل و تفتیق الوداع
 و بیننا مشغولة بعناء . اجمع فحسب ما یجوز کما بنا . ان المشیع الوداع
 و دعت قلبی ساعة التودیع . و اطعت قلبی و هو غیر مطیع
 ان لم یستعده فقد شیعتم . بعشیرین یفقی و دموعی
 و دختهم من حیث لم یفعلوا . و رحت و قلبی یجم مغرم
 و ما یصنع المشیاق عند وداعه . اذا فارق الاوطان و الاهل و العجا
 استبر و قلبی بالافراق کثیر . و ارجلکم و الرجل عسیر
 و لی عقی غوا الاجته ما یلک . و لی نظره خلف الرفاق حیر
 او دایع علم یا سادق الاعد متکلم . و ناظر عینی بالدماء خفیب
 و ان قوادسی شار یفغو مطیتکم . الا کرم و مشواء هو غریب
 که باز روی دهر ایام و دایع . بدوم شود ارجهان نام و دایع
 تا بر رخ زرد عاکشان کم بازو . خون جگر از دین بنه نام دایع
 آتشیم خواب که در آتش باز . که دل کویت که شب خوش
 امشب منم و یار و می نوشانوش . فردا بود دایع دستها و آغوش

و اما در این کتاب
 که در این کتاب
 که در این کتاب

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

کرد و اول دل و سینه اری کورنی . بروا کشی نهی سر فردا از درویش
رقم بوداع روی شمر آرا پیش . بگرفت عنان رخسار و پیمایش
من دامنه او گرفتار او آسینم . او در سر من فغانه من در بابیش
بیهوش در رفتن و آمدن و بجای ای لکنت . یاد آر دو چیز از من و باری و خوشی
سبیل من ام جگر لب آب دخی . چون جگر من جوهر فروزی آیش
وداع یار که ای زهی قیانه نذر . خیال روزی که ای زهی غنا نیل
ای مجنون و دواع جان و دافع شکل . بی تو نفسی بجز درین خوش دل
که بر سر آتش جگر دارم تابنی . که بر لب آب زین دارم منزل
در حال و دواع که از انقطاع لب صحرایی مشایخ می افروزد که آثار قیانه
معاینه می کرد و **مولف** فریاد زدن بر دواع . ما افغان ز بلا و محنت و دواع
زین روز و دواع عالمی بر شوشت . بزم روز قیامت یاد روز و دواع
مع هذا تسلب خاطر مجنون و ما سبیل دل بختور و عاوده و سال بروفتن آمال
نمود می گوید **نظم** اواد هاک الفراق فاصبو ولا یتمنک البعاد و انظر العوج عرفت
فان قلب الوداع عاده . جوی بزم بود و بزم شمع و زنی جگر و فریاد
و نوا نوا فدا می تو می اندام ابرام می دانست هر اینه مرا جگر ضرورت کشت
و چون الفاس و عن لباب رفت اشاق بوفت خواب غمزه و این معنی
در خاطر آمد که **نظم** آن دوست که هر دو سنگانی شکست می رفت و گریه و اندوه

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

کفر لکجا برفت او کشت بخواب . بنده است بعد از و مرا خواب نهی
رحم فدای لبم بوم و دواعم . و هال جگر یعنی اذاعاب الوداع
باب **ملکوتی که پیش که ملک فغان و غم نذر** **شعر**
وان الکلیب الفرد من بابی نخی . لدی وان لم آتته لحیبت
مارا غنی الله صفا ناک انما . صفا یبقی غنایها العشاق
ان لم یکن سنن الفناء فانتی . صفت البلاء سبیل مشنای
قل للذی فاق اشراق اللام فخر . باس ثوب ذوقه العلیا و المجد
انی وان کنت مالک قیته ابدا . اشیاء کاشیانی جنة الخلد
ان فانی المشرع المذوق منظره . و الفلب یدرک مال الیورک البصر
فدست غنا من علاه خبیرا . فعدت تحسد عینی الا ذلنا
اموالک و لم اقدر لفیاک نعم . للقلب بصیرة کف نور البصر
ای دین و دل هر دو بسندین غنا . دارم رعزیزی وجود او دین غنا
از دین دین که شود دل عاشق . دل عاشق است دین دین غنا
که می برد بسوی ترنگار نا دین . دعا و خد زهر عاشق جفا دین
اگر چه دین مشرق نشد بیدار اش . و لیله نیست از وجع غرق نا دین
غیره می نماید بر کوشش دین من . که دوری تواند پیغام نوشیدنا
هر چند بشرف و سبوی مشرق نشد اما مجور از کسبیت غنا و لغو دین

ما تشد و متوان از اسحاق کوده عظیم معتقد و مشتاق می باشد و هر آید
دین انگس کی بجای دین باشد ما را . نادین بجای دین باشد ما را .
 الراج از راه صورت بد انجذاب نیست و دین ظاهر بین بطلان مبارک می شود
 اما باورش که خلاص جان و نفع روحانی دارد و حق حقیقت نفع از روح
 از نفع بسیار بسیار مستغنی می تواند بود **پ** ما را با نفع اتصال روحانی هست
 حملت که اتصال جسمانی نیست . **الراج** از روی ظاهر رشد و عین مبارک
 نیافه اما حقیقت آن آثار را کمتر بزرگ دین و شین که در نفعات **نایب**
 بصفت عاشق جمال تو ایام . بخبر قلند خصال تو ایام
 هر چند دور ناخود از برین . اما هوان اثار کل فضایل نگار دل را
 قوت و دین را قوت بخشیده و سبب و دار و موجب اعتقاد کش **پ**
 فلما بدلی و اگر کم فی مسامعی . **تغشکم** قلبی و لم یزکم طریقی
 الراج و ملاقات صورتی نیافه . و لطایف تغیر مولوی علامه العبد
 مشغول کشد اما ساهامت نا از طرایف تحریکش استغفار می نماید
 و موجب اخلاص و اعتقادی کرده و امیدوارست که از سعادت مساعی
 یابد و چنانچه در غیب از خواب بیدار می شود و حضور از شمع
 پایش محفوظ کرده . ان شاء الله تع . **نا** شطری از فضل مولوی شیرین
 و سطرانی از خط مبارک کش دین . **الراج** بدهم و کلم از حرام می نماید

و آن تحفیف ابرام می داند بلی بختانی وصال هوان با خیال متاجات
دین به زحمت بیا تو و صالت مرا . بختان و تو با تو خوب حالت مرا
 چون تو از کشن حضرت جهان بناء صفه عموم دارد و حرم نور آفتاب و فیض
 محاب بغور و غود و حقیقتی که نمی رسد لاجرم بنده را با وجود انوار بیعاف
 بای بکسرا افرازشن . و بخد می مشکور قیام بقوت و نواخت خسرو
 از توانی میفرمایند و ارجا نده که نیکدل می شوند آری **پ**
 از آن شد خازن حور شبده معور . که نزدیکان و دوران را دور نور
 بنده با وجود انکه و لست قول با کاه که به مثال کینی بناء نیافه . و استجاب
 حق خدمتی محظوظ کرده . اما چون صیبت تر حسن ز پرده انگیرش . امید
 می دارد که الخصال احوال عموم بیا من النفات تر محذوم متدارک شود
 و از لزم کمترین بند ببعثت غیخ النیامی بزرده ان شاء الله تع

بام
در شکر حق و خلق و در ان و فضل ابرار رفت
اول

فضل
در شکر حق و بخت و در ان و فضل ابرار رفت
 الحمد لله علی فضل . قد رجع الحق الی اهله . نصر من الله و فتح و رب . و طالع
 سود و مرغ حسیب . **الیوم** اعطتنا السعد و غنا کما طوعا و اولنا التور

مردود

الزبد ولا خد ايكاني كنود ارفع ونضو آمانيت **نظم**
 هم بالكم كاش صافي هم جمع تحت شدة حدة . بشك كل كركوب وبيت
 « باح جبار شدة حدة . والله شكرا » **نظم** **نظم** لعموم فاريل
 السلم من استدى اليك معروفا فافق حان لم تستطعوا فادعوا له حتى
 تروا انكم قد كادتموه . وقال علم من لم يشكر الناس لم يشكر الله وقال
 علما ان اشكر الناس لله اشكرهم للناس وقال صلح القودث بالتم شكر
 كما قال الله تعالى **واما ينصرونكم فيك فخذ** قال بعض الحكماء اشكر لمن اتم
 عليك وانتم على من شكرك . من رسائل ابي بكر الخوارزمي . قد اراد المعنى الشيخ
 بمره لابل اعني شكرك . وحقق طهرى من مثل الحق لابل انقله باعبي
 المنين والحياتي بيقيني الرجاء لابل اما حتى مفروض الحياء . وانا له رقيب
 لا عيني واسير بل ايتي **نظم** وقد كنت غصنا ذابا فسينتني الى ان يداني فاحمل
 فاعفوني جلالك حتى ارقى . الا ان الحنان القيند ارقا فاشكوا لوليتي يدان
 نطن بهاني الشروق الغريب فاق . ما رليت غداش الموت مطرحا
 يصيني عن ويبع الداء والجبل . فلم تزل ايتا تسعي بلطو كل
 حتى اخلصت جيعوني من يميني لعلني . ولوان لي في كل منبت شعري
 لسانا بيت الشكاريه كيف قدرا . ولوان لي في كل منبت شعري
 لسانا استوفيت له بعد . بذلك لدرتي فما انا جدي . وفصرت فيما فاك بل جدي

هذا البيت من
 ديوان السيد
 محمد باقر
 في شرح
 نهج

وغيره من
 ديوان
 السيد محمد باقر

وكيف اوتي شكر من اشكرته . ارضي كل يوم منك فضلا بحدود
 ان الزمان اذ اشكرت صيدوه . اذكر له المتي منه فعاد كما
 واذا شكوت صيغره منته . اسلكه في فعله فابا . كما
 فاشكر زمانك صار فاما كاذبا . حتى نال من الزمان مراد كما
 ليس الزمان سوى نبي فدارهم . حتى نال وخد برفق زاذكا
من شكرا طيبا الحق جريلا لجار الله ابره جاري **نظم**
 حتى الله يا اشرار خوارزم اركم . وصان حاكم عن يني طرعا ثم
 حدث ذراكم اذ حلت قراكم . كافي في ام القرى صنيف صاتم
 لا شكرن ايا ديك التي ملكك . ايتي العناء لشكوا الارض للحق
 والشكر لها في الناس الويت . من الهامه فوق القيد الذهب
 وما ساهوت في الافاق الله . ومن جد وال رلعلني وراحتي
 غدتني نعي الشيع حتى كاهما . غدا كل عضو نعمة في مكانها
 فما انا اغضائي ولا فوقي بها . وانوه فاجب بها وبشاهما
 لي قصرت يداني عن الجراء . فافضل اللسان عن الشفاء
 يدي لا يرتقي شبرا ولكن . لسان يرتقي فوق السماء
 تزيد تقديلا وازيد شكرا . كذا لك دأبه ابداد في
 تزلت على آل المهلب شانها . غريبا عن الاقمار من الخلل

فاذا الى اكرامهم وافضلهم . وانعامهم حتى حسبنهم اهل
 شاكروهم وان شرفهم مني . اياهم لم تمن وان مني جلت
 فني غير محبوب الغني عن يدي . ولا مظهر الشكوى اذا الدعا
 فانزع كل من الفضل مني . فلم يبق عندي للزبا رة موضع
الفارسية من شكوتم كم كه نوت توام . نيمه جكونه شكو كند بوزبان خویش
 زين پس زبان ما و دعا بگو . اکنون كه فاصدست بكنی زبان شك
 حقا كه با ثماون و تفصیل خویش . از بوند توقع هم لطف هر كتم
 ائى كج حتى كز ائى اين لطف شى . جز شكو چيلا كمن لم شكرا جزم
 فضل او فضيلت بديون احوال . لطف او لطيف افزون له شاد
 كه بمرعوى زباني باشد م . شكويك نوت نگويم ارمه رار
 جكونه عدد كه هاء او توام تو . كه توان نى نا توان از و دارم
 عالمي در بناء احسان . شكو شكو دهان و اريد
 هر تود و نوايى كه در اندر من . از جود تو آمد نه رجايى و كرامت
 نظمي كه در احوال من آمد و فني . از فضل تو آمد نه ز فضل و هنر آمد
 شكوت از اندان رفت با كه بايوم . غيت از حد كشت بر كه شمارم
 كز اشاء و هر صفت شكوت . صفت تو شكوت و دعا و مديرم
 به شكود كه صفت شكوت . تفصیل عدد تو و تفصیل روزگار

در بیان این که هر کس شکو کند بوزبان خود
 و دعا بگوید و تفصیل خود را بگوید
 و از بوند توقع هم لطف هر کس
 و از فضل تو آمد نه ز فضل و هنر آمد
 و شكوت از اندان رفت با كه بايوم
 و صفت تو شكوت و دعا و مديرم
 و تفصیل عدد تو و تفصیل روزگار

الطاف تو جاودان با ناد . و لك كه بدست ما دعا يست
 شاكويك ساعته انعام تو توام كفت . و لك كه خود بخود هر روز سال ما
 صد كس نياز مند و من بخانه تو . بود كه تو از هر افاضت بيان
 من شكويك اى نكار توام كرم . و احسان تو انكار توام كرم
 كز بون من زبان شود هر موى . يك شكويك از هزار توام كرم
 نوتون كم كه جوسوس من به زبان كم . بجا از حد كشت بر توام كرم
 حقيقه انك تو با من همى كنى امروز . بجاى لاله و كل تو به سار من كنى
 كدام روز كجوى نكسار جود توام . زروى خود بجل و شمس سار نكند
 انجا با من كرم لطف و انجا خواه كه ديني . ستا قيام الساعه خواهد بود در عالم هر
 شكوا انعام به اندك كفت كل كرم . اى انعام تو نوت جان ارباب صبر
 چون مدد شرف و غزير از تو كرم . دى روز كرم حياى حق توام كرم
 هر ذره كه كشت نوت ندى قدم . او خاك به كرم تو و دين جاي كرم
 از اين نواخت حسروانه كى بعد از ابرام فرموده نازد كرم مقام خرد
 و دعا و موفقت شكوت و ثبات من كفى **نظم** بجاى هر نفسى كه شايستى كنى
 بجاى نوك شام ز خویش تفصیل . و لك كرم به شكوت خدمت تو
 بنفرت كه از خویش خودم نشو بر . ائى فضل را كه باج و ائى ادب خد
 مصباح بشر كا بشرا كا . خانه روزگار و در دلاجرم از دالخلافة

در بیان این که هر کس شکو کند
 و دعا بگوید و تفصیل خود را بگوید
 و از بوند توقع هم لطف هر کس
 و از فضل تو آمد نه ز فضل و هنر آمد
 و شكوت از اندان رفت با كه بايوم
 و صفت تو شكوت و دعا و مديرم
 و تفصیل عدد تو و تفصیل روزگار

جود هرون بر خیر دعای نیشینه **ما نفع من آیه او نیشها نایب**
خیر منها چون نوال خلیل رحمت بر بشت هوانا جلیل محمد و ازار
 مکه بخارا مجوه مدینه کرمان نمود و در اسباب عالم مطهر و فضل و افاضه ارام
 مدروس ادب سعی مشکور فرمود یعنی **کا بد انا اول خلق نعیمه**
 و بند که از غار و نازل باز **مع** با خا که نواشنای دارد و عظیم سطر است
 و شاکسری شاگرد انعام که فرموده و توینها که از نانی داشته **اول**
 متی است که از بند کشا صدمی کند که فرموده اند حضور و غیبتیم
 نیشهای قیاس و تقوینهای شمار **لاجرم** و مجلی کا زاد کان حاضر و غایب
 این حکایت با قیاس خواهد بود یا کار **النفاس** حضور و غیبتی که عنوان ناله الهی است
 زیال از حد شکر و مرید ذکر است و به آن معجز فرموده و در او ظهور آمار اندا
 منتظمی باشد و می گوید **مع** آتش بن یوم فال خود کاشد و
 ثبات و فو نه و ناله ای امداد که مخدومی بنسبت با کمترین نیکان پیش از حد
 پیانست **نظم** چگونه شکر گوید که طبع **شده** شکر منهای خیران
 تراستم ز جان و دین و دل **دعا** گوئی و هوا جوئی و ثنا خوان
 حشاش نفس و سبای **بعد** الله از لطف و کرم مخدومی می داند و فی الحقیقه
پیش کیم شکر نعم بجائی آورم **و** که بای که و بجز من سدرم
 خواست ناله معروض شکر است از لطایف عواطف خدای آید و حور

دکوش نصیحت گفت **مع** کاری که از آن اراد آغاز کن **لاجرم** بدعا و ثنا اخصا
 می نماید و حوائج منعم و فایز کرم **الله** که کرم صدر صاحب کرم عالم فانی را
 عکاسم عالی مرتبتان معهود میدارد **پیش** کتاب این فاعله بقول بحکم
 مات الکرام و انت حی ترزق **الحق** بخداید بر پستی فرموده که افاضی
 او عام بلکه تر نرسد و الطافی از نانی داشته که غایبات انعام ادراک تر نکند
 فی الجمله **نظم** کشت با و لوفو حاصل **آنها** که بود و شمارم که از نونام لکه در ام
 و از نونام لکه در ام **توابع** بحسب شای ترجای انواع الطاف و فو نون
 مکاتیم تقدیم فرموده و تکلف **پیش** ناله که بخیر نیش باشد و فی حقیقت نیش است
با و جود و لطف زیاده از نیت که زبان دگر آن کند یا فو نون معروض شکر
 تر آید بنا برین اولی که با بوطیقه دعاست اما صاحب حال را میر و پیش
 اشکال می کند **نظم** ای آنکه مرا لطف تو در عیش و طرب است
 و ای آنکه مرا جود تو با بر که نواله **بی** روی و بیامی کرم از طبع تو دینم
 پیرون ز تو هر کس کرم کرد و بیا کرد **کرم** چه خد او ند کرم را بلکه ام زبان
 شکر گوید و چه عبادت عه خواهد **یک** و درین که ناله هزاران هزار
در حق من کرامت و احسان نمی رسد **لطف** شامل خداوندی مراغ بار
 خوش خوشی خوش بوی و بگوئی دارد که هر لحظه مائی پوسان از خطا و وسوسان
 در می آید **لاجرم** **پیش** از بند نوازش جوهر شده ام و در حضور بانی هزار آفرین

الحديث من الطب ناعلم من قوله قول ایشان بجهان بود وعباده مبروران
 موقوفه بود که در آن قصه یا خود را از جنة افاضت بگذرانند و از ترک آسان
 بی عیب نمانند مع دال بر جوی و واسطه چنین موقوفه و جرات
 و عداوت که احباب و اقارب جمع کرده بودند عصا معنوی و خضوع تعبدی
 و از تلقف نمودن **فیض الماء و فضی الامن** است و علی الجود و فی
وقل یقول القوم لا اله الا الله که تکریم بندگی را و احقر بشریف و وضعنا عنک و زک
الله ما نعین ظمیرک و **ففعنا الله** که مشرف موقوفه و حین انعام و رافه
 و اکرام و عاطفه آورانی داشته **پیست** چه ملت که تمام احسان و عارفه
 کورم که بنیم الطاف بگذاشت. قوای منفرد و شکر کفر از شکر و هم
 در بیدار عقل و احسان و در قضیه شرح لازم و هو که باره او احسان گشته
 و اجابت که از او کائنات مقابل نماید و قال الله تعالی **واشکروا**
لنعم الله انکم انما تعبیدون و قال تعالی **من شکرفا ثما شکرت** و **لنعم الله**
 و قال عالم من اول معروف و فایکافه و ان لم یقدر فلیظن و علما گفته
 المعروف غل لا یغله الا الشکر و المکافاة و حکما گفته اند **لشکر ثلثة**
 منازل ضمیمه الغالب و نشر اللسان و بذل الخدمه و بعضی از شعرا اینهمه
 سه معنی را در یک بیت جمع آورده اند و ابو النواص گفته **پیست**
 شکر که ان الشکر لله طاعة و من یشکر المعروف فانه زاین و در کتاب

اذا قرئت من کتاب الشکر
 فیصل الشکر بالکمال
 و کماله

مکارم اخلاقی آمدن که شکر جاذبه زید نفع و محو در اخیه کرم است و هر که
 عین و فتح اشیا معروف است فانی باشد آنکه اروعی ناطق بندگانه
 پیاده شریعت ارشال نفرموده و بجز و عفل مغرر گشتی که شکر منع واجب
 است و کفوان تر فیه و گذاردن حق شکر استقام و استغناء است نفع
 را و سبیل برزک و گفته اند **نظم** و این کان یستغنی عن الشکر و الله
 لعنة قدر او علو مکان. لما امر الله العباد بشکره. فقال اشکروا لی ایها الخلا
 و لقد ان نعمه اما قد خذلانت و واسطه حرمان و بود و جبر کوبید
 لا ینزل النعم بوجع فی الذم. فانکم اذا فعلتم ذلك فقد زعمتم اللغو
 قضاة و الحصار و قال علیکم الشاکر یسبح المزیه و بارئ تعالی
 را بمنزلی رجب منهل مدب حواله فرموده که مجال امید واسع است و مجال
 کرم فانی **پیست** که جلیس ففعنا بن جبر و ولایشی بفعنا جلیس
 بار

در افتام شکایات و در باب فصول باشد

فصل اول در بیان از کرم کار
 و لما رأیت الله هدم یروح حرمة
 لفضل و اذ ان و علی منزل و صیفت مجور النایان و حکماء فضل و فی الدعوات
 الکلب فی صحنه و اللیث یخوم و والعبد فی نعمة و الحر یخوم
 رأیت الله هدم بالاشرف کلوه و یرفع رأی القوم الیام

فاضل

كان الدهر موثوقاً فيطلبون وثره عند الكرام فيطلبون وثره عند الكرام
افاضل الناس احراضاً للآل يغلو من الهمة اخلاصاً من العطن يغلو من الهمة اخلاصاً من العطن
يصنعون مشارب قوم الاخلاق لم والملجأ آخر لا يصفون مشاريبه والملجأ آخر لا يصفون مشاريبه
عشت على الدنيا وقلت الامني اكد بها بوسه ليس يجلس اكد بها بوسه ليس يجلس
لعل شريف من على تجاربه حرام عليه ليس غير محمل حرام عليه ليس غير محمل
فقلت نعم يا ابن الحسين عناداً منذ طلعت على عناداً منذ طلعت على
يا ليت بالدهر صمد من صباه لعل يشغلني عني فدايته لعل يشغلني عني فدايته
فمن يحمي الدنيا لعيشته ولك لعدو عز قليل ثلومها ولك لعدو عز قليل ثلومها
فان اقبلت كانت على الموتى وان اذبرت كانت لثراهم وان اذبرت كانت لثراهم
فلا تنكروني اتقى من عاشر لقد اوتيت العلم والحلم والقدرة لقد اوتيت العلم والحلم والقدرة
فانا كرام من اكارم مشير ولكن علينا صروف الزمن اغدو ولكن علينا صروف الزمن اغدو
الدهر يلعب بها النالعه انك واصف زمره الصبيان انك واصف زمره الصبيان
الذي بالرجال العزيز هو كل والعز هو كواثر الحيات والعز هو كواثر الحيات
زمان لا يساعد كل حذر ويرفع كل قدر في نفيم ويرفع كل قدر في نفيم
ترى الجهال منه في جنان ولكن فاضلوهم في محيم ولكن فاضلوهم في محيم
ولقد رمت من الزمان بكيرة نزلت فوادئ ما جيت حريقا نزلت فوادئ ما جيت حريقا
وخضعت للامد البعد شافع وجعلت خدتي للعداء طريقا وجعلت خدتي للعداء طريقا

وعندت في طلب الصديق فلم تجد لمودتي في العالمين صديقا لمودتي في العالمين صديقا
فما رايت اقبل في الناس فاشيا بما هلت حتى ظن اني جاهل بما هلت حتى ظن اني جاهل
فما يجباكم يدعي الفضل ناقص ويا اسفالم يدعي النقص فاضل ويا اسفالم يدعي النقص فاضل
رايت الدهر يرفع كل وعد ويخفض كل ذي شيم شريفة ويخفض كل ذي شيم شريفة
كمثل البحر يغرق فيه حيت ولا ينفلك تطفو فيه جيفة ولا ينفلك تطفو فيه جيفة
وكا ليس ان يخفض كل وارث ويرفع كل ذي زنة حفيصة ويرفع كل ذي زنة حفيصة
لمن صفا الدهر من قبل من البشر حتى اتمله صفوا بلا كدر حتى اتمله صفوا بلا كدر
لما عرفت زمان خفت امته ولم ايت ليكة الاعلى الحذر ولم ايت ليكة الاعلى الحذر
يا مولات ندرتي انك الجاني خاتم تجرني على بغي وعدوان خاتم تجرني على بغي وعدوان
واصدع عيني زمانك انه به العلم جهل والعفاف ضيوق به العلم جهل والعفاف ضيوق
وليت تير الحزب بطلب وما فيه شيء السرد ورحيق وما فيه شيء السرد ورحيق
زمان رايته كل الجواب واصحت الاذنان فوق الدواب واصحت الاذنان فوق الدواب
لوان على الافلاك ما في نوسا تخاف من الافلاك من كل جانب تخاف من الافلاك من كل جانب
نبت على الايام ان صروفا سلم الكرام وصحة اللوحاد سلم الكرام وصحة اللوحاد
لوان صفك لك اشرف ملح في لاج ملكه وكرم غاد في لاج ملكه وكرم غاد
انا خلفنا في زمان جاهل بواضع الاصلاح والافساد بواضع الاصلاح والافساد
ما ان وسات الى زمان اخر الا بكيت على الزمان الاول الا بكيت على الزمان الاول

عدت زمانه در فی و غایه . و لکن زمانه لیس بود و العذل
 یضیق مدنی الدهر فیضا الفضله . فطوبی لصدر لیس فی هذا الفضل
 عفا علی هذا الزمان فانه . زمانه عفو لا زمانه حقوف
 و کافر فین فی غیره و افق . و کل صدیق فی غیره صدوق
 کان الیالی اغرب جدا غایا . محب الذی یابی و کن الذی یهوی
 و من عرف الیام لم یخفها . نغیا و لم یعد مضی بها یابی
 ایام جنان بیا کسان شغلون . که مشغول هیچ کس فی نرسد
 نامرد انرا بخرج بر برتری شتر . احسن ذمی بخرج تحت پرور
 دمی زمانه نکر دی بجای هر تغییر . ثوق فی کن و یل لخط نابر اسائی
 یکم دشمن از صلاخانه دور شدیم . رجیم دقت فنانم ذکر و فریاتی
 چند گویم رجوع و ماکر و فتنش . بخدا که کوالند خدش
 و اتم با حیدر زندگانی بر یاف . نابود ز روزگار یکدم دلش
 زان می ترسم که روزگارم نهد . چند انک ز روزگار رب نامداد
 بروز کار می که فنا شدیم که مراد وجود عفا و حیفه کیمیا بصورت مکنه
 مع ذلك افواج بلاد نلاطم و افواج عنا در ام کنت فی الجهد **بیت**
 سید من و کرده و نبغای میوش . که جان همدم و او می شناسد باز
 بلا مخالف ناساعی روزگار و سفین خاطر را جان در غرقاب

این بیت در وصف روزگار است
 و در بیان اینست که روزگار
 هر چه بخواهد ببرد و هر چه
 بخواهد بگذرد و اینست که
 روزگار را نباید در غم گرفت
 و باید که با او خونساز بود

اصدقا با نلاطمه که تصور نجات نمی توان کرد . و از غایا حقیق بحال
 پیر بر آرد و الفقیه **بیت** امروزه حال همه آنها با نلاطمه و فتنه
 از روزگار که عفا و اباحه اندان قدیم و در زمان کیم عاده طبعی و فطری
 عز تر نیست امید مواساة از قبل محال است می نماید **بیت**
 مکر زمانه برین عهد کرده و چنان نیست . که فضل کجاست که اندر زمان او نبود
 گوئی زمانه بر شینیت غفل مجبورست و طبعی ایام بر افسال و افسال
 نه ان جرفنده جوئی کار می داورد و زبیر خدیج کوئی فراری یابد **بیت**
 نصیحت حکما و وصیته علما ایست **نظم** که دل آسایش ازین ملک احرار طلب
 که هر خوشی از طلبه دور طلب . اخیر بهادر و فرار و هجر میرسن
 کنند یک و بن راسر و سامان طلب . اول انک شکار روزگار و حکایت
 بر غدا رکاز شیا نسیما انکارم **نظم** و روز از بایدم ارشم تر دم
 که جود روزگار به آمد مرا پسر . در محنتی که آتش ام روز و شب
 از غمی نهالغ و از بدبختی . شیر را از مورچه زخم آیت اضا و کل
 پیل را از شمشیر زخم آیت غدر و فکار . هر چند بیان غدا می ایام و
 برهان جفا که در اجم اطباء نماید . و اسباب جایز دارد نطوبیل
 طایل و تنفیل حاصل بود . الفقه بع طول الفقه **بیت**
 بلا و تحت . اجم غایت نیست . روزگار بحر غمت و کایه نیست

مثل حکما

واصعبه ماجاه وهو رافع . بطفه اللذات والجد اسعد
 كمن فاقه مسوره جروية . وضروقه قد اعطيت بمخل
 لو سود الم الملايس لم يكن . يمس الثياب على امر في محفل
 قال لي كيف انت قلت عليل . شرد ايم وحر طویل
 از قصه غصه گفتم دل بگرفت . وزده دل و رخ دلم دل بگرفت
 فریاد که از جهان ملالم برخاست . ز غمار که از خویشتم دل بگرفت
 آمیز دلم بحان زغم بی شمار خویش . کس را مبادا یم هر چه در دل بگرفت
 نغمه دین زمانه منم خسته بسته . در غصه از ستم زور کار خویش
 جرم در بخت من کشید کاین . دهر پیش من کشا کین
 حالی از جور اخذ و ارون . که نه شد بدو فووت و نه کین
 آن همی بینم از حوادث صعب . که ندیدم هیچ حادثه بین
 دنا تم ازین کار ستولید خویش . و در دل صند سوزید خویش
 صد دینه و دل خراب کرده کرمز . شرمی دهم از حال دل و دین خویش
 بجان آمد دلم زین نامرادی . فوادی و افوادی و افوادی
 مناع آن به که آتش بسوزد . جو خواهد بود نش و در کسائی
 ز که دون جز این نیست سوزم که خوش . پیکر و زانور خود بر زبانم
 دلبر سر زلف خویش آشفته بدید . بداشت که کار داشت در بانی افکند

که از این شعر در بعضی نسخه ها
 آمده است و در بعضی دیگر
 حذف شده است و در بعضی
 دیگر تغییراتی در آن
 شده است و در بعضی
 دیگر آن را به صورت
 دیگری درآورده اند

از این شعر در بعضی
 نسخه ها حذف شده است

از بعضی اوراق

سرمای حاصل جهان جز به نیت . منم لکش امید و تدا به نیت
 خود آمدن چه بود که بایم شکسته ناله . نه نغمی که پائی پیار بکاز ابر
 ز جود می که می خاطر دم کرداره . نفسم سوز و دین آتش
 دهنم خشن و دیده طوفان بار . من بفرسوزم چند ازین محنت
 خونیا لو چند ازین آزار . بر نتوانم گرفت پیچ کاسی رضون
 که به صورت یکت روی من و کوریا . کار بجای جو سنگ عیش و تنج جو زهر
 جای یغلی جو کور و ز بطلک جو فاد . زمانه بامن از احداثی که امانم کرد
 که با خنای ساله ز غصه سوزد هود . کار آسانم د کرد عوار شد
 برع و برل یار درانی قال آنکس یار و زو شمع را ز بود و ربابا او چنانی قال
 خاطری دارم از رخ حوادث درمند . و ضمیر من از کشاکش معلوم مسند
 و هر چند بزبان حال میگوید . ای محنت از نه گوشتنی ساعتی بود
 و می شاکنی از نه بالشتنی لحظه بیا . کانا که نه از صحن صفا در یاد د
 مکر ز غیب می که در کار بلکشايد . مدتهاست که غصه سوز کشنی دارم
 انا از بیم انلا مبادا که سمع مبارک شحال استماع تر نتواند که در منوع صانع
 آن نمی شود فی الحال سیرم ز جیب می که کشد خویش و ز روزی درین بزرگ خویش
 حال بر ملا خویش بکدام عیان عرضده دارد **نقطه**
 طاقت طای لث و جوف غم . از غریبی و وام و بخوری

1

ربحي هذا الم والجون فنون . فانك منكم نالنا غير اني . فقلت ذل الذي كيف يكون
 وما ذلت من ذلك المشيب عقر في . ايتن عن هذا الورى والكشف
 فان عرفت الناس لادمتهم . جرى الله حيرا طر من لست اعرف
 اذا انجحت عن قوم وفوروا . الاتقار فهم فالو اجلون هم
 من الناس من يغشي الالباع نفع . ويشفي به حتى الهمام الفاربه
 فان يك خيرا فالبعيد بينا له . وان يلشرا فان علة صاحبه
 بلاه ليس يشبهه . بلاه . عداوة غيره في حب ودين
 يبيكل منه عرضا لم يصيب . ويرفع منل في عديم معلون
 والكث من بلقي يستدقوله . ولكن قبل من يسترك فعله
 وقد كان حسن الطن بعضا . فادبني هذا الزمان واعمله
 اشأوا الافا ربنا بوجها وهم . يعني اذ اي صغيرهم وكبيرهم
 هم يعلمون اني الانام هو . **والله يعلم ما انكر** **جهد ودين**
 ميثما عا ط عالم الاشم نزل . يستعمل و فومن مقال سفيه
 اذا ما الفنى لم يزم شخصك عاملا . بكتبه عن متيقن ركك بفيه
 وقد علم الله اختلافى فاني . اعوز به من شر ما انا فيه
 الا ان شعوى هل لا فيك بقية . فيسعدني بعد الفراق لقاء
 ان كنت منبسطا حيث مسرك . او كنت منبسطا فالوايه ثقل

فان اجالهم فالوايه طبع . وان اجانهم فالوايه ملك
 ولنت اذا ما جيت الوم مجلى . ووجهل من ماء البشاشه يعطر
 فنيا بالعين التي كنت مره . الى بها في سالف القهر ينظر
 رايت بعد والمرء من بطن امه . اشده ابدا جامن هو اليه يورنه
 اذا لم يزل في العزم منه نصيبه . غنى منال الخط منه يقونه
 يا من لا ولع الرن باهله . فابادهم منشئت لا يجمع
 ذهب الذين يعاش في الكنا فهم . وبنى الذين جلوبهم لا ينفع
 بمن يلقى الانسان فيما ينوبه . ومن اين للعر الكيم صحاب
 الى الله اشكوا اني منارل . تحكم في آساده من كلاب
 وقد هذا الزمان الا فحسم . ذيا با على احساد من ثياب
 ورب بلغ يلمة ناديت . فالقينه منها اجل واعفيا
 نشت لعوان الصفا باسهم . وليس لاهوان الصفا نولت
 وما الناس بالناسا الذين عودهم . ولا الذار بالذار التي كنت تعرف
 الا يا صاحبي معنى الوفاء . من الدنيا و جان له المصاه
 ملكتا الناس كلم اضطرابا . لان و داد اكثرهم عباء
 لقد كثرت اخلائي لعدي . ولكن قل بينهم الصفاء
 فليس لهم اذا شهدوا حفاط . وليس لهم اذا عودوا وفاء

و کم خذل و قیت له و لکن . بد الی منه حاشاک الجفا
 و اظهر باللسان الشوق منه . الی و قلب عتی خلا
 لیبار فضلتی الخلان جملاً . فان المشکل بطرحه الطباء
 و ما منع الفم بن خاقان نیله . و لکن الاقدار تعطی و خذ
 بحاجب عطای جود و هو مسل . و تحر خدای فیضه و هو مفعم
 و بدر اضاء الارض شرفاً و نفیاً . و موضع رجلی منه اسود مظلم
 و افع رخصه علیه حتی مآلی . و التی تمول اذا ما یرخص
 ما فی زمانه ما یعرف وجوده . ان رفته الا صدیق مجمل
 کاروی عن حاطه . انه قال راینا جمیع الحيوان . نال فی حلیه الا الانسان
 و ان الی الف شکل **نظر** کفی حزننا ان المکرم عطف . و ان بنی الادب الذی یخرج
 و ان لوک الارض لم یخط عنیم . من الناس الا من یغنی و یصنع
 التقریر و لوک آمننا و من اجله . حبس الزار لانه یستمر
 لو کنت اجمل ما علفت لستی . جنل کافد سالی ما اعلم
 این طریق دشمن باشد در شرط و کفی . کابری و کسب افاد بی شرمی
 یارب تو بغیر یوسف تمسکیر . کس خان صفایان بود و ما یمنر
 بر سید کی زمن که معشوق تو کنت . کوفلان کسیت قصود تو کیت
 بشت و عانی هائی بر کز کیت . گفتا که بکام کشتنار خواهی زیت

الانسان

ای نور چشم بینا دارئی فراخ ارما . ما خوشدیر تمنا دارم که ان مای
 مردم میگانه و خاطر نگه دارند خلق . و سنان باید بینا زانند یار خوش
 ملکیر اسن که راحه نماید و صحبت . بجوی مشکل که آه و ناله زانار
 خون جگر بناف و ون مشکله شود . آری شود و لیل و چون جگر شود
 مرا ناچار رکوبت مقامت . نشاط و قرقی بومن حرامت
 جنان کم شد لم غم که اکفر . ندانم دل کدام و غم کدام
 هر دم که بی یار و می خویشی زد . هر چند ادب نیست حرامت الله
 ج مخالف بدینی که جالت برینی . ملک اولک ما که ایم و نوا احتشام اری
 بجز میر که ندانم که محبت محرابم . بجز جرم و بیکارم سر اندام دارم
 کله از نو حاشا که نکم و ضعف باشد . مکرار و فاد و مدنی که نه بر و نام دارم
 جفا مکن که زیاران یکدل این سزاست . زمن میر که بریدن رکبشان نکوت
 شکایت از مجنون بسیار . و لعلت به باله بند عظیم
 سالها بر خال کویت زندگانی فرستم . عدد بگذشت از بین برینا مدح و کرامت
 کبریم شمس خاک نوا مرهم . این بنوای که داغ بارش نغمه
 عشوه دادی مرا و بخیزم . لاجرم باز دارم اندر دست
 در تو بستم دل و ندانم . که دل اندر خدائی باید بست
 می بداری که هر دی جرم داشت . بی غلط میان دلهافوت

این شعر از کمالی است که در این کتاب است
 و در این کتاب است که در این کتاب است
 و در این کتاب است که در این کتاب است
 و در این کتاب است که در این کتاب است

در اگر چه در فوج عالم را . از دست بدادیم و نذر دست نهائی
 که هر چه نیست در یفا کینه . و در دست چیدن است عفا لیس خیر
 عمری بایدید امل جانان منی . صانع شد و ختم شد و جان منی
 صد بار نمودنت رخ مهر و وفا . لیلی حکم نجو نه بقومانا منی
 خودیست که دل از بی توانی . یک کام بکام هیچ کس نتوان زده
 صافی ز و یکدل از آینه میگوید . باین همه با او نفی نتوان زده
 با قاف و وقف هم نشستم که من . بی خویش و بیاروی تویم که منی
 این بر بند مقربان در نسبت . یارب بحر طافت پر چنینم که منی
 هر کس که یارود و دست نداد از جهان . بی دوست نشیند و بی یار منی زود
 یارب جو بدل نگر خواهی پذیر . باری طمع محالم از دل بر گیر
 یارب یکبار که باز کم ما گرفت . چون دل ما بشکرید خانه که جلا گرفت
 جوهر و سلم بودم تو بر توست . آردن خاطر دم نرا عاصه و حق
 ای جان و سلطان ترا خود از هر دو . کسی نیست که گوید دست من کین نکوشت
 که ما را اندک نمی آید . یارب که فتنه ناکه در آید
 بگذری و نسوختی باز نگر که آید . فقر من و عمارت و جوهر و اضمالم
 جفا و دست نهان کرد سحر و زلفش . اگر نباشد در بی شامت اعدا
 یالیت که جفا عفا شد بودنی . یا یاری یارب جفا از کشت آملی

که عفو به آیام سفل طبع بود . که شکایت کرد و ناله و نوح و ناله
 زده است و آفت زیا ر جو و عفا . به بین که حال من دل شکسته و نوم باشد
 رای عالی را معلوم باد که بنده . جز استغفار استغفار خود را کرده و ابرائی
 تحصیل نشاط روی بتغییل آن بساط آورده و دل را او را مسالین و غلین
 باید زینت . بن مهاجر اوطان و مفارقه اخوان گاهین چیست . گویا
 مشکل کشای دین معنی اندیشه شافی و فکر کفنی فرمایند و علی الجلیب
 بحر رحمتی زنی حال من و فرمان ده . بهر چه حکم کنی بهایم و حد منتهای
 تا اولان را که او را هم راز و امین و لبر از تصور می کرد چنانچه معبود
 یاران . و معذال خلسانان بلخی باشد که غم و شگفتی بهم گویند . و نسلی
 خاطر یکدل جویند . که خالی لغز بود . و شرط رفعت که خود را دارند و
 امروز با مداد از خواجگی نیک فالان الدین . بطریق تعریف شنید که
 صاحب حکایت زلفت بود که شمر بگفت . در کجا آمد مردم سخن چیز را
 عرض آنکه مرلج حذر نیز تجربه رفت . و قضیه کشش الوفاق نقاشی برانی
 العین مشاهده احوال منی الجالیب . آنکس که در جهان سیر و سیر باد
 و آنکه زحمان و سحر جفا دید منم . استماع احوال که شش حقوق اتحاد
 را یکسو نهاده و کلمات نامتوقع در مجالس جماع گفته . و در جفا بالغت
 تعداد هر گونه عیب که ده مفهومی و آنکه بیست و نه نیکم نیکم را بد گفتنی

نیک افکارم که از منت یار آمد . خداوند را معلوم باشد که بنده غایب
 جانب فلان در سجده کرده و او را از جایگاه سابقین و بنابر آنکه گفته اند هر چه بران
 آمد بریان آمده . متعوض منقول آن نمی تواند شد . عرض آنکه درین روزها
 مقدّمات حال و حقوق را به حقوق مقابل می گذارد و احسان را کفران در حق
 می آورد آنجا بر می توان گفت اینست که شمر عرض افلا و باقی **پیت**
 هیچ شمر نکشالا آنچه من کرد و نکشیدم . به علامت که بخدمت چه پیامت که بدیدم
 قصه غصه بی نهایت است . و حکایت شکایت بی غایب . و مجملات **نظم**
 دل می و حق را نه کس در دعا و دل . غم صفت و نیست ز کشتی غلکساری
 نه در نوا بیم ز یکی دوست نیکو شستی . نه در هوا دهم ز یکی یار یار یاری
 با وجود آنکه بقدر قدرت در مراعات حاجت می کنان کوشیدم . و بحکم مقدّمات
 بزرگ و کوچک را مرغی داشتند . امرو که باندک مساعدتی محتاج شدن . و
 بهر مساعدتی موقوف جانم **پیت** به هیچ دستگیر درین غم مساعد
 به هیچ باغی نمود درین کار یا ورم **وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ**
 جعنی از ارباب جسد **فِي يَدَيْهِ مِجَالُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ** به وسیله تعلقی مساعد اند و بطریق
 تکلف لطفی نموده و این بین نظام قول ایشان مغرور کشنده و از دقیقه
نظم دشمنان را دوست شود چندیار . صاحب حرمتش شمارد بهوش
 مار هفت معنی که هست . که به تصور بر آید و دوست

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمین
 و الصلوة علی سیدنا محمد
 و آله الطیبین الطاهرین
 أجمعین

عاطل مانده . مدحیت ناشیجه قوی مبتلا شدن که یا کاندرا منتقم می کرد اند و اهل
 معوات با خطا نسبت می کنند **مع** ضایع نژاد آفتاب خانه لور . اما جو خنیا
 مانده حالیا بدیشی قد اراة بصری بر و با انتظار موافقه مر و فقی می نماید
 ان شاء الله خلاص برو و جملایع میسر شود **مع** و ما انا من روع الله ربی
 هر چند علامه خوارزم و فخر محشر الله جارج و الجنة داره . بطریق نهی
 فرمود که **الکتاب الکذاب** اذا اردت العتاب فان العتاب مسافه متی
 کان مشافهه اما جرمین باب اطنابی تصور می کردن بهر حال موقوف حضور
 داشت و گفت **نظم** صحایف عنانی للعتاب طوینها . سینش یوما و العاططیل
 عتاب طویل یخطه . و لیس یودی الیل رسول . ساعد بر حق جمع الله پینتها
 فان المنق یوما فسوف تقول . الرطب باع خلقی بیکبار از وفای بخوا
 کرده . و با خلاف الفذ کرده . بلی هنوز بکلم ندرت آزادگان حرمت و ستان
 قدیم را محافظت میکنند و جوانمردان قدیم خدمت مخلصان را وسیله عزیه
 فریاد می دهند و بند خداوند را فدی و فاداران دهد و اسق نیل عهد
 عهد تصور کرده و وفای و قتی . و حفاظ و مرقی و طهارت عنصرو کم
 آرومه منار و مستثنی شناخته چرا شاید که هرگز یار انا نام بر زبان
 نراند و بفلم نکرده اند نه هانا رفقه منصب حجاب کل مردم سانی شود . و
 بر صغی صفوة اثر جعق بدیده آیه فی الجلال . این نوع مبنایه بعد از ناکد

لا یشان

فوق اعقاب نشین **رب** من بجو دفع لاذی. عکراشک لاذی مر فبله
 حال مر یعنی که مرض او از طبیعت شد. چه حاجت بشر بود **پدین**
 و کتا نسبت اذا مرضنا. فصلا التسم من جهة الطیبت. اگر
 حدیث از حوئی یاران ملول شد. و ازین حدیث امداد معاینه نمودن از مباد
 احتیاج یزین مبالغینست. چه خود روز کار نفی جمع و نشینت تحمل امور
 را محسوس و الله الفایل **نظم** الی که یکن آفتاب کار عالی و ملامت لایق طبیعت و لاجرا
 رویو که آن آفتاب کفایه. لثغیرین دنا الی یزین غلظ الیهم. چند آنرا امتحان
 برود دوران از خدمت مخلوط و نزد یگان برود **پدین**
 ما کنث الاکفیت خاب مله. یوما و جاد علی قوم بلا ابل. عابیه و او هر
 آید بکد ابرام کشید **نظم** عاتق المهر فیما جاء و احسن. ثم السلام علیک العائنه
 درین مروه و مذهب فقی یاران قدیم را نادیدن و ناپودنه انکاشن. و
 حوائج مخلوق ایشان معلوم و نامرعی که کشن همایان یزیند اشند **نظم**
 روزی که بمقدار فعل بد کزین **نظم**. یاران قدیم را فرا نوش ملن
 بجز از حسن بر بخداوندی که محققان یگان را بتضریب مقصد از یگان
 شاد و دوران از بجز ادنی غلظی و کسر ثعلبی بجائی نزد یگان کاردار
نظم مرا نفع تر بود که اهل زلزله را. براه امن رسد از نوز حجاب من
 گماشتود. که هم که بی خطا و زلل. یکم خویش رسد کشته سعادت

آسین اعراض بر مخلصان حای افشادن و سابق حق **مع**
 ان المعارف فی اهل النعم ذم. بر طایف اضاعه نماند و کورن طوح
 که هر چه عالم عادل کند نه بد اذیت. او شخصی شنید که خد او نه شی بر شینی
 ادب الابل طریقه ندما. مدعی فتح آمیز میفرمود و نیش و نوش و یک
 قدح نعیم میخورد. و یالیت که هم بودی. بل که باهانه ملنفت می نمود و بنا
 بر کل ماحضه و صدق مخالفه که بنده را بانه که محادیم لث در گرفت
 و بضاعه نفاق او در بازار قبول نفاق بیاف **نظم** فقلت له لانا فی و اشیا
 نخرج ذمیا لافزینا و لاسملا. با این همه اگر می معنی بخوبین فویش
مع دشنام بویز آفرین دکران. چون روز کار ادرت بر دیگ لحظ
 نمی آساید. و ایام از بانی مال طره العین ملول نمی شود **نظم**
 باری تو جفا وجود ربانی کن. کین سوختگی را بیک حاجت نیست
 بنده در مقام تر حاضری از فیض انعام که بسلسیل دعوی تفهیل
 داد. در غایب حرمان بود. و از رشحات تر مشرب لطف که هر کوثر می پاش
 هیچ منع نداشته. و با فحشه آن کرم شکل حال زندگان کدومه و با سعه آن نعم
 منبشمن شکل روز بشت آورده. و هرگز اظهار نگرد. مگر آنرا احیال با
 که رانین که **نظم** یارب چه حال داشت امسال جو منی. در گوش خطیعت حرمان نشین
 زمین بشت بر بساط نوازش نشسته بود. و اکنون در آستانه حرمان نشین

از عادات و اشیا فیصل
 ما استعده سیه مای طوح
 قبول باید کرد و در طوح

چون همکاران احد سوال می بوشانند عجب کلامه وادی بدست می بخلص می رسد
 و چون اعیان ملایه را کار آید می شکند بدیع لب که بوی می بمشام حال بندگی
 نمی آید **نظم** بگذرد و لذت تو صد هزار گس پشاند **دک** بزمی که مراد و فتنه نرسد
 می شکسته دل خست جان خلیسم **دک** که همچو چشم بزدل حضرت تو ماندم و دوا
 روا باشد که نه با وجود سوا بوی محو بزدان مقام رسیده که او را از
 راه ضرورت می و سایل منقطع باید بنداشت و بسو الف معارف التفات
 بنایم نموده و افطار آفاق کالیمایه را بیداری غریب الوجوه الیه و اللہ
 باید گفت **دک** بچشم بوقت عرض رسیده و مصدر و قحطال باز نمود تا اگر فردا
 روی در غایت تواری کشد و در و نزال درونی دیگر زند **دک** رقم لغزان نیت
 برون کشد و او که زمره فاسدیان مقدود نگرداند و ظاهر بخت را این
 اہانت مناسب است **نظم** کفم خوب بستم ام کم بیدار تو **دک** بزمیان خویش روزگار خرم
 در خاطریم نبود که برخوان نمشت **دک** آب انگی خورم که بچون جگر خورم
 لایق شباسی از گرم خود که بر زمین **دک** من جانم برای کان دهم و نانم بر زمین
دک از آن مفتی ملافتی و مددک در دست مرق **دک** بچند شریعت مری و موالم
 حکم مری بطریق استغنا حواله کند **دک** مذهب مری و معصیت
 از محبت که قضیه لطیف طبع معمول باشد و طریقه بجا خدای مندا و اول بود
 روا دارند که بالشاهی بزم را بواعید خوب میزد وادی دعه و با لطاف

حسروان مستظهر کرد و اند و آفرایم ایشی میبوی تا بکیر فرمایند و اسباب
 فراغ او را تکفل کند و این بین فصولی که بین بایست شتود باشد محل احوال
 سار و معتدل و بیل شناسد و قدم طلب در بادیه تعبت نهد و روی بمرکز
 دولت آرم حضرت آورد و جگر انظار اطنا بجرطاف افامه باز کشد و سنون
 خیر شگون و استوار گرداند **دک** قضیه آن بواعید را اصفاف احلام یا بد
 و نذر نگین چین خداوند کار را برقرار معبود سپند و بایک که بار خور
 لحظ رخسار در میان نمی آید **دک** و علا اقرانی در راه بقیعالی **دک** شادمانی اعلی
 امید معاودتی بودی و اخطار افاضه عنایتی توانستی داشت **دک** آرمی
 م فایم **دک** واقعه بزم خداوندانی دایمی قدیم و دردی حرم نیست **دک**
 اذ ابرم المولی بخدمت جنت **دک** بچند له دنیا و ان لم یکن ذنب
دک ایند التفاتی اول ملاقات بایست نمونی و این بی عنایتی تحسین رفر
 اظهار می بایست کرد تا بزم امور و بچند ارا غوط می خوردی و در بر گرد آب
 ناست که رفتی و می مانی **نظم** چون در رخالت دایم برداشتی ام
 و زخم بر آید بر افراشتی ام **دک** انکا مجور هوای سرگشته بزم
 بگذراند ام چنانکه بگذشتی ام **دک** لغز از کان نعت جگر و جایر شمرید
 که فلان محفل کجی جوئی میسند نشین صف نه پس بود و روزگار می
 اقاله علوم اوایل و اواخر گذر این و فضایل و آفاق شمت باقی

و بدان آن مستأهل قریه سلاطین شد **در برابر عاقلی** **لاستطیعون حیلته**
و لا یبذلونها ایشان استخوان زپید آوردند قدر که از هر صورت درایند
و راه مجاز بنشانید و خود را بر خود مشایه بنشانند و بر منصف مساوی
جای دهند و هر اید تفاوت زمان زمان بیدارید **پیوسته**
این القوم حتی یعرفوا عدوهم . اذا رفع المیزان ان کیف امین
بیت پیش ازین که در عرفات معوض و ترغیبه لیتکی رفتی و معنی امین
را زیاده کردی ارماد رو و رویش را روح بضاعتی که در او در آن
رسیده شیند بود و بدان استظهار الهام تر حوائث نسبت چون
بدین فریبه الیه تمسک عوده و بدین وسیله فوئ نثبت کرد و موعده را
بر خلاف مسموع یافت و معاینه ضد مطوع مشاهده کرد **پیوسته**
این که من آمدم کذا مستأهل . تا با وجودم که کار خاصیت این دل
حاکم را بگویم عهد مولوی آن گمان نبود که در شرح مثال تجدی حضور را
بر غیب نفا و تم باشد و فوئ بعد ترجیح نهد و بقرع طایفه
که دماغ را از غرور مثلی که در دوز و سورا از بالا کبر لران که در التفات
فرماید و بجواب سلام نیز مساحت نماید و نیز بعد ازین متابعت
سند خداوندی خواهد کرد **پیوسته** اذا لم یکن فی الحی خط ولا رصا
فایبخلوا التسیل والکلب . اگر کسی بگویم فرمود آدمی بادی رسد

عنی لسانیا فی بالغی او امر من عذبت **روزی** در این پیش که من می ناکند
در روی تو و تو در زمین می ناکند **پیوسته** و اما عذبت زمان مباحث اخوان حسن و در
از او ملاطفه و جوینی اساس لغو و درخت خوئی نماند و از انجانب منصور و
و اخلاقی عذبت اللبیب فیصله . عذبت و کاشما و کبر الحور **پیوسته**
آیا طریق کدام طایفه است که بجای از او و او دادند و خطا با صواب
نموند و ثبات نفع کنند و خود برون باشند و محبت طمع دارند و بجهان
ملفت شوند و ازین معنی غفلت و رزق که **پیوسته** اذا انشأتم نصف اخاک و غیره
علی طرف الهجران آن گمان یغفل . و فی التماس ان دشت حیا لک و اصل
و فی الارض علی داور العلی منقول . در حدیث لطف استدعای لغو تو و در
حضور نواز دشت مرعیاتی درج داشت **پیوسته** یم جرم و یم جرم آیت است
حاصل و کسی ما ایست . التوجه فی التفاتی که علی الدوام مشاهده صلیت
مسند می نزل ابرام میشود اما هر ثوبت که ملاقات مبارک مجد و بیکر ده
فواعده حجه استیقام می یابد و بدان سبب معنی خاطر می آید که **پیوسته**
هر شب مرعونی ناک بر کردم از او . زیرا که ندیم عهد و مردم از او
جهان الله جوینا ز پیغم رویشی . می ندادی که خود نیاز مردم از او
چون فضیله الصدقی منع معلوم است اول ذلک تکلف و دانید **پیوسته**
نفسی که در این از مؤلای طلبیم . شکوئی که در مردم از مؤلای که بگویم

چون کشتن بوی بیشت شکوهی مدغمی نماید **در حسیح الییا وید پیت**
 ترا همیشه جوهری بالاکرمی خوانم . مولود ام جو کام دلش می رافت
 زهم ز غایتی آبی هوشیار باشد . بوزگار نو ازین حدیث بی نماند
 درین روزهای ازل اجتناب که بی تکلف محرمین احباب است **دل نگرانی محال بیند**
 می نمود و کیفی غایبانه می بنفشید با مکتوبه تحفه فرموده و هر چند نو که او
 می دانست جرمی نداشت **در جواب اول گفته شد** **نظم**
 در عهد نامزدی بهار موهن خواص . شبها می بود زام و روزها سفیر
 و اکنون که استقامت ایام دولت . بر طبع شمع تعلیم و در چشم وی حقیق
 بنا بر ستم مردم خداوندی که همواره عطا بخش و خطا بخش بزرگان بود حسب
 حال را دویست در خاطر آید و بشر و عرض می رساند **نظم**
 الوجودم بزرگی نور شناسی لیل . با گوشت غنی و آن زمین بحر ده ملک
 کسی که بر سر لعل کسور می داند . روانه دارد **در حق جرم منی نقصیر**
 بنده گان خدمتکار منی باشند . اما وفادار و حق گزار بنا بر یاف شوند **نظم**
 ز نعمت تو بی کسی غنی شده و لیکن . که ام بند برین **در حق شناخت جوا که**
 مرا میقل و نا اهل بر ملکش گنایند . غیب فاحشه از غلغله پدید آید از افش
 هر چه در میان القمیر بند از وانی خداوند غنی نماید اما یم یار میگوید **نظم**
 کنی که جز بهوائی تو پندارد کام . کنی که جز برضای تو پندارد **د م**

رضامن که جو کرد در جلال و جلالش **۳**
 شود بند تو نگر و حرمت او کم . مکارم اخلاقی خداوندی طور یقینا
 سطر بزبان منتهی کد اینست . و لطف ابدان اعدا گفته می شود که **پیت**
 هیچ می دانی که با بیستی که بودی هانست . با غر از روی و تو بهر که زین بار
 دمی دور بعضی از انوار حضرت سلطنت شاه لغتس حال بند می فرمودند
 و موجب مال می بوسیدند **در جواب گفته می شد** **نظم** کان من خد آن بد که امانت شاه
 جزا که هر یک حال من می داند . جو شاه حال مرا داند و غم نخورد
 مرا امید به به یوز خود کجا ماند . اگر چه حال خواری می کشد اما غم
 که پیش ازین فرمود **نظم** نصیب المعین خاطر است . و لطف این حال ثبات می باشد
 و می گوید **نظم** و کسیر نگردد ز پندار گوئی . چشم آنگرد و دست جوهر نگردد
 و بی طرفی که در کسرت نجانستارم . با انکه ز صند هندارد شمر می رود
 خداوندان دولت و ارباب معالی اظهار وفاداری بوسیله حق گزاران
 خداوند فیرم مستقیم اسباب کما کردی دانسته اند و بنا برین منقبت است
نظم هر اوقای نهانی میباید پیران کرد . و فانی تو آمد بسج و اند
در اول لطف نمودن و با نواع تکلف فرمودن و در آخر لطفی معروض
 کشیدن و وجود محاسن را کالعدم انکاشتن بیکدیگر می نماید **پیت**
 جندان کرم و لطف را آغاز چو بود . و تر داشتیم **در طریق نا زج بود**
 و اکنون همه در دلم می گویی . آخر که گناه کردم و باز چه بود

بدین این با انعامی و عدم نفوذ که از جانب خداوند مشاهده میکند اولاً اینست
 که ازین مقرر میشود **مست** که هر چه که از حق که ام سرور و **بجای** بائی نوکریایم که ایشانند
 اگر چه دعا گوئی صوابی هر نوع با جراتی صریح و تشکیکاً محض دارد
 اما ثابت را عفو و انسیه بندگارشاهی که در باب رعایه و جود و فای و عیایه
 و بی تکلف طریقه ایست که از نو بدست آورده اختصار می نماید و میگوید **نظم**
 دادم عنایها و نکویم که پیش خود **دادم** که عذر هر یک بود و فای و عیایه
 و طبع هر یک با نوا **نمود** که این رسم و فای کا کون نهالی
 جمع قضیه اذ احصلت الاله بطلب لک **بطلب** قضیه ایست مسلم را عذر آن مود
 و در کتب متناوله از سلف ما نورد **انما** درین مرتبه از ما نورد و دین و
 بخلاف انکه از لفظ شریف شین شمه اعدا شد مود و نا از انجا وجود
 ثابست و عدم مبالاة خود را که فواید **نظم** خاری و تراک و سمنی دانستم
 خالی و ترا مشل خشن می دانستم **و** که من آم که نوئی دانستی
 افسوس که تری که من دانستم **فوقع** که انصاف را حکم سار و مقتضی
 مرقی بدین مدتی مرتب دارد **مع** و چنین نیست تا باشد چنین
 جمع حکایه شکایه بندگان **حقیق** خداوندان بعد عبارت که تغیر رود و بعد
 کیفیت که بنفیر بر رشا پسته شود و داشت باشد **اول** انکه اغراض و
 و از نقرص آن اغراض نموده آید **نظم** شکایه که مراحت و کرم

نه لایقت بحال بزرگوار می شود **عنا** یعنی بکن آخر که **عنا** با یر
 سیه کلینی ما را سپید کاری **الوجه** تعافی در مومن اما احیانا
 نسکی خاطر محرومی باشد **مست** کیم دلش ارسد و فاش
 آن دعوی دوشی گما شد **در** اشکات استنطاق لفظی رفت
 و این قدر گفت **نظم** که ادا دارم نکویم از انکه **عش** را محروم و هر باشد
 بر آن تغیر که کار بجان و کار دبا سخنان بنده رسد مافی التیمید از دل بر زبان
 نیاورد **اما** که فیما بین کنی صیغ دشمنی نکرند **بدر** شنی که نوبان در کلام
 کلام محض آن که دیدم از خود **که** که کلام بنی خاطر مپا زرد می
الوجه خداوند خواهد که کمال اخلاص بندگان **در** یابد و حقیقه از مجاری غیر فرایه
 بانه که سوء العنایاتی طاهرا او را که توان فرمود **باری** بنده بهر نفس
 که ظهور باید **مخلص** متخلص و بیدار **مخلص** خواسته بود **مع**
 که **مخلص** میان رجا و محرش بر زبان باشد **الوجه** طریق که باد و سنای شفق
 و یاران موافق آغاز کرده **بل** که ساز نفس عهد گسار کرده **جای** شکایت
 است اما جمع خدمتش بجن و فاش شد **بافت** از کلام که **شکایت** بنده را موش
 حفره مود می شود سکون لازم دانست **نظم** که دل و عدم که نو شکایت کنی
 دانی که شکایت به غایب کنی **و** در پرده می بودی اندر حق تو آنرا که نو شکایت کنی
از حجاب که او انرا که ممنتشر شود مردم اول مرتبه محسن حلی تو دفع

دارند و از این خبر نه بگویند **نظم** ز به خوشی دمی خو و آنکه دمی
 مرا عاقلی ندانی مانگر دمی . مگر لطفی که از تو چشم دارم
 در آن عالم کنی کاینجا مگر دمی . بزرگان را عاقل حق عالمی بر ملا خطه
 حایت ملاجه نقدم دانسته اند بنا برین **نظم** کو کرم همه عده ها که بیستم هم
 و آن خلقی شیرا که ششمیم هم . اینها هم کم که فتم آخر بشناس
 که حق نانی که لشکریمیم هم . بنی بسمت از غلام جوانی منصرف
 شد و عنایتش بدان جانب منعطف گشت از حدش سر او صرا
 و شت و رخا بویلا و مرجع و معال نشو می کرد و آنکه بر صبیح
 وقت عاشق فریاد قطعاً خیال نمیکشت **نظم** که کم که کار بکار آید یار
 و اندر بدو نیل خاکسار آید یار . کی دانستم که وفا با یار اند
 برو فنی مروج دور کار آید یار . خطاب ذیالک اوجده طاف می رود و
 عنایتش از مرید تخیلی فرماید **نظم** از تو ام چشمی خطاب بنمود
 چشم ازین گونه حساب نبود . من که دل در میان خنجر دارم
 طاف این خطاب جان دارم . خطاب که می فرماید و خطابی که منواری
 می کرد اند نیست الا بنیومده او می که بر ملا در رفت و موجب ملا از وسایه
 کشته **نظم** نوار قستی که کشت بخشود . و نفع اتنی رجل خبیث
 و لیس لدا ولاد اعلیها . و لکن الملوك هو النکوت

دارش شقی بنا و قدیم و دمی قیامتی که کان الحورینه . و افعه ازین مشهور
 خواهد بود که چو دهم هم نفعی بر من نفعی بود چنی موجب مضیق می بیند باشد و
 نفع بهیچ نفع بر ارکان ندارد **نظم** از آن لغزانی پینا و لیس و محتما و پیت
 که صبح را بیدار فطوره و فقی فی انفا بها عیب . بنی را و حین الحی می پسند
 و بهیچ وجه التفات نمی فرماید **نظم** دل کرم و زبان نرمت نیست
 این که سکانیست شرم نیست . تو که با من چنین توانی که و
 باد که در دوستان جدائی کرد . نادیدنی دارد و غریب بیعایت
 داشته باشد **نظم** الکم ظال العتاب و لیس هم . و کم ظال العتاب و لیس هم
 امثلی یقبل الاوقافیه . و مثلك یستمر علی الذب . و قد شکر و امانی
 می فرماید و ازین معنی غافلست که **نظم** عتاب از حد که شکر اجل باشد
 زمین جویست که در **نظم** باشد . و خایه و لیس سرورین اهرار شنی
 نیز سابق هر چه شکر آمده **نظم** . مجموعت بهر یاری خبر
 مجموعت بی پروا کار می خیزد . من خال توام پیش من بر بام . نریم که میا طافا رخنه
 بارها در خاطر می آید اگر جای می بلیغ شود و فقه شود را علی رسول الله
 اما حسن عده مانع میگردد . و ثبات و دم دفع می باشد **نظم**
 که کم نام از تو پیاوان و دوستان . باشد که درت جو درت می کنایه
 باز هم حفاظ دامن هر گرفت و گفت . از دامن جو درت می رسد با پناه

قال ما لا بد يساور محمد الله لو كنت شاعر الميثاق الموقر ^{نظم} فاقبل المصاب بالمشقة
 طيل اخی الزرقه والتعيم وما ياقى كذا من غنى ولا يجد القويج جوى الينم
 مع يكساح بزل ما يكفى ويوه **مدح** كان لم نفعه ما يمنع اللوى
 ولا ضمتنا يوما طلال خيام له والله عند الاخرى في الله تعالى ^{در سوره}
 منهم فساد قابل خيال رد وفتح نيت وآيات ولان شان ^{در وينا} من خيال بيل
 ونخ نيت **مدح** يكلم اذا اصابت احلم وودامن اخيه فليقبل به ^{در جلاله}
 لت اما انان جانب **مدح** كان ليكن بين الحق الى القفا ايتى لم يبر كذا من
 الفتنة **مدح** يلا من دار كاجنودى ^{در وفاء} بر خلاف تم بودنى
 آن روز كه بساط مجنا انداخته بود و يك دو بازي موافق باخته ^{در دعوى} ترسك
 كه در اثر هر منصوبه و استخراج هر محجوبه ^{در مدح} برودها خواهد بود
 من كلفم كه از تو همدانى ناپير ^{در الكون} اثارى معنى مشاهد افلا و
 سوا هير معنى معايدكش **نظم** بامن دوزيان مفاوض ^{در كجاست} بود جو سوزن
 شكرو شكرا نر باشت اثر كده ^{در بارى} الكون خردش از دست چم كار
قصه **شكرا بيل طالع** ^{در محبت} وز كاد اگر دايما هفت كاس
 دايوش ضيف طالعى بر محروم شود رخ افضا تم كود ^{در نوبه} جوهر رينه سوزناك
 اكثر نقصان و خسران كه حال مردم سزايى كده ^{در معرفت} انما الله انطالع منى
 باشد ولذا اسو الحظى كه از به عنايتى محرومى لازمه و فنيه كينه سن خاص

بر مردم جشنى مساعدي محرومى دارد و مى كويد ^{در محرم} نجم از و هج نصيبى تها
 آرى جودان كرد جو تها نبا شده ^{در دار} نفاع و نقي كه ممكن است مساعدي
 طالع ميسر ميشود و بر كينه طالعى دارد **مدح** لو كنت اعشق نور الشمس طلع
 او كنت احبها خيال البدر لم يلج ^{در جمل} كه بخلاف عالم اساس جفا تها ان خاص
 نيو طالع شورين ^{در است} بجان اسطالع ^{در مكر} برفت تها نى و هائى
 با صغف طالع فق طلفا ينى نى دهر ^{در نيت} هر نيت طالعى كز كاشند
 نه صد بكس هرا نى نكاشند ^{در با} وجود انك با حكمان ^{در مقام} و فافق
 ار نما و جفاى كنده و از بين جهه نعت رود كجهر ^{در نظم} **نظم**
 به حال بدهج كس نخواست نام ^{در جرات} ايم ^{در عالم} بكلام بدخواه
 زار سب و فافه از زمان ايند ^{در طالع} انت ^{در مولا} لا اله الا الله
 دل كشته و رداست ^{در فوج} و كشيده و جاني كه بوزم ^{در سوزش} شافت شور با
 ما نه جسيده آن ^{در طالع} دارم كه از خود نود خواهم ^{در اوقات} يا غش و قار يا قار
 حساني كه به انكشت ^{در نير} بردهم كيرد ^{در يك} ايا تقدير برهم زده مى شود و نيز
 جبهه سرا سيمه و ارمى كويد **مدح** يارب جو بيل نكرد خواهى نكرد
 بارى طلع عالم از دل بركير ^{در آنجى} و طيفه شى بود ^{در تقديم} پوست اما
 نى مساعدي طالع مقيد نيابند **نظم** ^{در الماس} فضا بر صدف آينه حكيم
 وين نير بالا برده و آينه حكيم ^{در ماله} كه مواز از خلف نام نكلا

الله شوق

آفران بخدا ایم چه خیالست قانا . آفران بخدا ایم چه جوابست و سوال
 نواخذ او ند که من بودم مشغول . نواخذ او ند که بر من بودم منقلب مال
 از من آید که بنقص نوزبان یکشام . یارب من خود بنوان گفت و در آید خیال
 حاکم شد که مرا بکند فلک را باشد . باسل کوئی تویم زهره و یار و مجال
 آن کند و ارم کنو اند نو ذ . آسمان در محرم علمم قیام
 من چه کردم آنچه آن آید ز من . نوحه کن آفران نوا آید و السلام
 حکایتی که زمین بند آشنایی کرد . نه او که از لب من چه گوش نشید
 سر زبان کند اینده ام به خاطر . سر عقیده من هر کس این کمان بود
 بوقع بر خدایا و نه چنانست که عذر گناه بند استماع قویا به بعد از آن
ب من گمان و از نظر شاه مرئی . زمین توئی از عقود شاه عقربانی
 جاء اتصال طریق افعال کشاده اند . واکا و پی محال در باب بند استفعال کرده
 و طاهر و با طر این یکید جانست که خداوند صلوات **پ**
 هم ذکر تو بر زبانش باشد . هم مهر تو در میان جانش باشد
 امیدوارست که اگر بخود رسد در ساحت نصیب محال عذر نواند بود مع عدا
ب خود کو فرم به نیایشی کردم . گویم تو روز را بکار آید
 و حکمی باز ده که تا جرمم . بر عقوبت بنوهار آید
 استماع افتاد که طایفه مقصد آن بحیثیت نماید و جنت عفا به خویش هواریا

شنع و نقمها بدیع از نده بارز ساینده اید و مزاج میاریدان سبب شیع
 کرد ایند و حکم الله که محض کذب و عین بختانست موقوف الی نواب حضرت
 تحقیق فرمایند **ب** که اهل رحمت با میباید نبوده . تا اهل روز را بفرستند
 و در اهل لعنت بسیار است خطاب کفر . تا نام خالکسارم و دیو لعین کنند
ب با سخطها عدل و فضل تر حضرت امیدوارست که اهل حال از ملال
 خاطر اهل دهنده دار و در حضرت الی کوبه **ن**
 ای بود تو ز لایع بخش و ال جوی . و ای عفو تو را غایب رجه گناه و خوش
 بیم و امید بند را در قبول نیست . یک شکر خواه و ششم من بگو خواه و ده
ب حال بر کوفه و نوین برده خداوندت و بخود انکار حاصلی غیری از پیش
 و بختی بروی تهنه انفعال خود را معنی احد و از که معرفت غیری آید
 و با عین لطف خدا یکانی بر زبان بی زبانی می گوید **پ**
 مرا خبر تو کردی بخت و جوی تویم . کفون ذلیل میکند آن کلفت و کویگان
 و الله محقق الحق و من یل الباطل من غایب که صاحب عرصتی طلسمی
 و مفسدی باطلی در ساحت بند بلین حق باز نموده و کذبی و اکتی مدفی
ب پیشین **ب** یارب که زبان بدین باها دشمنی فی الجمله اگر تفریر او مطابق
 واقع باشد بهر غوا و ملا که فرمان شود حاکمند و اگر بر او ساخت
 بند و اقرار معسر روشن شود لا جرم مقتضی محله بتفریر رسد و الله

در مقام غافل فقد هسنت المفال **نظم** سبک بر نهاد زنده بر روی گوان کردنت
 گناه جرم من از کینه خواه بخواه **بصده** دلیل پسان من گم از بی هم
 ز من و لیل بجو یا اردو کوا بخواه **حق** نماند که بنده را خد او نه کار قدیم
 و منی اصلی و مخدوم موروث بندگی زیر قدر و جبر است و شمس
 رنج که یافتم بالفتاب خاطر مبارک شده و آنرا سیی دیگر نشناختم
 اکنون بجز ناویل رفیع بذاتی بر خود کشیده و کلمه گوید یا حرکتی اند که او را
 در مقام عزیز باید آید فعلا **پست** روح و لو آهشی المانی باقی
 ندش حدیث او ذمیم فعلا **بند** اخلاصی که با اعلی دور کار دارد
 و انبساطی که با هوایا و اعتبار در میان می آرد جنبی بر عاید مرغ حال
 و تکلیفی بعضی از آماست و **الآیه** حوتی زمر او کشیده که خرد نو
 انصاف **کوشش** می کشاید آرد **نسبت** خود و اند که بند با ما است فلان
 نوده و زده حوتی باشد و منکریم معنی می شود جبر و مقدر و ابر هم مادم
 ز دارم و ارضهم مادم **مست** از صدم رعایت مزاج و فتنه و نروقت است اما
 انکه در روز زمان و مکان که باشد بعون الله بر روی معکشی که او را نبیند
 با جنبه بخردنی نمیده معذرتی باید کرد **کلام** و اشاع **بسته** ابر بر نوازش
 چنان معلوم شد که فلان که عیب می و بد گوئی می باید امری هم و فوضنی مختم
 می داند بر کسپل تفسیح صورتی معز من رسیدن که عود و اباسا **میر** بند

عیاد اخلاص کرده این و فقیه من سیم نخل در کوا آید و از افسار تمسند
 قطعا متاثری شود جز مزاج تا مستقیم او معلوم دارد که هرگز متغیر
 نمی گردد اما از انکه مفسد او محل اصغایا فنی نکات انکار نوع نفی
 می باشد حال اکل طریقه بند مشاهد فرموده اند که حیوان (که طریقه
 کرده که در محافطه نمود و ملاحظه حقوق احوال را بداند که با ایشان
 در موضع مجادله و مناقشه بوده و اکثر چنان مختل عقل و معنوی طبع نشسته
 که قیاس بکرات آنرا و بجهان فعل اقدام نماید **مع** حاکمیت تدبیر کان بر من مبر
 چون خدراوند حیوان درنی و معصم حال و محقق **اعمال** بند بوده و نفع المقدر
 واجب است تا بنوعی که معصم فرمایند بعد از آن که در حضوره علیه تعظیم
 رسد از نشانه بلای نماند بایستد که بنحو که بعد از معامله فرمایند و کلام
 بفصل بنا برین اگر حضرت عاطف نیا که مخلوق یا خلایق الله بحکم تفعل از
 درجی تر عتاب نیز فرمایند معو لطف که یار و عوارف و حیوان حضرت
 لایق از او **نظم** بد آن خلایق که درش و شمع دادند و چنان که داده در میان و
 که از عتاب عیان نمی عفو کرده **ب** **کن** گرفت از رفت ز اندام مالش بند
 بند تا غایب که در هر عنایه خدوی بر و کشتی خد بوده و در سائر مایه نشین قفا
 مکار بر روی شافره از نیت موم عتاب نماند گرفت که بهم بوده که شمع و آتش
 در نهاد او افروز **و** **را** پائی وجود او را بسوزد و آنحال **نظم**

در عالم از کشتن بر می آید . و پس که جبهه کشیدم نیز فطانتی بود
 جواعترا و نمودم برینا که کادی . تو هم ز روی کرم بند را بید . بر
 عتاب خداوند که یاک او حد تاب نه است **نظم** اگر کلاه جهان دگشتم برین کتافم
 زهید تو جوهر که حران ز صولت صوم . مجلس تو ز تفصیل و تمیز جان تو هم
 که عاصیان ز تحجب کلاه در محشر . اگر خطای منی در صالار شرف مع ذلک
پست عجب بود ز عفو جرم بخشش . که از ما انحراف اندر که از د
 به اگر زبان عذر دگششی راه بقیامت لایق بزودی که بدان نمید عذر می رود
 در محال قبولی آید **پست** نفوذ باسه اگر خود جنایتی کرد . م
 طوین عفو جرایب زنده ز معنی . معلوم می شود که طایفه فصد برین
 مبالغه می نماید و عفو صبر و لا مینع کمال رحمت و در افشاست انقباضی فواید
 آید **نظم** اگر در ابلهتی ملل را جسد و زبان . ز خون من ز خون جوهر من و ارکدا
 و که مراد عفو بجای می بکشی . مرا سزا نیست بر زبان و از تو نیست سزا
 چون دشمنان ناصح و مشفق از صلح و تسخیر و تعلیم بدین فرموده اند و سفویان
 اگر من مبالغه در ابراء ساخته خود می نماید مدد عفو همیشه و اول انکار بگویم نارف
 اعتداف خود آید لاجرم **پست** درم خطای من که ندارم افوار . که دم ز کلماتی که نکرد عفو
 فرد که بحث باین د و پست باز آورده که **نظم** که زانکه زولید عذر نیست
 اینجا عفو و عفا و عفو بر با عفو شیم فواید آنست . کانی عذر بد عذر بدتر و

معدود کردن کلمات زمان عذر اصلا ندارد
 باری ایستادیم و تو عفو کردم که عفو کردن در کلمات تمام
 عفو را در جاده ساد تمهید

چون حال در مقام اعتدال است . الا در تعصبات سابق احوال احوال فرمایند
 حاکم اند **پست** بی خود کنی گرفت ایام بکند مکیب . و از ارم خود کسب میکنی
 حالی خوبند در بیان می خواهم عذر . و بیگشتم در عجز و بیوین میکنی
 اگر چه می غفیر لایق جوی جعفر در یان من اساک شست نهاله اند و بوج خلاف
 و نهج او جان انا طیل و ز و نقیحات و در بعلی او رید . و جانی دشت و مقام
 و حشمتی تواند بود اما جرم جناح مبارک مستقیم و بی عتاب فیم است
 عوید استظهار میشود و اگر افحای که بدیدم . و عوید که روی ز فصدان
 هر یک هستی کند بعضی سعایش . یا نیز هر ز فصد هر عالم چه ببال
 که باشد در عوید و اهل عتابی . فلان که دعا است تا اینست مجلس
 و حلیم تر خلق بود که کون که او را مادی تعصیب می مقم کرد اینست اند و
 از عتاب عذر و معنی منوهم شدن و کسب می طلبید که بدان تو سب نماید و عوید
 کرده و از راه محبت نباید مشورتی می کرد و در جواب گفته شد **پست**
 اگر عذر از جفا کس و عافیت بکند . جو خود نباید عذر نباید آوردن
 و ظاهر این معنی ملامت جناح کامل مکارم صا حب افند و لیلحاب منظر و الای
 انور **نظم**
پست عذر زان چه از کس که محقر فرزند و فایده بتر است
 لوگت اهدی عال مقدار قدر کم . لکن اهدی الله الدنیا بما فیها

و احسن ما یهدی الی المرء ذکوره . بکل فعل صاع و جمیل
 فی الخالص و ذی و محض الهوی . احسن ما اهداه امثالی
 علی الخالص فعل ثمال . یفتحها الهدیه فی السلام . لیس الشفیع الی یأیکل من ذره
 مثل الشفیع الذی یأیکل عدیانا . ادا دخل الهدیه دار فو . هم
 انظارک الامانه من کواها . من عاک الناس انا یهدی والیسیر
 و افضل الثمن عند الناس ما اعدوا . فحق هدی ثناء الامیر کا
 اهدی له الخیر آیاه و اعدوا . یفضل بالقبول علی . بعث یأیکل العبد جلد
 بانی ملکی پیش سلیمان بود . عیدت لیکم هدی از موری
 هدی ت مور و سلیمان و خف مایلم . انا ان کنت که وصف شد که تقریر
 ول خیر شیم ازان که بدت تو . هدی مور و سلیمان در آور و بجهیر
 مم که بدت نیام جو مور و هدی . فوئی که مجوس سلیمان نشد بیدر
 اگر یان که هدی ام کورنی . نه جوئی مایلم باشد در موری
 اگر چه کفمن در جور جنایه نیست . ولی شرفت سلیمان در مور و خف
 چون هوار و مور بود که اصا غر حفر انش باسط غوده واکم کلم لطیف
 در محل قبول آورده بدت مخفی برکی که صفت بانی ملم دارد در بارگاه سلیمان
 عهد جسات می نماید . جبر بدت و ماسط نور و نیست و بزبان حال میگوید
نظم کفمن کور و فوئی کوم . بدی بری همان جهان باشد

که سلیمان و نور و بانی ملم . بر زمان در جهان خیال باشد . اگر چه بترک زندگان
 بر قدر لودن در حوض کردن در مادی ادب چند ان نیست اما جبر یوسف
 عالم بضاعت مرخیده را مرد و در کرد این . اگر خداوند که بجای و علی
 یوسف و قلیت . یقول یرحمنا انعام فرماید . تمت الامام باشد چون
 بر مقتضی **و یبغوا الیه الوسیله** در لغز نشو و کسب و س از بانی مردی
 که بر نیست **مع** و لا یجل عدی اهدیه و لا مال . لاجرم دعای کلمات
 و ثنائی ماحاله الکفاحی باید نمود . **نظم** هدی بی شفر عجب نظیره
 و مریجه نشی علی الا یام . جبر این معنی مشهور باشد که الهدیه من
 الا صاخر ما کان اول کان افضل . کان فی العظیم من الا کابر
 ما کان لجل کان لجل . بدت بدی بفر غلبه باسطی غوده و محقر و خیر مال
 می گوید **نظم** شوئی که در جور شیدی برم . بانی ملم بطلع جنبیدی برم
 هر چند محقق است که بدت او بری بشر و سلبوس توان رسید . اما
 چون جالبه عنایه خداوندی و سبیل طایفه طلبه است بدین اعتماد و
 بد از جناب آورده و هانف عیال در عالم لادیب بر خطای می کند که **نظم**
 و ستمی و سبیل طایفه کبر مقتدا . الا یلمع خات اشعار و منسک
 که هست در خرید خا طرد و فیه . ادعیه کی نهال آنرا غزاله
 جناخ شمر معلوم شد . انعام قضیه بر مقتضی ستم نهال و احباب و اعزل

می باید کرد و لا حول و لا قوة الا بالله العلیّ العزیز و سیم نام نسطایر را و او آرد بنام
 آن الهیة خالق کالکلیه علیک القلوب با ندن البعد من الموی فی تصیری
از کلمات و ابوابیست باشد که ما استخرج فی الفصیان و لا استعظم النظم
 ولا تحت الحیاء و لا دفعت المغارم و لا استمیل المویب و لا نطق الحدیر
 کمثل الهیة و قبل الهیة نرد بلال الدینا کما ان الصفة نرد بلا الاخر
فصل در ذکر شوق و نیاز و غلبه **للسوم او جرت کونی الایام**
 و لکدام من الطول بل تصدیع اذ الم تنقطع امر افه عده
 و جاوید الی ما تنطبع یفنی الكلام و لا یحیط بوصفه
 ا یحیط ما یفنی بالاینفد و فلم یشرع تر نواند اذ ندر باره وصف نواند
 ا بجاز و اختصار امان رفت و عمر ناطع نازنین نواند ا زمان ملاک
 کاری که آخر نرسد اعانتش و زبان نبود که مختصر بر کیر
 سخن گویم کان طبع نازک و نیاز و طاقت جنبین کواقی
 کوناه شدیم فقه کربن شکل بود دارند نام نیز مستعمل بود
 از طبع ملول نوحیان نرسام یکم قصه بشرع گفت می نوانم
 و صف شوق زیاده از انست که بنیان کوبید یا بقلام نویسد لاجرم اول
 نزل و اطناب نماید فلیک **مع** که هر لطافت آن طبع نازنین دانم
 بارها یعنی احلام دعا کو محسوس انا ملجوز حده کشد و ارشاد

حرکت انقباض و انبساط بر سلامه دل اوله خفقان بر کانی و اف
 شوق و اراجتماع ماله عودت در باطن او خبر یافته اکثر اگر بخلاف اصل
 طاهر در اظهار شوق میالو جندان نرفته و در آن باب نیز بنظر برمشا
 قلوب استند حمل صورتی باشد **مع** القلب عندک فانظر من فی
 صورتی که سوال فرموده و فقیه که تفحص نموده **ب** تربیت که وصف تر فلم و اولاد
 و زانکه نواند که کد کا عد نیست شوق شوق بلام زبان جبار **مع**
 بدان خدای که در ناف آهوان تشار و نفعی که کشت خون یاق مثل شود
 که گریبان لیم از کشتیا فی خود شطره و مان کل و دهان و او خشل شود
 و صف احوال قضیه نفس الامر ملول دارد **ب** و تر بحث که با نور سرخ کونم
 از بیم ملائکه نواند کردم هر جبهه پرواز حضور مجلس عالی ادانی
 فرموده و روضی از قضیه اصفا نموده بلی **ب** بدین لیر نون خدای نواند
 حقایق که مکتب و جانی گفتن نیست **فصل در ذکر غلبه** **للسوم**
 یابن الدن نزل الکتاب بفضله **مع** کان خونی حمل الشمس من خد
 فلیس یرفعه شی و لا یوسع فینا و ذلک اصدق الایاء
 و القدر لاما ید عیب شاعر منصف بلسانه الفاها
 یابن النظام و لازیه که در حد **مع** هذا الدن او یکتب خرقا
 چون گفت و نفا قولت **ب** و نواند که ذک الفاش

باید خود بداند و هر که درم از حد خود بفرم نهد و چون دعا بخشد تا
 نزد یکزنی باشد بدان الفاظی که مضمون آنک **پیت**
 یا توام هر جا که هستم با توام اما بیداری که گفتی در وقت
 خطاست هم خالی جنایت بر تو می آید اما مشغول بودی منی بر آنک من
 در سال عبودیت نماز و نود و طریقی خوش نشانی بر تو **پیت**
 آنست که حضرت نوکرا برام آورد و در اشقام **پیت** در غایت دل بود بر این ملال
 که مردم خدماست بواسطه سفر افلام تغییر نیافته میباید فداک تا با فیه
 افعال **پیت** فلا لیل الا بالذکر محبت **پیت** ولا یوم الا بالذکر محبت
 اگر بواسطه کثرت اسفار و بریشانی کار ادا شود عبودیت تو در کمال
 در حیرت تو هست مانع مع ذلک جنایت خود نمایی بر من از آنست که بطلال
 ابرام نامهای سامان مشغول تو اند **پیت** بخبر که شما تو را می گفتی
 چه جای ناله سر کشندگان باز آید **پیت** هو الاله فیه رکابناست با خدا لایق
 مزاج و روزگار می رود **پیت** من خوف تو را درم کسی که در باغ و کرم بر سینه می کشی
 درین مدت می خواست که مملو از تو بید و شغفی که با در آن شرف و لاف
 دارد و فلم آورد و در خیز آن بعضی از مجرمة استغوال اعلام و هر و
 تا زمان قواغ و مجال که یافت بر حسب حال بلایم بجز کفایت است آدمی
 پروا تو نشستن از لجای می داد **پیت** منی که حق بر سر و کمر دل بود

این که نامان م

قواست که خدمتی نویسد و بدان صید خود علی نسیان از این صیر میرزاده
 اما نوع خاطر مانع تو و بحیرت **پیت** منی که جنایت اشاید
 جلالت در دم منی آید **پیت** همواره خواهان بود که برید صراحت خود را در
 و در نظر دانی مور شید انوار آورد **پیت** اما تخفیف از آن جذرفه که خود
 را هیچ وجه **پیت** شایسته غفر تو نیستی اذنام **پیت** در هجوم مصایب و لزوم کوا
 که او را تو نشستن بل حال لغت در **پیت** در غم اداء حق از کجا کنیم
 با جان نیم مرد و سخن جزم ادا کنیم **پیت** **در غایت بخت عنوان**
پیت انما ارم المشیاق اقصی حال **پیت** الی الحقیق العالی و ام طلال
 قبل ان انا ما فلس انما **پیت** الحقیق مفاغ اللار زاف
 رهن از غیب قدرت بیار تو **پیت** که القاب بود عنوان نویسد
 کسی که برکت از جوع که ادا **پیت** باشد تا طاعت مجامع عنوان
 رشاشی نذر بار محشر و دین **پیت** بکلوار می زد و لایق کفایت
 بمن افلعه الفدا **پیت** الی المتأید فی طعم اللشینیاق بمن حصع و ذل ال مررع
 و قبل **پیت** بمن حفظ الود الی من نقص العبد **پیت** **در الی که با کتب بخت بخت**
پیت ایضا دعا فلان وقت از طاعت فلان ملل مرفوع می دارد **پیت** در حالی که دوا
 مثال روئی بدان ستر ستر مثال آورده **پیت** اگر چه متعاقب بعد فضا لایق
 شرف و تکریم است که می نماید اما چون در این مأمور بود این جزو شود و کفایت

نسخه از اصل و در عاریت از اصفه
 نقل شد از قلم افاض
 وقت عکس شد
 در حکم
 قبول و شاه او کلام
 و حق و معنی از کتب مشهور

نظم هو جبر کج را جناب عالی کشفت مرا غم مهم عالی اندر آید بر دعا و استغفار
 تا صبح و آرزویش باشد خالی. هر چند حد اعتدال می بینی خیال نمی توانی که بوی
 کتاب تو از جنتی رانوشی و خاطر دهر **پیت** و لیکن چون ضرورت باشد
 برینا نزلت اول کردم چنانکه **الوجه** محافطه رسم ادب است تا دین برسد
 خاطر باد می نمود که همان بواسطه کتابت بخار زخم بود امر او فایده مبارک
 اولیا که خواص جنتی کبریاست منشان اما علیه شوق مانع غایب بود
 و از این جهت برین هرازه اقدام نموده آمده **آری** **مت** فرما از عطر و شکر و مشک
 عودا بود و در بادش اندر و لایق بنا بر ضرورت حال صوفی و فضیلت اهل
 صوفیه جلالت رفیع و مجراحم مجزوی امیدوارم که دیار عفو بر جسدش (و
 مسدود فرموده دوام دولت را بدین ماحول فرمایند با التماس دارندگان
 که بی تعلق بکار کنند و قصد حال ایشان بجز عرض فرمایند و امیدوارم
 دولت احسن اصفا بدان ارزانی دارد. چون فاعل ابناء دوزخ کار است
 که چون بدین مقام خیره از خود اندان خود بیانی آورد و جناب ایشانرا
 برفع خدمات تصدیق می دهد. او را بنده می و فایده نمی گوید و تمام اعمال
 را بر احوال مجولی داند. احیانا ابرام می رود. و خود را بر کوشش خاطر
 عاظم می گذارد و بنا برین عذر متوقع اخلاص می باشد. چون با سیدگان بدین
 نوع مکالم فرمایند و مرام ارزانی دارد. لاجرم محاسن اینرا در از او تر

و طایفه عا و نشا مرتب باید داشت. و در ایند موجب تصدیق خدا نکرده
 عرض اهل **پیت** ابرام نمودن کند از جانب نیست. لطافت با و با دل و زبان
 نبیند نامی که باشد. انطوین ابرام حیاتی واجب شود و مضمون اطالک التبع
 نوبت التفریح بعد از تعیین خاطر و کشته باشد اما **پیت**
 ابرام اگر چنین بسیرین لیک است. هم که که موجب انعام کارها
 عرصه است و لا را که قضا بیل و کلمات در حساب جناب باشد. لاجرم لها
 بروا. او منتفی شود و زبانها بر شفاء او منطلق گردد و هر یک بک
 حال فرصتی طلبیدن و بغیر جمال لغزنی نمایند و هو آید از او تر منحل ابرام
 چند باید بود **آری** **پیت** **کناه** عا کشتی بجان نیست و بی تو
 کناه است که رضا و لذت آن دارند. صاحب عالی که توفیق ربانی ربان
 او بدین وجود و عنایه ایگانی در شان حدش. چه چه باشد
 و فی نفس الامر بدین نوع مکالم اخلاق باطنی و سنا البد و اصلا
 جناب او قبل حاجات شود. و مورد مصلحت است که ویر معنی راغبینی
 بزرگ تصور باید فرمود. **پیت** **بار** از خدا نیست که خلق
 بنود دارند و فتنه کار. **پیت** در مبادی حال که از حضرت جلالت
 شرف و اعیان تر داشت که عبودیتی عرضه دارد و خود را با زیاده خاطر
 اعلی دهد. اما بحکم خویشانی شناسی ابرام نمی نمود. بل اکنون لغزونی

الکفری بنویسند هم روا باشد . عطاء تو پیش از خطای منست
 ولی که بجای جزاء منست . **بجز** که زمانه بی وفا بر گذران
 چون دست رسین هست خوشتر گذران . از هر که جفا کشیده عذر به بر
 و زهد که گناه دیده گذران . از آداب که لطفی و راء امر نمی باشد
 که دیل عفو می پوشند بر جرم که گناه . نخال بائی انگاه عجب بردارم
 که نور خاطر عاقل غبار برده ای . از به از به بندیت ترا
 پس تو باید که همچنان نگویی . و زبانی از بدنی گذر سود نمی
 از نگوینی تو خود زیان نگیری . رائی عالی را معلوم باشد که خوف
 تر خاندان بر اسلاف بدست ناکام است و افعال و بی بهمتان انسان در
 در جاست که بر مقدمه راند که فرماید **پیت** عجب نبود عفو جرم بخش
 که جرم بی گناهان گذارند . **جمع** بدست را منتهم می گردانند و صوفی عفا
 خداوند در بار او تفری می کنند و نظر بر آن دارند که هر یک را اسیر ایم
 صفت بخورند و انداخته اما بر تقدیری که جرم او ثابت شود **پیت**
 من نیایم بنویسند شفاعت کن . که مرا عفو بنویسند بشت
 بجز از غایب انفعال زبانه قال ندارد بلسان حال می گوید **پیت**
 من تر کردم که من بد عهد بنویسد . نویسم منی که آن که فکرت
 در باب تقصیری که از جانب فلان بنسب به بایند صادر شدن اشارتی فرموده

بجز از غایب انفعال زبانه قال ندارد بلسان حال می گوید

و در اشعار شفاعتی نموده و هر چند بفرج حاصل گنار غفلت خاطر است
 بل که ابرام او را از خود دفع کرده مع هذا بر حسب فرموده بتفخیم
 پیوسته و بعد از آن که با او در مقام مصافحه آمده بقدر رعایتی کرده
 شده و خلاصه اهل درین اقسام اقداس خداوندی نموده و می گوید
نظم در عفو و کرم بجهان خویش نگویم . جز است که در است که می گویم
 با اهل بجای از هر داران به گذارند . کرد دست هدیه بگوینی نگویم
 عفو و کرم خداوندی معنی نمی تواند بود که از قول و فعل فلان که
 نفور نمایند و عفا فانی که از طبیعت روزگار دیده و کشید الکفا نموده
 آید آری **پیت** رسوایان که در بدین خطای خود سزای خود بخود دید و اعدا کرد
 باری تعالی هر اسیر بلاء و رعایت عباد و وفور معذرت و شمول رحمت
 عفو می خواهد فرموده بجهت و المذخراص عوام مشمول عباد افعال
 اند . الکفر و اباشد که بجز تقصیری که از خود و می چند صادر کرده
 اهل فلان خطه با سرهم و اجتمع مخاطب معایت باشند و بدین حال
 گویند **انتها** **کما با فعل التفعّل** **میتا** فی الحمد **پیت**
 رحمت خداوندی با نیست . و انرا که خداوندی بد گذریند
 و شاید که بجهان می معنی را و سبیل سازند **پیت** که در انکه گناه ما نباشد
 بجز بنویسند **پیت** . چون بدست حکم آدم کساف که در اینست **پیت**

نموده و الا بر اعلیٰ از محاسن عادات انباشتاید اول خطا بگوشت بود
 از آن عطا باشی و استغنا مردم از مال ممکن است و عذر کلی از کناه مسخیل
 و علی **بجای** چهار خصلت خوبت و عو به در ملکوت کز این چهار خصلت شایسته
 یکجا نه نواضع بوقت فرصت عفو بروز گزند نصیب بجای خشم کردم
 فلان سینه مخصوص خدمتکار دینی گنج است و سالها بله مده العزم مقام
 لغلاص بودند **نکته** اگر با اختیار با غیر تم از کتاب بخورده نموده **پیت**
 بکلمه **تسکین** فرمان پل زل **نکته** در روی عفو **نکته** عطا می دهد این بندگان
 بکلی قطع نظر از طرف او نباید فرمود تا عو به استظهار و دیگر عفو
 کرده و او نیز پسر التفات مبارک در مقام نذر آید و بعضی تغییر
 قیام نماید و حذر تا ثواب عفو گرام شود و من الله التوفیق
 بکمال اطمینان و ارتعاش بیان مانع تفر و از غر خیریت قراب
 تغییر می گوید که رفته تمیز عذر نمی تواند شد و خلاصه آن **نکته**
 باین حدیث در آنچه از نور پدید می آید و تم لطف کرد یکی صد می کن
 که همچو منی بجای بد بد می کن و در به زنی تو نیکی خود می کن
 بزم خضره سلطان محمد تعالی مسخ عام ملکات ملکات و مسخ عو
 سیر خضره و است از ملک عادل انوشیروان قابل الله ذنوب الغفوان
 میروست **نکته** و جدا لا عفو من الله تمام نجد للعفو به حد آید رجاء انوار

که در باغ فلان بعین عفو نظر فرماید و انرا حضرت ابواب مکارم اند
 و الا بر اعلیٰ اگر طایفه که دنی و دوزخ کم نوقضا ایشان صلا رشت
 بحسب جمعی که دارند مسخ عفو اند اما **من عفا و اصلح فاعرفه علی الله**
نکته باقی نارا را می عالی چگونه اقتضا فرماید فلان در باب جمعی که از
 وی صادر شدن استغنا می نماید و قضیه اولی التاییدین الله
 من طلب العفو بر دانی مبارک عفو می نماید تا چگونه عتاب فرماید
 و علی کل حال **پیت** اگر خلاص محالست ازین گزند و رشت
 بر آن کرم که نود از می امید و از می صفت اگر چه فلان بنا بر نصیحتی
 اختیار می گذارد و صلا رشت مسخ و جیب دیب مل نودید و نودیده
 اما در اخبار منو از مرویست که اذ افرست علی عدوک فاجعل
 العفو عند شکر الله علیه **نکته** و بکمال حکم حکم نو و رای رایت
 محض خطا است بانو که تر چون ویرجا **نکته** جند روز تا انصافی
 مبارک احساس می کند و انرا از طرف خود موجب می داند و حجت
 از روی و از خیمه اعراض بدان ملتجی شدن نقص واجب در نا انصافی
 صادر گشته بند از ک قیام نموده آید و الله الغایب **نکته**
 ای مرا تا خود آشتا کرده **نکته** پس پیکبار که در ک کرده
 که در نادر کت پیاز درخت عذر بر من بزم ناکرده **نکته** متوقع از کمال

کرم

عفو و عفو می آید که **بن قتیبه** بر مقتضای سبقت حق غنای معام و عفو
و عفو بر بیست و هجدهم را باب صغیر و شریف و علی الجاد **پی**
که گناه بندگان از بندگیست **پی** جگر نو با او به کنی بنی فوجیت
و کلام حکما وارد بود که هر اراد الحق و فلیاخذ العفو بنا برین امید
امید و اوست که صغیر جلیل که جناب عالی را مستند می فرماید خواهی
بود از زانی فرمایند فیکف نقص حدیث حدیث مصطفوی علم موکد
معنی بار باینکه دعوی میشود که من یغفر یعفر الله له و من یغفر یعفر الله
پی بنویسد که ششم باقی خود را **پی** ایام و اول و نیکه نو انا
و تمهید عذر و وسیله شفاعت بر بندگان کافی می داند که الا صاغر یعفون
والاکابر یعفون **پی** خطار الوجلان مایه **پی** حال
که نماید اشود عفو بزرگان **پی** جگر سب بخالد و واسطه ملائکه
فوقه نطق و قدر که باند دارد **پی** حسب حال بزرین مقال الفعای نماید
و قع جعفر البرمکی علی رفعة معتذر الیمن ذنب حبس علیه **پی** قد تقدمت
طاعتی و سبقت ملائمتی **پی** فان به رت مثل هفوة قلن تغلب سینه
حشمت باقی **پی** کویان خود را درم نیکه اند **پی** طایفه ارفران بل جی از
بزرگان اجاعی کرده اند که در باره بند استغفار نمایند و بند عشق فکلی که
در روزها در اشاء مانت خلعایا قد یساع علیه خلیفه عهد می رسد ناگو

عیای فرمایند **پی** لاما عفا الما من عثر ابراهیم بن المهدی **پی** قال
له اعظم من عفو عندک **پی** بنی فلیاخذ العفو بنا برین امید
الشافعیان الانتقام عدل و الجا و فضل **پی**
الزانی را یکی ما نقول و ما ندی **پی** لاما لا یرى قلبی و قال السانی
جگر هر چه بن کلمات زیاده خواهد شد تطویل طایل و تقبیل
حاصل خواهد بود و طیفه عا و راتر شامی افزایش **پی**
کفینم بار و کشتیدیم بخشم **پی** آردی وار که خدو فلان خلد الله
بالسلامه و اعداد امرة الی الاستقامة و فوق و ششم و اعدا الترحم
بفیع منور او مصدر و فکشت میخواست که کار خد شامی
حساب که در ماب نماید **پی** بل جگر شاید فصول دانت مشاعر به بود
نا فذکت تر کجای رسد و الکفر می نمایند که توفیق تکلیف و توکل
بنیجیل خواهد کشید **پی** و بنی تکلف الی مالک ناند **پی** مع
آزار کم از ارمبارک نبود **پی** و کسلا عصیته خداوند را
تغیر کرد او باقی نا قدر بر چگونه رفت باشد و شاید بود که تر بزرگ سنی
الساحه بزرگان حال این را گوید **پی** هجره با ما می کنی امروز بر ما بزرگ
و لبرار می بگر مبارک فردا می کشد **پی** و لست کاشف الکروب **پی** هو المولف
عین القلوب **پی** ابن حقوق و تغلفات مقتضی آنست که **پی** باب فلان

که از مدتی باز این اقبال حضرت منکوس شده و الحال آنکه بتقصیر میرزا
 محموس نشسته کلمه با حضور سلطنت بنام حله الله علیه و از فاعل **مغنی**
الذی یسفع عن الابه اسحاق و اکشتاش از بندگی روزی تا بدین روز
 فرماید **مت** تو از راه احسان ز شامت گناه و پناه مرو راه و پیش شاه
 و فضل دعا می گفت چون کشیده جعفر بر یکی را بردار که خواستم تا
 او را مرثیه گویم و از خوف محال نداشتم و روزی که در کعبه و از بند
 و تصور کردم که از کاشکان خلیفه که حاضر نیستیم دو بیت بگفتم **نظم**
 اما والله لا خوف و اکثر و حین لللیلة لا تنام
 لطفنا حول جده عک و اسئلنا کما للناس بالبحر اسئلنا
 این اشعار کردن و مرا کوفتن و پیش خلیفه حاضر آوردن یکی بود پیش
 او ختم بر سینه که جعفر را مرثیه گفتی بگفتم احسان او مرا بی لغت
 بخیر آورد جنبو بعد ازین با امید عفو تو خاکش شوم و باین جواب
 عفو فرموده و اخامن کرد **قسم سفارش** فلان دانت شد که بحقیقت
 از ان طایفه است که اقام ایشان مخنطی لغت ملایک باشد متوجه که
 احسان بنام شده و در حبس حال او روایت حدیث من اکرم عالم افقه الکون
 کافی می داند و امید نظر جناب در بار او وانی باشد فلان که با حق
 اکبر اسلام افضل ایمان است و دوله مثال روی بخیرت جلال آورده

در این کتاب
 در بیان
 در بیان
 در بیان

و ما مول که در حقیقت هم میر نورالدین بر که قهرمان دینی مقدم دارند و
 حضور شریفش منقسم تصور فرماید **مت** بسالسا لک شجر بروی کشای
 سعال ابدت بروی بکشاید . فلان سینه که زلال عود بنوع
 و حال روضه فتوح است احلام حضرت گرفته و امیدوار اهل باستان
 احسان غبار فانی و از حین حال او بفرماید و چند روزی از ان لغت
 مغنی او بکسپیل مخطوط شوند و فی الحقیقه **مت**
 در هزار سال هیچ دلی رسد . از آمان شفیق بن سنان
 در باب توفیق حضور اهل تحقیق و اهل سعادت و افضل مراد
 شمرده اند و در ادراک تر منافقه بل منافقه بنوعه بنا برین معنی **مت**
 در دولتیم چنین عزیز می . که سود کند زبان نه ابر
 اگر حکم خالق با خلاف الله حجاب منع از پیش از باب حاجات رفع
 شود و فضل حال ایشان لا یتما طایفه و ایشان بجمع اراده اصناف و
 مدد باشد و رای صدقات مالی و طاعتی بالای طاعات بر فی
 بل عدل ساعتی در عبادت تعیین کنند . فلان که از حدیث است بر عینه و
 معنونات خود طهارت است و برین دیار بوفور عبادت و کمال زهال و مستثنی
 است بوسیله بنیاد حضرت صورت حال خود عرض می دارد . با در بار او
 جلاوة الثقات فرماید فلان که بر مغنی سافر و لغت و نمایی ساخته

مارا عذر

نهد جناب فرج زده زلفدم فرج بخش نوروز مخصوص بطایفه ارباب
 خلوص نیست بلکه **کاف** عالم بزبان سوسنا زاده است که بیده نور و مبارک است
قصیده نوروز **لهام** بدانی سما الدین و الحلال کو لب
 فلم کره الدنيا وفي الدين غيب . وجلي سما لا تغيب محاسن
 وكل نجوم الاقمار في غيب . هلال له زهد الكواكب اسر
 وشمس العلى والمكرات لب . عين بالمعير شعفى متد
 فينا فيبيلة هدية وسدا . وبقيت حتى يستغنى بها
 وترى الكون الشب من اولاده . وقد يفرح في ارض الزبارة عن
 دوح الرسالة غصن نورث اسدا . لم يتخذ ولدا الا مبالغة
 في صدق توحيد من لم يتخذ ولدا . اذا ولد المولود من آل صا
 فقد زيد في اهل المكارم واحد . اهلا بمقدم ائمة الاولاد
 خلف الملوك سلالا لا محاد . اساد طمعه بدور اسر
 اينام طمعه ليوش طراد . طلع السعود وتلك بشار
 سكوت الدواع في اللجج . فلا بعثت غير ولا اذن وعث
 باكرم منه في البرية منهي . افتقر عقل من هلال باد
 فاضا مطلق ففاج التادى . وافاك رب على خلف طام
 وسرور احباب وعط اعدى . مستقبلا مذهبنا في الافضل

والاساق والاشعاد هذا الصغير الذي وافي على الدين افرغى كمره
 سبع هسون لمورث على حجر . لبان تاثيرهاني صفي الح
 فراد صني على الدنيا وجدوى . صنابا لي واشغافا على ع
 احنا عليا واحنى اذيعا طيبي . يوسى ولم اقصر نريش وطر
 واشنى ان اراد وهو متغل . تحسن الشباب حبيب الوب
 احنى ما نزل ابياتي واشهم . في يوم واقضى في هبة البشر
 بدر وشمس ولدا الكواكب . اقم باسمك احياء
 تلامذتيشروا انوارها . لانه ان من مشرق وغربا
 نراة وسط فاط المهد منعقد . كان عزته في الصوة نبراس
 غدا الزمان قزير العين بنها . واصبح الناس لا يعرفون الياس
 برآمد اوقاب سرج شامى . جهان دوست شد لانه تابا
 او از ارمين سخن اند جهان فلك . تا ارجاب حبيب شه امرو آشاد
 آثار و لقي فلك مدتي مريد . من كرد و كج نقد بركش لشار
 محمد بلا وها بفر سبارك ويون . طلوع محسوسان ز آما جلال
 نتيو كرم و مردى وجاه وترف . طليعة اثر لطف ايزد متعال
 جون براقى شرف لالى افروز . رضا زمانه را جالى افروز
 دوح كرم و كج برفه نمان . المنة لك لكون كشت عيان

از جهان فرو نه مفضل که زنده و خوش . کار عالم شده یا چشمه و اندیشه فریب
 برآمد از افق شرف افقانی کو . هیت ایمر خواهد بود که کسوف و زوال
 چون بهر دافق بخار به یار مندی نمی گذرد که تعصید و لو دریم جو کشته جمال
 همیشه جلالت بلق الله فی بحر زینة اطول الاعاد و قیص له ارفع الالفه ان
 نظم و نشی که نویسد این ایات احضار اول دانست **نظم**
 خسرو افروخته بالیم ماه نو کله بید . کافان شازش و چون ساید باغ
 بر دایوار الطواف الهی بدر شمس . رشک جوق صافی و خوش شیر طایع بشود
 که کئی از طالع منعم و نیک العز شده . فتح تم از که از مسعود طالع میشود
 چون عباد کی بشاز رسیده که سلطان عفو و ایحاد در عذر کارم کسری از تو
 یعنی عزا و در رانط او مسعود خلف صد فی این روح و راح و پیش روی است
 که اندیشه که قابل شرح و بیان نتواند بود . و هو ایت کله و شکر ابی الله ساین
 روایت نمیند و درین بیکره **نظم** سقندر فرزند یار و دولتش پایت با
 اوتاب چاهنان بایکد که کائنات بال . جهر آفتاب مشرف شاهی یعون عباد
 الهی طلوع کرد و در جهان از افق دل و قوه دید که آمده شد لاجرم عوم و قهقرو
 لایسیا ادبار معلوم در استیفا حفظ بشا شطرنج مسامحه سپرده می گوید
نظم در عهده خاندان نواحی شاه روزگار . افروز و روزگار یکی قیمتی کس
 زین کل کشته شکند ز کله از خسروئی . ریل کوف عهده افغانی هر بسره

شکو

شکریم بود بهر بلکدام عیان گفت شود . و شکر از یم که اندیشه بودی کرده
نظم که مشرفی معارف مائی طلوع کرد . در ساعت نیکو بهای عمر از خرد
 عقل که بکشت و زباید صورتی . روحی که یافت از اقبال میگرد
 مقدم یم مبارک قدم بر آب شطلم جاء و جلال و جوده این موصی و جلال
 ابواب مائی و آمال بالادی شایسته تلف **نظم** خرد بود از زجر می
 که دارد فرونی و قوتی . این کله که از درانی اسرار قدر روی بهره
 توانید آورده یعنی یم مولود و فرخنده از کجاست که در تحت نظر آید مبارک
 دم و میمون قدم یار . و با ثباتی دیگر فلاحت امداد و اولاد کجاست شاعر
 در کف عیار و کف رعای خداوندی کامکار بود و لذت یار **نظم**
 طاب عودان این سلامت . هم بیکر باده انا فیما
 حمد الله تعالی که زمان که صبح صادق از مشرق مغرب خدایند
 و میند او را نه **انا بنشر و بسلام** شنو انیده و کدم بی نهایت با جاده
 دعوت **ربنا قیامنا از و اجنا و درین اعیان** غنیاء فرموده **نظم**
 بخایده موصله باصانه . تجلت لذت العینین غنی اللهی . قد و صلیون
 و از افات و محافاة غامون و مسمون باز مبارک بادیم کوه کرا نایاب
 که از لطف اقبال اند اسپاده بساحل سعاده افکند **نظم**
 عینا و زاده الله قدر او سودا . و ذلك مجد یلا العین والید

جون بشاره رسيد كه جناب كامياب باي همزه فيض عنايه رب العالمين شامل
 شين و مرثيه اخري كه امداد **وامر ذالك باحوال و بين منوا** اصل كشته يعن
من برقرار جو كشته و نور ارماء و باراني عجب كل كنج زهر يا كوه را كه در
 عطف و استبداد در راه نواز آمدن و منكب كسوة استظهار زينت طراز
 ياوه انبساطه في ظلمة بنانا حسنا و جده عليها لابل عليهم كل يوم من بنا
 حده اس تعالى الذي انعامه تواند و تواني كه **بما عباد** و جلاله را كه
 نهال دين و دول را برين برين آيد . نكته خام جبهه بكنيا رسي را
 زكان آصفين كوهرين بدي آيد . زخم و دينم آن نور دين و ولا
 بهر زدين هر چه رسي بدي آيد . استماع افكار از بستان بديرتغاف
 القلي بمشام ايام خدمه رسين و چون مقدمه ابوالبناست دروفي
 معلومست موجب مدح حال و مرثيه اشطام حال **انست**
 كل البنات والبنين عطاء . و عطاء ربكم لم يكن محذورا
 يهب اللوات لم يشاء بفضله . رب المورث و لم يشاء ذكورا
 هنالك و رعد الكويه عليهم . و اكثر نجاشها لذيكر . اديان
 كالمين و بركه **قديم** عيلة النساء . و ام البنات استاذنه و
 اكثر اوقات مقدمه ايشان مستدعي كهوان و شاسق اعضاء ماله
و و بطا الثانية اللام الشمس عار . ولا الله كير في العلا

نفس بوث لنت و قوام ابدان و هلاك حيوان بوجود و عدم اوست و
 دنيا تيميم ما يثبت و ارض و حديد عالم را اهتمام او اند و علم خدا الجنة
 مونس و بها وعد المتقون و فيها ينعم المرسلون **نفس**
 اياك ان تخط اللوات فكم . انش عذرت فخرا علكا
 كالشس والارض و السماء . و كجته و النار فاشكر النعماء
فمن مثل اسرو المسلمين ببغداد
 من الا على الوري شفايا شري فوجا العر عابها نالاشي في الوري
 تحمل عنك الشغل مليح . بالخطاها و الصدغ بالهم الوري
 لذك ترمي في الحظ من نعترا . لذك ترمي في عذرت نكسرا
 لسانك اويل المرض الذي . لجانت اولن بجه عواف
 فاذا اصبح في الزمان صحيح . فاذا اغتال فالزمان غليل
 روسه روزار غبار عار من . كشت رخسار عافيه بر حجب
 آخر از فغ باب صفة داد . آسان تر غبار را تسكين
 لطفه اسامه كودكاره ان . شكرها كود و ركاره برين
 مستخذا ابر الكه و نذر ان شاه . زان عارضه برست جنابك اضا
 اند شفا و دعه او بود نعيه . بخوابي جلاين و كشتايش اله
 جون بشار رسيد كه مدراج مبارك عنان برصوبه عبدال باق

که برین بکام پرور نیست. مغرور و کشت اما چه با فضا آسمان و فرما خدا بکاف
 کرد و تو امر حرمه موافق اندوختن تسلیم جان منقور نیست لغز الله برین کمان
 حضور او را از اشد تر ناخت کرد اندوختن و الحاح ازین بر و کاریم بران
 نثار کرد **کظم** خشم تو که همچو شیخ بدجلد زبان. سرور کسین کرد مانند ستان
 جوهر بحث در زینت و امروزی. نه کردن همی گشتن جوکان
 استماع افکار که قلعه فلان از ایل جوهری نیست و لشکر صاحب قلعه را بیک
 سوار منظم کرد ایند و با وجود شجاعه و مهارت حضوره مستبعد نموده
بیت حصارین و ارتش کوشن تو خدنگ. مصافی و ارتش کوشن سوار
 مدتی ناطایفه از خداییل از اشارت اراذل کفار مقدم ایشان فلان
 بکوال فلان و لایه محیط کشته بودند و خود را در کف تواری می داشتند
 بهروفت که جمعی که مرد میدان مقاوره ایشان توانستند نبوده گذر
 آمدن در مفارقه فلان که متواری می شدند و اگر معدود درین چند از
 کاروانی در معین افغانی نجیب بل قتل ایشان می کردند و بیچاره فاعل
 قطاع الطريق داشتند و با وجود انکار سرحقی که در مداریم جانب
 لب خارج افغانی مع ذلک کتب استغاثی امانی تر حوالی مینورده اعانی
 لازم آمد **بیت** و سخن اناس بر زنی الحلم شسته
 و غضب احیا بافترون العوالیا. و مبنی برین بعضی از نوکران

خاص را فرستاد و آن مقصد افغانی شد و فرید اسار آوردند نام بخوابد
 البوار هم نشاند و **بیت** سارین روزها که متواری می شدند که فلان و بیک
 حمله آمد و غلبه بر خود جمع کرده و متوجه خواهر شد مطایفه بران بودند
 که سر و شیرینگی نبود و غلبه دفع صایل افغانی بدین را در خاطر افغان
 چه بنده کمزور و مغایر کشتی **بیت** که دارد کمزور است چه او بی
 سکیست و دیوانه ناز و رمنند. کاشین و یا نوار ساند که ناز
 اما ظاهر اعنی شجاعه در کار آن. و حادثه شمشیر سوزی و طفلان و زنی
 محرق شمع و بسیار کی عزیزین فوخته اند و **بیت** که هر کشتی و سکتی
 کی می فرماید. رانی صواب غفارن و ثانی در سبیلار باب معاون میانه
 و مقصود با بیز فال حاصل می شود و فاعل به علی احمدی محال و اصل می
 که در آری **بیت** بیای خود بسر کور می بود آنکس. که پیش رستم و شاکر را بایده
 بچسباید که باشد مال آهوی لسل. بگویشیر شریک بپرسیده شکایت
 هموار کامکار و نصدقه شعار با جمعی از اهل طلیان و ارباب عدوان که
 درین مرتبه دست فطاول کشاد بودند و بایستی انبساط دریم هر ملک محال و
 ازین مفعی غافل **بیت** هر پیشگان مبرمال. باشد که بلند و خفته باشد
 اتفاقا باین حد و در آمده اند و خیال محال جدل وجه ال در دل و دماغ
 داشتند و این ضعیف دفع صایل را جریم شد و بعضی از ملازمان یل

مجموع که بحال خلاص راه نه کار مصالح بل تقوی بر نصایح کشاکش دارند در
 ملاحظه جانب حرم و نا مله حرم میالغی غوغا و بلایع الفکولیم شیخ در
 ایشان کافی نمی آید لاجرم از گنایه بصیرت آینه کف **نظم**
 من میوه خام سایه پرویز نیم **چرخه** خود کشیده جدا کرد نیم
 بر فرق حسودان که نه روز و نه **کرم** برین قلم مرده نیم
 و همان روز عازم گشت و بعنایت حق و همه دوستان آنجا مردان را
 در شعار زبان بشهر آورد و لکرها را آینه نصیر عید و اعتدال
 و عزم الله عز و جل **سکه** که بخوبی عزم در کاب کشور کشائی
 آورده و عنان توفیق در دست دشمن ربائی کوفه بنای صبح من صبح الغلام
 ساعد التوفیق از مشرف تحقیق ظاهر گشته و علی الفور بر مراد طاف
 شنه جناح خیر کمین در پان یکبته تر قف مرچلا انفاق افکانه و چون
 متعاقب بشرف و سبوح خود اهد رسید شفا با بعضی عرص رسا نه
 و بنا بر انکه این جدیدی از قوط مناسب صفت و هم صلاقی دارد بر زبان
 قلم که گویا حق ناطق شدن پندش را نشاء می رود **حالت**
الوافیه **جود** عزم ختم کشیدن سید بر زم کشیدن
 ز کورده کر سینه کشیدن برین بخت سیاه کشد و حش و یا کوفه و حش
 مکر که یکه و نه حش که رفت از شب **ع** بی ترا لک چون خدا ایم هر کوشش

بشخص خویش نمودن به اعانه لشکر **دعای** کل شجاع از من و فور بیا
 ز من میا من طاعت رضی عنایه و اور **در** صفای ایمان از ما تو نوران
 شین اند بهین سان یکی قضیه و یگو **همیشه** رزم سار و برنم افروز و دو
 نواز و دشمن سوز بالا **سکه** که هائی نصیر جناح فتح بر فایب و جناح
 و شکر موه و کشته و وصوله نصف شکر مرد افکانه خسرو و فامیدان
 مکر را بجز در معنور که دایم الحوائش هلاک و انحراف تر ملاحظه کن که
 بحقیق عفارین جن و شیاطین انفس بود نه موجب نشر حواطر عوم
 اکابر و اصناف گشت آری ناخسرو و غازی منتهی امثالیم زحمت نشود
 جانی **حاکم** شمول امن و آسایش نوا اندود **نظم**
دیگر ان در نار حقه شبرائی دین حق **از** غم زین و زین بالین و بشیران
 خسرو و انرا اطللس و فخر اسایش میاید **ساده** اند که کشته و غنا و بغنا
 با لک اسبان در مصاف و قطع کوبه **حوش** از اواز نای و بالک و غیر
 و بعد من ان الذمور الی کل الذی عیر **لکن** من یوفقه الله یسیر یسیر
الحمد که عفو جمیع ایشان را با نیکار معزونی کرد این و رایب مدوا
 آن عازیل را **جانه** از بار نگو سار کرد **آری**
 هر انک با من خلافت تو **در** کاتر **بجانه** باز شود امپا خد او کش
در غایت که فرموده و از عهد **تر** مرید **در** ختم افکانه حقیق موطون

و بخت مساعدت بر چسبید و در خط و بال است. **عروس** سید به خط استوار سید
یعنی رگه و بخت و بی بطلان سعد کانت از الامان حرکت فرموده و غنای ربانی
من کمال الوجوه محقق امانی گشت. **تغالات کلامی و مبشرات منانی**
که درین روزها منوار اتفاق افتاد. موجب ثواب فاعده و جواوب
سعد عده امل شد **جاء الحق و نهى الباطل ان الباطل کان رهوفا** الهی
مشرع شرع رسید آفتاب بین آدم. بکام خویش رسیدن و فضل با خدائی
خواست تا یا خدای در ناخبر و توقفه توقفه باشد اعرام آن که راه را قدم از
سرسازد و نهی فاعده مباد که شفاها گوید اما جو ساقه تغییر احسار
نور باقی نگذاشت بدین تشیع نام. اختصاص را بست نموده. مراری که از
مفاد و جناب عالی بکام جانها رسید جز بطلا و بشاره و وصول کباب
عالی مندار که نمواند شئی شد آری **نظم** آنچه در غیبه قرائت کرد با ما اگرستم
آسمان مرکز نیارد که داند صد فغان. وین که الکفر می کند مردم لغات
چشم آن هرگز نبوده است از سعود آمان **فصل** **در بیان**
دان نام می نهد از اجتماع را. که در آن که هست مثنی بوان در و کور
فهرست شال کانی و قانون فرخی. **دجانه** سعادت و ناریخ اقدان
مفاد و مبارکشان از شلیت معدن سعود تر و عواصم شد نیشان
از استقبالی نیرین مجور و تریا. فلان روز که بحقیقت روز شالمانی و

ناریخ که مرانی بود در کسای امان که مستقر و لذت و مشیخ سلطان
در محلی جزو اوقای قلم میدور و صدور. و بکرم قزوم از کس نه عقد مبارک
بشنود و یار ملاک مقرران و مرکز مستقر گشت. و در هان شب
حب فضا ربانی و اختیار زمانی **مت** سعادت بر کمال اقبال را داشت
فغان مشقش **در** زمزم پیوست. و مقصود ازین اعلام امل گشت
نیز استیفا عطا بشا و استبداد نموده اخطام نام **در** باب مرام
نمید عرض فرمایید **الحمد لله** که بر حسب مرام آن هم خیر نام شد و مایل
قراب با فغان قرینه انضمام یافت. و مقدمات مضاعفه انضمام
بر گرفت **نظم** عربین غریب عبد الاقبال. و تالیف جنبانه الامال
بدر یوسف الیحد وسط سمایه. شمس علیها بجه و جمال
و اذا اعدت السعود فعدتها. برجن الصلاح و بحسن الاحوال
و اما بعیش طیت و بنعمه. یوقی علی ما اضیها استیفا
جور مره وقت بحر براد او نعمت خیل. بلند کرد از ابوان طافی مع اهل
امطلام غلفا عطفات مشرقین را بهم باز گرفت و اصطفا
طنطنه جنبات خافین بید چون از کیفه ان استطلاع رفت
تا بر معنی بود که بشارت نام **و روجنا هم مجور حبیب** در مفاد
بال بریدنی فدخی بود که نوید عدسی **در** اقطار افاقی انداخت

واعلم بان المسوء غير مخلد . اما ترى ان الحوادث حجة
 وترى المقتة للرجال بمصوبه . واذا اثل مصيبة غرن بها
 فاذ لمصايل بالتي تخذ . نزلت الدنيا للدلالة محمد . وكاد لم يتم لجمالته
 بخدم بنيان النفاية والفضا . فمثل اسرار وشق جيب
 بلى السماء وضع الاعمى المدهش . زهر النجوم وطاش انفس الفرق
 عين المكارم والعليا بالكبد . فذ المصايب وقلب الزهر وحق
 جاشت لعرض بحور الم زلفى . واذنت سفن الآمال بالغرف
 يا اهل يثرب ان نظاول عدنا . بكم وحال بناعد وحراف
 فلا بليس معنى الزمان عليكم . بد اجمع نمنى على الآفاق
 كان صدر والارض بعد وفاته . نجوم مماخر من يدنا المبرر
 امن بعد طي الحاد ثاب تحدا . يكون الاثواب العلى ابد استر
 معنى طاهرا الاثواب لم يبق . غداة تولى الاشهاد انما فبر
 غدا غدا في الحود مسجده . فلم يضر فالا والفاة الاجر
 عليل سلام لله وقفا فاقا . رايث الكريم المحر ليسه عند
 وما زال موت المزمع يحثاه . وموت فريد العصفرة وحر العصفرا
 اقول واعصان الغرافى محزما . عليل مثال بلى في ليل القطر
 بنفسى اغصان الفدود فتنها . بحيث الغلالة الفاع والبلغ الفؤ

من سائر الامور
 من سائر الامور
 من سائر الامور
 من سائر الامور

الحظ

ايين الذي المرحمان من بنيان . ما فؤته ما يومه مالم صرح
 المجد احسر والمكارم صنفه . من ان يعيش الكريم الاذوح
 فطر براه للمشيئة لا يفت . شامب ساعته والدمان
 سرور له موصول بفقدان دولة . ومن دون ما تحواه انا العوا
 وجعل للدنيا غرور وباطل . وفي صمها للذاهبين البوا
 اذا كان هذا نبع من هو قبلنا . فانا على المارم نلاحق
 فاما هذه دار المقامة فاعلن . ولو عجز الانسان ما اقرنا في
 فلا حلتهم حين ولقاء جمعهم . بما لهم والى فانت السكون
 كان لم يكونوا احل عز ورفعة . ولا طهرنا اعلامهم والمناس
 فصاروا ان سوما في القبور صبح . منا لم يسعى بحيلة الخوا فو
 وانت على الدنيا حريص نايض . كاتل منها بالسلامة فائق
 يا طالب المعروف خلق نجته . حفظ ليجول وعطل الاجالا
 واثم على ياس ففقد حب الذي . كان الانام على نداء حبالا
 من فاعل افعاله من بعده . او قابل من يعن ما فالا
 يا طالب ابر هذا الزمان شيمته . صيهاث طقت الزمان محالا
 ان الزمان اصن بعد وفاته . من ان يعيد كمثل امثالا
 وفضائل الايام حتى اذا فو . برى بلى لم نستطع لها فكل فاعالا

هو الشمس ضاها الارض عن نورها . فياجها اني فتنها الفير .
 وقد فاروق الناس العبر فبدا . واجيى دوا الموت كل طيب .
 قرب كيت ليس يدرى جفونه . ورب كثير الدمع غير كيت .
 وليس صبرير النعش ما سمعونه . ولكنه الصلاب قوم نصف .
 وقد كنت اخفى الى فضي . فاصحى اغدوا الى فني .
 ابكى بدمع له من حسرتي منه . واسرع ايا صبر بلا مد .
 جيت للشمس لم يكتف بحاله . وهو الضبا الذي لولاه لم يفد .
 عيت للارض لم ترجع جواها . وللجبال الروابي كيت لم يفد .
 جيت لصبري بعد وفوتي . وكنت امرأ بكي دما وهو غيب .
 على انها الايام قد صرن كلها . عجيب حتى ليس فيها عجب .
 اذا فند المقصورم الراسم . تقطع قلبي رحمة للارسم .
 عيت لحد الذهب الفوق عدا . وكان الذي يسطوه ويصاويل .
 مضي مضي مجده نلوه وسوده . واودى فادى منه يامن وبائل .
 لا اذكر نوازل الاحداث . فقلت اجبتنا الى الاجداث .
 فعدت مطا هدم ومن مفاير . وعدت مدايخنا ومن مراث .
 الم بنا خطب عظيم موعظ . فلم يبق في فوس التثنت موعظ .
 فمن اين جفت لا يقين . ومن اين قلب كان لا يقين .

من رذل الجبل المنيق فمت . فدا ابع فاستطعنا زده .
 ولو استطاع الشخ اذرى اتمعا . اسقا عليه وقال من يا بعده .
 وفي كل دار مائمه ومصيبة . وفي كل قلب جحش ينقلب .
 ان الزمان على اختلاف مروره . مازال يخلط جزئه بسوره .
 فالعاقل العذير يلزم نفسه . صبرا عليه في جميع احواله .
 ابعد اس عباد يهتق الى العلى . احوكم او يمتاع جواد .
 ان الله الا يونا بموته . فاما حتى المقاد معاد .
 فانت يحيى فاب سر كيت . ولقد كان شخ يستطير .
 ان الموت الشدار فزع عظيم . وحيق ونعمة وسرور .
 ان ساع بعد لعل ما على طاء . فلا تجرعت غير الصاب والصبور .
 وان نظرت من الدنيا الى اخر . مدثت عني فلامنت بالنظر .
 صحتي والشاب الفعن ثم مضي . كما مضيت فاني العيش منوط .
 مني بلغت من الاعمار طولها . او اخوت على اما الى الكبر .
 فاني عصر شباب لا رجوع له . ام اين انت وما لي عند من .
 سبقتني ولو خيرت معدا . لكنت اول لحاف على الاثر .
 هذا منازل افواه عهد ثم . في ظل عيش عجب ما له خطر .
 دارت عليهم صروف الدهر فاعلوا . ايا القبور فلا عين ولا اثر .

السلام حسین بن علی **فی مرتبه اید علیهما السلام**

ولیس غریبا من اصیب باله . و لکن من وراه اخاه عرب
 فلا زلت ابلی ما نعت حمامه . علیله و ما جفتیا وجنوب
 و ما حمل عین من الماء فطرا . و ما احضر روح محار ففید
 یطای کثیر و الدموع غریب . و انت یعبه و المذار قریب
 فی المشاهد لکن لا حضور بها . فی المعاهد لکن اصلها بقا
 و زمانه زمره می دلم و هرب . سحره دم تحفی دم هرب
 که بگوئی که بگری زفاش خودی . که تو مدعی که بی - لاسافت خودی
 عینک نامی و یکمده روزگار که آشت **بگوئی** . برفت نام نکور پادشاه که داشت
 که او بدست نه خلع او و لطف **بگوئی** . نور شهاب و ظل عرش بود داشت
 بر جوانی او جهان بگریست **بگوئی** . مرگ بود مرگ تر جوان بگریست
 و بیفا لطف تر شکل و شمایل . که سروی تر جهان **بگوئی** . بگوئی
 هر آن جان فدای اوست و دا . که لیس راجان لیس پیوند جانیت
 اشکم نه ز ما خونین گریست . رویم نه ز دردی نوایت ز دردت
 شد عهد شباب و یار و یزداد . ای دوست غم غمت **بگوئی** . داین کرد
 کویتی من و او دو شع بودیم . یک شع بود و دیگری می سوزد
 ای جان و جهان دل من اینکند . که وصل تو اکشلمیده بر پایه دشت

آسوده بدم با تو فلک بنسیدید **بگوئی** . خوش بود مرا با تو زمانه گذشت
 جاکویم و جگه نویسم که خرم می بار **مولانا علی** . ازین مصیبت خون بار بر من فنام
 ای چندی که شهر بدار غفل و مدد **مولانا علی** . که لوجها معبیه تو در فاما غراست
 اعداد با رخت و غم خسته خاطرند . ناخود که اخر زد لریش اولیاست
 که در و بلا نهد روز ازین بیز . کویتی که روز فل شیدان که بدانت
 دل بر جهان من که جهان باید ازین . یک فاعل و هر چه نداشت
 تمام معبر گیسفت علی محمد آدمی . که راعول که هیچ کی غنبارت
بگوئی . آیت مردی و فاشم مردی . بیغ صاف شیر و غذا و نه فلم
 آف که جگر زبانی **بگوئی** . آورد صاعقه . مردی که مرده بود بیدان روزگار
 آری و هر غدا را تا باید از جگر شقی خون خواری . و شیشه شکر ری عادی
 و که نداد . عاقل لئی که بگریست مملکت نشود . و کامل ولی که بنمایش
 او معرور نگردد **بگوئی** . کین همان و هرست که نوشید و این برین
 وین همان جرجست که شاه اردوان بسند میر . هر چند که بی تلالو و نوچین
 آن میروند و شجید مغفور جغتایین و خاطر ها خیره ماند اما چون
 فتنه الناس بخون با عالم **مع** . فتنه ایست مسلک از علما من صوفی
 یقین که محب خود و وجود که ترش لور محمده داشت . هریم جهان میفرم جواد
 رجان باشد و در صحن خلد کضور او مزین بود **بگوئی**

گو اورا فیض رحمت گشت مانی جهان بد وارشانش بالا باقی
و نامه نامدار و دولتیار با فضی غایب امار او کسین ان شاء الله
بحقیقه در میان سخن آری و عبارت نایب **پد**
نابین دید و افه زین صبرند **دل** گیر خربنده کس با خبرند
یاد یاب این صدام جویت کرد و در فلک کرد و آیا این صدمه طغیان
کسانی قدر مندای جانهای ویرد **پد** و او صبرنا کفلا زینمار خورد
بر جان تم که بود کشتن جانی زینمار **سلسله** این نوع سخن افطاع مطلق
و چون نمودن کدخدائی که برسم عزائا اصد از افند صند احوال
داشت باشد **ناله** اینقدر بد زباله ازین اطناب نوالد خود و چون
کل نفس فلان عظم الله اجره و زاد فایز که صبر چیل از لوازم تم تواند
بود بحقیقه معلوم است از تطویلی نیز که در قسم تسلیم رود استغناء
حاصل میدهد **لاجرم** داعی جانب انحصار کوفت و خلاصه ظلم
دعا نمائی انحصار می باید **باری** تعالی تم شهید سعید را بوحسرت
خود مخصوص کد انال و خداوند ذائق و ادب اعلی و امار آصاب
زالا فصل و کل بلا **چون** پیاپی افه زین مفعود شد و نهانرا افه
خوب وجود غایت **شرح** صبر این و افه جلوه دهد و حال شیه این
معید بخونوع نویسد یا خود قضیه ایست از آنکه مستغنی و از وف

که در این کتاب
در بیان این
در بیان این
در بیان این
در بیان این
در بیان این
در بیان این
در بیان این
در بیان این
در بیان این
در بیان این

نی بنا آری خیر عدو احسان آخند و صاحب قدر آن صدمه عوم داشت
لاجرم مله ایضاً از نفع این مانع مستغنی عوم باشد **چون** خود دل و ز
و نه جلوه سوز و افه و فاته جمع معالی و ملامت صاحب رفیع
دستور جمیع و در خولع مفعول کیم مبرور رحمت شایه و اکرم مکاتب
درین صفت مستغنی و جالود مدد رسانیدند جلوه که حال ندید و چه
ملاله کشیدند عیار غایب طافی بار کسوف از خود دفع کرد و بعد از آن
در حقایق از صبر و حق جان کوشش نمود و هر نوع اصرار ابداً
داشت و در آورده و هر چه و فروع مفعول بود بتقریر رسانید و بزبان
حال گفت **پد** بلدی این امر و زنا را نیست ختم شوائل که درین حال
اما چون بکل نفس بر از فلان مستغنی مامول که درین صدمه
مصائب شایع فرماید و نوزاد قصداً بقدم رضا تلقی نماید و جاعل
اعنق و احباب اعظم الله اجسادهم و خبر کس صبر تحریع کند
و از سستی **سلسله** خواطر کوشند **پد** که هر کس بزبان حالیه و فقه
ور کند کس بفهم صوغ این حال رقم **آتش** سینه زبان زنده از راه دهان
صغیر کا فاد بر خور شود از نوک قلم **باری** کلام با ناطاق تم باشد
کرد و زنی این حادثه را شرح دهد و کلام بنابر احوال آن بود که جلوه
سوزنی این مصیبت را **سلسله** عبارت کشد حاصل آن تا نیریم و افه چون

است

نفس

و دل زبانه از غلآب و کلت مع هذا از صرید خزع مجرزی باید بود
و بوسید صبر که نوعی از حلال است می نماید بحد غود و با بیداری
ساعت آری **پیت** می سازد لا و کرساری جگنی خبر و واقعه موم اثر
سیلاب اضطرار به اساس معونه ثبات انداخت و صرید صحران بر فواید
بحد صرید نو نگردد ایند و بی نطق جانی نفع و مقام توجع است **پیت**
در یگان آن اخذ که مراخت و فواید ز کرد و نصاب قواست
چون تر مرموم مغفور و نگار غرور نقل سرائی سرور کرد با وجود
خلف صدق گوئی که حتی ناطق است آری **پیت** نه نیست و بیارشی
سرا کوی خیر سال کار کشی این واقعه است که خسروان جهان را
خاک قدم نایج نازک کرد اند و سلاطین نافذ فرمان را خلع غلامانی
بکشی مولا را می بدل کند **پیت** عم البسطه خطب محل موفقه
عن مدرك العثم بل عن منتهی الفکر اما چون محی مانع که نفع دیو
سایه است مرمون اشغال و بیم خسروما آفتاب است مرمون بر و ال
لا هم عقلا لفظ اند **پیت** زین فی وفا جهان مطلب را حق است
محدثش فوین زهر کوشش غمشوار **پیت** زین حال که ارباب واقعه فاجعه
حکایا کرده اند و ازین حال که کار صحرید سبیدند و نفعی رود که چه آما
منقطر نشد و میجر مانع که جلوه بخوم منقطر نکشت **پیت**

این چنین واقعه و افکار و افکار هانور جرج کردن و زمین سالن و صحرید
محی السیه که زنجی احکام صحرید در گذشت **پیت** حجه الاسلام کلبیا علوم می فرمود
نماند **پیت** بدان خدا ای که بر لوح کلمات نه است بنام ازلی کل من علیها فان
که درین واقعه غم خدای طاف و ربای از کوفه سینه آتش حریق مایه است و اند
فوان دین خود نایه اشل منسک کش **پیت** در یگان تر مرد زبان کشور عبان
که مکر معنی در یگان کش داشت در یگان آن فرمان اقلیم زعالی که خضر عطف
خود مبارکش طراز اکسین سافقی **پیت** بحد دور پیش ازین خبر این حادثه
جاده زمام قرار شد بلی از اصفیق نمی نشافت و اگر سبیل لاه و فیل
ار جاف می نماید نادرین روزها معین القول را شباهت فواید از آن نفعی
اخبار کرد از آن روز بانه آد صبح سلفی نو مید کشد **پیت**
نمای سرافراد بد لیکن ایام **پیت** نهاد آیت از صحنه زندگانی
صدقه این واقعه و صول این نازل دود از نمل دوا و فلم بر آورده
مسند شرع پوشد و لایق این است **پیت** فلم فتوی که خمر کرید و در خون باشد
بسا خرم دانی که درین غم سر بر زانو حشر نماید و بسا بوده نشینان که درین
نام توانا بود از پرده عصه برداشته **پیت** بر خاست عالم لرم و لطف لیبیان
و اکنون بیوک در عالم نشسته اند **پیت** در شکلی خاله دلها بایستش
ازدی و غم و محنت با هم نشسته اند **پیت** کفنی که فعل و دانش و نفوی کجاست

شعبیت

و این کتاب را در کتابخانه
مجلس شورای ملی
تاریخ ثبت ۱۳۰۲
شماره ثبت ۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰

جود و کرم نماید و بماند نشسته اند. و آفرینم خودم با اهل لیم دیار و مشروطه
یم افطار مخصوص نیست **نظم** کذا مکه از ویم و فرود آفر
کذا مکه جان که ویم و فرود آفر. و او بود که بی از مهر او شایه
روا بود که بی از خود او و فرود آفر. **الویم** خالی خالی که بی تکلف خالی بود که
آن والا نژاد بود درین مام اضطراری که و ازین غم ناسی نماید به بی
نظم اولی علم بود که برخاست از میان. بی که کی فرار بیزیر بنا خالت
جوینا کو از محوم آثار آوردند که آن غره و جند معالی و طبع حسنه معانی
از مسند افاده عرفت سعال اسفال و فرود و از مجلس سیال عیشند شعله
از حال نمود. بریشای بخاطر رسید که نطافی نطافی میطر نتواند شد
اما جرم قضیه معلوم است که دنیا محل غرور و منزل عبور است و بی مصیبت
عجل متین صطبار متین است بیاید بود و مصایب معنی ایان را عذر گوشت
نظم فلو کان الله یباید دوم لواحد. لکان رسول الله فیها محله
شروع این حال شجاعت گذار معرعه از میان نگردد. **نظم**
ما بشت سوی جهان شایه گویم. برین بی رخ و دما و دیو آفر
چون تا قلی رود که روزگار را بر عالم نمود و رسم مالوفت قصه
که لکن لبواش با اوج کیوان مغایله می کرد. از رحم جبینی خواست
چنان خراب شد که صورتش از صفی و در بطنی میگوشت و ملال نوشیوان

با بسطی که داشت از بهر جوشن و آب و نوار لشکر مصایب جهان
یشای انجامید که افاده کل خط. **نظم** تر مغرور بیناید و کوس لیک و س
که طین صدها آن لوش فلک جیکر و صوت عین فتر از عاج خواط
از رعد بسبق بود و بود. جنت خانه ناست جنانه بر هم زدند که آوار از و
بیاید **نظم** زمین که کشای که را را خویش. بدید آرد انجام و آغا خویش
که کشی بر از ناهیدان بود. **نظم** بر شد بر زخم سواران بود
بر از فرود آفر بود. **نظم** بران ماه و رخ جیب بر آفر
آیا بود که ام خطبه ناست خورم و بر ج قضیه ناست **نظم**
کو حیدر ماکش و کو خانم طی. تا نام مردی و مردی دارند
تا که و اسفا از چش الا حزان سینه هوا خدایان بایوان پند معور
میروند و طین این ایشا را در آوار کنند و قاری فند **نظم**
از پس که کشید یارم جرم. از یار بر زیار بر آمد
ایضا از یار حاد که از کان مله مند اعی شد و قواعد و وله منصف
خود خورند که نهود شده که نغداد فضایل منوئی و دوند که فضایل
او نموده که بنا برین مختیر است **نظم** اول از منصف نطیم و سیال گویم
یا ز عالم و روح و زهد و عیان گویم. مردی و مردی و فضل و فضایل شرم
سخن از **نظم** و و افاده گویم. اکنون مرکب را در آفرید که ام اهل

و این کتاب را در کتابخانه
مجلس شورای ملی
تاریخ ثبت ۱۳۰۲
شماره ثبت ۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰

دل را نیم و شفا جان را که نام طبیب طریقی چشمه ابریم **نظم**
 انوار نفس ناطق جانها جانی داند - ار لیکه زخا نه جویان باید شد
 معنی طلب مگر که امیر معنی نماید - کوه طمع مد او که کان ناید شد
 پیشین سینه و کسرا سینه که در شمع که هر چند فکر حال و حال یکنه
نظم اکنون فر و کوشه و در می نهم - جشی و نمی دل و دیوانه شوق
 صدر رای قدر می یابد و صد و درانی نور می پند **نظم**
 ایام حیات را اعیان روزگار - حاضر شده و قبله اعیان در پیش
 لر آویم روی بدیوار غم رواست - زان رو که منتظر نمانم بدینیت
 چون تم قبله لسان منعدم شد و تم کعبه کبان منعدم گشت **نظم**
 پچار کان لغم بل آرند الیغا - آوار کان لغم و کخواستد یا ورنی
 ازین پس که رومات حیات شرف داد و حلول لعل بر طول المل بر جان
 آری **نظم** پیروزه در جهان جرا باید بود - شخصی که در جهان بیکوالت
 هر چند چنین حادثه هایل و کاره مشکل بمروفت و بهر وجه که واقع
 می شود موجب حسن و منفی بعضی باشد اما بواسطه المل بر مقتضی
کلیج البصر بل هو اقرب و فوج یافت کان که مواد خمر منضاعت
 شد و اسباب ناست متناهی شد **نظم** آری هر که کان یزد کربسانا که
 فرمان فرما روزگار فرمان یابد - هر چند معبود شن که هر چند می

که برسم نفی و عرض آمدن بر نوعی از شیه مثل المرقا محمد اس جلد است و من
 تریان از انست که او را با برام محاسن و قلیف کینه بندکان اجتناب افند
 ازین حد تصدیق نمی یابد و بنقل هر حکیه اختصار می کند قبل اصابت
 و صیقا تذکیرا محلول المعظم مصیبه و کلب الیه مجرعه الملال الزنا
 و عواید نایاب و اعتبار و امثال و اشعاره تم اصیب مجرول و لکن
 انطو کل ما عزیزی به ذلک الیوم فعز به نفسک الان فاستطوت
 الناس قوله و الله من هذا **نظم** من یبلغ صدر امیل العلم فاطمة
 منی رساله بخون و آوا - اولی البقا یا یحسن الصبر یجهدنا
 من کان قلوبا تو فیعا من الله **نظم** **نظم**
 یا کولنا ما کان افضر عیش - و کذا ان عمر کولک الاحرار
 و هلال ایام العلی لم یبند - بدر او لم یمل لوف سوار
 عمل المحسوف علی قبله و انه - فطاه قبل سطره الا بدار
 ان عثره صغرا قرب سقم - بید و ضیل الشخص للنظار
 ان الکوا البیعه علو علیها - لری صفای او می غیر صفار
 فان طرقت فیر فاکل فی الحشا - و ان مل طغلا فالاسی لبس القفل
 و مثل لا یبکی علی قدر صفة - و لکن علی قدر الهیاله و الفضل
 احسن الدنيا الیفا به - ثم اساءت بود شینا ما

صفت و حال را با صفت
 و کمال او را با کمال
 از این جهت که او را با کمال

وكانت الامال مهسولة حتى اذا مات طويها
 بقاوما يشفي وان كان لا يشفى . فجود افوذ اودى نظير كما غدى
 بنى الله له اهدنه لقاء للثرى . فباع المهدى وباصرة المهدى
 على حين شئت اجزيه لحائه . وانصب من اعطاه آية الله
 طواد الودى عن قاضى مواده . بعيدا على قريب فربا على بعد
 الاقار للشد المتايا ورصيدها . من القوم جئات القلوب علاه
 توحي تمام الموتى واسطه ضنى . فنه كلفا خنار واسطة العود
 عجت لقلبي كلفم ينظريه . ولو انه اقضى من الجود القليل
 والبسنى ثوبا من الحور والهي . علال عليه نبع ثوب من التراب
 افول وقد فالوا استرخى بها . مهلا الكربان الموت شمر الكبر
 لها نزل غشا الثرى وعده ثما . لها منزل بين الجوانح والقلب
 لو لانت احشائى ايللى اى . لاد فنتل الامين احشائى
 واما على ولتى توى مرقدنا . منه فواج دار خلد يعيق
 واحسن من ادخل لا يرعى . منه اجتمع غيب ما ينفق
 يارا حين نتجوا ويعطفوا . بالاحفين بلم سريعا وارفعوا
 ما زال في جنى راسها كانه . يمشى ويصنع وهو فيه مطبوع
 مشرب العالمين محامدا . فى كل حال وهو كن او ثرى

الله باقى والبرايا عصى . والمرفضى سبق القضاء وقى
 جونا غولب الزمان كحديث تمام . در حال شدة زعماء نادين تمام
 جمر زكسى شلفه نكده ائت . كان غنى كل باز كند دين تمام
 اى جان بزر كه جهاست خوشبلا . رفنى ريمان كجاودا خوشبلا
 جوملك غارا بغنا بخير بديت . بودى نسيه كودى كروا خوش
 اى ميق دل بد بيزرود وغم نك . كرموك خوش دل ما در كه اشكى
 ماه نودا با اتفاق افلا . كين جبين رود و محاف افلا
 بر حال بوى كرم و دل كويده . شمشاد و سحر را حنين آيد منه
 تا خود بكلام دين عالم بيشه . انزاله نور دين در حال بود
 دى روز كه سخن جبر بالقد . دالى كه دم جبر بديلا منه
 از غنا على شلف و در حال افلا . رخسار نوازم زير خود يك آمد
 من جان وزندى خود اى جان نك . كرد و ممت و اشم بر اى نودا
 اى دبر مدت آمدن بين و دى . آتش دوى اندر دل و جمر و دى
 جوى آرزوى شل و لان و دى بديت . چون دوى سكر لان و دى
 نيك با غم الله كه از خبر وفاء شعبة . ارونه حكومت و نك نك افلا
 بصورتى مثالا شد و صفت تر قابل عيار نشود . و نك نك نك نك
 اين ميسد جرحلا و حيو خذ و ندى در تصور نك آيد

باب **تسليم** **وتمني** **سيزم**
 لا تخزن لقرآن بليث **يا** . فانما الله عز وجل رزقنا
 ولا نلوني انما سررتنا **يا** . فان بوليل وقاب و مناع
 لقد وعد الله الكوثر بفضله . اذا اشتد البلاء كفاية عبده
 وايضا ان الله كاف عابه . ولا تخزن الله مخافت وعنه
 لا تياس اذا سررتنا **يا** . يا تبي الله في الرزق والرزق
 فما تجزع **يا** . يا الله الا افاء الله بالقرع
 اذا ابعث الدنيا على المرء دينه . فافاءه منها فليس بضار
 وقد يفسد الانسان في كل حاجة . ويأتيه روح الله حيث لا يدرى
 فلا تخزن غير الله في كل حالة . ولا تجزع غير الله في العسر واليسر
 اذا اشد عسر فارج لغير الله . ففنى الله ان العسر يبيعه اليسر
 عني فزع ياتي به الله . انه . له كل يوم في خلقه امرا
 فان عذما ياتي به العز وجل . صبور امان الخير مفضل العبد
 اذا بلغ المكروء افنى غايته . انك غيات لست حيث لا تدري
 اذا اصابك بالمرء واشتد حاله . وخفت به الايام وانقطع العجا
 تداركه رب البدايا يطفئه . واعطاه من كل الشدايد محرجا
 ولست بملوك عرسل سالم . ولست بمحوس وذلك مطلق

ما صحت مرار

ومن لم يوف الله في العز كونه . فليس مخلوق اليه سبيل
 انجزع مما احدث الدهر للعن . واني لريم لم تنبه القوارع
 فالحمد لله ربنا **يا** . فامضت الله ان يقر حبل
 ليمنعنا من الكثر **يا** . فلا تضرنا من الضررا
 وكل ما لله ذاتك **يا** . اري عبيد الله
 زمني اذ زمني لا ابا لي . وقد ما رزقنا وسرا
 وقد ما حبسنا سجين عاما . مضين وذوقه حلوا ومرا
 رايك الدهر لا يفي بحال . يريك الوجه ثم يريك ظهرا
 فنبذ اليها القلب المعنى . يكون ختام هذا الامر نصرا
 لغد مدوا في النفل كالمز . لا اجل سكون الطفل كعمد
 احب ليالي الهول فرحا بها . ولكن قد نسي الوصال
 والدة ايام الوصال وطبها . الا كل شيء ينسى زوال
 ورحديث وادمت كاني لان الكون في شدة التوقع بعد ما
 فرجا احب الي من الكون في رخاء التوقع بعد شدة صدق الله
 وصدق رسول الله **يا** . اذا كنت مخلوقا بعين عناية
 فلا تخزن يوما من رجوع الكواكب . فان الذي قد رآه سعد
 بعيد العري من ضرور الواب . ان الامور اذا البوت وتعاوت

نزل القضا من السماء فليها . وإذا أراد الله نشر فضيلة
طوبت أمان لها لسان حسود . لولا استغفار النار فيما جاورت
ما كان يعرف طبع عرو العود . لولا الفتور في العواف لم يزل
للعاصد النقي على المحسود . ورأس مال لا وهو الرزق أين يثبت
لأنفق بشي بعد هاهنا . حاسب زمانك في خالي نصرت في
اعطالك دهر لاضعاف الله لها . وربما كان مكر وه الأور الخ
محبوباً سبياً ما مثلها مريب . إذا طنت الأذن فقلت كرتي وارجل عيني عيون الألبا
فلي تفتنه بالله اعلم أنه . سبحن في يوم إذا استقام الياس
فان عشت العالم نيشا وان امت . فكم في مجاب الارض من حشرات
فان كان ايتام الوصال اجعاً . ايا ليله الحزان ما شئت فافعلنا
ولا يأسن ان يجمع الله بيننا . على خير ما كحا عليه نصافنا
وقد جمع الله الشمين بعد ما . يطمان كل الطن الآلا فيا
فمن لك يا بغداد كل مدينة . من الارض حتى خطق وديار يا
قام امثل الكرخ في الارض سرلا . ولم ارفها مثل دجلة واد يا
ولا مثل اهليما ارف شاملا . واعذب القاطا وعلى معاني
هزان كاري كه باشد اول شمس . سرانجامش پيلي آورد بخت
بختام عني مشو نا اميد . لرا برسيه بارد آب غي

اگر خواه ياي منزل خویش . بنگار نامه بومف بندیش
ما بلا برکتي فضا نكسينم . ناود انام قلا ليا نكسينم
نيز بلا کوهر خزانة ثمانم . ما بصر کس کمر عطا نكسينم
روح اميد بیدارم که هرگز اندر . راسباج پايه اری و بجزاران آید
سختبار د و لاله نو که پرواز کند . خود صبر کن که چشم کفر باز کند
کز انزل موار با نوشی عرق خاش . دل شکر که دوستها بجمامت
بود رخت لبو شفیعی بایست . گویم لبود نامه مانده راست
گوهر مند زنا اهل جفا بی بیند . نادر خویش نیاز دارد و دم نشود
سئل به لومر الکرکاسه سئل . فیت سئل نغز اید و زلم نشود
نومید نیم هنوز ویدارم چشم . ان شالله که بخت یار د عدم
ختر کرم جهان حاتم بگرفت . از شکی دل دار تمام بگرفت
که تم بجهانم رجبان لب جویی . امید وصال نه عنانم بگرفت
نقیمی مکتبید نا نمید . امید از زندگانی بربکیرد
و وصل مؤبدت ایمه ترف و رف . باشد که عینها همت برسیم
هنوز پیش رکابت نبره سر ووش . بجای عاشیه که بخت ماه عاشیه دار
رضد نهال که در باغ آرزو دارم . یکی هنوز ریختم نیاه دست ببار
خدا ای موی جل جوهر خلاص خواهد داد . رور طمع و اندوه سبیلانی را

شود بر جز و لطف خوشتن دافع . بکرمین کسی صغیر لایق را
 و لایق صافی و عاقل بجز . من الله فلا تستول به بعد
 لا یجبتل من عاده الی صیدنا . علی بساطل اذا ما کان صیدنا
 کان ایند و اورد اذ لیل و اینه . الفی الاله علی کرمیه حسد
 لما اناب الی الرحمن و ارجعه . ما ضاع منه فکن بانه معصفا
 اذ بارک و کرمه کبار الی الله . هر سبیل که با نود میسر که ان لید
 فعد نود میسر کرد و لید که اذ ال . نوجان عالمی و کئی قصه جان که
 کله لغزان شود روزی هفت شام مجور . بشکفته کله و وصل ارضار مجور
 که چه ایم ارم کردون دفر سولشت . آیدیم سولشتی روزی بیایان مجور
 و خم جوکان میجریم کوی سوزان باش . هر چه حال بزدن حال کرد ارم مجور
 هر غمی را شالانی روزی بود در شالدار . هیچ روزی نیست در اینست حانه مجور
 این کرد روز فطم اریا و شجاء نو . نیریا و بیکه در اسل و سندان مجور
 که بیار یک فنال می مجو اسل و سندان . روشتی یا می جو خضر از آب حواری مجور
 آیه لا انقلو من غم لعل الکن . هست لا تقطط طعمه می سرفه و اطم
 جنانک الی متراج شمس سقیم احوال بود امید بفار انشاید مرصد الکریم
 حال با مینه وصال متحمل و فاق می باشد . اگر تغیر و فیه هر آید لیس بود
 فان اعش و لعل لعل یحرفنا . وان احس فقیل الشوق و اعمرن

اینکه در این کتاب
 در بیان صفات
 و احوال
 و احوال
 و احوال

الکر سغه حال رجا بودی ضیق حال خیده موجب هلاک شدی **نظم**
 الای شمعن هل یثقی لیلته . بواد و حواء اذخر و حلیل
 و هل ادرکن یومکامیه مجده . و هل یدون یل شامه و طویل
 رسولو ارمی با مید و ارمی توان که ایند **نظم**
 فیا ایام الحی عدن عو . نلدها ایامنا و نطی
 ان یقیلم یثقی الحسم . در کوی خرابا شت لغز و زنی چند
 بنشسته اید با جلر سورنجه . بکلفج حال و مطرب میلست
 هم باکره و نماند یز روزی چند **مع** الیث کبکس و المهد یعود
نظم که زانجه بروقی رضا نورد . ریچین سویی دار زنی داروی
 شب پیتی که نیمی تر کرد و . تر زمانی که روز خواهر بود
 که جرم بکام شو نکرده سیرغ . کوی خزان رود که کوه اند شلم
 ز نهار غم جهان منده بود ل خود . نه نیک بکس باید ایند و نشسته
 تا نواشتن که **نظم** یا قوت مجبول مزید صفا بود . و
 ابلیز مجبول فساد و نقصان **نظم** من هلاک عمر یثقی و یکریم **نظم**
مع پیسته یا قوت یار نفس صاحب سلف است و ابلیز مجبول
 نفس صاحب طیش . عرب سلیقه باید بار بیدن عیار دهنده که کن لیا
 لا نرجو ادرجی منک لما نرجو . فان توی علم خرج یفیس التار

فقطه المملکات بندگان امیدوارند که بشان وصول بولایت عظام
فریاد کنند و مراد است و مصالح مملکی بروفق امیدوارند **در** سلسله نظام اشغال
باید و مشمول الطواف بانی بمقتضای فرائض انصاف فرماید و بیش امید
بشایع انتظار داشته که هر چند زود تر ضیاع بخارج از افق توفیق
روی نماید و جریان امور دولتی رونق نگیرد و باشد **نقطه**
زود آید باز بایم و پندیم بکام خویش . تم عیش و روح پرور و ترحم و باز
آید چنانچه زخم حال و ضیاع مال فرموده . و نفوذ تغییر بدایا اظهار کرده
مدوم شد خاطر مبارک فارغ بایده است که «سرائی حدوت که میگوید
و ملایکات ازین نوع و فایع بسیار واقع میشود و امید که انداز
تر بوج اجل و طریق اسهل از عالم غیب قدر و میسر گردد **نقطه**
در بر سر بلائین مدغم سعادیت . مع لطیف نغید استخوان بود
امید الکر و سیم مراد عاقبت بر منته حصول جلوه کند **نقطه**
هر روز ناز و دل و خوشی دهد . صدر نازمانه بنایند که کار
الکره «میاد» حال توهم ملال افند اما آخر الامر منضم تحقق آمل باشد
نقطه از دست من و امن دردی که نداشت . کان در درمات رساند و نداشت
بکا و اثبات و نیت صادقی که بعد ازین بی تحمل انتظار طلع مشرقی انا و اجل
ناید و دل که مستغرق مکاره و افست مشمول لذات وصال شود آری

۲۰۶
نقطه در ام و صلت دم آخر و نیت . دکنی بفرمان نور سر گذارم
در شراعت از بیکار و بیکار اند و منتهی عزل در سلسله تزلزل کرده لا اوم
نقطه از در هرگاه که نداشت و کسب . و در حق حقیقت که شایسته احوال
و هر دور افاقه محکم و بقا دایم نیست . بنا برین بسر و سرور
شدن و نفیوم نفیوم کشتن خلاف طریقه عاقل و منافی حجت که مل
تواند بود . آینه که بعد ازین الطواف رحمانی متوالی شود و برین دارک
تم معانی که در **نقطه** . خدایا بر همه حال زیر پرده غیب
خریناه علومت و انجاء حکم . اگر زیان مالی روی نموده
همه سالک حیات نفس اصل غنایم و سرمایه سعادت باقیست
نقطه بر سر شمع جلال که بالا میبازد . مال باقی آید . پیش و نقصان
الکر منعی از بندگان حقیقی فروگشودند . صیانت خاطر اعلی که خیر
از حاصل نیامت واجب فرماید و است که جمل طینات عالم و رقا
بن آدم جرم بدیه اعتبار نامل نموده آید بایک ساعت تفکر موبند
مقابلی نه باشد و فی نفس الامر من که وفوق حال التمس بوضع
قولین بر فیهی و لا یضیع . اگر چنانکه ایالات مکرره میباید اما
شاید بود که دولتی «ضمران» مندرج باشد که خیر صورت از ملاحظه کفایت
آن فایده بود آری **مع** . دوم بسر حکم نیردان نمی رسد . دعای اختیار

بفرض قدرت حق باید گذاشت و عمل و عزل و رفع و اراضی از آن صفت
 انگاشت. و خاطر مبارک او بود اندیشه که موجب حفظ افعال
 بدست صیقل فرموده و مرقب آثار. **است** فی کل امر لطفاً
 خفياً و صفاً حقیقاً بود. تا آواز خلاص از لادام جانب می رسد
 و نسیم رحمت از لادام چهره و زیدن می گیرد. و غناء زلی خطیب فواید
 الی اللہ الخیر الالبتر. **هو** از لوشن زدن و لغت حبس موقت
 احرار. و موضع اخبار بوده. **خدا** ابراهیم در عصری یسری
 و غنث هر نوحی فوجی معده است. **است** مجنون نزار گشت مشا و الله
 رو کوب یافت روی شنگ سیسی آن بود. **است** بسا اسباب یسیر
 گردان کارها خطیر میسر شود جنابک بدلو و ریمانی ما انگشت
 مصر و کفان بدت آورند. و بنان بار و آهنی ماهی انگشتی لقا
 را امید کردند. آری بنقطه نور بخنصر حرق که مصباح و از در مشکاف
 جستم و زجا طبعه موضوعت. بر مشعل جهان تاب آفتاب محیط توان
 شد و بحر و فتنه کمال که میدان گاه تر از حلقه خلقی تا نیمه دایره لب
 پیش نه اودد اما الله را در سلک بیان توان آورد. اعتقاد انکس نفی
 کظاهر کرده پیشگاه ملک پناه. **پناه** عصمت ایزدی ماند آری **است**
 انرا که در بردا من توفیق پرورند. اذکم و سرور و عز و کرم رسد الم

است که کلاه ملک بقدر فوقی های غیر سر بر افکند و آن افراز و **نقش**
 ترا بزل ملکوت روی باش صنور. کزین مجسمه خود در تخت کجاست
 جنابک زلت نو آمیختن صورت کرد. **معین** لک که از بخت اوردنی
 الوجه ناخایت تاب آن دید و بار حرمان کشید مع هذا استمداد
 هم می رود باشد که از آن سرور سرور و آنان شع نور بی بدین دل
 بر غم و جان مظلم رسد **پشت** که لجنه باشد شب دیر باز
 بر و نیرنگی هم نماند. **از** امید که جگر اساس مملکت نولشعه له
 محال از لرزه ثانیان مصون بود. و از حوادث جوان مامون
 ماند **پشت** بر دوام فواید لک دلیل. **عدل** باشد بل دلیل دوام
 هنوز بختناج محال خسروئی که **لوع** ناصیه مبارک چشم نفوس احسان
 رفته در عالم عیب مدح و ثلث. **امداد** دیر دولت بهمانی خواهد بود و ریا
 یر شود که منتعالی خواهد شد **است** همان بکلیه بر امتش غش نام برآید
 که بوی دولت از کار و باری آید. **هر** بصایع اقبال و کامرانی
 که با تو اقل لیل و نصاری آید. **چون** انگشت نپیر از خجل این عقبت
 مشکرا عا جزلت. **دست** خضوع برگاه را بوی نه برداشته امید بهباد
است این طالع سرگشته صیقل شود روزی. وین بخت که ان خواهم پیدا شود
 چون که مصایف خداوند بقیان رسیدند و حال تکلیفی گئی فرمایند بنیای

درین

انجامیده امید که لا محاله این که را که لثانی برید آید و بر عقیقه را
 و انحالالی ظاهر شود **بیت** **ل**زان زمان که فلند جمیع را بنید
 و در وقت زمان که داری نکشاک **ج**م خدای تعالی آن را در اختیار را
 سیور که اندام فرموده **ل**عوار فواید تر بخام و عام عایدت با مید
 واری حاصل ایمان تر دست هیچ کزنده بدامن حال و مال خدای تعالی
 نیاید آری **ل**که جهان فزاید از جی و رایت **و**انش فلک پیش و پس باشد
 تو بریشان نکرده کس را **ج**بریشاقت نکشاید **ا**ز معد صبی باز
 نسیم صبا شود دای **ل**لض مکارم اخلاف تر صاب و لائتم می رود
 و از ریعان شهاب باز امداد همان کشایی **و**حرکات و سکنات
 حس و بی نفس می افتد **بیت** **ل**توفیق شاهان روزگار شود
 جانکال لغم کشت قبله امرا **و**معرضها چنین دل سبکین بل
 جان آغیزی باید **ج**م بخشی با بود جان بجائی **ن**یاید بریدن امید از خدای
 بحقیقت تحمل رخ بر آید کج آسان میشود **و**س هر شدنی باشد امید را
 روی بنام بدارنی **ج**م ز مستان بازم **ک**ل نفس مبارک و علو
 مخدومی زیاده از آنست که **ا**شال این قضایا بلسلیله نیکان محتاج
 شود **بیت** **و**زی سجاد اگر بصورت مشوشت **و**لهوال و زکریا بروی
 چندان بود ولی که غیر خدا بیکان **ح**اصل اند فراخ کلی ز کبر و دان

که در این کتاب
 از کتب معتبره
 است و در این
 کتاب از کتب معتبره
 است و در این کتاب
 از کتب معتبره است

آمن شود زمانه ز بدخواه شور یک **خ**الی شود جهان ز بد اندیش جا کسار
 اگر مفرقه کاره ثوار می نماید **بیت** **و**نومیدی بیتی امید سب
 با بان شب سپیدست **ا**نش ظلم زو دیا لایکه **ا**ما زود فرو
 میرد و شکل بخوف قوی نماید اما ثبات کیم باید بنامین **بیت**
 اگر ختم نود عوی ساطعه دارد **ز**مان کرد بر از دست تاج واضرا
 عدوت اگر نماید خو خوار سزنی **ش**ود جو غنی بیا دنی **و**یق معزاف
 مقدم اخلاق خدا و نبی بحقیقت در حق صبی اوست **بیت**
 جرم نکرده ز لثی به مدار چشم **پ**کس **ح**ایا کرد از خوشیاش
 اگر هر وفا هیتی منتهی کرا هیتی میشود اما جرم هر دو ثبات
 نباید شاید که در ماب بر فب انقلاب رود **بیت**
 ای دل حوث وصل و رخ یار نماید **و**ر طرب و طواف کار نماید
 هر کون که هست بگذرد باقی عمر **ب**سیار مجوز غم که بسیار نماید
 هر حال مغفل و بر لطایف غمی متوکل می باشد **بیت**
 انگس که خدای را شناسد پیغمبر **د**اند که بدست هیچ کس کاری نیست
 خاطر مبارک آسوده فرماید داشت **بیت** **ن**یکان را بد افتادن هرگز
 نیک کرد از فرجام نیکو **ا**ر باب و ثوق و افهام بخیر است
 مقدم فرج دانند و مکر و راه طلیعه فرج تصور کرده و اعرو

وَأَنْتَ مَعَ الْقَدِيرِ و اما در اوج الیمین و کتبت
 به الطلح الطلح من شبهة الطلح . فلانیا من فاته ملك یوسف
 خراید بعد الخلاص من البجن . هر خوفی فاجرایت
 و هر شدنی مفده رخایی **مع** فلانیا من صنع ركل انی
 ضمیم بان الله سوف یذل . الم ثوان الشمس بعد کسوفها
 لها صغی یغشی العیون بصقيل . حقیق نام مواعظ و جمیع موافق
 بوجه چار علی سبیل الامتار **مع** **لَا تَأْسُؤْ قُلُوبَنَا قَالُوا قُلُوبُنَا**
بِأَتَانِكُمْ رحلت یعنی **پیست** بنوع مناز و زخمة منال
 گریز هر دو باز و دباشند و ال . آنان که اندلای و زکار بصورتی
 دین اند و اختلافات احوال لیل و نهار بنظر یی مشاهده کرده
 درین هیچ نرودنی ندارند که الاحوال الخول و الامور نور **پیست**
 پس که خرابات شاد صوفی و صوفیوش . پس که کافیه کشت مصطفی و حواری
 الی عصری نفدی بر رفتن نجس ندیر یسیر ندیر . و اگر بیری مقدر
 شدن بقیامت شخص منقیر نکرده . عرض انک با نزول فضا در فضوی
 رضا نافع نمی آید و هر سوار در مساعی بشر مفید نمی باشد . نیز
 فایز بر رفاه مال هر که سکونت و خانه اضطراب استقامت و اعد
 در حد الصبارین علی اساسی من فضا یاه و جوی لعل و هر یی بعد الی

یستغنی عما یحتاج و اما وجود و یرفعی . هر یی منفعلی فی باید شده و مجزیه
 صیف دل نمی آید . هر وارد لکام اسانی اشخاص انسانیست و هر
 آید افضیه مدبر کارساز که با دشمنی بنیادست . بدین و راضی و ملا
 و استراحت مشغل باشد **مع** طلع خرماد و است دارد صید و حاتم
 جناح و حال سبب با سبب مجتهد و رومی باید شدن . در زمان مصطفی
 ارکان برایشان مایوس نمی نشاید کشتن . بلکه عاقل آست که دایم راحه
 تصور هجوم رخ کنه و همکام رخ نفع حصول کف و ارد **نظیر**
 الا ایما الانسان لائل آتیا . من الذین ان تصفو علی رشات
 فان له حقا من الشر و احیاء . و خفا من الجبر الهی عواقبه
 فان تلوی من حیمه ما کنت تنق . فاولی بل الحیم الذی انت طالع
 سنگت ما رجو و لو کنت کارها . لکسل ما یحشی و انت محاسبه
 بدین **مع** من فم صاحب غم است و آخر ملال رو نوح حالیه باشد **مع**
 سارفت ما یحی به الییا حث . فنی اشایه فرج و **پیست**
 اکنون که موجبات طلال و مقرفات افعال مجد کل در سینه امید
 خلاصی می توان داشت **مع** و عند الشاعی بکفر الفرج . چون نقصان
 حال علاقه خسران نل غده البتد و اصلا **مع** هر که متغیر باشد
مع بر عکس شود هر چه بغایت برسد . بارها امتحان رفته و از خبر

کاف

كمرشي را و روزی مقدس تمام **آیه** انك صليت جهنم بياي بخبر
 عن قريبي على عريصة اقاليم كوكبة صبار لعون كروباد برشت كزاره
 واحد و نهيم بزرگ دور روزگار بوقع ماند **آیات** و اما ذات
 الملك دعاهم هذا ربي ابن صاعب فوان عدل برور جهان بار طراز
 اقل روز و اختلاي كمال جهان بيان راه بغيره نلامی بديرون جهان ظاهر
 و سظامه لست فاجاد **هو** عید الايام في ورغي **آیه** استغاثوا لئلا تموتوا
 من جند قوي فوا بسلامهم جمع شد و بدان سبب اعمال مقفول نشد
 بلي سيد نلافى بحال خود بافت **و** افي لا رجوع عواطفه ريتا
 بعد الدوامى و اقرب المنازل **آیه** ملافاة محقق زين امينيات
 ميدان **آیه** و افي لا رجوعان بعبوديتنا **و** وصل في بعد الشاربع
 هذا الذي من مباحي الناس يحيى لو كان امكنى من سله القدر
 ما **بصورتى بلكاينويست** **آیه** منكم القلب منكم قل من نزل
 يحيى سرايق على النزال **و** كان ساكن عالما ذكرا
 فظن خيرا و انزل عن العز و كبر عن حاله فبرك عني بما اعرف
 فلك اياك و دعت خيفة **و** كان جوانا كسر عز و حاجب
 اذا ما الدنيا و الوشا مجلس **فالسنا** عرب اجفاننا سلم
 و تحت عباي القدر منا مودة **فطلع** سراجيت لا يطلع القسم

آیه اما الدنيا و الوشا مجلس **فالسنا** عرب اجفاننا سلم
 و تحت عباي القدر منا مودة **فطلع** سراجيت لا يطلع القسم
آیه اما الدنيا و الوشا مجلس **فالسنا** عرب اجفاننا سلم
 فان تغفل الواشون فرت مطر **و** ان مطروا فتوى نظرت الى الطرف
آیه اشارت بعينها اشارت خائف **الى** حذر الكاشين فسلت
 فرت عليها الطرف منى سلاها **و** لوى اليها اسكن فبست
 و اومت اية طرقي في قول طرقي **بنا** موفى ما نلفى و لشى و نيت
 فلو سيات الحاظنا غم فلو بنا **آیه** الا شئت كما يراونرت
 و ما هكذا الاعيون دعوى الهوى **آیه** لغاوت الاعداء يوم تفلت
 لكم رسايل في قلبي مخنا **آیه** الا لك يفتنى فيها ولا الامل
 قد قبل ذلك ان صدقا وان كبا **فما** عذر ارك من قول اذا قبل
آیه امر اسلامى على من لا اسميه **و** من بروحي من الاقواء افديه
 و سله احكام برصيه ضيق خلى **فخبر** كل شئ كان برصيه
 بياض اعلو لست برحى كسعدى **فهر** كوش كرمعنى عن دانه
آیه اندر من باقوا يفتى **و** كرو طغى و شاء و نيكست
 حوله طلمات اب وكل كدشم **فم** خضروهم آب زندگان باقم
آیه اسير را رهبر خواهي بر **آیه** از صدق مثل جود آمو در

تلازم بگویند اولی . جراحی چنین طوفان باله
 بود وانی زبان مرغان را . گنبدی شایسته
 خواجوا که با اسراریم معانی . از حیرت زبان معلوم کن زبانم
 شایه بدی صراطی که . صد طایفه اش از آله کنی
 چون ملک خلیفه ان خدا روی کرد . شاید اگر ابدی بود و لفت
 که خود جلوه خودی بجو سال . باشد که روی بهای از فل کمال
 قوم نشانی روزی اندیشی . بر فیت اله روزی اندیشی
 مرد آن صراطی من و من و من . تو بر دو قدم عارفی اندیشی
 اندر قدم جویی سمارا . پس لا اله الا الله خدا ایتم
 ناکاه با کوشش و شوق از عالم قی . آواز ای انا الله آمده
 دین مجاز تو کز حقیقتی بود . نالی این کافری به مسلمانیت
 چند بشمار کن از شوقی دین . گزشتن بعد از ایم به شماییت
 نگوید در وقت و وقت و وقت . صدی ز کشتی بی یمن و یمن
 جوهر ان حضرت احیای بعض حاجت نیست . بجز زبان فصول ان شرح
 فصول بان کشید **نقطه** بنویسد کلام باقی نود و آن
 ایا برنگیز و دوله تو انا . ملتضات شد کن بوقوف اعیان
 مکرول شود **حز** زانی ناله حال و . مستغنی از فقه یک لفظ

این کلام را در
 کتابی که در
 دسترس است
 در این کتاب
 در این کتاب
 در این کتاب

رمزئی اران معنی خواجه محمود اصحابانست بطریق کتابة با فلان جلی
 میرفت و او از معنای یافت که حسابی بصریح بر فهم نکند . تا
 بلوچ چه رسد ویم بدست خاطر اندک **نقطه** و در این سیاحتی پیش از این
 پیش کرد بر خط کلامی و پیش از آنکه دار . معادل معلوم در اسرار
 مکتوب و رمز نام مفهوم جرفسرها گفت و آخر الامر منصف آمد
 و معترف شد **نقطه** کاین شرح معادل میان سخنست . انکه اندک از این بحث
 صورتی که بلباس کتابة در سلسله کتابة آورده بود . مطالع فلان سیرت
 و بر بدیدیم فهم فرمود آری **نقطه** انکس از شمر آشناییت
 داند که مناع سالجا نیست . معلوم خدمت باشد که حکایه اصحاب
 بفر و نگر و محتاج نشود **نقطه** بر م از عالم حیثیت چشم خود بیند
 غیبی سویی بیکر اشارت های بنهانی . استماع او ناله که شخص معلوم شرف
 سر مانع کرد . و صاحب مجلس بحسب قرضه پنجس بود **نقطه**
 بلبل بر کل هزار افسانه بگفت . راز دل شمع و سوز پروانه بگفت
 اشارتی فرمود بود و ادحسب حکایت سوال کرد و در اذه آن
 تر این رباعی را میندگد و فیه کفایه **نقطه** **نقطه**
 دلی بلیلی بر شایخی با جنت . می گفت هر آنچه در دلش بود گفت
 او ناله می کرد و می گفت **نقطه** . شلاله کثرتی دازد و ناله کثرت

نک

چون بعد از صدور قضا بلیه فری زدارد بلکه سلفا عبارت بر نمی آید زیاده
 از این ابرام نمی رود **مع** گفتیم با بر و کشیدیم بچشم . دئی کلمه محضه که
 منضم به صلیح آن یکائی داشت گفتند و هلاک لایم مزاج طایفه که نظر
 بر محقق فائده حالی دارند و از مضرت تمام آلی بی خبر اوفان و حتم
 در معرض جواب آیدن بودی با برام و الطام بجزر الکلام خواست
 شد بقیام ریخته می گوید **مع** با بخیران درین سخن جنکی نیست
 آن شالیه خانه از دانه مامون و مال بسلامت فروغ باشد از غیبه
 معلوم از فلان استفسار می کرد و استبعادی عظیم نمود و نزدیک
 بود که سوخته نالیده کند که از آن معنی بی وفوقست و دیگر اصحاب
 هم بر طرف او قایل اند و بقول او قایل بنوعی می گوید **نظم**
 چو کار ز ما سر بر سر پیچیدست . بنین مصلحت من و تو در بی خبریست
 شوریده و کس نیست بیاراد را . و او از در افکند خبر بی خبریست
 از کیفیت مراجع تر بزرگ استفسار فرموده بود و از مصدر و قبال
 استیاری نمود و این معنی در خاطر آمد که **نظم**
 بادل گفتیم جود بر می بگریزدی . بنشین و بگو که با من چو دیدی
 دل گفت هر قدر شجاعت دارد . می دان و تو لیر سخن زمین نشیندی
 لطف فرموده بود و از کیفیت مقصود نفهم نموده **نظم**

از حال و لم کرد که آن بی خبری ند . باری تو که در میان خانی دانی
 ما و ام که خداوندی اهتمام بود حال بندگی انشطام باشد **نظم**
 اگر خواهی سبک شو کشیدیم پیغام . بر آوردن توانی صد چنین کام
 خبر حلال و حرام و منها اقم منشأ بخت به النفس ان لم یشتعلها
 شعلات **نظم** حال نبات اگر بگفتیم بدین مراجع می دان و می کرد و بطایفه
باب اقسام رضایع و رقیق و قریب و دور
در بیان اقسام رضایع و رقیق و قریب و دور
 بخت می نفع او دایه . و در ده شمش اعدایه . اگر بانی ایام الفیض
 و اما الناس اعازم فضیلا . آنجه و الشرف و ان فی نور
 فاعجز مبع و الشرح و دور . آن التمان بغرضی با حاسب
 و یزیدی المکر و مخرج ثانه . فاما الدیر من المان لکتن
 امی و اصبح و انفا بر زمانه . اذا ما لسانا الله سر حال صحت
 ولم تحمل من فوق بحال و عیدب . فلا تضبطن الماکثرین فائسا
 عل قدر ما یکسوم الله یسلب . بلوت الناس قریبا بعد قریب
 فلم ار غیر حلا بے قال . و ذلک مرا فی الاشیاء طعنا
 فاطلم امر من التوالی . ولم اری الخطوب اشتحو لا و اصعب معار الی حال
 الالم حرمت فی بحر الخطایا . انما در من یرات ولا ترا

چون بخت رود باد باده و باد بپشینه و گشت هوش و سواد
 دارد تا چون سخن که بدینک تم کند و بداند که جواب بر چه وجهی دهد
 و در دیوان با حلم و وفار باشد و سخن مردم بغور رسد و در ماندن
 اعانه کند و آنچه حکم بود در فراع دل ایشان بجای آورد و در کسائی
 خویش و لشکریان و در مالکشان داد و بستان سازد که هر وقت
 به و تواند رسید که سخن و حاجت خود گویند و اگر کسی را بی عدالتی
 ممنوع باز کرد اندر لایب مستوحش گردد و از آن تبعها بود و بهر وقت
 خط ارتطاف که میل حضرت بدان پیشتر باشد از سلاخ و ارب و جلان
 تربیت دهد و در ماهی بکند و نوبت عرض می کند و در جشنها رسم خدمت
 بجای آورد و در ماهی دو سه بار مشروب و ماکول از حلو و میوه
 و جرات فرسند کسان خاتم را عزیز دارد و چون پیغام از ندها بیا
 کند و ایشانرا تغذیه واجب شود همواره در حرم کس فرستد و خود
 را عرضه کند و با وفات بزرگوار فرسند و لعبا با جامها با آن منضم
 گرداند بخصیص و جشنها که خداوند را خدمت کند چنان سازد که در افر
 و بیرون حرم کاشان او مژده باشد از لشکریان هر که از ام که عرض
 حاجتی کند جمیع خدمت خود از خاصه بدارت کند و اگر معظم باشد
 رجوع باز حضرت نماید حاجبان و خیل نا نشان اگر وفای بجای او آیند

ایشانرا باز دارد و ضیافه بکند و هر چه بخواهد و باید که در سالی دو
 سه نوبت مہج او با ایشان رسد با ارکان دولت و کسائی و رز و
 حشم ایشانرا بزرگ دارد و اگر بدین او آیند ایشانرا جامه دهد و آب
 بر لشانند و اگر حاجت خوار بکین و امثال او باشند امب با صاحب زده
 خواج عید ابو سعید مستوفی را بر صاحبان فرستد و حشم او
 نگاه دارد و بگوید تا حاجت لغواست بخت او باشد و هر یک ماه
 حساب بنفس خود مستغرق گرداند چنانچه در آن ماه کم خرد و مقل حال
 باشند و حشودش و ناخشنودش ایشانرا بحدی بود باید که حاملی
 ایشان بر وجهی رایج بنویسند و ایشانرا از خاصه گاه گاه مخصوصا
 در جشنها نغمه کند مردم کم خرد و در آنرا آرایش خود دارد
 و در شمع و لایحه جمیع کس را بجای خود درینارده او را دست خاینان
 گوناگونی باید داشت جمیع خود حمایت کند و این بنیاده خود را بحسن ادا
 معروف کند و اگر چیزی خرد بجهاد تمام و نفقه دهد تا در جمیع وقت
 دست شل نباشد و کمال خیر جان را بسیار کند تا بجهت طریقه و رزده
 نیک و بد جا کرد و عداوتی و مفاجعه دوم معدوم شود و باید که
 همیشه ایشانرا چیزی بمردم باشد مردم را بر ایشان بخصیص
 انجائی که وجه مایع نایع مطیع و اصطبل شناسد ما را انجا اسپانی

جهان و آرد آن جهانیان را بوجوه منوط فرماید و در قضا و قضا بوسیله
وئی در بند دنیا خلائق در پناه عدل او روزگار گذرانند و اگر و اعیال
باشند از بندگان عصیان صابر شود و مثل آنکه استحقاقی بر سرید یا
تقصیری در طاعت روا دارند و خواهد که عدل محض یا ایشان معاف فرماید
و عفو بی رساند جهان از چنین سائیس خالی گذارد تا آنکه هوای خلد شود
و شمشیرها کشیده کرده و هر که افعی بدشتر باشد هر چه خواهد از
هرج و مرج کند تا آنکه همان در میان آن فتنها گدازد و جهان از ایشان
بالست شود بعد از آن هر آنکس را که از توفیق برای وی سعادت حاصل باشد
او را بدان انداز افبانی از زانی فرماید و مقرر دارد آنش تا بدان
اقبال و دانش زیورستان خود را بفرستد استطاعت رعایه کند و هر یک
را از ایشان منزلی فراخوار حوال او دهد و ایشان را در بهشت ریخت
و دنیاوی سعادت سازد و از مطیعان مولی طوبی طاعت سپرند
و یکا رنجوش مشغول باشند آسوده دارد و اگر از بی ناشایستی
مشاهد کنز و بار شادنی یا نادینی یا گوی شالی از آن صورت باز
دارد و اگر اندباه نیاید او را به یاری بدل کند و علی الجمله در جمیع
احوال باندان گناه ختم گیرد و عفو به شریعت ادد و باز دامن رحمت بر
ایشان پوشاند و هر آنچه بخواهد جهان باز کرد و مثل بیرون آوردن

کار برینا و ساختن شهرها و عمارتها و نخلان جویها معروف و و پو لها
بستن و فروزیدن بناهای بدیع عانی آوردن نام او حاوید ماند و
ثواب تم صانع او را و چنین و چمن نغیر این و سبانه جهان بود که هر روزگار
باریخ روزگارها کرده و طوار از کارها که خود مولی بدشتر باشد و
خلایق را سعادت از زانی فرماید که در سابق حال دیگران را از زانی فرموده
خداوند عالم شهنشاه اعظم بقا الدینا و الدین ابو الفتح سلطان عالم
الدوله ملک شاه همین امیر المومنین را عز الله انصاری که از دواصل
زرگوارد بادشاهی در خانه ان ایشان بود که ادا شد که در اینده و ارجاء
آنچه بادشاهان را بدان شاه پیوست و بشرف او داده و بدینا خوب و خوبی
نیل و عدل و مرد الکی و دلیری و یکبار داشت انواع سلاح و شفا و همه
برخائی و فاکردن بهم و روزی و ریاحی و دین و دین و بجهت طاعت و اعل
آن و بعد از آن کردن فرایین بجای آوردن نوافل از تبت و زیارت و غیره
و رعیط علما و زهاد و صدقات متواتر داد و دفع ظلم ظالمان از زانی
فروزون و اورا بحسب حق اعتفال دوله دارد و جهان مستخر او گردانید
و هدیه و سیاحت او با قاء رسانید تا خسروان عالم را خراج گزار او
شد و ز و ملتقوی که بدو می نمایند از همیشهر مدکان تر حضرت آمنی شنوند
و اگر در و کار بعضی از خلفا بسطی در ملل متکون بود و هیچ وقت از دل

نیز در مدح او است
و از این جهانیان
از این عالم بود که

مشغولی و خروج خواب خالی نبوده اند و درین عهد مبارک مجد الله
 جمیع سوار جنبیای طاعه نپرونیست و بحال آن که بر دل خلائی نماند
 گفت ایند تعالی ببرد و لذت باقیامه میومند دارد و چشم کل دور و چون حال
 ایند و همچنین است که تمیز بر افعال اندازد داشت و شناختن
 رسوم بیکو بر قیاس و له یابد و داشت او همچو شمی باشد که بسیار شمای
 از آن افروخته شود و مردم بنور تمیاز میابد و از تاریکی بر فرآید
 و او را بهیچ مشیدنی و راهنمایی احتیاج نیفتد لکن خداوندان را اینها
 باشد و علم نخواهد که بندگان را پیرماینده و اندازد فکر ایشان بداند
 و چون بنده را فرموده که بعضی از سیر بیاو که مالوت جهان از آن
 جان نباشد بنویسد بر حکم فرمان اعلی اعلی الله رفد و این چند فصل
 بر سبیل احتصار نوشته شده باوفی الله تعالی شناختن مالوت و فرمود
 ایزد تعالی را نگاه داشت رضا او مت و رضا او مبارک و تعالی در رضا
 نیچس که با خالق کرده شود و عدل که میان ایشان کس نموده آید و
 چون دعاء خالی بنیکی پیوسته که در آن ملک پایدار باشد و هر روز
 بر زیاده و از جهان رسد کاری حاصل و حساب آسانتر و اخبار آید
 که یوم فاعلم چون در کشت خواستند که در خطیب ابراهیم صلوات
 الرحمن علیه دفن کنند نزه یک بنده آن او جبرئیل آمد که همی خانی بدارید

در این جانی او نیست چه او را جواب ملک را بدید گفت چه حال یومست با وجود حق
 جنبی باشد فیاس باید گرفت که از آن دیگران جاکونه بود و حدیث نبوی
 آمین صلی الله علیه و آله که از بندگان خدای عز و جل کسی که ایشان را
 دست فرمان بر بندگان خدای تعالی بوزمه باشد هر یکی را بعرصه عورت
 در آورند شاه او بجهت باشد الوعادل بوزمه عدل او موجب خلاص او
 شود و کشف است دست بهشت رود و اگر عالم بوزمه او را با اغلال بدوزخ
 کشند همچنین خبر است که حکام قومی بوزمه او را از آن پیرسند تا خداوند
 عاز که او را بر مغلیان منزل فرمان بوزمه و شبانی که رعایا کله کرده او را
 نیکو بد با داشت دهند و این حکایت خود مشهور باشد که عبید الله عمر بن عبد
 بعد از دوازده سال عوالت بد گفت بول سواد بعد از خراب شدن بود و
 کوشکان از عارضه تر عاقل عاقل و کله بر کله داشت و این کوشکان
 بسور اخی و و رفت بشکست و نا انور جواب آن بودم خلاصه اهل را آن
 روز بزرگ و ابتر خلافتی که زیر فرمان او آمد خواهند خواست و لک و
 پلانی حواله رود خواهند کشیده باید که این هم بهیچ کسی نماند و او از کار
 او عاقل نباشند و هر نوع که میسر شود بسر و علایق را احوال ایشان
 می برسد تا میامن آن روز کار همایون مواصل میگرداند سالک بود و خود و
 روز در دیوان مقام نامه است و سخن بزرگ و کوهل کشید تا چند قضیه

که هم تر باشد عرض کنند و در میان قاضی بعد مشایق فرماید و هم این اوان
 منبش شود که خداوند سلطان را بنفس مبارک خویش دادی دهد و
 در عهد و دور و نه نشیند سلطان بشکوهند و درین ها کونام دارند و اگر
 یکی اصرار نماید صورت حال او معلوم گردد و او را عفو فرمایند چنان
 خوانند که پیشتر از مال و ملک در عهد و کانی بلند ساخته بودند و انجا بر
 فی ایشانند تا مظلومان از درد و زنجاری توانستند دیدن ایشان را داد
 دهند و بنظر بران داشته اند که چنانچه جانی نداشتند که انرا رگامی باشد هر
 آید در مان مانع شوند و اگر چه از برای طمع خود باشند و مظلوم و ممان
 شنیدم که یکی از مالک همین بوده و اندیشید که همی نوجوانی کنند و
 داد خواهان عرضه دارند بایک نفیضی کنند و او چون کاین بیعتی نمیکرد
 باشد حکمی فرماید که مطابق حق بدهند و آن شود فرمود که هر که بنظم رود
 جامه سرخ بوشند و دیگران سرخ بنوشند تا او را شناسند و بخواند و نفس
 خود حال خود برسد و داد دهد و یک هفته در روز بر پیل نشینی
 و هر آن که بایستد و داد خواهان را داد دادی گویند اسماعیل بعد
 سامانی روزی که سر صاحت بودی یا بر فی باران یا بر فی ثواب نشینی
 و هر طائی از طائفه میداد بر دست امپایستادی تا غار پیشین گفتی باشد
 که مظلومی بزرگ آید و حجاب او را بدور بر روی باران مانع شوند و او را

دلالت کنند و چون اند که ما انجا ایم ساند و هاجن خود بکار او و احتیال
 بر حکایات بسیار است این احسان از بدو جواب رود قیامت کرده
 قال و نه که علی فرمایند و صید باید کرد که خلق خود را طریقی شفق و
 و از ایشان مال واجب طلبند و آن بین بداد را و حجامه سنانند
 و ناز عیتر از دست بار نفاع نرسد مظلومی نمایند که اگر پیش از
 ادراک خطاب رود و بیمارانی نیم دیار بلند مسخر از پیش بروند
 و بد دهند و بد آن تربت مستاصل شود و بعد عالمی سبارش باید فرمود
 تا اگر طایفه از رعایا بکوت و تخم بختاج شوند ایشانرا از مال و لایق
 دهند تا با خود جواب گویند و الا بالقر و نه منقوش شوند و
 موضع باند و نامزد و معاند شنیدم که در روز که قیامت هفت سال
 جهان خط بود بفرمود که حال غلای داشتند بعضی می فروختند و بعضی
 می صدق می دادند و از بیت المال و خرابین درویشانرا یار صفتی می
 کردند چنانکه در مملکت او در آن هفت سال پیش از یک تن بکوسنی سرور
 و بد آن سبب با کاشکان غنای که دلهوال عامل بودند و ام شخص
 باید فرمود که اگر بصدق رود عمل بروی نکام باید داشت و اگر نه
 بیکی شایسته بدل کند و اگر از رعایا ناو اجبی چند شدن باشد اسد
 داد فرمایند تا بکودان عبث کیوند اهل اقطاع باید که داشتند که ایشانرا

پروین از مال افطاعی با و عیبه هیچ سبیل نیست و نمکین نکنند تا بر ایشان
 فرمان دهند و سبکشان فرمایند تا با و عیبه طریقه جماعه سیر دنیا نفس
 و مال و زن و فرزند ایشان امان باشند و اگر خواهند که برگاه آیند
 و حال خود عرضه دارند بمجال فرمایند و اگر شکایه رسانند افطاع آنرا
 جماعه باز سناتند و ایشانرا اعتنا فرمایند تا مندرج شوند و دیگر
 مفاطعان اعتبار گیرند احوال فضا ممالک یگان یگان استخرا باید
 فرمود تا هر کدام از ایشان که عالم و مندرج بود بنواکشتن تقوی مجتهد
 شود و هر که جزین باشد او را ممنوع دارند و بدیدگی حواله فرمایند
 تا بجایانی محتاج نشود چه کار فضا از تمام امور معظم تر است و
 منقدران فضا برود ما و فروع مسلمانان مسلمانند و اگر حمل
 یا قصد حکمی کنند بر دیگر حکام شرع و مملکت متابعت لازم شود
 و آن خطا را مضایب کرده و آن و ببال یا قیام بماند و نوبت طریق
 و حره فیاض و خوار او با فضی الغای رعایا باید فرمود و اگر کسی
 کند و بجا حاضر نشود او را بعنف احضار فرمایند و اگر محشم و
 صاحب چاه باشد فی الجمله فضا از آن جدا است که خلفا را شریعتی است
 علم اجماع بنفست خود کرده اند و بدیدگی حواله فرموده تا اجزای
 نرود و معکس را قبول حق امتناع ننوائد نموده و همچنین از حال خطایا

بسیار است از اینها که در این کتاب
 مذکور است و در این کتاب
 مذکور است و در این کتاب
 مذکور است و در این کتاب

که در جماعه امامت کنند یا خبر باید بود که نام مردم عالم عامل بدین امر
 کلی قیام نمایند و اگر حافظ و منشی خطیب باشند اولی و در هر شهری محلی
 باید تا نواز و ما و امت دارند و از حال خرید و فروشها واقف باشد و
 در اشعار عدالت نظام دارند و امر معروض و محکم نکو بجای آورد و در هر
 شهری احتیاط باید فرمود که تا نیست از فضیلت تعلیم امر خفا و شرف
 بر خالق تفضیل عمل دارند و صاحب عرض است او را سبک و فرمایند
 که امام است شجر کردن تو که دیم و هر آنچه بخوانی تا عالمی از ما برسد از تو می
 باید که از حال فاضل و شکر و عامل و محترم استماع و استماع ایشان با خبر
 باشی و از احوال رعایا با خبر داری و در رت غافل نشود و حقیقتا اهل باخا
 احتیاج داشتند باشد با همی پناهنده و اگر کسی میفرمایند و اگر کسی که
 شایستگی تحمل یم امانده اند باشند استماع نمایند و بعضی پیش ایند ایشانرا
 بالوائم تعلیم باید فرمود و اگر با کمال و عده در حکامه آمین باشند که
 عید را بظاهر که امر بری عاقل و خوف و مروت و در دنیا نور است و مردم
 بریاره آورده و حاجتخواهند و روا شود و طریقه تر باشند که علم بیا
 رسانان و زاهدان فرمودی و کسانی که ایشانرا بحاجت نموده
 و با عراض نفسانی از محنتی راضی باشند مشغول نگشته و هر چه بایست
 احتیاج ایند باشند اهل الدکی را بروی اعمال نام داشته باشند اشرف

از زانی فرمایند تا آنچه بر کام میبرد معلوم بدارد ایند و بوفش خود را
 میکند که مضمحل صاحب آن بود بل آنچه را حیثی نامی میدید نصب کند و آنچه
 پیدا و داند از تو غیر و غصب و بفرصت محتاج شناسند باز نماید اما
 باید که بسبب شاهنشاهی ایشان باری بر رعایا ننشینند و ما اینجا ایشان
 از بیت المال دهنده و فایده که ازین مقرر حاصل شود بیشتر از آن مال باشد
 که بخرم ایشان رود و اگر که ایشان بخیرانه و رشوه پیش آید و معضو و
 فوت کند و بعبست ملوک که از احوال عامه لشکر و رعایا دور و نزدیک
 با خبر باشند و از آنکه و بسیار آنچه رود استعمال فرمایند اما مکاری
 نازکست و از آنرا باید که هر روز میان قلم کسائی رود که با ایشان
 هیچ کار نبند نبود و بفرصت خود مشغول نشوند که صلاح و فساد ملت بشیر
 منوطست و فی ابو الفضل سکنی از سلطان شجید رحمه الله علیه بگوید
 که بعد صاحب خرمنداری نمود که خواهی که ملوک مرا بداند من صاحب
 حرمی باز دیده کنم و آنکه مخلص یکانه باشد به لاله اخلاص و یکانه
 خویش او را و زنی نهد و رشوه نهد و آنکه مخالف بدخواه باشد
 با او و کسی نبوده و بگذرد و رشوه بخاطر او جذب کند اما مگر صاحب
 خبر حیث از دوستداران ما خبر در رساند و از دشمنان ما بشد گوید و دل
 ما برد و دشمنان را گمان نمی شود و ایشان را دور می آید و دشمنان را

باید که در جمیع اوقات چنانچه در طریقی تجارت و سیاحت و مسافرت با هم
روند و او هر چه بپزند و شوید خبر باز در خانه آنها که نماند و فنی جاد باشد شود
بوقت خود بدارت کرده اید و مهمانی گاهی باید که ایا باین مهم ضروری باشد
باشد و چنین مردم را بهرستی آورد و در دانی کرد اند. در چند راه معروف
بیکان باید نشاند. و مردم و معشای ایشان بخیر فزون. تا چشم خیر باشد
با و لازم می رسد. و بدین طریق «شبان روزی از پنجاه فرسنگ خبر توان پیشا
در تمامه از او اقطاع و صلوات و عین اگر گرانای پروانه باید داد.
و در حساب بعضی ازین فرقه ها حال خرمی نافذ گردد. و بهر گاری بزرگت
و نصیاطی تمام واجب و حکم که گویند که نرا این لغاوی افند. یا چنانکه باید نشین
باشد. باید که غیر رساله بزرگان بیک نایود. و این فرقه در خدمت باشد که احیاناً
صورت حال آن دیوان بوری اعلی عرض افند. و بعد از آن با هم قرار رسد و کمال
درین روزگار باین اعتبار شد. و پیش از این منصب بود. و مردم معروفند و این شمول
بوده اند. مع هذا باید که گیتی احوال مطیع و کای بخارند شناسند حضرت
و در ماهی بلد همدورنی حال عرض باید و استطلاع را با کمال بران توان
رو و عین گیرد. و اگر لایق حال احوال حرم و خواشی فرزند آن کس گیتی
حواله رود همانا دور نباشد تا همه او زیاده کرده. و بهر وقت پیش تواند
آند. و بیست و دو باید که ملائم شیای روزی باشند و ایشانرا معذوران گویند

مردانی که بزرگ چمد و سحر و جادو با خلاص و شجاعت و مدد دلی و مدد خدای
و ایشانرا با اسباب امری باید. و در وقتیکه سلاح آراسته از حایل
رو و سیرکیم. و نیز با حفظ و دیگر از ایشان بجا در آن و هر پنجاه و ا
نقشی باید که نگه با حال ایشان باشد. و از همه ایشان اجرا و جامه ای
بخت باد بویان میگرد. و ایشانرا خدمت میفرماید. و باید که تمام با سپاه
بیک سوار باشد. چمد و سلاح باید از هر صغ و خبیر که در خرازم
باشد. و بهر وقت که چشتی بود یا رسولی مشهور از طرفی رسد و غلامان
آنها بردارند و برافون تخت بایستند و هیچ چیز بیک ملک بجهت برشته
رسید که چنین از تعلیمات مستغنیست بلی تربیت ملل را و فاعل الملای
نکاه باید داشت فشايد که در ولایت از اطراف و سنده تاه که آید
کس را خبر نباشد. جمعا و ک این را چپ گیرند. و خلاف حرم شمرند.
و برخواز داشتن کارها حال کنند. و حکم که ازین قیاس سوداها
نحال در دل و دماغ جای دهند. باید که کاشکان سرحد هار اسباب
فرمایند تا هر که از اهل اعتبار در رسد. فی الحال آنها کنند که نیست
و از کجا به مضایق می آید و با او چند کس اند. و بخیل و لیس و صلح جفر
دارند. و از کفایت و حیاهات ایشان بقول و حرکت اسند لا زاینده
و متعددی نام زد کنند. تا مصاحب ایشان شود تا وقتی که بشهری فرست

رسد و از آنجا که دیگر و هلمه را نادرگاه میوند و در جایی که فرو آیند
 ایشان را نزل دهند و اگر باز گردند بدین طریق بجز رکاب عالی هر که فرماید
 باید که هر مرحله که بسعالت نزل افتد بنا بر یک مرتبه باشد و بدین حال
 فرست نرود هر موضعی که منزلت می شود اگر حاصل آن با افطای تفاوتی
 نکند علف نزدیک کنند اما غیر از آنند بی سنی باید فرمود و ظاهر اصلاح
 در آن باشد که از آنجا مالی چند خریدن شود و ارتفاع مقبوضی دارند
 که اگر میباری که بی فروخته باشند و بدان احتیاجی او در آنها و آلا هر آخر
 سال بفروشد و وجه آن آید دیگر وجهی که باید که بر ران عمل
 مکتوف باشد که افطای چند است و غیر آن چند و افطای بشرط که پیش
 ازین عرصه اقبال مقرر باید فرمود و باقی را بر موضع محض گردانند
 که سال بسال از و اجابت رسانند و سعی باید فرمود که در سال و بیار
 در عرصه و جایی بایشان رسد و علامت افطای در آن را نشانند که طبع
 خام کنند و به ایشان از خانه رسانند اول نایب و اگر مقبول رسد
 بعد از آن که به یک جنس باشند از آن خطرها خبر د باید که هر جنسی
 باشند و از آن چاه اول ایشان کان فارسی باشند و بعد از مردی
 و خراسان در حواله گاه باشند و اگر بعضی ازین گرجیان و اصل
 شبانگان فارس باشند شاید که ایشان نیز مردان نیلند با امرای

و کرد مقرر باید فرمود تا هر یک از ایشان فرود نیایند یا بر اثری را برگاه
 میوند از آن چاه اول اگر هزار باشند از بار میوند و غیر یکسال بگذرد
 تغییر نیلند تا به یک ^{لایحه} شود و ملایم مراجعت نماید و از وی دان
 و کوهیان و خردم طلبستان که افطای و نان بار دارند همچنین
 با نصد مرد از ایشان درگاه میوند باشند و نیکوای که بخدمتی هستند
 مزاحمتی نباید تا حاجتی او در بگذارد ^{و چون} آنست که بر آید شدنی حال
 باز آیند جمع فرمان جرم دان شود که ایشان را جلودی باید بود
 پیاسا میقتی بیفتند در پیش بارگاه کشتی داشتند باشد حقارگاه
 آنست که برود بردارند و هر که خواهد در آید و اگر نخواهد که از آن
 رود حایستی نبیند که برده فرو گذارند و علامت تر باشد که کسی را
 که خواهند نرود فرمان باید فرمود که سحر بر ویان خدمت کنند و بیار
 کردند خدمت و هواشی و غلامان حاصلین نیز بیرون روند تا خواص
 مانند و غلامان کاروان که ایشان را لابد خاصه باید بود
 تا زجر بخورد و در پیش و بیرون حاجت بیفتند هفت که در اشا
 آن اتفاق مجلس نشاند باید که از آن ترک دو روز باز عام
 دان و در آنها که جای خواص باشد آن قوم خود پیاپی و بدان
 حاجت بیفتد که یکی را بار دهد و یکی را باز گردانند و باید که کسی

احتیاج

که مجلس خلوت داشته باشند و معبود معلوم باشند و شرط ورود که هر یک
از ایشان بایک غلام ذیبال نمایند حاشی شش هزاران و اسنان
هزاران باید که معین باشند و متفاوت نشود نام کدام که آیند
راه محل و مقام خود برند و این معنی منظم هیزد و حشر ابله باشد
باشد عود داشت حالش گویان باید که بر زبان سرچیل ایشان
رود که اگر بشود هر یک براسد حال عودن حاجت باید که خدمت مقدم از
نظر ایشان برخیزد و با وی در از زبان کنند و از حد خویش
نجاور نمایند و هفتدی و هفتی از میان ایشان برخیزد و خلاص
از آن مملکت شود معروفان لشکر که جا میگیرند آمدند سنانه
باید که قتل و آلت جنگ و سلاح منقطع باشد و غلامان خرد
که کلاه و لشکر آراستگی باشد کسانی را که برکشند و بن کشت
مورد شود و جمعی ایشان را محوی یا خطایی اود و آشکارا با ایشان
عتاب رود و وقع اختیارشان «نظرها سبل کردیل که آب و شانه
ریخته شود و بسیاری از نوافت و نرید باز حال خود روند و
آن باشد که جو خطایی کنند «حال اغاضت رود و بعد از آن آورا
«خلق طلب فرمایند و گویند که این حرکتی اعدام نمودی و ما
از برای آنکه تا برآورده خویش فرمایا و یم تحمل کردیم

در روزی که

سزارین با حیاط باش و خود را از نظر اعتبار نمایند که اگر
جزین کنی از مرید خویش «افق» باز وانی نزدیکی مخصوص باید
که اول فرزند آن آیند و بعد از آن خویشان بعد از آن امر را
بعد از آن معروفان لشکر بعد از آن دیگر اجناس خلق و درایشا
پیر تا فکر باشد رعایت طبقات واجب باید است «المرجوع»
ریخته تمیز میان وضع و شریف مندر باشد و فرق نموان کرد
ملاحظه حال با سبب آن و نوینان و «بانان» از طبقات افروخته
«روزیان» احتیاط تمام باید فرمود و یکسانی که این قوم را بفار
دارند سببش بیع باید فرمود تا ایم الایام احوال ایشان باجه
باشد بجهت صبح و شام و اگر یکبار در میان آید نقص نمایند و در
زمان احتیاط تمام باید فرمود و هر شب بنوبه نگاه و بایستد ایند
و در آجتم باز گذارند و البتد ازین هم عاقل نباشد ملوک در زمان
خوان و انواع تکلفات «ان میا لغاموده اند و اگر چه خود
در آن حال راغب نموده اند و از خوان بجا شکار جان نباشد
و سلطان طغرل بک «بین باب تکلف تمام فرمودی تا حدی که
اگر بامد از آن یا بپیش کشی بر کشی پیش کش و از خوردن با او
برفتی تا «صحر» چیزی خوردی و خاقان ترکستان را همین شرب

ملک گفت که آتش و نان تمام عام دادند و هر که خدمتی پسندید
 کند باید که در ساعت نواختن باید که شوره تر خدمت دهند و اگر تقصیری
 کند باز از آن مالش باید تا رغبت کند کان بر خیزد زیاده شود
 و بپیم که کاران پیشتر کردند و امور بر سر استقامت ماند و اگر ناهوشان
 و بیانی موضعی دهند و پیران را حال عیبه ایجا و توقم آمد که
 گویند کان صاحب عرض اند یکی را از خواص تحقیق این قضیه نام
 باید فرمود که محل اعمال باشد تا دیار مردم را کان نیفتد که همه مصلحت
 می رود تا آن صورت معلوم کرد اند و بخواند عرض دارد و تقام
 بعد از و در محکم فرمایند که کاشتن بیهوده اند که ما را
 خصمانند و سخن ایشان نباید شنید که دلیر شوند و هر وقت
 هر چه خواهند می کنند و گویند کان از خوف ملک مباد که تصور
 کنند که صاحب عرض اند نصیحتی باری گیرند و بدین واسطه جهان
 و بیزان می شود و کارها حالیم و با و فار باید بود چنانچه در
 علامه ضعف نفس بوزند دلیل قوه و فزخ و حزم و حکم پیش باید
 و داور می کند باید که معلوم نکرد اند که میل خداوند بکدام طرف
 چه در مثلیم بسیار حق باطل شود و باطل بلباس حق نموده اند
 و در مقام احکام مناسبت و منافی باید بود که فواید را منضم باشد

در خاطر دادم که در کتاب سلطان کشیده اتفاق هرگاه افتاد
 و دانشمندی بود پدر از جلال شاه پسر علا خراسان و بنده ام که
 بکر از روزی او را بعضی آوردند و شرف و کسب و ریافت
 الفقه عدد الاحسان خوانی در سرائی او نزول کرد و جای خوش
 و خان و مانی از آن دید و روزی که سلطان شهید مشغولی
 و امر شاه کلمات معروف من کرد این که بر سر خلوتی دارد و هم
 شب انعامان کند و چون به فری آید می بندد و من انعام فرمود
 نمودم تا غایب شد در یکشادم و دیدم سبوی خن و بقی بر کمر نهاد
 و شب که میخورد و برب را بچند میگرد و اینک سبوی شربت
 که با خود آورده ام و این عبد الرحمن نفور کرده بود که همین که این
 عزمند از سلطان بسیار سپهر فرمان دهد سلطان ولایت را که
 که فلان میرا بخوان که تم آیا مقصود از استحضار او چیست و شای
 کسی آمد که حاجت نیست او را مطلب روز دیگر که قتی حال او لطفا
 برسدیم فرمود که عبد الرحمن صدق جبین انها که بخوبی بال ملک
 من فی الحال پیران بکنم و چون باونی گفت که کان و سر من که راست
 باو که من تحقیق هیچ خواهم فرموده و مزاج معلوم داشت که جز این
 در بیکر گفت و می گویم گفتم چرا همین بختی جایزد استی گفت

هر که چیزی کند و بوفوق که ایش **نام نیکش همچنان بر بانی دار**
نام نیکش روزگار صانع مکن **نام نیکش نام نیکش کار**
نام نیکش که عالم را در بر **نام نیکش که از ان حضرت شایسته**
کار بر ملک پدید آید **از شایسته جلیل بر کار**
راحت از حال او بگوشد **نام نیکش که از ان حضرت شایسته**
نوحه و بفرست بر کفر و فتنه **نام نیکش که از ان حضرت شایسته**
امید خلی بر او رضا بماند **نام نیکش که از ان حضرت شایسته**
که از ان حضرت شایسته **نام نیکش که از ان حضرت شایسته**
از ان حضرت شایسته **نام نیکش که از ان حضرت شایسته**
نحوه که از ان حضرت شایسته **نام نیکش که از ان حضرت شایسته**
الطاف ندارد صدق بیل **نام نیکش که از ان حضرت شایسته**
روزی که شایسته بر اهل روم کار **نام نیکش که از ان حضرت شایسته**
در کس از ان حضرت شایسته **نام نیکش که از ان حضرت شایسته**
آن قدر ملک بیاورد مردم از او مرد **نام نیکش که از ان حضرت شایسته**
زندگانی در جهان دانی که بیاورد **نام نیکش که از ان حضرت شایسته**
بدست و در حق خود میکی **نام نیکش که از ان حضرت شایسته**
ای ناز و جوان بشو از ان حضرت شایسته **نام نیکش که از ان حضرت شایسته**

خوش را بر خواجه شایسته
 زانکه سرگزیند سبک را
 زانکه سرگزیند سبک را

یاری که در معرفت یافت **کار که در معرفت یافت**
نیک در باب و بدست ز غفلت **کار که در معرفت یافت**
هر کس از نصیحت عزیزان نگیرد گوش **کار که در معرفت یافت**
که هر خواهی که از زر بر خورنی **کار که در معرفت یافت**
یا بگش و شناسش باز خوب **کار که در معرفت یافت**
اوله در زمانه که باید داشت **کار که در معرفت یافت**
کسی زین میان کنی دولت بود **کار که در معرفت یافت**
اندرین صدمه را باید آید **کار که در معرفت یافت**
و جهان را حاجت بسیار نبود **کار که در معرفت یافت**
کسی که از ان حضرت شایسته **کار که در معرفت یافت**
فان الله یستعملکم **کار که در معرفت یافت**
مانا نیش **کار که در معرفت یافت**
سلك نظم آورده **کار که در معرفت یافت**
عاری علیک اذا فلت عظیم **کار که در معرفت یافت**
فاد التفت عنه فانت حکیم **کار که در معرفت یافت**
بالقول ملک و یفعل التعلیم **کار که در معرفت یافت**
این غافل را عیب بردارد **کار که در معرفت یافت**

و در نقل آمد که مسلم بن عبد الملك الثمالی نفعی از حسن بصری
گرفت و فرموده اذ انزلت عن المنبر فاعلم يا ثعلث به . اذ افلاطون
برسدند که حکمت چیست گفت میانه رفتن کارها و چون نور نبوت
بخاتم انبیا رسید صلی الله علیه و آله وسلم منتهی شد فرمود که خیر
الامور اوسطها و نصی فرمود که خلاصه نذریات آسانیت میفرماید
و این معنی است که سبب اعراض انک تم عقل ملاحظه و سطر است
عباد ایشان و حیل و احکام . و کل ای ذالک الجاهل بشیر
چون بیان و عیان معلوم شد که طرف افراط و تفریط مذکور است
پس علیک با وسط الامور فاتها . بخاف ولا تترك لولا ولا تصبا
و حکما گویند لا تزی الجاهل لا مفراطا و مقسطا . نصایح نادانان
وارد است که نفعی لم یعیظ لا یصنف لمن یوعظ الا بایة و حقیقه
انک ذلال حکم از مجاری آن منزع است **پس**
ان النفسان دعیت لوفت آیت . و فی ان دعیت بالطقن انما
عقلا لکذا لکذا . من انما شان و حفظ السان . و اعرض عما لا یعقبه
و کف عن غرض لغیر انک سلامه . و قلت ندانیه . و هر کلامی جامع است
بدان الکفایه در . محمد بن عبد العزیز پیش حسن بصری فرمود
و الناس ناصحی که در و عبارتی او این بود که انفع الی محکم اذا غفلت

نفعی . و اذا نسیت ذلک . و امام جواب نوشت که من اراد الیه تنی
ینفک . و من اراد الخفق یفعل . و من انک یفعل و طع با هم
مجمع نمی شوند . و بر تقدیر که دست هر اثر مانع نباشد . و شیخ معنی
روح روح . این معنی خوش میگوید **پس** نالام زطالم که در دورت
که رجور که میکند جور نش . نسلک دامن کاروانی . بد
که صفان نادان که سبک بر فرید . بلند آهنگی سعیدیا . سخن
جویند نیست نیست فقی بلکن . طع بند و دفر حاکم بشوند
طع بکسل و عجز جوئی بگوئی . من اجتک نکات . و من
ایفضلک اغراض . و من قبل النجی امن الفضيلة . و الله الغالب
پس جوهره که بود رخا کس دان . و در اعلامی کنی یک و فیه
دانی امی سکندرجا حسن الام فیع الکرم . فقال اما ان یغیر
امک او رعتک عرض انک **پس** من بدت کر کم که در جنب خویش
آن رنگ نماید که در و وجود . که عبارتی ضریک شود لابد ضعیف
تر گردد . از بطلان کوش با دشاه روم و وایه لکنه کلفه . نفعی
للعافل اذا اصبح ان یظفر المراه . فان رانی و جده حسنا لم یثبه
بشیع فعل . و ان راه فیما لم یحج بین الفیجین . مفعود انک
بهر حال سعی حسن و عالی باید نمود . از حکما و ویت لا تقصرا

مومن جاريته. فالت ان طفرتم لم نجد. وان عجزت لم ندر. وفي نفس
 الامر **تنبأ** به يختم خورشيد. كنه از خام دشمنان كم نور برد
 قال الغرب الامر قبل ان تعرف. ان لا تمنع قبل الاختيار اشارت
 بدانت كه سنایش بود از خود می باید مبادا كه اقرار با کار و منع بفتح
 رسد. و اخوان حسبتهم ذروعا الشن **بسته** تا مضو لا تمنع التفت
 فيمنع عليك. ولا الدني فيمنعني عليك. استماع كره. فطعا فراج
 مخرج نادر. و غير طريقه منكرت. نه نهار كه جميع اطوار از مد امدت
 باشد. و منهم من صدقت لجهت طهرت حجة نصب العین ضیعه ارد
 الراج اصلاح مستند على صلاح میشود و مستلزم فلاح میكرد اما بعضی
 از موارد با عراض المني باید نمود. و بعضی في الترتك را عمل باید كرد
 و ان كان جلد حكما لانه انك لست لیس فيما راحة الا بالمفارقة السن
 المتفرک. و العبد الفاسد على نول و المرأة الناشق على زوجها
 و ایشان از مقامی دیگرند و طریقه ایشان بعالم اهل ظاهر نمی مانند
 جوعی در میگذرد كه تصرف با طر كوده باشد و اگر كره تویر و نویسنده
 كه بنسب با ارباب بصورت ترك ادب نماید شاید كه حسن اعتقاد بولع بیا
 كه میان تری و روز و نتیجه دهد. و له ينظر الى فلو يك و تبا نالم و حكي
 ان رجلا كان رابلا لاسه. و حله كلب فلما قرب الجماعة نزل و كلبه

يلعب مع الأسد ففيل له مأخذ الحال. و قال اصطلم فلبى فلبى لعب فلبى
 و كلبه. و من انك كاد ان فرضاني دارده تعبنا و اني **بديت**
 در دل بخاري نشاید كه بود. در خانه اگر مسرور باشد شاید
 بخیرید اراده بلنا ليد غنايه فرموده بود. و غير كلمات نصيح آية بر اشار
 نموده. و حرم مدانات این شي قد خال آشفته مفاك كرا مندان كن
 توانست بجزء اوقات مبارك را بطلالم تر مشكوش ارد چند كلمه
 از نضای حكما كه لا يوق تر مشرع فضل و حكم و موافق آن منيع عدل و ربح
 می دانست **والطبيب للطبيب** عرض فرستاد كمال از نضای بالرفع له من
 و ارض بقضایه برض عنك. و حاسب نفسك كنه حسابك. و اجعل
 نصيبك من الدنيا يصيب عييل لا يفررك. و احفظ النافوس عيظك
 و اعز من استيعزك الله. و لا تصبغ عورك. و اخره على اربعة
 ساعات. ساعة لوطايف عليل و علمية. و اعلم بان قلبا ممد او ما عليه
 خير من كثير ملوك عنة. و ساعة للذمير معاسك. و احفظ في العبد
 والمرق و الاقصاد. و ساعة للبوقة. و احبب فيه التقا و انق السوء
 و انق بالله و به. و ساعة للذكور و عئل و الزم فيه سنة. و ان انملت
 بعصية فاشهرها. و لا تجاوز الى ظلم غيرك. ثم عاشتر الخاصة بالعباس
 و الخدمة. و التواضع و الايتار. و العامة بالانقياض. و التواضع

والعادات واللاصحاب بالحلم والشفقة والمواساة والمسامحة والعدو
 باليقظة والاجتناب والاشفاق والفضل والكرام والعدل والاحسان
 والمداراة والبشاشة وقوض العلل الكفاة والفضاء الخفوف
 بوث الاموال واجنب كلام الملل الكذب والقيمة والغيبة والبدا
 وليخرج يومك على امسك وباطنك على ظاهرك وفعلك على قولك
 واكثرتقوا الجود والحزم والصبر والكرام ثم توكل على الله واعلم
 ان الخير كل بيده وكن كثير التعالي امد اخذك ان فريت محب عجب
 نديك ملازخدا ونبي كذا اين فدر نبي اند سيد كدر عز صايح م شوز ووض
 طاع فون كدر حرام كوشه باسلامه عصا افا م نيندا زرد ودر
 درامن انا ب نرند وشد اولك تفريط ايام كدر مشغول نشود
 فخر امل ونفالي عمل ونهيد اسباب كمرائي ومزيد اهتمام بصالح اين
 جهاني يرم مناسبت عدي جواني نو اند بود في الجهاد
 كدرت آخو نه صواني كدرت ورين يرم در نياني كدرت
 منانم النفع الاشارة الى الصلح من اقبل اليك النفع اعرض عن النفع
 في وصية امير المؤمنين **لله الحسب عليهما السلام** يعني عليك
 بمعنى الله العنت الشهادة وكلية الحق في الرضا والغضب الغضب
 في العنت الغفر والعدل في الصديق والعدو وفي النشاط والكل

والرضا في الشدة والرخاء **كان النبي صلى الله عليه وآله**
 على حل او في يخطب الناس فقال كان في بيننا ساعدة في سوفي خطا
 فقال فخر ايجفظ تلك الخطية فقال ابو بكر انا يا رسول الله قال
 وما هي قال علم ايها الناس اجتمعوا واستمعوا وعدوا ان من
 عاش مائة سنة ومن مات مائة فاته وكل ما هو آت ارض ذات فجاج
 وسماه ذات ابراج وبجويور وبجوت تطلع وتغور في الارض لغبر
 وان في السماء لجبر وان الله الدنيا هو ارضي من دين نحن عليه ماله
 ارضي الناس يدعون فلا يرجعون انزلوا ملا هو لام رصوا بالحق
 فاقاموا **نظم** في الذاهبين الاولين من العزرون لهاساير
 لما ديت حواره للوث ليسا مضايرو ورايت قومي كومايتي الاصاير
 لا يرجع الماضي ولا هم الباقين عاير افيثا لا اجمال ذنبت صار اهوم
 قال صلى الله عليه وآله اذا نال الشيخ الهرم قال المليك له الان
 وقد حدثت حواسل وبودت انفاسك وقال الجيد قدس وقواما
نظم يا ايها الشيخ الذي قد حوزة طول الدهر افيث عريكة العين من الملايكة
 ولان ترخصم لها بال ما عليم من الدين ملا وهو كياض الصيف ضيق الدنيا
 وقيل في المطايد **نظم** باه ل كغم ك نوبه خواهم كرون
 دل كفت قوفي جيلاني غنا ند اخذ انمعال منبها منفلد

والكجوي

شو و شاید با کمال آن . که از استعدادهای خفته و شایسته این دولت گذرد
 که با این از خاطر می برداری یاد می بردی . آن **مع** که سینه بخالی یاد آوری
 نظرات کفایت خود فرو گیر . و محض غنای سخن تصور کن و **این** **مقتدر**
 را منذ که باشی . و گفته آن بزرگ یاد آر . که او را بر این خانه گذر افلا
 و اگر اختیار دنی دولت این آتش برستان نظر میگرد . و فریاد آورده که
لولا نون ربی لکن منی المحضربین **فصل** **در بیان فضیلت و عظمی و کبریا**
 و لا اورد و عاقبت مفترقه . و کلام آخر که حد و میراث
 فانه کن جلالی الا ورتطلبه . فایس عید قبل النعم جبرائیل
 صبرا چملا اذایا یلک رایت . و ان غبت فلا غبت علی الذین
 الصبر محمود الحی غایه . فبین الغایه حتی متی
 ما احسن الصبر و لکته . یتفرق الغایه عذرا لفتی
 نعودت حق القبر حتی الفته . و السلامی حسن الغدی الی الصبر
 و سیرت یامی من التامی اقا . بحسن صنیع الله عزت لا وری
 زمار زیناب اصطبار و تحمل کار فرمایید . و انعام بر مصلحتی بوفی مناسب
 که فرضی کامل بوفی آورد **مع** که در کار دینی نباید بکار
 که از او مصلحت و طلب حاجت ثابت دایمی و بای بر جای باید بود **م**
 دل و اناسکونه پیشه یابد . عزیز را تحت اندیش یابد

شاید که از غنایا است فرمایید که صلاح له الله واجب است چنین
 از وقت مودتی شود کلامی باشد . غرض این که هر کار را و فنی معلوم
 است . **القدر** علی الغنیه مودتی الی اشتهار الفرصه . استماع افلا
 که در جناب فلان بمرض حاجت مسارع عن غوده . و اتفاقا حکام تر بود
 بر تقدیر آن تقویر ابرام و از حاکم موجب حصول ملام شود در ثانی
 الحاکم ندعی ملال کرد **م** شود مردم از افشردن نا بخر خام
 ولی خود نش خرم بر آورد بکام . باید که از استظهار مال لایق
 اصطبار شود . و تحت مصلحت اشتهار فرصه نماید . و در اثناء آن
 از حده و خیره محض زیاده **مع** که نشیند ام کیما که ماول . و صیبت
 زاد املیت و حصول حرمانی عنکامی احد از مفاد تحمل میسر
 شود . و دغا بر ما شرب بر کار مدخل کرد **م** نباید بدو بود هر کار
 که آب شیر و روز افکند بل . **الرجه** رفی اشتهار فرصه . و
 و اختیار تنه نماید . و مقصود خود بمناسبت و فنی عرضه ارد تا
 عنایه محرومان بدان مرتبه که در محروم حال از ملاز و استیصال اونی
 نماید **مع** جدا اندک و است بر آوشت . عجب از بد پر خنده که در مغلط
 امور ملغف مختلفات از آرزو می شود . فی کمال از هزار کار
 فلان ثانی کار فرمایید . و اختیار کلی باقی گذارد **م** سبب کباب قوی از بود

نه خشم او بند وزندان بود. **فامول** از کمال نفس مبارک که در حال
 او فار و صاحب اختیار باشد. **فلیک** چنین کارها مشکل و مضایا
 و فضل **ما** نیز نه کار بسیار بود. **سبب** که نیز نه کرد بود
 من صبر طغر منافع صبر و در بسیار است و بی شمار **بهر**
 ما صبر نکونیم که باری که نماند. **کان** مبین که از صبر نه در شمار بود
 اگر صبر را هیچ فایده دیگری نیست. **آخر** پیغمبر علیه السلام فرموده که اشطار الفرج
 بالصبر عباد الله. **بر مقتضی** **فلم** ای در این فی الایام بخور **بهر**
 للصبر عافیه موجود الاثر. **فصل** من صبره اویطالده **ما** صاحب الصبر از اوفای
 جده روزی بر جاله مصابغ مطمین و در مقام تحمل ساکن باید بود که عاقبت
 بر مراد ظاهر و بر مقصود ظاهر شوند. **لهم** ان شاء الله. **حقا** گفتند که صبر
 بر صابر خواص نفسانی غالب است که **جذب** منفعه منفعه دارد و
 هم دفع مضیق بنا برین **بهر** که به باشی و غم بر آتش نشن
 من صابر نه بیالده **باید** که بر مقتضی حدیث الصبر من لا یؤثر
 و عون علی الخطوب یا عتقانی راخ زیور حلقه وینش ارجلیه مضایق
 سازد **جذب** صبر از نیکو کرد و مرد **که** صبر آمده کلید بند بنده
باب فقیه که روئی نموده و اصحاب هر یک در آن مذهبی دارند
 و اندیشه میکنند. **اشاف** بر وجه است نشان را ند بود. **الک** مقصود است

که علی اکثر سطرین چند بخور رسد بعد از مطالعہ کلمات اعلام و مایه
بهر که در مطالب صبر کن خوش. **ثنا** صبر و خامشیت رساند شما
 منافع صبر زیاده از حد گذشت. **فیل** قد جعل الله لكل صواب
 من الثواب حسابا بعد و ا. **وحد** الحمد و الا الصبر فانه جعل
 اجره بغير حساب. **اهل** حاکم گفتند که صبر و نوع است صبر عبادت
 و صبر علی مانکره و الرجل من جمع بينهما و **بهر** الفایله **بهر**
ما احسن الصبر فی مواطنه. **و** الصبر فی کل موطن حسنی
 صبر کل عیار بعد و فار شخص است هر کجا انسانیت شامله مضایق
 کامله. **و** عن بعض الحكماء المصنف و احده. **فان** خرج صاحبها
 صار من اثنين فقد المصاب و فقد الثواب. **از** حکما منقول است
 که افضل العتق الصبر علی الشئ. **و** امیر المومنین علیه السلام
 و السلام فرموده که ان صبرت قلت ما جود. **و** ان جرت علیک القدر
 وانت ما زورت **بهر** صبر اهدیت ان الصبر منجی. **و** من وراط الامم لللیل غار
 صبر منقذ فی خطر ان و غاف فی نقصان **نظم** **بهر**
 بعث الیها ناظری بحیث **فاید** نای الاقرض بالخطر الشر
 فلما رايت النفس وقت علی الرقی. **فرغت** ان صبری فاسلمی صبر
نشان ادب است که صابر بود. **و** علامه لیس نکرش اگر باشد و الا بیان

نصفان نصفين فصف شار وأز بعض حالاً وبيت اجعل صبرك
 على التواب كفاً شارك على المواب وعلى **نظم**
 كن لكاف بالعار ومقطعا فلعل يوماً لا زنى ما نال
 ولربما انتم الوفور من الاذن وفيهم من حسنينا و
 * الكبح خير ردي في صبري **نظم** فاجباني ان غصني الدهر والنو
 على وما لي من سبيل على الدهر . ساصبر حتى يفر الله و
 ففدو عيد الرحمن مع العسر . بر تاج كسرى ما كذب بود
 كجميع مكان الدنيا فثمان ضرب فيه حليه والاصطراب و اوة
 و ضرب الاجالة له والاصطراب شفا و بيا برين صابر در باب
 وكون تواب لا ياب بود **نظم** صبراً حيلة على ما ناب من حدث
 والصبر نفع اقواماً اذا صبر . والصبر انفع شئ يستعان به
 على الزمان اذا ما مثل القزور . صاحب كل مشكلات احوال
 بل معضلات احوال دين وشينه باشه ار امثال ابن فضال منقل
 نشود وان حال ثبات منزلت كود **نظم** اخذ يدى بر فرار خود نماند
 و آنچه پندى هم نماند بر فرار . والصبر على مران العاجل يغنى
 الى خلاوة الاجل . نال من ليت شعرا اضطراب خواهد بود **نظم**
 اقول الغالب في عتلاي استا . عد مثل من فليكن انت صبري

اخذنى على ما لا يطاق من الهوى . ونحو عايسنطاع من الصبر
 تحمل ما في صبر ميسر شود وكبر ايام فراغ بخلاصت دعه **نظم**
 ايها الصبر لو حطرت نبالي . حسن فجاهدنى بك حال
 فوق الميمنة يوم يا نوا . بيدور الجلال فوق الجلال
 قيل دخلت عدايتك الحضر فمعت بكاه من دار فقلت طاهدا اراهم
 من رهم يبعثون ومن اسجدوا ينفرون ومن جليل ثوابه يدرسون
 جرم قوة في طايقة انا فسات العقل والدين بين نصابت نال بود
 مرآة كمال **نظم** اقبضنا العرجل كذا جوى خرج من صاحبك
 وفرع بلا طيل لاجرم سلوك منيع تجل لازم ما يه
 ارد و على الفقى الويل حاجته . والثر ابقى كوشى على الحق
 زنهانار فني فلان اخينا كل اذ درت هذه كملت لعل يفتنا شلت
 شلت نشايد دكوار بيت . بطليموس جليم صاحب محطى بود
 طمان اور حيات حجة امده . و اخراج علم هند من قوة بفعل اولد كفت
 كما احسن بالانسان ان يقصر عما يشتهى . واخترت ان الايشى الامينى
نظم آنا و جنة **نظم** ان لا يفر من لوم من لم يرض بقضائى . ولم يصبر على لومى
 فليطلب واسوائى . الخرج للوجوب . والرتب مخط **نظم**
 ف **نظم** اكل عود عذبة من عذبة لدر . لم يسمع ما كل يوم نبال المستطاب

ولا يبوعد المقدار ما وهبنا . واخرم الناس من ان ياروا فوضنه
 لم يجعل السبب الموصول مقصدا . لا يقطع دين الا في ورسوله
 ان كنت شهما فابتنع واسما دنيا . بنابرین مقدمه جمع خذ اي تعالى غنايا
 فربود . وجنا خضعتي اذرع . وقبضه تقيير اذنه . فوضنه عنبه بايد داشت
 واركارا و فواغ كلى حاصل لود ايندن . **مت** بالاشا ان اذني يابى مصلحتي ختمه
 بادشاه اذني صدمه مصلحتي توشون كنم . باقى حاكمه . **فالت** التلى لى لى لى
 وآله . من فقه الله لى بارسى غلبه توشون فانه لا يدرى رى توشون غلبه
 بنابرین فوضنه مفعول بايد داشت وكار فود الامر كرون . **مت** امر و ز
 بافروا اذا اخر باقى **پ** **صميم** فمستحان برا در
 اوقات صايح مكن ما نوالى . **عن** بعض الوجوه ان الليل والنهار يالان
فالت فاعل فيها **نظم** والعمرا لا يبيع الممارب طما . **والد** الدى لى لى لى لى
 فاستقل زمانك التهم قدونه . **والى** المواجب فصل الارفا صرف . **فالت**
 ابنه معود الدنيا عليها غنوم وهو مفا كان يلقى فيما من سرور فود **نظم**
 اقول الصبح فمنا **نظم** **نظم** . **واو** ميا بابت اللوى ترم
 خذو نصيب من نعمه **نظم** . **وكل** وان طال المدى نصيبم
 الا ان اهنى القيش ما عوف . **صروف** اللبال والموا دى توم
 يا من كلايه ان كان يتبعه . **يوجد** كلاما على ما يشيئ **نظم**

٢٩٢
 مع التواني في امر نعم **نظم** . فان صرف اللبال سابق عجل
 جرمين عبادى انشاق افاله . **وخط** اسرف بنادق مصلحتي منظم
 بيارى ارمصاع لاله كامله . **وصاحب** لاله توفى بايد وفود . **واز**
 انلاب باى اجناب عود . **وفي** النافحات . **واميد** المشجون
 مية وينتخذ ايكافى . **صروف** صلاح مسلمانى وتوفى تسليست مفعول
 اشار من كان سا كان اسلا **مع** . **برو** له فمفردات مريد يارنى
 چون دولتيان خود **ارمن** فوضه اردت نيابده **او**
نظم روزى ز تو بويده بخارنى . **نظم** ساعت بلام آيد شكارنى
نظم شمش بشار وروز خواب لاله . **وهر** چند عباد شايه
 رفا كنى بايه خلاصه مقاصد معاشه ومباشش داند . **وتمام** ارباب
 حاجات فوفوف بود . **والجوب** خذ من ازان وفوف باشد . **نظم**
 هديك حكايى كزده . **بل** كه مردم شكايى شكايى رسامند . **يكن** وزر ا
 باطابقند ما غير صور اختيار كوده بود . **وبغير** معنى اختصار غوده
 وبعضى از افاضل حب حال **او** **نظم** كشيده اند **نظم**
 اذ لظعنم ليلهم **نظم** . **وايشتم** ايتا مكم **نظم** .
 رضيم من الدنيا بسروبالف . **وبلثم** غلام او بشرم مدام .
 فمن ذا اللذى يغشاه **نظم** . **ومن** ذا اللذى يغشاه **نظم**

الم تعلم ان اللسان هو كل . مبدع كلام اذ بدتم ليام . حم امر
 عز **واذا قلتم قلنا لولا انك اول** عز خواهی دانند دین انصاط که
 حکم احلام جیفی رفت از غنیمت معذرة متقاعد می باشد و امید ظهور
 اثر قبول بر وفو فامولید دارد . والنوفیق من الله لا سواه . جم
 حال از عالم غیب جمع می آید شش . و مجلس انی دست داده از غنا . م
 می باید دانست **نظم** بنقد امتیحه با هم سازیم نظیر بر تیر فزاید
 غنیمت آن بنقدیر بیک نفس را . که بر فردا اولایت نیست کس را
 مری باید که در تحصیل مطالب و اعزاز مآرب فی ذل و مملوکل باشد
 و مضمون فقید اذا انزل القدر بطل الخدر . از خفایا کشد
نظم مخضی غار الردی سلم وثب عجل . لغرضه عوضه کرم الفحل
 ما للجان الآن اشجانه . طر الشجاعة مرفاة الى الاجل . حقیقه حقیقت
 الدنيا ساغ فاجعلها طاعة . از محقق سوال کردند یعنی چون دنیا
 بنسبت با محقق عبارت است حیانت . و التوا عار امتی مابین الشیان
 الى السبعین طبق حدیث بنسبت با حال انکار عرا و بهضال بل زیاده رسید
 حکایت توان طلبیده گفت بعد می آنکه در زمان سه منده حدیث بعضی اثبات
 نمی کنند ماضی که منقضی شده حکم القایب لایستند درک اشته باشد . و
 مستقبل که **نظم** وجود یلین حساب از آن بر نتوان گرفت . پس

اختیار در حال خود می شود و حیند معنی اشاره بوی نظام است کرده
 و صاحب دل افنیاس از این خبر کرده و بگویند از کپی در سلك نظم آورده
نظم در آن تو که گشت مبع از و یلا مکن . خود که نیامدت فزیلا مکن
 بر رفت و نا آمدن بسبب مکن حالی در باب و عمر بیک مکن . جم و در کربان که
 فراعنی مساعی نماید . و لکرم بیک و درنی باشد آن فزاید را غنیمتی بزرگ
 باید دانست . و در آن فرصت است که کار بسیار کرد **نظم**
 روز دارا یکان دشت مرغ . نیست مکان آن که باز رسد .
 دشت این روزها که گویا هست . که از آن دولت دار رسد .
 بامه را در دشت دولت و فقر و غنی باید شد و از فکر انقلاب و غنی باید اوال
نظم سابق زمانک خوف من نفس کیه . فلم یقلک الایام والدول
 در میان که از آن نفیس زنی باشد جمیع فرود و عوض آن نفع و اید است
 الامه و وف شود مسخر نمایند . العر لا عوض لا عوض عز و لا بدل
 جم شاعرا جایز دارد و لغافل مدخل باید و موع منقضی شود و فرصت
 قوت کرده بخیر و احصا حاصل باشد و نه اند را جفا بین دهد . بنا برین
نظم بفعل ان با که روزی خورده باشد . که شایسته کار کرده که باشد
 بر مکتب شیخ و حق خورده باشد . که جمیع بخت شود که گشت را باید
 رفتار نارمان خبوة افضل حیات و اجل و هبات شود **نظم**

اما لا یزنی انک عدول کرار . **ک**رار خدمت آنست که بر معارض غلبه کند
 و بطریق اجل معارضه نماید . بر معنی بود لسان بجز می شود . و اگر در آتش
 آن دنیا ری چند خسران افتد . **ب**خورده مهمل باید گرفت **نظم**
 و عاقبت القیوم بجمیل جمیل . و افضل العارف الرجال التفضل
 و لا عار ان ذلت عمر الطریق . و لکن عارا ان ذلت الغل
 مردان بجمال خود در بخار اندازند **ف**الک امیر المؤمنین علیهم السلام
 فبر المعایر فی الحقیقه **ن** کذا م قوه و مردانی و بر نائی
 که ختم کردند و باقی خویش بر نائی . **ا**ستماع افلاک خدمت را با فلان . بعد
 اختیار ما جای شرف . و او را آتش ناسازی کند و حدیثی نقل شده
 و بحال نفس امارت نموده . و اطلاق عاقلان . و احوال کمال آن یگان
 بر بیع شمرده **ن** و صابرين الى الشفاعة فتور . حتی معارضة ثم عتابها
 عاقلو اعلی القول الضیع و اما . عصبیة اللذات فی احوالها
ج که از نامساعدی حال شکایت فرموده . و اصلا منعصر صیر حکایت بود .
 سخن بزرگان و ارباب بفریفت که **م** از شصت خرج جنم برورن هزار بار
 صد نیز خورده ایم که آبی ناکه ایم . عاقلان گفته اند که حال شخصی کمال
 نفس است و نامدار از او در بر جانی . خصوص جم بنسبت باطرقی که معامله
 با او نهی باشد . و از مجادلتی حاصل آید فی الجمله **ن**

بدان با کم زخود خود را نسبی . **ک**ر افغان و از افکار پر . **ن**
 چون متاع انفاق . و مضار نفاق محمدی بر دانی مبارک عقی نامند از
 بود از جبر و شر و نفع و ضرر وین فارغ می تواند بود حاصل آنک **نظم**
 فدیور که از انفاق خیرد . بدو رویت از نفاق خیرد
 باران جو گشتند هم عیاش . از خان بر آورند خاش
 ما دام که هر یکی دایمی زنده و عوایش بزند آخر دانه و فیصل و خاتمه اند بود
 و اگر بایکدگر توافق شوند و در جذب منفعت و دفع مضرت متفق باشند سلاسه
 حال و استقامت مال بخود دهد **ن** نانی القدام اذا جیف نکترا
 و اذا فزق نکترا فزاد **ف**ی الحکم کیر نفاشد الاخوان قال السلفوا
 بهم النفاق و لا یجاوز و افتر الاستحاف . **م** کلمه کیر طریقه مسلک باشد
 بنسبت با حدیثی رفیق با کمال کمال بوده باشد . **ک**ر حال نکند در مقام نکر
 تواند بود در حسابان و بر توان گرفت **ن** **ل** و از **ل** چون بالی بزرگ
 اگر کوی شون کاهی نیر زنی . از آری صفا و نواضع با حیم در حال عفافه
 از نجاج عقل و ثورات ندر پر شمرده اند **نظم** ذوق الیقین الوری ضرور
 فباعضته اعی علی المسره نعلها . خیف وجهها لوفرت شیشه
 و قلیت کفا او ملک فطعنما . و یکی از بلغاء عجم اخلاسی معنی کرده
 و گفته **ن** با آنکه خنوم نه توان کرد بسان **ن** سخن بدنه از توان برد بوس

فقط يا احل و طاعت قدم ما و دهنت که در حد و ک لاجه الامرين اما
الصدقة تؤمنك وفرصتك يملكك والحال عنك **نظم**
يقول لك العقل الذي بين الهن اذا انشلم ندر اعتوا فداره
وقبل يد الجاني الذي لست واصلا الى قطعها وانظر سقوط جداره
حالي چون صورتي بدينا نوع من داده و طابذ بغير استخفاف واستعداد
تسلط يافيه اند اولي نخل و اشجار فرصه ندر که باشد که پیش از ما لغله
گرفت دهد بر آورار ختم و مبار و زجل شاید آشتی عیب مدار
چون اشارت فرموده و عصاره و مدارا با جانب فلان نصیحتی کرده مثلا
را نخذ او ندی واجب میداند اما **م** با این هم از ار که من اذو
دارم کوششی ولی او نکند از باب کفایه و اصحابه ای در مدارا
مروزی نموده اند و در مواضع صورتی نالیده کوده که در بعضی حکما و را
گفتند که گفتند که فوی العودی اعتدال است اما فردی بر بغزه استحقاق لا يوجد
في الدنيا من العزة معنى الفقه **نظم** و کم من يد قتلها عن ضرر و رة
و کان مرادنی قطعها الوامل و انی علی جلی الزمان و مودة
او افع و فی بالی می احسن عجب احسن ندیر و مبارم اخلافت
خدمه کرده روزی با مزاج و فتنه نمی تواند ساخت و با طرف فلان ندب
مدارانی نمی تواند باخت همانا که نقل این حدیث بیهم مبارک است

کراس العقل بعد الايمان بالله تعالى المدد اذ مع الناس باری بر و ای
میان اهل کجایه شجره و ارد که کان بین الامام یعنی الشبه و واحد من
الايمه الدعار بحث بلغ مبلغ الشهادة فلا في الطريق و تواضعا
كالشقي مشقرا و قل الامام عن لك الانفاق فانه مساه بالثقات
فقال لا والله ما انا من المتكفين بل مدعوني و طلقته يعني فالياد اعز لك
فقلت له طالع بقاؤك و صا لك الجبردين و ارباب صدق و يقين رعا
مزاج و در کار کرده اند و اثر امعق و شمره فی الجهد مع دانی بر حجت
و نام الحال عند الانتهاء چون خداوند اشارت مبارک فرموده بود
که البته و اصلا با فلان ما را نمی باید گفت و صلی کردن بمسح که
آن نیز که رکت **نظم** کردم بصدیقه و با او که آشتی احمی با رد و
الرج نفس خودی باید که افتد بسته و باقی فرموده و با خائب فلان بعضی
و بعد از این معاشره فرماید فیها و نغذ و الدان الخام عالم بشرة است
مهور حجابی مانع البتة و اصلا اطهار نباید کرد و برقرار رعایه مراسم
نموده و ترده باید نموده کمال نفس و اصحاب حکم متضمن بر معنی باشد
و ایام شامی رضی الله عن نقلی گفته که او فرمود **نظم**
لما عفوت ولم احقد علی احدی ارحت نفسي منم الغداوات
اذا احب عدوئی عند روئیه ليدفع الشرعني بالحقااث

واحسن البشر الانسان ابعضه . كانه قد رضى قلبي بختاش
 جوی صبر بجزا زین خلاف معنی از باب اعفاء است بجزا بجزا دانست
 برمانی توان نامدار که دور بینی و عافیت اندیشی صاحب شهادت است که
 حق باشد که فواید موافق اعیان و لوا و عواید مراعات اعوان حضرت رب العالمین
 از آن بود که رطاف نطفی محیط حضرت کرده و خصوص طایفه کثرت
 فواید لایلمر بنده لغو داشت باشند . و ما دام که بنده که حضرت یحیی بن
 ملاطاف احوال ایشان فواید ایشان نیز که اغراض و اختصاص که عبودیت
 بسند دارند و بجهت متابعت فیض فواید **بسط**
 احوال احوال است من لا احواله . کساح الما الهیاء بغیر سلام
 وان این هم المرد فاعلم صناعه . و هر شخص المانی بجزایع
 جماعه اعوان و انصار که حدیث فطری از قطار دارند و بدان بر وجه
 الامای کنند . و فلان که از روی انصاف که بسند که ایشان را بشاید
 باستقلال علیی خورد . انان جهنت که فلان طایفه را جمع آورد . منتقل
 مصالح ایشان ساعد و از طرفین هر یک و طیف خود بقدیم می رساند . و
 بهمن اتفاق پیوسته آفاق کشند . و بدان حضرت هر یک موافق
 دارند و بجائی احتیاج کنند و هر حق بفرمود صاحب اغراض منقذ
 ماند **من** شرافت آن ندارد پر نوع که آن نور بداند و در جمع

زهد که از مخالفت محذور باشد . و فضایل موافق را جایز شود که از
 باب عقل و نقل اتفاق دارند که اللجاج اقل الاشیا منفعه فی العاجل .
 و اکثر ما مضرة فی الآجل **بسط** . و بسند که در حال خود نویسد
 و در زمانه مضاره نوبازمانه بساز . این ضعیف حواره از نزاع اجتناب
 داشته اند و الحاله من « همان مقام است » حوای که حضوره لایلمر بنده
 حواریم نرا مالک خراسان ما را . مقام بیسلی المداوایه اصل می بود
 الجارایه استصلاح العدو بحسب المقایله . اشهر من استصلاح بطول
 الفتا **من** زینخواه و از مردم کینه کش . توان دوست کردن بکفایت
 بساکن که یکدانه ندمه بشیخ . جو خوشتر کویش جهان دارد و به
 العلم حلیه العلم و علة السلام علة السلام و بسبب الاشتقاق **بسط**
 ربح فرونی در حق مکار . که نفع آورد بار آور و مکار . اللیل عین الطلب
 و الفیل بحال العطب **بسط** . شنیدم که مردان راهندان
 در کشتن از انکارند شک . نرا کی میسر شود این مقام
 بباد و سنات فلاقت و حنک . من لزم الحلم یعود السلام اللسان
 اجمع حواری الانسان **نظم** . جراحات اللسان لها و النسم
 و لایل نام ما خرج اللسان . و جرح جرحه باد و باز می آید **نظم**
 از جای جرحه نماند و آن بود جرح که کشدنی الی استئینة بلسان . اعلم

ان عدوك الا فرب الخوف وان جندك الاعراب الرقيق ارجوكم ديمقراطيس
 كونه زمان من اسفد با رعا صوفراط بوده منقولست كه ليس ينبغي
 ان تعد نفسك من الابرار مادام العبد يفتد رايك وينتفع بحوائك
 فان يقدرا الا فلان منها الضارة خبير من الاكل من النافع **وحيث**
 وفاق الا قدر من غنى وعزاً وخلفهم المذلة والعكس
 متى ما نطق دهر كره هو حوب فان اخاك دعت والحمام
 يتضام المراء منفرداً وحيداً وينصرف اخي فلا يضام
 كذا لك القدر يلزم وهو قد ويشفع بالقدح فلا يسم اثم
 رايات كما كان في شتر اخذ اخرا فخذ لكده واسباب شتر راي
 نكدر ساخن يرد اخذ بشود وما دام اخذ ايك ان فضا سفي قدر اخذ ار
 دحين فضا با با وفار باشد وطرف احوال اختيار فرمايد هدايت ختم كونه
 نظر حال بروحي جگر كند **چون** شود جمله از خود و سنان باشد
 هيش از كف به خواه ايمان باشد زيم خاد ايمر جانو اند حفت
 شئي كه كنده و نه عشرت با سنان باشد نهال عدل بيشان ملك با له
 كوشد بخون آيد ميار باشد استماع اول ارجع ارفا صدي ان
 ملك تحيد اسباب عي مشغول اند و دوام شتر اخذ او بدى كاي و جيرا
 سر جراه ايشان ميشود ارمه لخر فرمايد بنده كان خفة يزدفع صابر استعد

شوند و با سر حد كنند **نفس** علاج واقفيتش وقوع بايد كرد
 درين سود دارد جو رفت كار كردت بدو كار سلامت لا اويل سنان
 كسيل قدر جو بگرفت شد نشايدست **عوض** انك هر عونه كه بيار كرك
 فو كه فرمايد كبريه برسم حمد جهان پياي خواهد بود بهر جراه ان ادبار نمود
 و لما حول غفوكا مل بر دارد هر چند دوزان مناج بعيند و روز كار را مساعد
 يابد ارسو و اجنه اخويش بهر كم نكند احوال خفم برسان شيع توان داد و دونه
 بسر ملا **چون** رفت و فرست رضم ان نكند ان كاش هاشود و ركا بيار
 جاع معلوم كيش از اين مقام خور و بوزيد و با سنان كجكم مكرم اخلاف
 ميرفت پيشن امده انكون كسب مقتضى وقت نكلى نى نمايد و بعلق ملحوبند
 البذ التفات بنبايد فرود **چون** نواضع كرم جودت و فضل كوان دارد
 نشايد كذا پيش از خود كه هيد زان يار دارد طايقت شايد بود كه كجكم صنعت
 نفس دارا اخويش كنده و بصايرة كصيفي نمايد و بمرور كه امكان داشت
 باشد ايشان را دفع كنند **البيت** في الا الحيف والقار والاعان **چون**
 فحن اناس لا توسط بيننا لنا القدر دون العالمين او القدر **الا ان**
انهم **الالبون** جان بر كفت و مر جبا و **الا** **نظم** اذ لم يكن غير الاستعرك
 فلا ران للظنظر الا و كوما وقت ضرورت جونسانده كره ين
 در نكدر ششيز **چون** در فالتيف فاجعلهم له جرد او او قد النار فاجعلها

خطا

کردن هر کون سعادتمندانه باشد و تحمیل مواد استحقاق بود
 ملازمه الهی فی حاله التاء لیل علی التاء و العوالی زعمان زعمان
 استرمان یومین و غیره باشد **فقط** بدان خویش از جند و نیک بود
 و لیک هر بدیل و انباء **لستند** چنانکه مازونی و لزی و غیره
 جوشت زاج شود عالمی نیالند و نیز صبحه الا شریک و الطهر الا شریک
 حاکم آینه اذ اصافه الودع فخالقه و اذ اصافه الفاج فخالقه **فقط**
 نادان و حاکم باو خلق آینه زد چون عرفه مجسمه که دیدن را ببرد
 با مردم و شرف نام و عداوت با شریک و ان سیاهی چیز و
 اختلاف و آمیزش مجسمه با رفقا مستحسن است اما استلش او خفا یا
 احوال ایشان مستهجنه و لهذا حکما گفته اند که من خوال فریسا
 و لادن علم و رفقا و ارا امام حسن بن علی علیهما السلام نقل کنند که فرمود
 و کنت اذ اصحبت رجال قوم **فقط** و شیخی الوفی
 و احسن حین یحسن مجسمه و احسن الاساءة ان اساءوا و اصبروا لاصبر
 علیهم من جنوبهم غطاء **فقط** و مشاهد می رود که عاقبت بطالت دانه دانه
 است و خانه کتاکت سامی و چون فتنه است که از بیان بعبان رسیده
 و شرم آن احتیاج بنا کیده نمی داند **فقط** لافح الکسلان فی حاله
 که صالح بقضاء آخر بقصد عدقی البلیه الی الجلید سرمد

و آخر یوضع الریاء فیه **فقط** بر آگاه و اجبت که با اهل کار صحبت دارند جناب
 ایشان رفیع تر از آن باشد که هر کس شرف مجلس نواند یافت و مردم بلاطه
 احوال ملایمان ایشان کنند و بظاهر و باطن ایشان استدلال نمایند و از بین
 حذر لغت **فقط** من المود لاسیله و ابصر فیه فکر قرین بالمفادین یفنه
 کار عقل اقتضا آن کند که میل به صبحه از باب عاده داشته باشد و او فای
 خود مصروف استفاده کرده اند **فقط** خار که هم صحن کار کنند
 غالب در دامن سبیل کند سرعیه سعال در ملازمه اهل افاده حاصل
 شود و بزرگی در خدمت بزرگان دست دهد **فقط** لغز لبته یا بخت
 نام العلماء بر کتبیل فان لشکری القلوب بنور الحاکم کاعلی الارض بوبل
 التواء علی الجمل **فقط** هر که او است هم زندان بنا نواند
 با صومندان نشاید که دشمن را نبوی **فقط** قایت خدمت و لافه اکام
 فیکر ارباب فضایل و مغاخر بسیار است و شاید که بطریق قیاس ازین
 احصا کنند که **فقط** فقط آب کج میاید جم بر یار سدم کرده چون
 صبحه عزیز الوجود آن مصدق و فیض خود مطلوب و مرغوب مکنانست لاهم
 بر دوام صدراع احوام خاص عام کشد **فقط** غلبه لالبیله از رحمت
 مسکین نزار که کل احوال **فقط** کان ابوهریرة رضع اذ رای ثقیلا یقول
 الم اعرض لوارعنا منه **فقط** زهار ناصحه عزیز و فلان از نعمها شریف

شاید که چنان از انحرافها سازد. هر که عالم آرد در جهل مانده و هر که
طبیعت بخاندن مد او افیرد. **ن** فاصبر لدنك ان تحفوت طمينا
واقنع بحلك ان ظلت معقلا. باید که بکینه تصور کنی که اهل نقاب
در عداوت مطاع او محبوب اند. **ن** جودت الذبای تاخستود باشد
بحرم بانی سر ما حوزده باشد. رعایا ولایت او سیکان نوبت اند و بلیه
اورا این کلمات کافی مرد از قبل هر حال عن بعض حال المنصوری فتنه
فوق ظررها الفتی امر هذا الرجال والا کینه امرک. و من انزف فدا عذر
عق لا جهان معلوم دارند که امروز عید ترمک خالفتی **ولا تفتوا بیدیکم**
الاشکال است اما اذا حلت الحفاد بر طلب الذایر **ن**
چون قضاء غذائی عس و جل بر عین شود نادر. هر چه او شود کمر
و تغذیر او شود باطل. بادی بصیرت فم توان که بل که از راه بصیرت توان
دید که مکارین با او بر مذهب و عقوف خداوند حقوق می شود. اما اذا
جاء الحر اعطى العین چون خدمش خود را در ورطه هولناک انداخت و
پیم آتش کاهش و فیم بل عدان الیم داشته باشد و القات لایستد دل
این بهوش تنی خایر داشت تا به بر خالص خود بهر لاین اندیشد **ن**
الله هزار بار الله. اگر جان که فلان در قصیده معلوم می باید. هدایت این
معنی بخاطر داید که اذا اجاب اهل البصر حام حول الیر مکر که خداوند او را

توفیق نماید و بر خویشش داری کویتی کند آری **ن**
جو آخر تاب آتش می نیارد. جواباید که پیشانی که تو هم. ذخیره که از جواب
عطلت بدار شود. و اگر شراب عسله خشیار کرده **ن**
احسب طنک بالایام اذا حسنت. ولم تحسبوا ما یائی به الفدر
و سالتک الیالی فاعزرت بها. و عند صفوا الیالی بحمد الله
با وجود چنین آشوب که در اطراف افعال و طوفا با بایستی که الزا کثافت
کردن اعمال که حدت می نماید. و امثال که با بر مرده اند. ارفضیه عسل
و طریق بجم مجب بدی می باید. **ن** برره که باغ جراحی که نواست
تر که بمرده از جراحی که نواست. چون امان و آمال بر حسب دوا فتنه
و محقق شده و صام طلب طرزالک آن مظفر و موقوف گردد. بعد از آن
باید که منبت باشد. و عرو و بخود راه ندهد. **ن** حدیث است که کمال الشی
داعی التراجع. کان کمال التقد داعی التقلب. یا رافدا اللیل مسرورا باول
ان الحوادث فدی طرفن السحار. هر گز نباید در جهان کام دل کام لستد و شود لعل
و انک لها نطق رطنتک سوله. و فرمالا منقنی القم اجعل
آن عادت القرب عدنا لها. و کانت النعل لها حاضره.
نوف معاد اذ الرجال فاما. مکذوق القفوف من کل مشرب
ولان شربها وان کنت اثنا. بشه رکن او بقوه مطلب

فلا يشرب الخمر الدعا والخواهي • مدله بريا في لذه جوت
 الاكل شئ ما خلا الله باطل • وكل نعيم لاحاله ذابل
 وكل اناس سوف يدخل بيتم • دويخه تصرف منها الانا مل
 وكل امر يوم سينعلم سعيه • اذا كشفت عند الاله نجاي
 واتى جواد لم يفتش كفو • واتى حسام لم يصبه فلول
 واتى ضلال لم يشته حافه • واتى طالع ما نلاه اقول
 هر چه بگويم بشيد بياورد كوت • هر قطره بريا نواند پيوشت
 كشي كاندازد او بر آسمان سلك • باز آسود خود دارد آسود
 هر جا كه زهني اثرى افلاست • سود از ده بركزي افلاست
 در كوشى هواي كايده كاجاه • هر باغي كه زهني سرى افلاست
 غره به شوى بزمه كاشان • وين عسكه مست حاصلش افلاست
 طعم مدار كه لشي وفا كند نكند • نذا يكام دل خود رها كند نكند
 ز روزگار دور نكند پيهرى حاصل • طعم مدار كه بالسه وفا كند نكند
 اگر زشت قدر ناوك بر رخ آيد • زملن است هر كه خطا كند نكند
 عفلد اندك جو مندا نيكه صانع • زخم نيعش نبا نذاته تار و نصبت
 كل بيت كه دادست درم كاز باي • كه بعد از ان بچهاش خازنه است
 بر طبع فلک هیچ كشي چير نشد • و ز خوردن آدمي ويكي بير نشد

نوعه به اني كه بخوردت ندا • نچيل مكنم بخورد ديون شد
 كه آت يافت و مگر فيرون • مغرور مشو برونه دم روزه
 كين جرف فلک نوبه نخواهد كردن • امر و سپوشكست و فود الكون
 نذاجر نباشد غم كار خوب شد • خم نوندارد كشي از پيوش
 حاصل كار چيست مداني • صبره و ناله و بشيان
 بدو جو عقل و دين نوبه دوشي • اي دريغا جو نسيباني
 قرارگاه نويش را كز خواهد بود • هزار بار جهان را كوي بهاني
 عمرت بشد و هيچ سامان نشدني • و نكند خويشني نشان نشدني
 صوفي و عقيد و پارسا و ستم • اين جمله شدي و لاسلان شدي
 ان دل آله نيسي از پكرت يافنا • ناله انگيزد بخاري خور ميدان اودا
 ز ابر خدا ن زهرير قهر جدا شود • هر كه دارد بود خطا خجالت نشد
 و انك بويش احسان خير و فرصت نكند • كه بريد ر سباست فردا مرد
 مصايب ناله كم كن كين هم نديان • بتره تيرد كوت و كشت و كيرد كرا
 سايفه ارمان نذر خشكيش و كار • باله در ده نافر و نيم بروي در دود
 دل بجز غم چو چيست را نيك نشات • نفعال بقاعني بديرونه حيق
 چون عود شطرح لاد عروانه • ياشيون مرد و نسيبانيام ناست
 مثل من از شدي ناله بچلي عالبه • باع مالا بدمع كز لسلان رس و نسيباني

نظم اذا انزلتم نزع وابصر حاصدا . فمست على الفريضة من البر
لا يفتح ناهي يفسدك ستف . ولا نرمسها بغير ردة . لا تغد امر ايصع عليك
اصلاحه . ولا يعلق بار بغيرك افتاحه . الخفصلا القلوب
والالحاج بغيرك وب . من كلام امير المؤمنين عليه السلام . حرثت الاولاد والوف
ان تبقى على احد فقه . او نديم عليه دولة . والزمان سيؤول
اما بشكر جليل . او بكن طويل . ويترك اما بسو حال . او ينفق امال
وانه بغير كمال . ويكسر كبر . وفي من كفاية .
قصيدة **نظم** مدعا في اعيانك وجوار
آتش ومرتسيل . وملازمة بالثناء ما حلت باشته احداثك **نظم**
بافو جرحه وان ما شند . ارسو لطف رازها كفته
عليها نانا كرددت بگرم . رفس ايشان رهي دل رفته
كف لطفند وجهشان د ايلم . مجو ما كسيد بران خفته
بوجود ندليك نوسان باش . كه يالائي شوند آشفند .
بياد شاه نزديك شدن ارفضيت عقل دورست . جه ايشان لطيف مزاجند
ومرآينه . لطيف ذوق بغير و تغير احوال . وعلى الجملة . امون شني عند هم
صرب الرفاق . واعظم شني عند هم ردة الجواب . نواب حضرة سلطنة
بحكم در بر مني كه صفتي اني اذابست . نوادر شد حقنار باين

حاکم ارزانی و فوذه بودند . و حمر خود را شایسته ملازم این درگاه نمیدادند
مصلح در کفایت ابرام دیده و الحقی **نظم** بفر شغل خود باید رفتن لاف
که روزی چو داند بویا باف . و مان مطامع در باب تو جبین مطیع ناهد کش
بود . و در اشاء تو کوشش فرمود که جند و فتنی ملازم باشد حمر حیدر سنان
عیان اراد اسلام این کلمه بود . و اقد ایند اسلام کفایت طاعت اخلاف
باشد . اما نیک آنک بیز شرف و لازمه سلاطین بیافیه . و این معنی را استعدادی
خاصی باید و با وجود حرکات و سکنات سببها که طبع و جمل اوست
خود را این مشولان درگاه نمیدادند **نظم** بویا باف اگر با فدیست
بزند شد بکارگاه حریر . نواب حضرة بیز عیایه امعان فرماید . و عذری که
نواضع باشد هوایه و بول باید . باقی تا جاکو فرمان رسد **نظم** حکیم لم
تخدم السلطان و قال لانی اراه يعطى واحد بفرحسته . و یفضل واحد
بلاستیته . و لست در انی التحلین انا چون این ضعیف مجوده ذکر و نزول
فدر نین در داد . و ادرین استعدادی که بدان ملازمه و اوین و خدمت
ارباب ملک و دین تواند که . بکلی عاقل نیست جمعی را که بادئ الرأی و قضا
نظر میکنند بختی باشد . و در حال مناظره در خاطر می آید که یکی را از ادبا با
محکوم خود در مثل این فتیه . اتفاق افتاد . فقال لها . استر انك سالک
من الملك او نال بحی این خالده . ففانک نعم فنانک . و ان امیر المؤمنین

اغشى حصنها بالمرغقات البوارد . فقالت لافقالت . **نظم** في كبري مني طينة
ولم اغشهم حول الملك الموارد . فان حبيبات المعالي مشوية . مستودعها
بطون الاموارد . في كويند كلفصل بن ربيع اين سخن سيار كر كر ايدني
وادانكر رتقز اياكم وخطا طر الملوكة بكل ما يقضي جوابا لانهم ان اجابوكم
استد عليهم . وان لم يحسبواكم اشده عليكم . عن بعض الخطاء اذ حضرت
بالحال الملوكة فغضت عينيك وضم شفتك ولا تظفر عينهم بالافعال في
حضرتهم . فبانه حرمه بجالسهم في مقبضهم . لم يمتها في مشهدهم . ولا تامين الى يكون
لم عليك عيون يرفع اليهم . اخبارك ويورد عليهم اسرارك **نظم**
آمنه كمن حاج سلطان قهر ومن لاج اخوان **نظم** وختار الكركست كركست
دنيان حكمايت **نظم** احد مياطة الملوكة لانكر . ما عشت الذنوب منوفا
والف عوكل ما طيف في به . برمي وارقه اليك صواعقا . حكامهم وعقلاؤهم
وعلمهم **نظم** يا حذر راجع سلطان بل بوزنه انه . وباجتناب از عمل امثال قايلا
نظم ادع اني السلطان لانفريته . فاهوالا بحقيقة **نظم**
خذارك قبل الموصي في عمل له . فالك بعد الخوض فيه **نظم**
اذا زلت النعلان من زان شافقي . فالحمد دون الخوض في قرار . عاقلان
صحت بالشاهان مديا نشيه كرده انه . وبرا حذر زانان نشيه نمودنه در
حال استفادة از وخامة عاقلان آمن توان بود . ودر زمان اضطراب خود

جسم سلامه نئي توان داشت **نظم** واياك والسلطان والجو طالبا
لدينا شلها منها بكفاية . **نظم** وكز خائف في حال امثال منها .
وفي حال خوف لا تثنى بسلامة . ملاده كراه سلطان بجاوره مكان
آتش نسيه كونه انه . كراه طريفه عفل وجسن دري . توب ان عموط دارنه
از انوار مشهور اثار عظمى توان بود . اما الاقران زده اعتدال
غاور كذا احتشاد نامة . وارين روي كدر دران بل واجبت انبه انه
نظم يا عجز شاه جمر آتش . بالآتش اورد در بدن جوش آتش
خلاف راين سلطان راين جستن . بكون خوش باشد دشت كشتن
الكرجاشته كويديشت اين . بكو آري كه اينك ما و پروين
من اعشى السلطان وعتا طاع الشيطان . السلطان كالتار ان باعلا
بطلانها . وان فارها عظم صروها . اقبال السلطان بعف فينه
واعر انه حسن . وعقله صاحب السلطان كرايب لاسه ميا به الناس
وهو مولى به مايت . اذا تغير السلطان تغير الزمان . ملكه الامان لها
الجو والسلطان والزمان . من اكل من مال السلطان ردد امانه
يعمل الملوكة طرشي الالته . الفدع في الملك . وافتاء الشر والفرص للزم
ريج السلطان على قوم نعيم . وعلى قوم محوم مرضاة السلطان الانوار من الامان
ولا يبدل الرقع والجنان . نبي السلطان قرضا كيد . وضم على من التي التمع

مخوثر نجات بخاوردان میدارد . و چنانچه که خیر کثرت زیور لبیدن
خیر میورد و در از نمان میدارد . آری من کان یمن الذی فی وجهه
و یطلع الناس علی سره ما لقی ان غصه و صره . معقول الهم من صبره
و مجلنی ای پیاسانی رفت که . اذا لها و الاثنین سر
یت و نلث الوشاء فین . و حکمتی از حاضران آن مجلس بود و گفت آری
الشاعر یوم بالثین الشفین . و لعل لعلکم فرد و ی یا استی لعل
اعلم لعل ایده از چند خانی و طهارت عرفه صبره دانت لبحر ملائی
که از جناب فلان مشاهده و فوده اسرار مجرای و مساواران محاصره
که باخذ مثلی میان دانت بر طبق افشانه از **نظم**
لیس الکیم الذی انزل صاحب . بیت الذی کان من اسرار علما .
ان الکیم الذی یمن مودته . و یکنهم السران صافا و ان صرما متنا
سکوت بسیار است و مضار تکلم بی شمار و این جمله گفته اند . الزم الصمت
تعدنی غفلا کما ملأ فی جهلك عافلا **نظم** ترا بسیار گفتن که سلیمت
ملو بسیار دشمنای عظیمست . قال صل لعلی و آله اذا جئت
لخاف الله فافلح الطیف فی الدینا **نظم** خیر الکلام ما وافق الحال
الاكثر یدل الحکیم و یملک الدیم . فی کان علی بن اعمم مع رجاله قال
و یلحن و یقول و اسونا فقال ان و اسینا کم یقال لکم کان فروما بدها و یلحن

بکن و لیست نخذان که خود فرومانی . و فیل **نظم** اشد عن المال یا منیما که
قال لعل خیر من سوال البیسل . یا رب جود و جود فی الدین . فقام فی الناس
مقام الذلیل من کثر ماله سیم . و من کثر سواله حرم . لکن المفاصل علی التعم
و کثرت السؤال یورث المنع . یکن اذا بها یجلس فاضی لبو الحسن جواد و یست
و اورا رمانی توقف اقل . و در عذر خوانی در اشاء کلمات گفت لعل المول
یقول ابرمت فقم فاضی جواب اذا که بلانفت قدم . می گویند این کلمات
بیج نماند و جواب مستقیم نوشت که در سالی چند نوبه استقامت غوده مثل
الانسان فی الاحسان مثل الاشجار الثمار و یجب ان یبالی بالحنه ان یرقه
الی السنه . نزلک ابرام و یخفف از دحام ان هاجیم ولی الانعام ضرره
نوریت جنه و عرب گویند . ان احق مر خفف عنه و الکنی بالیسر منه . و
تیس مکتوب علیه و سید منظور الیه و بران فیه بر که بنوا کشتی و عن
مبارک از زان فرمایند و عهده کار بناید داد **نظم** شان مواجید الهم و یما
جالت من الالحاح سمحا علی الخجل . از کلمات میبست که من دخل
علی السان فقلبه یخفی ع السلام . و یقلیل الکلام . و یجیل الفیام .
جون مذمومست و ملائک انجو آن می باشد معلوم طایفه که محافض
اسان محبوب و محافض ایشان مطلوب بود . درین باب اضرار و اشتاده
نظم انانی را ترا علی الخلا سرا . و ان یقن صدودا مستظلا لا .

فعلك الا تعود فقال لا لا . دوام الوصول يورثك الملاك لا ما
 از آثار مرتضویت علیہ السلام . الكلام كالدواء ان اقل لك فيه نفع
 وان اکثر منه قتل نابین گفت اند **نظم** ما لو نازد ز نوحا لکن
 وزان پیش بس کن که گویند بس . تا سخن در دهانت مملوک سخن باشد
 وجون پرفر آمد مالک شد . سخن گفتد که باز نیاید بدین
 اقل اندیش گفتد مرد که عاقل باشد . نادمی دیگر شد اندیشه نباید کرد
 که چیر گفتد و اندیشه باطل باشد . بشی دارم درین معنی حکایت
 ول نوسم که زخم بر شانی . از حلیم بوزر جهر بر سیدند که
 تکم فاصلت یا سلوٹ . گفت تکم گفتند پس حکمتیست که کلاما نندم
 بر عکس بر معنی قایل بوده اند . گفت لکن باشد فضیله سلوٹ بیان توان
 کرد . عرض آنکه کلام از جهت تفویض و ابدا خواستی جایز داشتند
 وحکیم نظامی درین معنی گفت **نظم** که ده جویست حکم اگر بنوشتی
 یکم گفتندست و زخوشتی . آیات و فضول کلام فائده نظر من عجب
 ما بطن و یخوت من عدو کما سلکن . و یکی از فضلا شعرا درین معنی گوید
نظم اذا قل ماء الوجه فلحیا وة . و الاخیر من وجه اذا قل ماء وة
 حیاء ک فاحفظ علیک فائما . بذل عد فضل الکریم حیاء وة
 وعظما ثواب السخاء فائتی . انی کل عیب بالسخاء عطا وة .

واقل اذا ما قلت قولاً فائته . اذا قل قول المسءل فخطا
 اگر شخص فخلص و مجم نیاید . در مقام خدمت و در مقام خدمت راجح و
 ثابت و قدم باشد . نامه نما احسان مزاج او برود . در است و خراشته
 و رضا . اتفاق بخوبی یغند **نظم** مرورا از محمان توان کمال را دبا او در میان توان
 زار که مر و شملت و بهرامین شوالی شود . اسرار توان بهایار ادا
 لیکن توان بنویازان دادن . بخشش که وجه بالمرحان دارد
 ویرا توان طعمه بازان دادن . قواید خاموشی نش از انست
 که در حیرت میان با حوصله امکان آید . و از این جهت گفته اند که العت
 آیه الفضل و ثمره العقل . و زین العلم . و عون العلم . فالزمنه بلوکه
 السلامة . و اصعبه یهتک الکرامة **نظم** ز بار باره از کام دانی کند
 جو کام مشرب بود کامکاری کند . زبان نازد که شد ریش نام
 از انست که پیرم نیاید ز کام . حوار کام خود که ای پیرم
 رمر سو که حبیب شود ز کون . نه گفتد دارد کسی یا نو کاد
 جو گفتی پیا و دلالتش بیار . در احادیث صحاح آمین که
 ان فی جسد ابن آدم ماضیغین . مرصی لنا جلع جمیع الخد . و افسدنا
 جمیع الجسد . الا و ما الفلک اللسان . عوضا لک جون شخص را
 دل و زبان بسلامت باشد . امید توان داشت عاقبت حال آمن از فدا

بود و معتدنی که از من لسان جاوید استر سیدانه کند چرا که تعلق نکلی
 و ادب **نقطه** فاحفظ لسانک لا تقول قبیلتی - ان البلاء یؤکل بالمیطق
 قال رجل لعمرو ص - القوت منافع السلام - فقال نعم ولكنه قول القوم
 و هذا ینجنا من مضار تکلم فی یوم فیه بسیار است منافع کلام بهنکام نیز
 نهاید بدارد و ازین جهت گفته اند **نقطه** تکلم و ستم ما استظفقتنا
 کلامک حتی والتاکوت جاد - فان لم یجد قولا سدیداً بقولیه
 ستمک غیر السداد سداد - کن صیونا او صدوقاً فان القوت فضیله
 والصدق وسیله و فی تحقیق برکت کلامی جامع است و بر محل صدق
 واقع **نقطه** و وجه طبیع عقلت هم فویشن - یوفی کفنی و کفنی فویشن
 دلایل فضایل رسالت و تعالم منافع است و حاصل آنکه نظر بر صلاح
 و فایده داشت جامع شیخ سعید **نقطه** جوکاری فی فضول زیاده
 مراد آن حد کفنی شاید - و گریسم که ناپیدا و جامع است
 اگر خافوش بنشینم کنا هست - هر که سخن گوئی و مصطلح خوبی
 این نصیحت را کار بندد هر مشکل که روی نماید از کلمات و بکتابه
 او صییک فی نظر الکلام بحسبه - ان کنت للمودتی الشقیط مطیبا
 لا تنقلن مبالطلم و وفقه - و الکیف اللم و المکان جمیعاً
 اگر وجه مصالح منفرد شود و جمیع مصالح مجیدان محقق باشد

حاجه در عرب مثل زنده که اذا اذرحم الخواب حتی الصواب بنا
 برین باید که بدو جدا حضار نماید و دلایل معقول و منقول بر تقوی به
 و ترجیح آن اقامه کند متکلم باید که در معاوضه و غیره مطمین و
 اندک سخن باشد **نقطه** باز هم کوئی و کزین کوئی سخن زدن نیست بلکه
 حکما عند لعد اندکس بر خود استعفا و کند من تکلم یا بیاسر عند
 و من یقول بالایعلم و من ساد بالکلام علی ما خطر بباله
فصل در امر - ان اللیل ذلنق امر
 ففی الامور مشنار و امنا طرا و لحوا بحاله یستند برایه قرائه
 یوفی الامور محاطرا - اذ بلغ الدلی المشور فاستعن بریضه او یضوئالم
 و لا یجمل الشوری علیک غضاضه - فان الحق یفوق للفقوادم
 شاور صدیفک فی الحقی المشکل - و اقبل بضوئنا حق منفضل
 قاسم فد او من به لحسه - فی قوله شاورم و نو کل
 اذا یوبت فاستشر و اذا امعیت فاستخر من عدل حسن العاد
 عن عن جمیع العواف ادا ششرت الجاهل اخبار الالباطل
 و الیه یارج - فوله صلی الله علیه و آله شاور و حق و خالف و حق
 من استغنی بعقله ضل و من الکفی برایه زل من استعان برفق
 العقول فازید رک الما قول من استشر العالم فیما یفوی و استشرشد

فاعضبه قبل ذلك عامله وان تصفك والآخرة من بعد عبادته
 صريح زبان فصيح مضمون آية **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عِدُوا لِي وَانْقَرُوا عَنَّا**
أَوْ تَوَفَّوْا جَمِيعًا بكونك ترى هوشان می رسید که بیدار باشید که وقت
 حذرت و در احتیاج و آیات نامرکنید که محل نظر است **وَأَعِدُوا**
لِي مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِقُونَ و **وَعِدُوا لِي** و **وَعِدُوا**
 خواب غفلت بهار خفته کمان چنان غالب بود که بدان امدار بیدار نمی شد نه
 في الجمل غفاب غفار شباب و مجلس على شراب فذلك جان شکر و اهنك
 و خسرو و در نوا و آهنك و خسرو آهنك ناکاه کردا کرد و هرگاه جان
 فرو گرفتند که نظر بامر حدث از آن سوی حلقه که کرد و ساقی و نفس
 بامر لطا و صفت انسان تشکافی **نظم** فستام و سظم حریز
 و صبحهم و سظم نواب و من لفتهم قناه کمین لفتهم خصاب
وَضَعُوهَا فِي عَيْنَيْهِ و **وَضَعُوهَا فِي عَيْنَيْهِ** فقط و مقام المروء في المحمل
 لديها جنته فاعزب بخود . **فَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فِيهِ**
 الى الملقون ان ليس عليهم بمرم . المروء ليس به الغنى أرضه
 كالقفر ليس بصايد في وكره . **دَعِ الْمَكَارِمَ لِأُنْجُلٍ لِبُصِيئَتِهَا**
 و افعده فانك انت الطعام الكائن . **النَّارُ فِي لُجُجِهَا مُحْتَمِرَةٌ**
 لا تضل ما لم تنثرها الا زنه . ان الكريم اذا مال فقر خا مده

خاف الثأنه فافضه عن الباد . لم ينزع الحر مثل الفخر و وطن
 ولم يذل الفنى كما لبوس و التله . **أَوَاكُنْ** اذا افضل و عود و ايل
 و عيشك غث فاعزب و نطلب . **فَهَذَا** رسول الله لم يسم له
 مله امر فاستقام بيثرب . **أَوَاكُنْ** اذا مال في أرض فدعها
 و حث الثعلبات الى وجاهها . **فَلَا** يغزرك خطا خيل منها
 و قد صغرت عيورك من جدها . **فَالِكُ** واجد و ارا بدار
 و لست بواحد نفسا سواها . **سَوْفَى** بلا والله و النفس الغنى
 و دمع الجالوس مع العيال عجيما . **لَا** خير في جرحك الس حرة
 و بيع قرطيبا اذا ما اعد ما . **فَادَا** الديار شكرت عن الما
 و دمع الديار و اسرع الثوبلا . **بِئْسَ** المقام عليك فوصا واجبا
 في موطن يدع الغزير ذليلا . **فَاذَا** افقدت من الصديق جفا في
 او ينل برقاغ عنه عدو لا . **أَرَأَيْتَ** بقدرى ان براك ملكي
 و الشئ تلك بعينك مزرعي . **وَلَوْ** اني من غير ارضك لم يكن
 لعدواري ليديك كما ارى . **أَذِ** الفعد المرحال علم القعان
 و فضل الطائفي على المنافع . **أَقُولُ** لجاني و الدمع جار
 وى عزم المسير الى الديار . **هَيْجَى** اسرو ولا تنوح
 فان الشب اشرفها سوارى . **أَلَمْ** اجعل الحيات صغبي

الی لم ارضی التین جاری . اولین دخت جو بلبل بدان دختین
 بدام دل و فرو مانده جو بویار . کوه پیرم بارش منزل نیست
 مصر و شامست بصر و بوداد . جواب و خال زمینی نباشد و ساز
 جو بلبل و مسکن بشار آتش . بحال عرج زمین در نگاه باید کرد
 که این کجاست آرام و آن کجاست . وجود مردم و انا مثال از طلاست
 که کجا رود و فرودینش اند . بزرگ زان نادان شهر و امانه
 که در یار عیش و شادی نشاند . بگریه اندر اگر چند مال و جواهر بود
 هنوز در وطن خویش نیست آرام . و کجاست کسی در آنجا ز رویم سازند
 ز بهر نرسیم خال ز کسب . با قافله جام و جلال آسمان
 با بزرگو فتنه و طغیان خوانی شد . هرگز در نل او زمینی و دوت نبود
 تا او قرار کرد جهان فرار شد . هر کاری را آلتین و هر مرادی را
 دلالی لغو و مفاخرت بی مشاف غریب دست دهد و ادخار دخیل بخرج
 کاسان که به صورت بزد **نظم** فلا تسمع قول امر القیس انه
 مفضل فاذا یجئنی مفضل . وفي الارض اعیان و فیها منازل
 فلا تکر من ذکری خیر و منزل . ما دام که نص حدیث نبوی که البته
 سعادت دینی و دنیوی در حق آن مندرج باشد بدین نوع و بعضی فرماید
 که ساق و انعموا ما لا افتم عقلا . مرد صاحب همت را سمع غریب چگونه

ملازم وطن نماید . و بخورد نصرتی که ملاد و ضعف نفس نواز بود بهدار
 هوان بن و اکش و حاسد در کار گذارد و اگر در مثل مشهور باشد
 که من چشم فرو حسن نکره . اما پیش طایفه که فواید سفر دین و لذت
 آن جیشین باشند . دج سفر بر راضی حضرت و خط عزم بر امن
 اقامه اختیار و لاغور . من لزم الفرائیم القفار و القیاف
 ان فرقی القود صفا . از کلمات یوزر جهوت که السیعد بنیع الزرق
 و الشقی بنیع سبط الرأس . و یکی از شعرا مدلول آنرا گفته کرده و
 الحق بقیص نرعبان نظم دانه **مبت** ذو اللب یزغ للزفاهه نفسه
 و شقی الشقی تر دعه للوطن . از کلمات افراسیابست که مثل
 الذکر مثل الذکر و المکر لایشر فان ما لم یفارفا او طانها و این
 معنی بنسبت و اعوم اکثر او من غیر خواص نواز بود و ازین جمله کلمات
 بدین نوعی و تحریف کرده اند که متردیل و اذرع لیلا **مبت**
 جنان رفند بر فرزان خوش زن . کذا مش هذ باشد و رای و فن
 جمعی که حلال سفر یافته اند و ملازم سفر مشاهده کرده مطلقا بر مسافرت
 غریبی کند و تخصیص نماید و از آن عاقل که ممکن که مانع باشد موجب
 توقف شود و الا کدام صاحب حسن ارعار منافع سفر منقاد
 شود . و حال آنکه منصفن فواید و مشابه این قصه حکایتی که از بلبل

منقولست **الخاطر** في آيد **وجهر** مطا **بوجال** في نماید **زبان** فلم از آن باز
 نمی کشد **قبیل** و رفت **بجلول** علی قوم من اهل الادب **فقال** لهم **لیف** نقول
 فلو افاء ذلك فيه قال **القنواب** قول **الشاعر** **یمنی**
 اذا كنت في دار يمتلأ أهلها **ولم** لك ممنوعاً بما فتقول
الاعتراب بعد الحق **ويفيد** الحق اذا اخلفك الوطن **بحد** لك
القطع **ولا** يالف الوطن الا صديق **الفطن** **یمنی**
 وان لم تومر **فغمر** البيت موت **وان** السيرة في الارض **التشور**
عرض انك **بهم** عیان **خواص** سفر **تفر** کرده اند **و** منافع آن **بخر** ریاست
 و چون خداوند بر عیون لطیف **کل** ادب **عنور** کرده **و** بر تمام نصایح
 فضلا **عرب** و عجم **مرور** فرموده **از** مزید **اطناب** **کشفنا** حاصل
 می داند **مقصود** **از** سفر **عروج** و **ترقیست** و مراد **از** حضرت **اهل** و توفیق
 و مراد **صاحب** **بخر** در **ان** نفس **قانع** نشود و طبع **حال** **در** بلوغ اما **الفتو** کند
یمنی و ما منزال **الذات** عندی **بخر** **اذا** لم **اعل** عندی او **الکرام**
جول **سباب** **کامران** **میهنات** **سفر** **حضرت** **وجهر** **موارد** **سامانی** **در** دست
 توام **دار** **حضرت** **عرض** **آنک** **ضعیف** **دانی** **باید** **بود** **و** **غیر** **الفعال**
در کار آوردن **بهر** **یمنی** **منعم** **بلوک** و **در** **شت** و **پایان** **غریب** **نیست**
مرجا **اگر** **وقت** **خیزد** **دو** **خواه** **گاه** **سافت** **توقع** **که** **بنی** **الغمر** **غیر** **تو** **ماید** **بخر**

قال **ابونواس** **خلف** **از** **الحلاف** **یمیر** **بینه** **السلام** **فرايت** **الامیر** **ابا**
دلف **الکبر** **حتی** **تیک** **یقول** **طلب** **لمعاشر** **معرف** **بین** **الاجبة** **والموطن**
و **مصیر** **جلد** **التحالی** **الی** **الصناعة** **و** **الوعر** **فقلت** **اینها** **الامیر** **او**
عدلت **الی** **بحرف** **لانشدک** **پنین** **بسلطانک** **فجاعتی** **فما** **جلد** **اکل**
قال **هات** **ماعدک** **فانشده** **نقطه** **اذا** **كنت** **فی** **ارض** **عزیز** **وان** **نات**
فلا **تکثر** **منها** **زاعا** **الی** **الوطر** **فما** **ی** **الابلس** **مثل** **تلبس**
و **خیر** **ها** **ما** **کان** **عونا** **علی** **الترمن** **فیدر** **بذلک** **و** **حق** **ما** **کان**
علی **قلبه** **فما** **و** **جانی** **مالا** **ایجا** **بحون** **اسباب** **کلیها** **باید** **عنی** **ناید**
که **سفر** **بهر** **غالب** **بود** **بهر** **منضم** **انتاع** **امر** **مع** **فما** **فی** **الاسفار** **عنی** **قاید**
باشند **اگر** **حتم** **مثل** **سفر** **اقرار** **می** **ناید** **و** **نظر** **بر** **ان** **مبدأ** **که** **متخیل** **اشیاء**
اعز **و** **احباب** **نواد** **بود** **یم** **عنی** **بهر** **صور** **زیست** **بهر** **مالام** **که** **بشید** **با**
غیر **محتاج** **الی** **بود** **نما** **و** **خوب** **شر** **بیکار** **تقریب** **ناید** **و** **مرام** **نزد** **و** **نود**
ببصیر **رسانند** **و** **الفرا** **بمحتاج** **الی** **المودة** **و** **الموت** **لا** **محتاج** **الی** **الفرا**
و **اگر** **بغیر** **باید** **فقد** **منعکس** **شود** **و** **حتم** **بمحتاج** **باید** **باشد** **ان** **افا**
مباعد **نی** **مشاهد** **فرماید** **که** **مثل** **ان** **از** **احباب** **خیال** **نیاید** **ورده** **باشد**
و **این** **مثل** **عرب** **بسیار** **گویند** **که** **اذا** **ایست** **و** **کل** **رجل** **رجلک** **و** **اذا**
اعسر **ان** **حشدک** **اهلک** **مقصود** **آنک** **نی** **توقف** **غیر** **نی** **باید** **ساخت**

چه مصباح الجواهر شریف موقوف است و ممکن است با نظر فرزندش موقوف
 از ادب سزایی آنست که بشناس و متراجم باشد و خود را از مقام خرد دارد
 و اگر بر مغیر در باب بیجا کرده اند و انرا از فضایل نفسانی شمرده اند و در
 مدح یکی از سادات کشته اند که فلان عید اصحابی التورک سیدم فی الحقیقه
 و یکی از شعرا بفتح این معنی نموده **بیت** محمد بن قحطانی عجم الشیم
 و فی الرجال اذا صاحبهم خدمه یعنی از منصفه گفته اند که سفر را
 از آن جهت سفر میگویند که سفر لاف شخص میکند یعنی کشتن آن با اختیار
 و من میدهد بنابرین باید که خدم و محمل و خوشتر حق و کارگاه باشد
نظم ارم در فیل و حی یفقی السفر ان الذی انب فو لیکه یبشیر
 و لانکن کلایام القلم و احمره ان الیام اذا مسافر و احمره
عکس المسافر شادنی که ماب مسافره کرده و بنده که کواص مهاجره نموده
 حق بجانب مبارک است و بنده بخدمه نموده اما این سر پست خاطر من آید
 اما فی اولاده الله باب یوتی السیل الفحاح
 بل فی الارض تنع عریض و لکن تنفع من السراج و ما یعی العفاب عریض
 اذا کان العفاب بالاجحاح لا یورم المده کنا یستلک به
 و منعه بین اهلیه و احبابه و من نای منم فلک مها بیه
 فاللیث یخفر لما غاب عن عابه الا انیا ما لا یترا و حشیه

ترجمه

و کشتی فی ارض مصر عرب
 و حتام تعد الارض من غورانی
 و لحری علی خیل للصله الخرد
 اصنع و اما عندکم فاصنع
 و لو اتی اعری بها و اجوع
 هی الاصل حصا و البلاد قرد
 هلت لها لا علم لیس فاسالی
 که بشیر حضرت شام هیشه را بوی
 در این حدیث کسی اشتباه بود
 که در ملازمت پای شاه بود
 تا خود از خامه نقدی رحه میان
 گر کوه بود از او نماد گاهی
 جو نام وطن بر در آرد
 تر من از محبت روز غریب
 قدرها الا من اسلی بها السفر الساع و البناء الواسع و یکی از افاضل قسبان
 این معنی کرده و در آراء ان عجب من لعمه مصدق نموده **نظم** و ان غریب
 من غریب حله و لاهمه لیس من الحیب و حب العین لا وان اردن العین و ما

الام تجرب البید شرقا و مغربا
 علی سهوات الداعیات ناره
 و ما انما الا المسکن فی ارض غیرکم
 بلادی و ان جارت علی غریزه
 بلادی لها عدد حقوق کثیره
 و فایله ما دانی ملک عظم
 بعزت ارجه مبهم جبین همی دارد
 و لیک میل دلم سو حانان با
 که بشیر بنده خود و دستر از آن
 که بخند که همی با وطن آید لیکن
 در غریب اگر کسی نماید ماهی
 بجا ره غریب اگر چه باشد شام
 تو کامروز از غریب بی نصیبی
 در غریب مثل باشد که عدالت لایق
 قدرها الا من اسلی بها السفر الساع و البناء الواسع و یکی از افاضل قسبان
 این معنی کرده و در آراء ان عجب من لعمه مصدق نموده **نظم** و ان غریب
 من غریب حله و لاهمه لیس من الحیب و حب العین لا وان اردن العین و ما

تراوان یقال غریب . هر صاحب سلامت چون اورا طالع یا رمیدی
 کند نشانه آن باشد که سر رشته اختیار از دست ندهد و در طلب
 زیاده مشقت اسفار بخورد بیند . فان اغترابی کی آتال معیته
 و فضل غنی للوارثین حار . در زمانی که یا جوج حق در هیکان
 باشد و عیون محن در غوران منزل سلامت و محل استقامت
 بیرون و کامید مقصودیکه بین الخوف والرجاء موقوف بود محل
 مشاق مسافرت اتفاق نمودن خائف قضیه عقل می نماید چه
 عاقل زحمان مسان گذاری گیرد . ما عالم شوریدگی قرار می گیرد
 بلکه مذهب این کینه است که در حق حضرت بر راحت سفر شرف دارد
 و حکماء این مثل از سر گرفت زده اند که عسرک فی مریک اطیب من
 فی غیرک . باقی با حد کوی اندیشه فرماید در بیان مکاره سفر بهر
 عبارات کلمات رانده اند و منطلقات و مشورات گفته اما این نکته
 محقق و دعوی مصدق می نماید که السفر سقر و لکن غلط با همه
 هر چند منافع سفر بسیار است اما چه نسبت براحت حضرت دارد
فصل سیر و لم و صیغی الکسایل در این صیغی انبیا و ائمه
 فی الناس قوم اصاعوا محمد اولهم . ما فی المکارم والعلی لهم ارب
 سوء التادب ارداهم و ارز لهم . وقد برن صحیح للنسب الادب

انوار السالك

انا وان احاسا بنا کومت . لسا علی الاحاسا نکتل
 بنی کاکانت اوایل . بنی و تفعل مثل ما فعلوا
 لا تحسروا و احب الانا مارمه . لمن یفصر عن غایات محرم
 لا یفوی شرف بل شرفوا . و بنفی شرف لا یجد و دین
 صدق و لکن ان خیر ما یبوا . یکیل عدد و الینا مشبه
 و لکن بفاع من کل فضل . بان اعدی الی حرمهم
 آدمی فضل برد کر حیوان . بگو افزونی واجب دارد
 کر نو کونی بصوف آدمیم . خوشنیدر حق عجب دارد
 پس تو هنای نقش دیوانی . که هر بخش و گوشت و لبه اند
 هر کش مس یلک ندانی و بالمش . بر سینه اوینت کو امین و قوالش
 زیرا که دخی که با صلش نشانی . بادش خبر آید که چو بدست نهالش
 روزی اند فضا و مطمح جسم . جلک کردند و دیک و کاسه بهم
 دیک سبکس و کاسه زرین بود . هر دو را طبع و دل پر از لیلین بود
 دیک گفتا که نابلی فضلی . که تو دخی و من بذر اصلی
 کاسه بعد از نخل بسیار . گفت لفظی عظیم معنی دار
 که ازین فیل و قارچه کشاید . کار و وقت او بدید آید
 با بعد اذان شوم طوافان . ناگوار حزیذ صرافان

هذين بنائى الود ارثى ز كوسر . كل از خادى و ابراهيم لى آزر
 جو كغناز اطياف بنى هوز بود . پيچيد اذكى فاش ينفرو ذ
 كفى كراصل اذ نو بهم كوج خطا . بنشين و بون درين سخن بلام رايت
 حاجى كه نولاف ايند خويش نى . وز غم بزم لاف بدختر كرايت
 هرگز مال و جاه نكود بزرگ نام . بذكوه روى كجوش طبعش كرايت
 فادون كجوش كشود در نو كرايت . سكيه با فلان زرين هان ملك
 فالت صلى الله عليه وآله الروم الحبيب حسن الادب . قال امير المؤمنين
 علم اذكى قليل يا لادب كما ندى النار بالخطب . مثل القاطات لادب
 خير من فراصات الذهب . علما و حكما اتفاق كره اذكى مجموع آدابى فاني
 درين فضيله قولى مرجع لك . **وانفع فيما آتاك الله تبارك و تعالى من العلم و الاخرى**
تفكر بصير من الدنيا و اصنع كما تحسن الله اليك و لا تتبع الفساق و الزانية
 از كلمات بوز جهر باشك ليت شعري ايش ادر ك من فانه الادب و
 ايش فانه من ادر ك لادب در حديث آمده كه انى اطن ان يجمع الكرامات
 التى كرمي الله بها ربي كان لغيا نى على الادب . قيل ليجي بخالد يوم القيمة
 ما كرم فلانا لو كان له اجيل فقال هو الاصل . **قال** اعز الله لابنه
 انك مسؤل يوم القيمة ما ذا الكسب لا يقال لمن انشبه . سلكى انه كان
 لبعض السوفه ابن ليس فوعى لادب . و جذا فى الطلب فالحسن النظر لبعده

و رزق حتى غرسه . فالتقى انه كان يقضى ليل الحاجة فاخذ العس
 و سال رعيهم ابن مرات فقال بحباله **نظم** ان ابن الذى لا يبرز الا عرفه
 و ان نزلت يوما سوف تعود . نرى الناس ارسلوا الى صوناه
 فتم قيام حوله و فعود . فلم يشك الحربى انه من ذوى الافد الحوشين
 القيار فغنه و عمل الدار و الروم . فلما جاء الصبح جلد بغير صيا الكلام
 و انشده عند ذلك **مثلا** . **كفى** ابن غر شيت و الكسب ادب
 يعينيك محمود و عن التيب . جنى عار على . و انت عار على حبل
 م كويده كرا عرابى بصيا ففخض رفت . و اورا جرد ادام آيها بيت
 آورد و در مداف او عيدين نمود . **بر** بذكر من اى تيشي يعامل قد اخيل
 من الخطه و الكين قال ابوان كيمان و لكن ما انجيا . **در** عرب كويده
 يشدل على عقل الرجل بقوله . و على صيله يعمله . و از بجا نطرد ايه
ما **نظم** كل امر و يضى الى شكله . و المراء منسوب الى ففله
 و محضر المراء ليل ما شئت ان تجر من اصله . **الادب** عار و اسلمه كمال
 از كلمات در حديث كه اربعة تنجاء الى اربعة السور الى الامن .
 و القراية الى المودة و العقل الى الفقه . و الحب الى لادب . **نظم** و
 و ارى القباة لا يكون غايها . **النجيب** قوم ليس باين نجيب
 هلا امير المؤمنين فانتا . **رحمة** العلياء **نظم** و

ما بیند ایوم الفار نفاوت . ابد اکلانی المکارم معروف
 الالعلافة نمیزند و اما . انا عاظم منها و انت مطوف
 انا ابن الکرمین ابا و امنا . و عم خیر الوری عا و حالا
 مضو و زال ملهم اللبالی . و آیه دولة امت زوالا فالت
 صام یا اوحه الدمن فیل یار سول الله ما حضر الدمن قال المت
 الحسنا فی منبت السوء . حقیقہ آنکه بر و وز حاصل نشود و بدعا
 و احتمال که آمد ندارد بر عام فضایل و سبب خصایل شرف است باشد
 و ان کرم نبی و شرف چیست و ابر یعنی «سبب ابرادیا» معتبر نبوده و
 و جمیع ازمان اعتبار داشت **لمولفة حلة لسلطان الوارف**
 الافر النسیا محر اصل . علی اصل نفع فی القما
 و من یعری الی قوم و خیل . فقد یجزیه کشف الانشاء
 سفل که اورا نسبی معروف و محسبی خصوص نباشد جلوه شاید که
 مجرد و مستدل که از بعضی طلبد تلفظ کند بر مردم چیست نسبت نفوذ
 جوید و اکابر عادل ندانند که بر او ایل و او اخر احوال و وفود است باشند
 نخل فرماید و با عراض و اغراض معامله کنند اگر اصاله از اعتبار نبوده
 صاحب شرع اصلا ملخط کفاة نفوذ و الحسن الحسنة الشرع
 و بعد از آنکه از ارباب کمال صریح باشد که مفاخره یا کند همانا کتاب

جامع الامثال عطا العزیز باشد و این مثل یافته است بحر حرقان
 منه القصر و العبد عبد و ان مشی علی الدر و السفلة سفلة و ان
 نعل حیدر عجم و لیل العرفه مرقد . الراج فیضه فضل و نباهید
 قفاة «درین دنیا اعتبار دارد اما مع من هاتم خلفا لسلطان
 شرف که از مله بمله منتقل شده و برقرار معتبر نبوده و اگر کمال محاله
 اشغال یافت و از «جهت اعتبار مخط نشد» بناله اصالة و جلالات
 نسبت که اوایل و او اخر از اسرما به مفاخره دانسته اند و فاضل
 و اکابر آنرا بر پایه اعتبار شریف و پیغمبر صلوات الله علیه
 چون «مقام شایسته یوسف علم بود با وجود آنکه حسن صورت و
 شرف بتوفی و مقام سلطنت و طول و عرض مملکت که نامه امویان
 حمد و مسند عیان مدح باشد داشت چو میخواست که او بجای محمد
 فرماید که بالامران مع اعلی منافع باشد فرموده . الکریم بل الکریم
 ابن الکریم یوسف بن یعقوب بن اخی ابراهیم علیه السلام در نقل
 آمد که عمر بن عبد العزیز مکتوبی نوشت حسن بصری و اروی الکر
 طایفه کرد که ایشانرا مصالح مسلمانان منصوب کند و او در بین
 و مملکی برای ایشان موالید باشد . «چو این نوشتن یا امیر المؤمنین
 ان اهل الآخرة لا یریدونک و اهل الدنيا لا یریدونکم فعلیک بدی

احساب . فالحق لا يدنس احسابهم بالجنائات . فمن كان ابعد من
 الرذائل واجمع للفضائل . آثر من اخراص النائم واعف من موالم
 فهو اولي بالولاية التي هي مقام الرعاية . غرضك رجميع ابواب
 باب انساب احساب افعال . **فصل في بيان ما ينبغي ان يكون**
 لعمر الانسان الا ابن سبعة . فمن كان اسقى كان للجد اجرا
 وبالله العلياء رضى الله العلى . فمن كان اعلى و كان اخيرا
 ولم يبار من يريد نفد ما . ولم ينفد من يريد نا خرا
 وقالوا نوسل بالخضوع الى الله . وما علموا ان الخضوع لله
 وبين وبين المال بابان ختما . على الله نفى لا بد واليه
 اذا قبل هذا اليسر بصرون . موافق خير من وفوق به العر
 ومن خير الا نام والدمع يكن . يجعله حسن لطلائع والبشر
 واحبر عين رة السلام واتى . لا تهم واخطى بامله حسر
 خذ ارامورا لب العبد اما . فلما توالى تبارع بينها العذر
 ان انا الله الاسد الهرب الى الوفا . شقى الفنا وغنا لى اشيا فى
 من كان عدا او يدقم مورفا . للمال من امانه وحده
 انى امر و الله اشكر وحده . شكوك كثير اجالها لم يبق
 لى اشقر سمع طنان معاور . يعطيل ما يرضى من صروف

ومهد غضبا اذا جردت . خلب البروق بوجع في تجويع
 ومثقف لذن السنان كاتا . ام الدنيا يار كبت في عوده
 وبدلعوب المال الا انى . سلطت جود بينى على يديك
 تلوم سلمى تذكى الجمع للفقير . اليك جمع المال ليس بيا فم
 الم تغلى ان الفنا عة غنيه . ندوم وان الفقد ذل المطامع
 ولي عتيق عن النفس دلتها . ونفع وردى عن اجاج المشايخ
 ولست اذا ما سرتى الدهر فاجا . ولست اذا ما شاء يوما يحاج
 حلايق لولا هن ما كنت فايرا . يخلق الاشياء المكارم جامع
 زمانى بياساى موقع . لا خضع وانما لا يخضع
 على ما سأتى من بعد سزا . سواء عندنا يوما رقرى
 فكن خلا و اما شئت خدرا . ففى الباساء لم اخضع لهوى
 وان امرؤ د بيا الكرم . لم نسل منها عجل غرور
 انخل بقرضك عن لوم يدنت . فالخل بالعرض مورور من الكرم
 ساعدى بينى فاني امير . واخذ امرى مكرها باشتد
 فابوا بك اشدها على تاسرا . فقتل لا يرضى بهذا لعبك
 واذا كانت النفوس كبارا . نعت فى مرادها الاجسام
 اذا قبل هذا مورد فدارى . ولكن نفس الحر تحمل الظما

من الحظ الدرم ارضی اللہا . ومن ازل المال صا الجاهل
 یا من یروم من الخلق مقصودا . لا تطلن من العربا خطبا با
 وارجع الی الله واسال ما نروم . من رام من غیره شیاء فوخلبا
 کوزانک بر استخوان نماند کونی . از خانه نفیذ بریزون بی ک
 کون من ادرغم بود کسم زال . من مکتب از دست بود خام ط
 ای بی خبر کطاعة مخلوقی بدن . بارتی برو بخدمت بخانه بسا ز
 کیم ز روی بند کیش هیچ فریفت . آخربت دهان بکشاید پافانار
 نفس از خصائص ملامه ندادا . و نطاعه بجم خودی ندادا باذا
 وان لذیذ از خوان خشی خواهی خود . کیم بحالات حلاوت باذا
 کوزدن جلا نهم حفا زمان را . هر جبراکیم بمرکار مختصر
 دریاه کوی را بلدایم و بکنیم . سمرغ و ارزیر بر آیم بوج و بر
 یا با مراد بکوه نهم بای . یای مراد بر سر کیم سوز
 جو بیرونی بکوز آمانت هست . بهوش بر میا ای دست
 سرا کاجلی بودی آخرت رس . که بگذاردی حاجه کس بکس
 آبی مقصدت جز بود بدهد . خالی ملون است چنگل آورد
 بدان خدای که از خوان بال شامی او . نیم بشه رسد کامه سوسن و د
 کزنده من بس تفاوتی نماند . از انک جمع بن داد یاز من بر بود

لدا عاقل رغبت کند بران صیدی . که جغد در بی او هم خان بود با بال
 مستقول بخورد و خواب بودن نالی . جان کاسن و چشم فروز نالی
 وقتت امام علی ساز کنیم . از کوه دیوان شونون نالی
 روزی که من بدنت حق نظر کنیم . حفا که در معارج افلاک بکنیم
 که در خود غم بدی دست رسی . ناکشانی حاجه کس را بکنی
 زین طایفه کار ما نخواهد شد ترا . بکنید ازین نشست بر پادشاه
 از نور چراغ و آب جگشاید . نوز از و آب از ابرمی پاشد ترا
 کوباشد جهان بهم و امید . چون خودی را کس جلالون بند
 گفتار خوشد و لب جو فتم باید . کسوی از جمل منم باید
 کوبید آیار و بالا دارن . عالی نظرم قد بل منم باید
 نفس انسانی از ان عالی خوش . کوی خوان چون خودی را نشد
 در جهان آنکس مباد است کس . کوچری منی بر منم شد
 فرکت کوس شمان جو یا و بنمود . صبر بر رخ ز نام لچار و سرفرا
 جراز نزد کسی ضبط کار خود ظلم . جوهر است گرفتار کار و باز خود
 مباد آنکه امیدم بیکدی باشد . مرا امید بدرگاه کرد کار خود
 کمال بلید آب بر من بدو جو . و در کوشش را بر من بدو
 معوری کائنات بر من کافعی . و ز رانک شود غراب بر من بدو

هرج از دویان بنده خواستی . رفتن افروزی و نجات کاستی
 حقا که با عفو دوزخ برایش . رفتن بیای مردی همسایه دشت
 کز نه هجوم بهور کرد . محو شود شید باشد شهارو
 خنک آنکس بخت خویش . نلس او را اولی راجت
 بخدای که آفرین کردست . عافلان از جویشتش داری
 که نبرد بزد هفت من . هم ملک جهان یک خوار
 ترا زلف تو ای روکار حاصل . که من ز صبر تو و کین نودارم
 من آنیم با اقبال تو شوخیم . من آنیم که ز ادبار تو شوخیم
 مران اذن و ندادن تفاوت . تو خواه راه کیم گریه وصال
 مرا که است کز کلاه هفت او . نسازد آستر او را طلس افلاک
 بز خوش و برو که از بهی هادی . نویی و جود از آب شور و شکار
 کج ببرد از بهی و خاشاک . که چشم و جودش کزد او را ک
 اگر بختی و باشم امیر خاشاک . و اگر بختی و خاشاک خواهم
 آید شمشیر و کشت و کشت کیم . مگر نبود که من بقتلیدم
 یا من حرم و جل جهان آدمی . یا جل جهان خرد و من آدمی
 شب از تاریکی آید شمشیر . که از جراح کربان من رسد تابش
 جل بر آتش همان کبار اولیز . که از سفایه دوزان کشته سیرایش

آزار بنده آن شطیم فرو کشد . از شکی کیم و درایت کرم
 هر که چون خاک نیست بر او . که هر شست خال بر او
 با شکی بسازد که شط کایت . با هر دو قطره آب بنده حیات
 از بات فقرت ازین خاکشاید . ملکش در حق سیه کاسه همان
 آنکس که در زهرش مقامست . آسوده دل برو و رامست
 شتاب که راه از جهان رفت . غافل مقبضین کار خامست
 عز حرمین الحقیقه رضی الله عنه من کرم نفس علیه هانت الدیاری غنیه
 و هو بقول الحسن والحسین اشرف منی و انا اعلم بحیرتانی من محمد
 فی کیف کان علیه یحیی فی المارق و بولک فی المصایف و فی الحسن
 و الحسین فانت لانتها کانا عینین و کف بیده و کانت فی بیده عینت
 البرکة الذی لایند مسل حاجه الیکرم الی الیکرم هر که نواند که خود را از
 حصص هر منی با وجع مصری رساید و از صرف الغال فرمان بری بصیر صفت
 فرمان دهی رزق نیاید باید که چشم بر مطایع رفو دهد و دوائی هر برو
 کار در مقام مراد است قبضه فخر آورد خلاصه آنک مدعی ارباب
 عاقبت اینست اما مالک او مالک فقط حقون علی بن ابی طالب
 و در خطب الحسنالم نقلها المهر . تن اسان و خویش از تنها کمالی
 و شریانی را من نیاید **بیت** اذ اما ملکن ملکاً مطاعاً

فكن عبدك لخالقه مطيعا . وان لم يملك الدنيا جميعا
 كما هو له فانزلهما جميعا . **البحر** (اسباب مديت فاع نوان
 بود . و بوجه معاشي الكفا لوان نور . زحيم لم تردو . و مشفق خيانت
 اندیشه چرا باید کشید . عال همتا در مقام که بود . اندیشه بوده اند
 و مشرق الفایله **نظم** . یا مالک پیاری دوله و بخت
 یانی مطلب جان بدین گوشه شرح . او نظرین مکرر بجای مردوان
 یا گوشه مجید من یا گوشه بخت . باید که بلند هم . و عال نظر باشد
 و کلام دینوی و اسباب بی خدای مکتف نکرد . و نیت بر تحصیل دوله
 ابدی و سعادت سرمدی کار . و اگر در حصول ناخیر افند . یا نصیحتی
 واقع شود مادام که از طرف او باشد خود را معذور دارد **بیت**
 علی المراء ان یسعی لما فیته نجه . و لیس علیه ان یساعده الله
در خصوص ان **نواضع و مبهض** **بیت** **ایام** **اول** **اشای** **نوع** **بیر** **الشر** **و نذل** **مسک**
 ناد المنار لغز کل یوفی . فاسلم فی کل الموطن و لغت
 کبر الا ذلله المنلی . لغز بی کل یوم و از بی . عاف دنیای و دنیا از بی
 کافی من یبغی الخازین را جل . فلا الیمن المعور و لا العین تطیب
 دایم عیوب العالمین و لا یاری . عینی و عینی فهو منی اقرب
 کالطرف من علی الوجوه و وجهه . ادنی الیه و هو عنه محبت

ادنی من الناس یسعی غیبه . و یفی عن العیب الذی هو فی
 و ما خیر من یکن علیه من عیوبه . و یدول العیب الذی لا یحس
 اگر خود می در بدشای شبیه . زودست آنکه درونی مرد نیست
 بن آدم کسرت از خاک دارد . اگر خالی نباشد آدمی نیست
 در حضرت زوم امین مری کید . بند ابودنالا ما نال جارسد
 من یخواری ز خود نینم از نو . گناه از بخت خود بینم از نو
 و گزیده برده و نفع نخواست . چرا عیوب آب زند کانی
 مکرر بود دل بازماند ام یارب . کلام دامن خاطر غبار مراد
 کن یالیم مرده چراغی کجا کند . ناخام آفتاب بر اطرافت خورش
 جگر من بفضیحتن یکنم کایم . بر فعل دیگران که انکار میکنم
 من آن خالسم که کور گذارم . پیغم کمر را یکان بر نذارم
 بر او از بریدار عرافت می . که نه خوار و خشی لای بسنایند
 زان کرده و لغت کس نرسد . از بحر دریا کاف و غرقه
 که گوی خرابانست مقام باشد . که روزه و تسبیح معام باشد
 در مانده میان کفر و ایمان خیران . تا عافیت کار کدام باشد
 چون زخم مرز بین مقام صعبان . بود جگر بر پشت کبود کوف
 عاجز من زانکه چون جواب هم . لحن داود را بدین مرما

واحسن البیت بنی لوال . علی الايام احسان وعذل
 فاحسنما استظمت فكل فعل . له یوما اذا جوریت مثل
 ولا تملك وان اکثر خیرا . ففعل الخیر شی لا یسل
 فابقی لك الذکر الجمیل ندیم به . فالسوی الذکر الجمیل بقا
 الناس بالناسع الدینامکافه . والخیر بشکر ولاخیر تنفع
 ازمن بکوی شاه رعیت نوازش . من مذ که ملک خود آبال میبکن
 البیتا بنش بر قدم خویش زند . او را بکوز دست که فیرا میبکن
 نور وینکی کن و در جلد انداز . که اینده در پیایان دعد باز
 عمل پیار که رحمتی آخرت . منعو و سوز کار آیدت غیر سانی
 بتیکی بیایدن ار استن . یا نیک نشاید ز کس خواست
 بر خالق سرافراز و هر که جوید . پاک امن بود و راست و دلویت
 چون کشتی بگذر سبب شلن باش . فرزند شکار خویش باش
 کا نجا که بزدک بایست بود . فرزندی ماند اردش سود
 صبا معشوقه دلها ازان شد . که خوفت بحر جانی پیا سود
 چون عود مشو که ناسوزند ترا . از وی نرسد بدیکر ان بوی خوش
 صبح خندان جگر دمی از صدق زده . حالی نتردم در کار خندان گرفت
 در عمل کوشی و مرع خواستی بوش . ناجی بر دوعلم بردوش

ار سطا طایب سکه نوش . ان کمال عقیده یاف علیها الزمان
 علی اثرها و یبیت ذکرها الا مارح فی القلوب من الذکر الحسن
 یوارثه الاعقاب علی نادى الاحباب حسن بصیرت کلیه عمرید
 العزیز نوت و افتناع باین کلام که . اما بعد فان طول البقاء یعنی
 الالفنا فخذ من فنانیک الذی لا یبقی لفانیک الذی لا یفنی **نظم**
 لا وخرخیر من حیث با فیه . ما الذکر خیرا یا فیا الایمه
 فاحرص علی الذکر الجمیل اما نری . بالذکر حیاد العظام البالیه
 خیر من خیر من کان یفعله . حدیث آمنت که افضل الصدق اصالح
 ذات الین . علما و حکما دین فصدی انفاق دارند که ارفضایل شخص
 مع بعل صالح و قول مصحح نمی رسد . چه منافع آن در حال و مال صحیح
 مدد دهد و فواید در دین و دنیا ذخیره می باشد **نظم**
 بر سید منوچهر یکی رفوز سالار . کاند که عالم جبه ای سام بریان
 او داد جواب اشک دین عالم فانی . کفنا و رجلمان و کردا و کریمان
 ز بانم خوشی دارش زان . که دستم جو سوسنی کوثام
 در بانی ناکسان پیر الذکر ام کمر . وز دست سفلی کان بنذیر فدا عطا
 و صدق و جور ایضه مبارزم . درت روی جوش کوفله داووم
 روشن شود ز پر نورایم هزار صبح . که زانکه در خیال شب نین بالدم

وكانت كما اوردت / كما يعرف بقوله ووصف عطفه فليقل
 سديدا وليفعل جيدا قال الله تعالى **وان سعيه سوف يري**
 يخبر جليطا من فعالك انما . فربن الذي في الغبر ما كان يفعل
 فان كنت مشغولا بشئ فلا تان . بغير الذي يرضى به الله تشغل
 الا انما الانسان ضيف لاهله . بغير فليلا عندهم ثم يرحل
 كذا دارا كذا دارا بدار . وجهه حاليا بنفاهة قول وقول متغير
 كذا دارا . ومغنون مرضد فلهذا ظهرت حجة نصيب العبر خط سارة
 كذا بقا فتصور فيما يدرك كذا في دراستك ان است وصلا حال رصرك
 مقال ودرات ار مردت كذا ومن بين فليك . خير من صدق من بطر
 لقبيل . كذا جميل از ان جملة است كما يغيري چون جليل الله صلوات الله العون
 عليه ما در بيان علوشان او افضيه **والفعل طه ابراهيم** كذا فيك بدعا از
 حضرة كبريا طلك است **واجعل لسان صدق في الاقر بن** واين
 كذا جميل كذا انرا ببعض از عبارات عمرا بد خوانته بفعل سديد وقول حميد
 وبذل محمود وصرف موجود حاصل شود . آري **يد**
 حيوة بافي وخواني بدار ودر الشكوش . كذا فيك انذ فريد فرحان طاب
 نام نيك طابا انرا عترتي خوانته . وطاب في حيا في حاوذا في دانته بصواع
 اعمال ومحاسن افعال است دعه ومع ذلك جميعا فاضل بدارته انرا در سلك

ناتيد كشيده وورصف تحليد مثبت كذا انذ . آري **منها** بافي عودا فوايد
 آثارا حسن في محمود عرفت . بنابرين رجاء امر طام مقصود لرو شكر
 بر دوام باشد **فلم** خلد بقاءك بالبنى المعنوع وامين وقول الله
 ان الشاهو البقا فرد علي . **فلم** طلبك البقا و فوج .
 حرا لا عار ما حصل لك شرف وطع عليك ان **فلم** **فلم**
 اذا ما الله محزونك بالخافه . فلا الدرع مناع ولا البساق
 فلا تسال الناس من فضلك . ولكن سأل الله من فضله
 حديث فضول العيش حتى رددته . الى دون ما يرضى به المنعطف
 رايك كذا في عليم مست . كذا فيك فذا صبي علة كذا في
 فاستك فامتن علي مبلغه . من العيش كذا في اليوم بلفظي
 است بوجدني حتى لو ائت . رايك الان لا سئو حنة
 ولم يدع الجارب لي صديقا . اميل الي الامت عنة
 لم يقطع الله لي من صاحب املا . الانخذ دل في غيره املا
 افق بقولك فالرحمن ضامنه . انظرك مراد البت ندره
 لم من جريص رايها طابا لبا املا . يسقي ويكره فيه وهو ممل
 ارفه بعيش في يوروعا على ثقل . ان الذي قسم الان في برزقه
 فالعزم منه مصون لا يردسه . والوجه منه جديد ليس لفته

ان القناعة من كمال بساطتها . لم ينق في ظلماتها يورقه
 جفت مالا ففكر هل جفت له . يا جامع المال ائلا نفس فـ
 المال عندك محزون لو ارثه . ما للمالك الا حين تنفقه
 قد ينك ليس امسالى لبعالي . ولكن ما بقى يا عجمي دخلي
 وفي الطبع التماحة غير اني . على قدر الكساء امد رجالي
 واسال الدنيا حاجتي دون خلف . فليس للمخوف شي من الامر
 رقيق من الدنيا بقوت ورفقة . وشربة ماء لو زعمت ملكر
 فقل لبني الدنيا اعزوا مني . وولوا فخلون من البعد نظر
 فما ملك الامم يحيى خراجها . الدوا ذاك الامير الموتر
 باهني متى عيش لو عرفها . ولكن اسير الحزم عز الكفر
 ببارك اجري الا نور محلك . كما شاء لاهضا اراد ولا ظما
 فما لك شي غير ما الله شاه . فان شئت طيب نفسا وان شئت طما
 اذا كان غير الله المرد عتق . ايته الرقا يا من وجوه القوايد
 عبد كل امر لا يجحد . وما حد بلا جد لمجد
 ولم عبد يقوم مقام حر . ولم حر يقوم مقام عبد
 خواجة اوقا حبش يناف . بنق خقد بود و بروي ناف
 يحزن المرد على ما فاته . من ليلانات اذ لم يقضها

وراه فرحا مستبشرا . بالتي امضى كان لم يقضها
 اتما عندنا واحلام الدري . لغزيت بعضها من بعضها
 تشاغل قوم بدنيا هم . وقوم تغلوا بمو لاهم
 فالزمهم باب مرضا نه . وعن ساير الخلق اغنام
 هم المحزون بسنا هم . ارادوا قضاء واعظام
 تنالوا الخلود وفازوا به . وطوبى لم ثم طوبا هم
 اذا كان داء المرء حرجا . فمن ذا الذي يجوا طيبا مـ
 مع الله يضي وصره منكذبا . يتاجر بصدق في الخمار خليا
 كالون الى المولى وكفوالماني . لانس بالمولى على كل ما يـ
 ارى حاجة الانسان فونا وخرقة . وسار حاجات النفوس فضولها
 وما العبد الا ساعتان فساعة . نوات واخرى انت تجوزها
 فلم حل هذا اللد من اجل ساعة . ولست يفينا ان تنال قولها
 لا تفتي الدهر اخوانا دون بقية . ولو كشت بهم عن خبر الملك
 فالشمس فاف لحوم الجوار طفت . بلا صواب تطوى تعرضه الفكر
 يا نفس لقي عن الدنيا وزورها . فلا يصدقك الاطاع بالسلك
 توكل على الزهر والصدى لحله . اذا كان باب الراي دونك منجي
 فله الطاف تنالني دايما . عالم يكن في خاطر منك منجي

چند جوی در جهان یاری ز کس . یکست در عدد و عالم یار پس
 چند کوی که جگر کم خورم . اندرینا کف و کوه کسفی کن
 چه خوری روزی مغرور خود . جلی شکرش در سنی کف
 بگرد آیدن هر سانی ز ابر . که مطلقیت و هم بستن و هم
 توانم ز زهد برد و خشن . بزم آیدن مجلس افزون
 ولیکن درخت مران کوشش . بجنبایش کرده از هیچ کس
 که هست و کز نیست هر کویست . دل در غیر جهان نمی باید بست
 کین مال جهان بکس نماند پدوست . با صفت شود ز مال یا مال دوست
 عمرانی افزون ز کاسته کید . صد کج ز از رخ ن آید است کید
 پس برسد آن کج جوهر و جود . روزی د و سببش و بره است کید
 جو جامه و دبدبه و نایاب بستاند . درون ساله مرا و بر فرساید
 نیاز و مسکن و وفور و بستی مارا . عنی و ترو و بستی و نواله مارا
قال امیر المومنین علیه السلام فی صفه الدیناد ارب من افقر فیها خرب
 ومن اشغی فیها فتر . طامان بر دهر و جود و فقر و محضه عنه ملک
 فیها . اذا الحظوظ بالحدود ففیها العنا وان کانت الامور لست بالذات
 ففی السور **نظم** زبانی کو کلام از کوه دور . کینه آسود ما کوه دور
 جو کوه از زلزله گردد بدو بنیم . از اقبال بلند انرا بودیم

که بود در عافی شش هر دم . کوششش ز شش ز نلک عالمی
 لغه و کوشش و حرفه . جریه و طرزه و هم دلی
مؤلف کتاب صفه عارفان طایب من با لغنا اشغی
 ای فناء نوالرم کردن . کجوفاع شده هر دو یکست طافش و سکه
 رفود همت لست غرر حال . سهل فقریست رفود نپیان
 نه مسکن شریف شده ساکن . که ممکن مشرفست مکان
 شرف نفس یوستی باید . ورز منزل به مروج لغان
 هر کجا اصل صفه جمع شوند . صفه از صفا مروج دان
 لاهرم بر بنا عارفه رفت . نادر و مجمع شوند اخوان
 ورز دل یا محال اسمعیل . بر بغا و جهان و کار جهان
 چه باید شد بد آن کلک و تحاج . که گردد بر در حجام ناراج
 لیا سی جوی جود و جود . که باشد با نوباشی با نوباشه
 بالمشافعی ز امیر و طلب . آن سنی بر دکان عود جود
 که نیرزد بر دقتش ن . هم ملک وجود و فای وجود
 که دشمن اید الکنود و نلک . من فارغ از هر چه بلونده هم
 ای نفس که مطلوب نونا کوشاید . از بند نوبخاکم و خوش بستم
 شینه ام که بوقت برون شدن ز جهان . سوال کرد ز لغان کجوفاع را بیل

جنگه زیم بزرگان خوزه دان باشد . گاهی بزرگ زمانه بدین چنین طویل
 نساختی درگاه شاه که درویشی . در ارگردن توانی بوفت بچیل
 جواب داد که هر گشت خود وفا باشی . کجا عارف دنیا کند هیچ سبیل
 بل جگر رفتی شد زین که زکا . زخا را به توان رفتن که از گاه
 چون سنجوی رخ بخت سیاه بال . با فقر اگر بود هوکسار کسوم
 نایافت جان من شرف و کرامت . صد ملک نیم و فرسنگ جوئی خرم
 دم بر آن فرو بریم که بر دم مار نفس . نفس زد عارف هیچ ما کو با ارم
 دلا سر زد که بفرمان عقل نشینی . فراع بر طلب کام نفس بگریخت
 ز فرط آرزو بروی جلد نرجیست . سزد که دامن هر زفسد چینی
 هر آنک که رفعا عه بفر ما بچام . فداست غره دنیا و دولا دینی
 چرا جانت بختی بختی روش . رفصل مکنش با با کار و غلبی
 جو ملک فقر تو دارن و کج استفا . علم بر آرد فرمان در سلاطینی
 که از رسایل خود حاضر فرادینی . که از فضایل خود ناظر بسایینی
 نویی هر یمن که بن سان بیا لغورن . مباحث غرق که فوعال عشق شیرینی
 کان بری که ملا یکت طیفیل و انقاده . حلقه مکن کبکی مکن از شبا طینی
 چگونه بود در خاطر بیاید . بدین صفت که تو با حال خلق در لینی
 غور و رک و در حلقه ساین آغا . کجای باید بدینی و رانی مسکینی

جو این مقام معلی ترا کوان شد . بشکل آدمی اما کشته آینی
مولف لطیف باب در حبس خور . مرا که شهید طوطی گشت برای
 کجا نظر کنم بر مرا کب زینی . هر آن که اطلسم ز بخت جرج باورن
 خطامت میل دلش روی لطف جینی . فواضل کرم و احکام لطیفانست
 مفاهمی تو ارم و زید می پینی . منم کنون و نو کار با هجو اسمعیل
 این بیطمنی را زنی و یسقیبی . برو تو در بی بدیر خویش چان مرده
 ما ما بقبضه نقد بر داده ایم زمام . یک نان جوین خود ز صد بریان به
 که بخوان کسی خوردی ز نو کرایه . در دست جوینست عیان ارادش
 بلد اشتم که نا کرم او چه میگردد . تا اطن بری که دلستان میطلسم
 یا بال وحن و بوسه میطلسم . با شمای جو و فوشت خوش بودم
 از دست بداده ام آن میطلسم . از جرج بکام و کس افتد کیر
 وز عمر مراد خویشی دانستید . یا با دگری آنچه مراد دلشست
 در یافت کیر و باز بگشت کیر . واقف شد بر حال جهان لب لبو
 پروین ز تجرانی بسو چسب لبو . خوبان معنوی به دل آوردند روی
 که روشنی جوابه اش روی در صفا . هر کو بصدق دم زد اگر بود یلفش
 چون صبح روشنی جهانیش در قفا . بر فلک زان میسج سر بفرشت
 که در بنات حال نوده پیچ نداشت . که نه هموم به نور گرو

فهو حور شيبا بشقار و . سرو آزاد زان شد که شربت آمد
 غنچه لندک از انست که بیدرت . و بجا بودیم و آسایش بود اندر وجود
 نزل آسایش کفینم این را می گویم . من ارسلان شد مکرر اعظم زان
 جهان غیر و خان صدیک از جهان است . توصیف پیهمی مانند تغیر
 ناخود که شد عاقبه کار نداده **قال احمد المؤمنین علیہ السلام**
 کفانی فخر ان یلکون یارب . اهل التوحید و التقویس
 لا یؤمنون بالبریع و التقویس **نظم** لا نرفی العجم فی امر نحاوله
 فانه یفعل احسن و لا حمال . مع السعای ما للیتم من اثر
 فلا یضرب مریخ و لا زحل . الامراض و الاوجک و احذ
 و الشرع اصدق و الناس مثل . حکمی ان عبد الله بن ابی الفضل
 دخل علی ابی جعفر العتبی الوزير . فسأله عن حاله فقال من لزم دبره
 و لیس طیرنه و اکل کسرتنه و طمع و ذیرنه قد استباح من البلا یا
 حسن بن و جب رفوع محمد بن عبد الملك زمان فوث و اوراجه شیاء
 دیوان طلب است و او جواب بنوشت انایم مجلس بهی و طعام
 شتی و شراب هشی و غنار ضی فلیف انحول عن حال السعد
 الحال الانقیاء . **نظم** آمنه یاکل اذ خلفا از اعوان رسی
 ما شتی فقال العاقبه و الخول . فانی رأیت الشوالی دنی البهاه

سربو کف یا لیت این کا پیش از تغیر خلا و شتی بودنی ای طعام
 سربو کف یا لیت این کا پیش از تغیر خلا و شتی بودنی ای طعام
 وانی یوب الیلین بالعویان **نظم** حوین برآمد که دم حو
 به آنکه در باطن امن با نغمه خوسیدی توان نشست و در چهار بالش
 عاقبه باده لفتنا عذملن توان یافت می گوید بادی از تو کمان را مال
 تمام می باشد رسید و بدان صدق می شود و دوستی سبیل نفی
 با وی گفت . لو اقرت هذا الولدک من بودک فقال کلا و الله لا اقر
 هذا المال عند ربی . و ادخرت لولدی ان الذی شق الاستقام خلقی
 الاراقی من الاحادیث الراتیه . بالهدی الهی الله للفقره فقال
 علیه السلام . ما الفقراء قال الله الذین رضوا بالقلیل فصر و اعلی
 الخیر و شکر و اعلی الرخا . ولم یشکوا جوعهم و لا ظمهم . ولم یذنبوا با
 لستم **نظم** و مات العز طایفه . اخفام فی داء الفقر اخلا
 مرض القیدی رضی الله عنه ففی سبیل له **نظم** عوا طبعها فقال الطیب
 راوی قیل فمرکان قال الذی یقول . انی فقال لما یرید فی السلام من
 قال استغفر الله و الحمد لله . اربعین یوما کل یوم خمین مرتبه
 جعله الله غنیة البند لا تطعم کل شیء . امن علی من سب من میده
 واجتمع الی من شئت قال **نظم** فایده التقرات الحلیم لیب

لا اری فیل اثر حزن فقال لا الی الا ملک شینا ان عدمه اخبرنی
وفاقی رسول و انفس فرستاد **لنودهم** ارسلک فقل لکنتم بالشیام باید
 که در صاحب ای و رسول سخن آری اشد باشد چه حاضران او را
 بویزشنا حد و غایب بیان رسول رسول باید سخن که او این شناس
 و همدرد و خوش منظر و شکی مضر باشد آب طغیا آتش عذف
 جمع تواند کرد و زهر زعب شد زعب تواند ایفیت حیر رسول
 کار آگاه و من استقام و سخن کوی و صلاح جوی باشد آثار دم او
 شمول سلام بود و نیای قدمش حصول استقام باشد نیر رسول
 مسلمان طغر بر رسول تواند بود رسول باید که صادق القول بود
 رسول باید که صادق القول بود و زیاده و نقصان دین و سید جابر دارد
 چه اذ الذب التنبیه بدل التنبیه **یر فضلیت حجة الاسلام رصع** **و حفت**
 سلطان سخن عرض کرده و حجت مناسطه بامبضیای نمود ابرادرف باصف
 خانه مسلم و اشد باشد **بقضاء ملک الاسلام** با عاده علماء اسلام
 که چون بجلوس رسول اسلام و سید فضل گویند مستهل بر چهار چیز دعا و ثنا
 و نصیحه و حاجه **انما** دعا و غیبه گفتی در خلق که از دن اولی از آنست
 بر ملا جبر که گفت اند که الدعوه الصالحه اصفاها اخفاها زیرا که
 صبر بر ملا افتد **نمود و یا التوجه** کرده و هر چه زبیر یا کوفت مضر

کبریا را نشاید و هر چه بسمع آلوده گشت مقبول بارگاه جمع کرده که
الاستیع من الخالص اما شایر مجلس دان گذشت زبان ثنا و بیان
 مدح از که رفعت آن عبارت تواند کرد که جگر حال بغایت رسد دست شط
 ی کار ماند آفتاب نیارست از آنکه بیلندی و روشنائی او را بسر
 از گشت اشاق نمایند و جگر حال و افضال بحد کمال شد بازار قصمان
 بشکند مقصود از ثنا بالا دادن باشد و چگونه بالا توان داد حضرت
 را که هر چه در جهان بالا و بلند است کینه علانی از غلامان آن درگاه
 پاویز باشد با چگونه دونی توان داد زبان ارسلطنی را که انوا صیباش
 بخاور منافع و لای تعالی را **استانده** اما نصیحه از لوازم دین و **نظر**
 اسلام مع منشورم ارجع مصلطی علیها الصافی و السلام بنسباند
الا انا الذین التقیوا و اوجین فرموده که بزرگ فیل و اعطین صامتا
 و ناطقا **و القامت المورق الناطق القرآن** گفت ای اذ کرین و
 مروت بنده و اذ داشت من محترم در میان شما ده روز یکی خاموش
 و یکی گویا آن خاموشی مرگست و آن گویا قرآن پس ای ملک اسلام
 بدین نصیحه نگاه کن تا این نصیحه که خاموشی بزرگان حال میگوید
 و نصیحه که گویا بزرگان فالج می فرماید مرکز خاموشی چنین میگوید که
 ای هر که آفرین اید دانند که من دلمین که شما ام و لمین تا که بشیام

و از پیش هم رسول و پیکر نرسد و اگر خواهی از نمود از عمل من بر بینی
 دین بصیرت بکشاید و کوشش و شوق نیز کند و بداند با اعمنان
 گفتارم که باشا و خواهم کرد. **باز شاهان و باله شاه** اگر شد نگردد و امرا
 «امرا ماضی و وزیران ما نودم سلطان ملک شاه و البصلان
 و طفول رحمهم الله بر احوال منادی میکنند ای ملک وفق العین
 زنده زنده را بدانی که ما فراموش کردیم و چه کارها حولت و وفا
 عظیم دیدیم هرگز یار نیست سیر کوری تا در غایت نیل کنی که رسد باشد و هیچ
 خزان دخیل نمانی ملک و آنکه خواهی بر تو عرصه کنند و نصیبی که گویا فغان
 چنین بگوید **فمن عمل مثقال ذرة خیرا این و من عمل مثقال ذرة**
شررا هر چه خواهی کن گفته ده یا خواهی دید هر چه خواهی امرو
 در بر رعد دنیا بکار آورد که شد خواهی بود و در حقیقت شرب
 و روز نیست و چهار ساعه دنیا را در صورت نیست و صابر خیزد است
 فردا هیچ البر برین عمر من گذرد یک خیزد پند و روشن و نورانی و
 آن ساعه طاعه و وفای او باشد و جندانی شالی بدل او رسد
 که نفع هست نیست در مقابل او می خیزد به آن خزان می خیزد شود
 که او را بدو و لرام و خشنودی حضرت عتره که **بیشتریم بر چه مده**
 باز خیزد و بکار بروی عرصه دارند از جواهر طاعه و زواهر عبدانی

معتل و از هر سعادتی و آرامی خالی و از همه کلاه و معصیت او باشد
 و جزدان خود و فخر بردار و آید و در عین سیاست بر حال او کار کند که
 گوید که چلی هرگز مرا نیافرینی ای ملل بسیار لشکرها ساختی و بی شمار
 خربنها برداختی یک آخر را هم لشکر و خزان بسیار و باله فیان را را دانی
 و نوشته بردار از عدد و تقوی و عهد کن تا زاد و نفقه بر تو رسد
 فیان و حسب تن آخر ساختی چیده دنیا محصور و معدود و در غایت بشا
 و آخر تا محروم و اگر فغانی عفت آسمان و زمین بر کار کشند و
 مرغی را فرمایند که هر یک سال یک بار در آن بر می آید و کوشش می بیند شود
 و از آن تن هیچ کم نیاید و هیچ گس نباشد که او را برود و رخ گزینند **و آن**
مسلک از او را ساعی که بیاورد از سال و آخر گسی تا از و بیرون آید
 بعد از وقت سال باشد و تر آن گسی باشد که ایمان بسلاطین برده باشد و آن
 آسان نیست کجای ایمان آید و چون طاعه بخورد و پیروی از عدل و دوام
 ذکر حق تعالی را بخشد و شام او در هوا سست و جماعت نالد و چون در وقت
 مسلمانان را بدین فاعل شود و باید مشرب نما کرد **ان الیر امنوا**
و عملوا الصالحات طاعتهم و انما لهم جنت الفردوس و لا الاطلاق و بها
 ای شاه و وقت پیوسته لا اله الا الله بر زبان دار و می گویند چنانکه گسی
 نشود و در شکارگاه و بارگاه و حفر و خلق یک ساعه از این در خالی مباش

که در خدایان و کلد و زمین جان بدین کیفیت آفرین شود و فتوی
 صاحب شریعت علیه القلق و سلام بر حاکم عالم و طلم متو
 عن رعیت چون نوا در مقام سیاست دارند و از مصالح رعیت بپرسند
 بانی بسیر لشاه گویند کان لا اله الا الله محمد رسول الله که زید
 عالم و خلاصه افریش را دهند و برکت تو کردیم و رسام مصالح ایشان
 در گفت لایزال تو خیریم و بر آفر تو خد سرامت است و تو و علی و
 بریار داشت آن بایم همال مقصور کرده بودی تا مصالحی معزازی
 شریز و آن خوش تر و خوب این بانی بر اجاتش را بیدنی و از بندگان
 کریم و عا کشان بیدنی ما غافل ماندی و لغت بودیم با جز نبه
 بر من باز ما از رحمت بعد ریافت است چرا ایشان را از بهایم گشت و آن
 سر و کسرون اسمان از سا خنیا برین قیامت بندگان کریم ما که
 رعیت تو بودند از ظلم کاشنگان توحید بشین و کاسه سفلیس و نانی وین
 بیکدیگر با خنده ای ملک اسلام این سوال را جوابی می و داری
 عمر با خطاب دفع جهان بر و زکار که داشت که اگر عالم در ویشی است
 تا در یک شنبی بانی بر عهد در طلب ترقی و پیشی و میگفتی لو در کجایی
 علی شیط الوادی و ما یطلب فاننا المسئول عنه يوم القيمة از همان یکی او را
 در خواب دیدند که بعد از واره سال غسل کرده بودی و جامه سفید

پوشیده بودی و چنانکه کس از کارش فارغ شست باشد گفت یا امیر المومنین
 خدای با تو که در کت نا التفریح حساب و معوض عذاب بودم چه خطایم
 داشتم و اگر تو خدای تعالی بودی و ما را از عمر بر آفتی از نمل اسلام جعفر
 حال عباد و سر و عهد باشد حال طالمان و غافلان جلوت بود در جلد نصیر بر من
 ملوک و سلاطین در از دست بر ملل اسلام گوناگون بیدار خویش را لوح
 خاطر خویش ساز و روش بعد از این دعا مایه خود کردن اگر گویند برش
 ارفلان در هر دم می شنود نواز و بستان بگو زبانه خراستان از دو وجه
 پیر فرزند و بزم یا نام نیامو محبت یا از خدای تعالی می پرسید من هم نام بگو
 میخوام و م از خدای می نرم و اگر گویند افضای و لایه تو خود نیست و را
 پر زدن بگو ما در هر کار بزرگجا بودی چون گویند در ولایت نوی بگو الوالد
 اگر یقین می مایه القوافع بزم داشت من چرا از ان اعواف و بیم
 هر که سبب بر مصالح بگرداند عاقی باشد و عاقی بوی بشت نشنود و هر
 ترا معنوق دعوی که در پیفر دشمن نیست این ملل شکر تو خدای کن و نفع
 چهار بیت ایمان درشت و اعتقاد بال و خلق نیام و عمل صالح و این یکی یا
 خیار نیست و ان سه در حق تعالی و چون خدای تعالی بکمال را و خوشو دان
 سه حد بزرگ را که امان کرده نوی این یکی یا مایه کرم است از خویشی
 در نمودار تا آن سه سه نوی یار بر نوی بیان نیاید و نفعهای خدای

افعال و اناسیاسی تا کرده باشی وائی امیدوار بودی که بر بانی ایستاده
 ایست و در سباط خدمت و مقام بنده کیست که از خواهری که دوله این سرین
 بان سرین موصول کرده باید که دوله از در دولتی باشنا سید و بیلا
 ز شمار ایشاه دواست یکی ایشاه خراسان و یکی ایشاه زمین و آسمان
 و فردا فیما بین در مقام سیاست بدرند و خطاب هید اوصاف
 عزت آید که حق نعمتی چون کرده آید فلوی ملک خراسان اقتدار
 بالغاها خراسان خدای و کعب امانتی است و هر چه در عالم آب خالت
 بدینی آید از در خدمت و عفو و عدول و ظلم و قبض و بسط و حل و عقد
 بواسطه دل ملوکست گوید که ازین خود را بشناسید که امر بودید
 و زنان شارا کلید آن خزان ساختیم بگوئید که امانت نگاه داشتید
 یا خیانت خزان من کردید و یقین بد ایند که هر که حالیکه مظلوم بر
 ملک پوشیده دارد و واقعه یک مسلمان محلی کرد اند خزان خدای
 تعالی خیانت کرده باشد و فردا با از من خاینان او را حشر کنند
 پس گوشت فرا حاکم دارید است حاجت برین دواست یکی عام
 و دیگر خاص حاجت عام آنست که مردم طوس بر آید و سوزند بودند
 از ظلم و فتنه ها و جور و امساله ای غله را بنهاده کرده و دار و درخت
 خشک شد و چون جمله برکش و استیصالند بر ایشان رحمتی ناخدا

نع بر نورده اند بست و کرد و نؤمنان از گشتن بار بلا و اقبال محمد
 بشکست ج شود و اگر گوشت کردن اسبان و مسکن نو آریا صفتها
 فرو شکست در هم مرغ الارض بر جل مرغ القاء و حاجت حاصل آنست
 که من بهار دوازده سال در زاویه نشسته بودم و از خلق اعراف
 کرده و غیر الملک را الزام بود که از این نشا بر باید رفت کفتم این فرقه
 سخن مرا افعال نلند چه حکم درین در کار که امانتی بلوید و در دیوار
 معاودت او بر خیزند کفتم ملک اسلام عالست و من پیشکار هر دو نصیحت
 تو بگوئیم امروز سخنانی می شنوم که از خواب بدنی گفتی اضغاث
 اصلاست شایسته سخن این پیاده غریب مشکل بسیار است که فهم
 هر کس در آن ترنم و آینه از اغلاف سخن و عوض معانیست بلکه
 از ضعف خواطر و سستی خیا و طبع اهل در کار است و بشرع هر چه
 گفته ام از مشکلات و معضلات با هر که فرمان شود از عهد تریون
 آیم آن محملست اما آنرا نقل میکنند که امام ابوحنیفه طعمی ده
 انرا افعال ننوام کرد با سبک الطالب الغالب ملذذ که المملک الحق الدنی
 لا اله الا هو که اعتقاد من آنست که امام ابوحنیفه در حقایق معنی فق
 و دقایق الوهام غواص ترین امه مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم
 است و هر که جز ازین اربعه حق من یا از عظمای حیات نلند و در غایت

مقصود من آنت كسر از دريد مدارس بنيشان و بطون ديكر مواضع
معاف دارند تا زويرة كرم كامين زو كاري من الغمال في كند و مرد و كند
من بوع مديستونه ومن بكاره از لغت بيشان ركون دل والتسلام على
من ابوع الهادي **لم يرض الا بحكم جلاله ان ياتي بالصلوة والفسح في الحس العبيد**
بر معاليه
في هذا القتل احد شعبه من دوحه الادب . آم خرد بر زشت غر طه الحب
هفتي جواهر كبر في غر خدق . هفتي زو امر و من مطر الحب بل من سر و غر طه
فا في الحقائق خيرا العجم والعرب . كشاف من كل ما سقى في ملك
حلان بعض ما قالوه في اللب . كلف الورد في حبه الاسلام موثله
مفتي الانام على الفهر والرتب . لولا عجايب صنع الله ما طهرت
نلك الفضائل في الحلم ولا غضب . **يا بطلان اسما و در كتاب فضائل**
فصل اول . انا ب خطب او اتينا ملة
و طلت عطف
فليس لنا الا عليل معول . والاعرفنا خير ك ما حو
كريم الذي الحاجات برجن ويسال . للبعد مسئلة ليدل جوابه ان كذا كذا في راقدة
آيتك لا ادل بقرين ولا يد . اليك وني انك بفصلك واثق
فان تولني عرفا لمن لك شاكرا . وان قلت لي عذر اقل انت صافي
ولا اجمل الحرمان ذنبا ايته . وان عاف يد ابق عوايون
وانما ندري اذا ما فاشنا . طلت ليل من الذي تنطلب

ولقد ضربنا به البلاد فلم يجد . احد اسواك الى الملك رقيب
واصبر لعادتنا التي عودتنا . اولا فاشدنا الى من مدد
اقبى هذا ان البينان فوا علم الله . اطلبوا الخزعذ الحسن الوجوه
صبون لم استاهل العرف منكم . اما انتم اهل الصدق المواعيد
وما انا في الدنيا با قول آمل . اصابني آماله عين حاسد
فان تولني مثل الجبل فاهله . والافاني عاذر وشكور
ولما رايت الناس سفت كاهم . المحوئل الفياض حيث يحوي
اق لا طلب مثل يا صر الوري . عفو المكارم والمكارم تركي
ارجو نك ولا لغب لا ته . من كان مثلك لم ينج في التجا
الب من القوم الدين وجهم . اذا سئلوا برافة الصغيات
وكن اعد الحاجات وفنا . فذل الوقت قتل والسلام
وكن وامل الدنيا لمحت . فانت هو وانقطع الكلام
باين المكارم لا انيت مكرمة . فاذا كرمودنا انك تنسلنا
مدر نك لا في ظننك ناسيا . لشي ولا ان اردت التفاضيا
ولكن رايت التبع في حال سلة . الى الهز مخناجا وان كان ما خيا
اذ كرجاني لم فذ لفسا . بما وكن ان شيمتل السخا
اذا اتى عليك المرو يومنا . كاه من غر طه التنا

واذكرني لا تنسوه في خلواتكم . اناشدكم ربي وحقى عليكم
 نيت عدك يا من لست انشاء . وغير لم يكن في القلب اواه
 لا تنس من يك يرجو الاصلام به . وان مضى وثراب اللحد واره
 يا ايها الرجل المرخي عما منه . هذا امانك ان قدمي رمني
 ابلغ خليفتنا ان كنت لافيه . اني الذي الباب كالمصفوي فون
 صلات من قد شلون من يدري . اخي يقد اديني قد منس
 دعوتك الدعوة الاولى ودي رمني . وهن دعوة و الدهر مضى
 يا داعي الشرب بحمد وعجسه . ان القدر قد استولى على الغم
 اكبرنا عطفنا علينا فانتا . ناطاء روح وانتم مناصل
 الاقل لسكان وادنى الحبيب . هينا لكم الجنان الخاود
 افيضوا علينا من الماء فيصنا . فغن عطاش وانتم ورو
 يا ملائ وعصبي وعبادي . ومجرب من الخطوب الشدا
 بل فام التجاني : كل قلب . راد في البلاء كل مراد
 روني وشان لا تزيدونكم . وخلوا عناء فخور الموليا
 فيا من يرى ماى ويعلم باطن . وبسبح جهاني ويعرف خاليا
 يا منبني على وملتى سمني . حل لك جهن ولوى الحرم
 فذلت لى الوجود احشى عدنا . فلان مضى الوجود فادح عدنى

يا رسول الله من لا ابوع به . ان المهمات فيها يعرف الرجل
 يا الله عرفنى ان شاول به . ولا تطل يحيى عنده ملك
 ولم ازل في العوى كلما عرضت . على اصحابك بعد الله النكار
 وليس عندك في امر تخاوله . ولا يجد الله العجز ولا كسل
 بجزء ما قد كان ينى وبنيكم . من الود الاعدم بحميل
 واني ليرضيني قليل فوالله . وان كنت لارضى لكم بقليل
 صديق من راعاك عند شدي . وكلوا في الرضا مرا عبا
 نيل عدوى لاصديقي فرتما . يكاد الاعادي يرجون الاعادي
 فان لم اكن اهل الما انت اصله . فانت امير المؤمنين له اصل
 بفضلك ارجو لا البراءة امته . ان الله الا ان يكون للفضل
 اذ اورد الشدا فانت شمس . وان ورد المعيف فانت ظل
 واني لا ارجو الرجاء وسببا . على ان نظام للذي اعظم
 مشاكلك الاداب تعرف ناطري . اليه وودد بيننا منقدم
 بك اسير من الليال امته . لم يبق في قوس الاساءة منوما
 كشت فناء عائلتي ونجاستي . وسقيتني الله ارتحا ونفعا
 واجل طرفي في الامام فلم اجد . من حاد ثبات الذم لم مفرعا
 احسن لي احسن يا نيك المنجيا . اليك من تاسيات الدهر والحز

و کیف یکسب قوم بالعلی شرقا . لولم یحکم الخامن زلیله الزمن
 بجمع خواج رسایند الی حال بود . میفرمود که دعا گوئی دولت اویم
 شید با فرمان ده جهان بیکت . با غم بخور تو که نیامد کار تو ببرم
 ز خورد بهما و مر خود هم یار دارم . جوین بر آمدیم آخر کرب بجمع قوم
 یارب صید رسیدم رسایان . ندارد آردم را دوا نشد
 مفلسم و منم توخی گوته شد . خود نیک شناسیدم دقایق کشت
 شاهان و حکام و ملت پوشم . ابرو بردی کافی شد کشت
 لربار دگر لوشه ابرو بردی . این باقی غلزدیم روزی رستم
 جهان بناها و حال خدای رفو . از آن گذشت گویم بر طریق نفاق
 ولی ز رفقه نگویم گذشت ای گذشت . اوین کسب نظر کن بدین اشفا
 راه کجا نظر کن کرد داد شش تو . ز خوف ظلم باید نه خشیه املای
 ناجیه و خاک زیر پایم سبزی . آنکه سر من گذشت و نوبی خبری
 افسوس کن لرحال منیت خبر . و آنکه شود خبر که اخوس خونی
 هر کس ز تو حاجتی می طلبند . من آمده ام از تو نرای هوام
 که کمر خلافت سر بید بخش . چرا غبار خسرو برو شدت حرام
 ز دست حادش تا کاهم بکمان برسد . کان منو که بصر تو آورم ابرام
 دحل اعوان الکعبه و یعوف شامان الدخاه الما نور و قال اللهم یا ربنا

یتک . وانا صیفک وعلی المصیف لصفی . فبحی علیک یا ربنا صفی
 الدفات اشرف اجزای عنوان صحیفه خدایه مفعم الالباب و لا بد
 سرکای و عدم هر مری که بولد و توفیق آن منوط خواهد بود **نظم**
 مسلمانان کشت شوئی اینجا . نظر فیهن و فضل ربانیت
 و ز رفوئی غنان بگردان . روی احوالشان پورانیت
 بر رکان همواره ادا حقوق صادر و وارد را ملتزم بوده اند و رعایت
 مراسم ایشان لازم شده لایم **نظم** که در شرح هر سنه که جولد
 کار بار و نوبی من زیر و زبر . زین سبب دست مرود امن تو
 که نوبی خسته و لا ترا یاور . معبود حصن همان بنای آن تو
 سرمد با الطواف آزادان را در سلک بندگی کشیده و با تو اضع اصطفا
 بندگان اشرف آزادی (ازانی فرموده و خلاصه آنکه **نظم**
 سرمد نیایورم بسلاطین و مکار . که من ز بندگان تو باشم لمیند
 بامید ملائکه جناب تو آیت روی کفره دولت ما بآورد **نظم**
 مرا خود بیا به تربیت تو غایت لغو . که اندک نسبی نیایم ببرد غیر از تو
 خداوند را معلوم است که در حالت مساعد تو آب جعفر ملکه نام کرده
 و نظر بر محمد و خلاصه دولت خواهی داشت . و التون مدینت الینجا
 ملائکه و جادان می کشد و کجالات تو مع و تصور هیچ وجهی غافل نمی باشد

و لهذا احوال خود متغیر باشد اگر استظهار می گوید **نظم**
 این شاه که در آن برسام شفیق باش . تا کی عطف ندهد و ام و ادهد
 چون طفل غمبار که صاحب پند او . و ام از کرم اگر ندهد از جبار دهد
 بیک تنگش نباشد ازین پس بزم . بیرون و فرض واجب اگر صد عطا دهد
 بامید لطف و اشفاق قدم مستطهرت . بعبادت که مناسب مباح و قس باشد
 ندک از حال بند فرماید و بخیل مرام . و دفع مرام لطف افعال از آن داغ
مع میگوید که که آن جناب که بلوائی **فصل** **طایفه اوله و تشریف و توفیق**
 انعام مهم ریت بند بر و انبار که موقوف باشد و بی تکلف اهل از نود
 دوا و و ابرام مدافعی شومساری . بلخواری میباشند **نظم**
 در باب که از ناب طلبی سوزم . بچشمی در اشتهار پروانه نو
 باعمال مکارم مکارم محرومی عرض می افند . از عدم التفات نوازلها
 دید و خجال کشید و الحاله هنر میفر و متفکر است **نظم** حسب تدبیر ما منیا
 در خلاص کار من پروانه . از نود و بر لب آمد جان من . آری بی فیما یکر یانه
 نواب و یوان اعلی بوجوب و او های خود که مطاع لذات فرمودند و انوار
 بوفیق مبارک موقوف ماند . و لا غرو **نظم** همان مثال که توفیق تو بر این
 زمانه اش کند طی بخانه جتی را . چون شنید که با فاضل شریف است
 مشغولند بر بیت در خاطر آمد **نظم** طبع هم جام مردی به نوشد

و اندر طلب نام نکوی گوشتند **نظم** . گیرم که شبنم سرک عیدت
 آفر گشت ز چیدمانی نوشد . چون طاهر و باطر احوال بندکان
 بر ران غنچ آن محفی نماید . حبال خود بر اسیات می داند **نظم**
 ای زما شفیق و امثال ما . بر شما احوال ما بگوشت
 ما جرای بند اصفاکن از انک . ارشما آیتن ما بوشید
 برنم نوشیدنی اینست و بس . بند راجع ارشما بوشید
فصل **سیوم** در آنکه فلان که امروز هم حال
 بجای زحمت قضیه خود معروض خواهد گردانید . و متوقع آنک
 دین باب مجتص مکارم اخلاقی معامله فرماید **نظم** تا توانی برای شمر و دوش
 کار کی هر چه کوه بر من آر . یار از خدا نیست که خلق
 بنود دارند و خواجه کار . از باب کرم و غذاوندان اعانه جو مان
 حاصل رو کار افند اردا **نظم** و اغانه مظلومان هر نظام
 کار و بار کمرده . و فای **نظم** ولی الامام الصادق علم خلق الله
 خلقا من رحمته بر حذر لرحمته و هم الذین نفقون جواع الناس من انطاع
 منکم ان یکن منهم فلیکن و علی الجمل **مع** در باب که در دست رسی خواهد بود
 از باب حکم که سایه آلم و مشمول عاطفه نامتناهی اند در فضا احاطه و غیر
 ملتفات نظر برد و روز یک و خویش و پیکان فرموده اند **نظم**

ع

هر که او بدو داند آنست خورشید . ضایع و محملش فروستد از
 این بجای آرومن ضمان بکشم . که تو باشی ز خورشید بر خور داز
 هر صاحبی که احسان میکند و حکم که بهای مرغی می دارد . فی الجمله
 وقت خود را در می باید و لایق نیست با آنجا **باب** با دوازده سلیقه می کشم
 کان دست گرد و دستگیر نشود . **فان** صلی علی و آل و سلم اذا
 اراد ان یعبد غیر الله . مفتی حوائج الناس . بنابرین باید که فضا
 می عبادتش فحش داشته باشد که فضا حوائج در تواند کرد **نظم**
 لا یحفظک من سابل فی فاعزک ان تری مسئولاً .
 لا تجب بالرد وجه تو مایل . فلیز بوملکان تری فامولاً
 واعلم بانک عن قلبک صابر . خیر فلن جبر ابروف جملاً
 چون دنیا عالم اسباب است هر اید و سابط باید تا فیض عام بعض
 خاص تواند رسید و لهذا حدیث مذکور . **ان الله عباد اجمدا**
ختم بالنعیم لمنافع الناس و م و کلا الرحمن . و امروز بنویسند آنما
 و کلا لخصه رحمانی بدان جناب منتفی شد . و نعم ظاهر و باطن از آن
 حضرت در بیان خود می باشد تا می شود لاجرم از اطراف و کناف روی امیزد
 بپایان است آورده **من آثار حضرت** که برایشین آشوب کاروانی
 و مخصوص رعایا فلان و لایه که با انواع مستحق عنایت و رعایا اند متوجه

می شود تا در حق ایشان چگونه می نماید افضل المعروف . اعان الملو
نظم و اذا عرف العالم لك حاجة . فاعلم بان غماها فحیلاً
 ان الذعاب عما ارضی بها . عند الذی یفنی له بطولها
 کلام دولت بدان رسد که صاحبی می طلوعی را بجا خود اگاه می داند
 و عنایت او وسیله بخر الحمال آن شکسته نبال گردد . فلیک در اخبار
 متواتر و اردت که ان لطرفه و زکوة الجاه بذل للضعفا . جرم
 حسن اعتقاد مبارک حکم مردی و مردی که طبعی تعلیم بران مجبول است بجهت
 با امیر المومنین و سید الاولیا الموحیدین علیه السلام معلوم دارد .
 و فرموده اوست افضل الصدقة ان تعین بجاهل من الاجاه له یقضی
مع الا ان کل القید یوجد فی الفرا . حکایت را بریم روایه اخضرار
 کرده . و منتظر ظهور آثار عنایت خود می باشد . فلیک و غیره که مالک
 رفایق اقالیم تغیر و یزید و فاک سبارش نام نوشت که الوسائل
 و اقدام دومی الحاجات و الشفاعات . مفایح دومی الطلقات
 و چون بنده را از وسیله ناکزیر است . استعانت از جناب کارم
 مآب می نماید . و قال علیکم من نعم اخاه بظهر الغیب فی ربه السبحة الدنیا
 و الآخرة . جگر بارگاه کبیتی ابواب عدله احسان بر عالم و عالمیان
 کشاده و ند **او بخواهد** که بکشد است اقالیم سبوح داده . هو آینه

از بار حاجات از دهام نمایند. و اما حاجت منعمیات اقام جویند. و بالشرع
 اوقات مبارک مصرف استماع آن باید فرمود. و ساعات مایه ناسعاف
 آن صرف باید کرد و اگر وقتیه. ان لنفسک علیک حقا. در کار است
 و بنابرین باید که متوجربان حد وسطی رعایت کنند. و فرصه نگاه دارند
 اما در چنین روزها بقول نویسنده روان عمل باید فرمود. که یوم الغیم
 للعبید. و یوم الریح فی نوم. و یوم المطر للحلق. و یوم الشمس للفضاء
 الحاجات. و لیسف تر حفری ما بعد له انصاف نوشتن روز آن عهد
 و زمانست و بدین جوف امید عفو دارد. فوط غایه خیر وانه ووفر
معت بالاشاهه اقتضاء که کند یا هریند که بزیر خرد مغلی بود.
 و بر اینک محضی نرسنی باشد. او را بر زمره افران و القامربیه
 تفوق دهند. و بر طایفه الشباه و نظرمزی تقدیر ارزانی فرمایند
توقع کار منعم غایت. من کان و صله لاجته المسلم الی ذی السلا
منج بر او بی غیر اعانه استعالی اجازة الصراط یوم بد حص فیه
 الا و دام. نامک صا دقا فرموده. در قضیه فلان اهتمام غفانه ارزانی
 فرماید. بالکیران الله. حقر و زارة دار الخلاو عهد المطیع. نویر
 ای الفهم حدیز کمیده. یعنی المولف. تفویض فیک طایفه از کار
 دین و سالکان منج بقیین بطریق نهند. از حدیث سوال کردند

م تقطعون مجالس الدیوان فالیا طار المروآت. و لطف الاشارات
 و الاختیار عن المستحسنات. و قضایا الحاجات و حمر آن بزرگ شعبه
 این بود که هر ایزد غیر سال از حدیث متوقع باشد. الرجه نواتر
 ابرام و نکات از دهام است ملاک و موجب کلالا شود. اما محال
مع نرا تحمل امثال ما باید کرد. متوقع آنکه بکمال نفس مبارک ازین
 قضیه بصورتی و معنی متاثر شود. و بظاهر و باطن منفعتر نگردد
 و بر زبان نهد. المی صاحب الحاجات البیشر. فان عدت شکوه
 لم تقدم حرج. دو الی ریاستین مزاحی نازک و طبعی ملول د استی
 و تحمل دیوان دارن و کارگزائی ننوائسی کرد. و روزی غلبه از ارباب
 حاجات. بر درگاه او مجمع گشته بودند و لشکر توقف فرود شده و او
 خاموشی داشت و بار و اذن بر سر او بار نه عظیم می نمود و در اثناء حال
 نامه بن اشرف مجلس او در رفت و دو الی ریاستین گفت ما اصنع بکشی
 الطلاب و غاشیه الباب. نامه جواب داد که ذل عن موضوع و علی
ان اللفا ک احد منهم. و انصاف داد. و بنشست و طوایع ایشانرا
 قضایا کرد. عرض آنکه حکام با از دهام ناکزیر باشد و اتمام مصالح
 خاص و عام قضیه بی تدبیر نومبندار کزیر بلامت بروم
 دلم اینجا است به تا بسالت بروم. چون غیار ازلی متوجه حضرت

می شود. از باب حاجات نامقصود و مقصود می آورد. واجب نماید که
بکمال قوه عاطفه بشکرت نعمه نمودی کرد ایندن. و بعضا هواج ملتفت بودن
است ببرد جوی فراید سر در فضا نو. تو به در عیار مردم می خزان
اغتنو بغلبد الممن فی اعناق الناس لمساعدتکم القدر وطاعوکم
الفرصة فان الممن بدم ظم الخمس. والتم نزول زوال امس
اعطا الشر امن فروض الامراء. قال المامون انما يطلب الدنيا
لذلك فاذا ملك فلنومب از کلمات عبد اسطخاربت باسم الکبیر
وینال الذکر لا یجتمعان **نقل** من تعظم یا بلو ل الارض لا یقوا
کسب المکر بالاحسان والجود. وانفقوا بضم و الحرف شرف
لا ینبئ باختلاف البیض والسیود. هذا صایر مجود فدانیهست
والا ینبئ لنا فی ذلک مجود. درین رده ها بانواع لطف واصطناع
والحنی مبتنی کرد بمتن العمودین تر خواهر بود. و در هر زمان و مکان
ذکر و شکر خدمت می گوید. و خواهد گفت. و اکنون با عزم کفیف رجه
چرم شک **پند** و وجاه دارم و در بند آم. بر آرزو انکه عاجد مند آم.
یکی الکرام بالنام فلان مصلمو اهتمام فرماید و انرا قهرت ابواب مکرار
شمرد. و دیگر بعضی انعاراف از حضرت سلطه بنام خدمت ملا خواست
این کمبذ را بشرف و داع رساند و الاکرام بالنام. چون بوسیله لطف

و استغفار تر کار سازیم تا غلی الاطلا فی حکم مراجعت بین فرموده بر رانی
مسار که محلی نماید که **مع** امکن باید و فرج راه و با کس. بانی ناکجه رعنا فرماید
بلاینا طالع بین جکوز مساعده کنه. و الاغلق خاطر خدا و نمی بخند
معلوم دارد و به الاستطهار و هو عن الافکار از کلمات اهل عالم شین
که حسن البشر علم من اعلام النجیبین **من** دارم امید که بادی دگر ایستاد حق
سایه لطف قبول تو قد بکس من. مکنانرا اعلو مکت که خداوند بنده از
خاک حجر بر کوفه تو بید بزرگانه آب روی از نانی داکشته و لغو
نیز همان توقع است **من** از خاک در خویش نظار بار مکی **نقل**
ان خاک درت مایه آب حلق. هر چند بنده ار سداستغفار لایق نمی
شوند زو. و در باب استغفار دینر کزانی نمی تواند گفت اما بقیاس
آنکه **مع** بک بود که کشتند بنده ای اطلس را استغفار می کنند و ا
استغفار می کنند و بزیان حال و قال میگوید. کدایان کی بلا شاهی گفته
ما آن بلا شاهان کدانی کنند. من آن میگویم که کدایان سزد
نو تر کن که از بلا شاهان سزد. بنده اگر خود را مستعد و مستحق
حد و ملازمه تر گاه نمی داند بلی **من** کرم دت گیرنی بجایی رسم
و رم بقتی بر دارد کسم. بی استغفار بنده بر نظر کج **من**
خداوندی پوشیده نیست و اگر صدق و اعتقاد باین معنی قایلست.

اما اگر آن جانب را دایم آن حالت شنه با کسب این لایذ آثار
و شایع تربیت جهانیان نماید عالم باشد **مست** آری بقوه و مدد و شیت خود
باران و برکت کلهر و اطلس عمل **بند** هر چند خدمش با رجع **ملیه**
شرایط طاعه دارن و لوازم جانبی باری بتفہیم رساند اما بتلف
باعون نرید و یم تقویت آن حضرت مساعف نغمه یارید **مست** هر چند تشکیر
قیام ننواند نمود **بند** تربیت ما را از ان روکن باشد تربیت
بخاک را که هرگز دوا الله اعلم بالصواب **بند** از دعاء آورده و این
ایرام کمی نماید نظر بر مجرد نفع مالی ندارد و ذیایه و ذین نصاب
نیست بلکه متوقع او مرآت حال و مطالب مالیست **نقطه**
نسرطایر بال دولت لسنرا بزم **مست** که های غنت گیرد مرا در زیر پر
«چنان شد تربیت باید ز لطف بنده را عاقل از کان سعاله لیم بلجوید»
شرح حال رفتن توان داخود رفت **مست** بعد ازین بزم بجم عاقله بر مالک
التفان حضرت شافعی نصح عیاله الهیست **بند** لاجرم
جود دولت لرا دادی بکود واه **مست** نوشی بر سرش یا میب یا شاه
امرو رکب شد او ندان جاه بنده کن آن **مست** که هاند
بنده خویشند خوان که بشاهی برسم **مست** که تو پرواز می شایست
بند که درین دیار غریب و از کارم گران بی نصیب **مست**

کشت بودن نیکوئی نداشت شود **مست** و دشواریا ربانی که یا خواهد بود
کرمی سدا کان خود بتفصیرات صابی معترف بود و اگر سهو یا بعد چنین
جریه بدان لاحتش **مست** مع هذا **مست** با عذر عفو شامل و لطف کامل کرد
امید غنایا و تواضع مراد و در اشادیر آرزو بحال خود متعبدانده می کرد
که آیات **مست** یا غایه لرم نسبت یا ضای **مست** یا با کنا چنین سترم این عطا
جون ادب خرد که بعین او غایت مصباح میکند و تعلیم سرکاری نمانی
شاید و گذارد **مست** مصطفی را وقتی که لیتدی می باید حضرت دان **مست** که عرض
حاجت و بدل دینا **مست** آیات غریبه بهر کم که به چایزیت لاجرم نصیر بع آن
منبع لرم غوده **مست** حیل حال در ضمیر این غافل مندرج میکند **نقطه**
نه فطره ماند بر باد دار اندوشت **مست** کار فواضل انعام تویناف نصیب
مرا بخصر تو نیست از بی آنک **مست** بود زمانه غریبی و مرز خانه و بپ
و ماعول بعد از انجام سول و اسعاف مستولست **مست** هر چند ابرامی
چندان جای نمی دارد و فام و فدم کشیده داشته **مست** اما بحال **مست**
از لطف شامل شوطع داری و قدر **مست** که خرد میبکی ز کجایی به بخورد
استماع افکار کردی رف و حواله جرفی هم بنده بپایند توان فرموده و بر
آن اظهار تعلق خاطر مبارک غوده **مست** و اگر آخو طیف باشد بتقدیم رسایه
اما **مست** بعد از خدای عز و جل اعمال کار **مست** بر اعظام تست بر جرج و اخرم

این گنبد بود از کمال جودان و فایز تو در و ابرام خویش ضایع می بینند
 سرا سحلی او بر بند و رسیدن که تفریر و تجریر عیار ضبط و رطبی نوازد
 کرد و در تذکار و نثار ارمال و ارماد و ارماد و ارماد نوازد و ارماد و ارماد
 که مدبر امور و صلاح اندیش همی بود بعین غیای نظری فرماید **مط**
 حوکار ساز جهان کلمه شاه جهان لطفی کن و بایده کار من بود از
 جویت فرصت ایام مغنم دارش که نیست نذر ایام بی نیت و فراز
 و بدین عیان که محض عیان است امید خطا نویسی نمودی دارد **آورد**
 نواب شخص حال بند فرموده بود و کیفیت تفسیر و سوال رفته **مط**
 اینست پس توقع داعی که لطف شاه حال من گشتم خیال کند نظری
 بند حقوق خدمه با انواع ثابت ارد و سالها که سفر و حضر ملازمه
 نمود و اکنون بواسطه ضعف طالع و سوء الحظ که لازمه ارباب
 استحقاق می باشد در ازاد و فاجع می بیند و در مقابل و لا بلای کشد
مط بسیار خود را غم خیز و دلخوار آفریند و غم بر نانوایان پیر
 ها داشته معلوم فرموده باشد که بنده نیل به حال و شکل محال شده
 و چون مدد العریضه عا و شا خدمه که از این بنم بر شجره عظیم امیدوار
 و با کمال استغفار باشد و اگر چه ترک ادب است گوید **نظم**
 افکار فتن از اقسام سه و بیست برگیرم که از زبان قتال ام

بگذار در میند در لطف و مکر و کافران هر روزی کشاکش ام
 چون این فاعله مطرود شده **مط** کشف شود بند که پدید شود
 بند نیز که با وجود بند که شرف بند زادی ثابت دارد و در و لا خیده
 ملازمه آن که محبت خود و در و لا خیده حاصل کرده ارضاء الغلام
 بزبان حال میگوید **مط** سویی من حسنه دل اگر سر در خا نوار
 که در ز روی غریبت سویی سبقت کنی و عذر این ساطع میست که در ضمیر
 مصرع اول تمهید رفته و الما مول قبول چه خداوند به فضل خداوند
 معالی عنایین می فرماید جمعی حسنه کوز بخود بان دید کرده اند و نوع
 نقیض نیست باینده میان آورده و بی آن نیست که موجب تفرقه
 خواطر می شود و جمعی برین و بر کشیده جناب خدا و نیست **مط**
 دارم امید آنکه مرا در لکم بود از خدای عز و جل در میان خویش
 چون بامید نریخته و عا طفه روی بدان مشعر محط صد آورده لا اوم
 «جمع مقاصد و مهمام ابرام بدان کعبه ایام می آورده و ارجله توقع
 دارد که در حوضه آسمان سائی لیوان فرسائی خلعت ملکه و افاضه عینا
 مرجع توق فرموده و هنگام مرصه نذر کار حال بند فرموده شده لیرین
 معنی که بگذارد که **مط** جهان بناها و جمیع اصل و بن و بنار و سائر نوا باینده نیست
 همان نریخته خویش را بگو بلورم که لطف کن رفقا ان بند بیایان و

کیر

مال از شمع بود و نیز بلطف التفات خداوندی مستظهر گشتن و امروز
 دیگر مطالبی می رود **نظم** اندیشه کرده ام بدو جهت صحت که کارم گشاده می شود
 کمی توان ررونی کردم دفع آن باین . و نیست جانم که از خاص خود بهر
 سرچند گشتن اشغال لاد و حال ارباب اعمال باشد مع دلک **نظم**
 بکارم الهی بجای نظری کن ماک و کد در توام . هر یک از اینها چندین
 را تا نماند کان دوله و لم یستگان این حضرتند به دخلی طلبیده اند و عرض حاجتی
 کردند و بدید جگر با وجود سبکساری ما لزم خویش ترا می شنید بر فراز سیمین
 می گشت تا بزمان حال می گوید . اما برین و لا محاله صبر و فایزین چرخ می نماید
نظم کزین بندگان از بندگان خاصیت . ای خدا و زبیت عام ازین نیز پال
 جو جاعه نوجوان با انفاق لغرام آن که بلطف و اشتیاق گرفته بودند و دیگر
 بختی و آخر بل نصیبی او فرموده شده همان بند امیدوار . یزید علی ناگوار نماید
نظم بیای و دره کردم جو کسل آمد . جرایب من امروزه منقطع گردد
 جو فرصت غم کارم بخور زان پیش . کار و کار برین کارم مطلع گردد
 هر چه انعام مخدوم صفت عموم دارد و با سکنان بر مفضلیم انالغاف اهل التیم
 معاند می فرماید اما این چشم داشت انعامی بود و صدق محله دارد . از آن جهت
 بخصوصیت ابرام می نماید **نظم** آب با هست و نیست برین شهر اجر
 ابراهیم و مرابیت برین ملک اوار . لطف بطون و خلق خوش خویش و خداوندی

بقلم نفوذ فرموده بود و با سکنان و مانی القیبر بلطفی نمود و هر چه برین را
 باین کلام از برهمنی نقل می کنند . با جعفر بن محمد می دانند که سبیل محتاج است
 سوال نوعی از حجاج است . خوش آمدی حریص تا مرز کفر مناسبت آن واجب
 می داند و نیز من کفری بحالی گشتن و مالی . مفعول التفات خاطر
 بود و نیست **نظم** قومی یغیر و بیافان طلب کنند . قومی پشت بانی و سودن و مبارزه
 مدتی تا بجای هر یک از تو اسطیغی میشود . و بواسطه طلبا استعاضی
 محال بر واد عرض حال برین ندارد . بندگی بخود می کشد و بندگی برین ملک دارد
 و در پیغام که این برکات طایع بود . اگر چه خداوند آنرا حرفی معطل خود
 سخاها کنند تو اکثر کنند قوام را . و الا براد آن فرمای شود مطاوع
 نمایند و ما نابعد و من رسیدن باشد با بزرگها معارضین برین می دید
 پیرانم خواطر من گردد . و بزرگات و بزرگات جذب قلوب کند . بانی
 بنده التفات خاطر اعلی و توفی معهود دارد **نظم** خیم ز بجزیر کج خوشی تو
 بزیفیت خلق را بزرگیم به گران . آری کرویم و ز خویش و انقش
 من بند و انعم بکدانی و خدا یگان . اگر چه برین روزها فرصتی یافته
 و بوسیله عرض حال خود کرده . جمعی در خانه انکار بودند و بر اساسه
 ادب محوایه داشتند . اما با وجود کمال ضابطی و صفت مستظهر بوده
 جدید ابرام نموده می گوید **نظم** اگر کسی بسوی بحالی بود پند **نظم** م

بعض خود ندوان گفت که این چه مرد . عجز پذیرا من نفس خویش من پر
 فقد عجز عجز ایدم نه تو نیستی همان پیام خود خود برود . عجز پذیرا من
 خاطر فانی که در راه بعبادت و استغفار می بود از بدان وسیله عجز
 حاجه خود که در لاجرم مخلصانه و بی تکلفانه بدین بیست ساله حاصبت
 اختصار می نماید . **سجده** . نایب انبیا غم
 ز لطف بر کسرم اند از سیاه اشفاق . **الرج** ابرام لا اله الا الله عوده
 برای ملال درجه کمال رسانیده و شاید بود که بنا برین فصد الحریص
 محروم بنسبت با حرونی مقصود خویش مشاهده افتد مع عذاکم کن
 اعجاز اخذ او بدی . **نومید** نیم عنوزی دارم چشم
 که گوشه خاطرم فرو نگذاری . **توقع** که در خلوقی معراج صفای
 ماخذ او ندرا با حوض عرش رفته گرایه شود در انشاء کلمات دیگر
 حال بند بر ملال فرماید . و بران تقدیر **شاه** برسد ز خدمت لعل را
 خدمت کو با طیف کسودنی . و ما قول آکیم جسد نام رحمتی
 رفته و ننگ را حال و ننگ را حال ما مستقیم و ننگ کار مال و جیم خود
 می نماید جمیع مظلوم و محروم و مغموم و معوم افغان کجاستی **نظم**
 دی که قصه شبی با جفت . حال من دل شکسته می کاف خفت
 کوئی گفت و شاه را اینک و خوف . خیریت عظیم هر که بود اندلخت

و چون نامی را روز و شب برین لفظ و معنی خواهد فروز حکم بنظر
 بی طالع مذکور خواهد گرفت . اولی اختصار می نماید **نظم**
 و من کن الفضل یکی بن خاله . له شافعا عند الحلیف .
 باسقطه بار باری باله . و مخلصا از احطار وافی . عجم لعلی
 می شوند و طایفه محرم می مانند . و العجب که بر عکس بایستی نا باری
 مساواه . و درین معرض قول با یوسعید کشتی یال می آید **نظم**
 ان الحق ان يعطى شاعر . و محرم ماد و من الرمن شاعر
 کما الحفت و او بعروزیان . وضویق بسم الله فی الف الف
 ز نایمی مطالع افغان که جو ملک محمد بن جو التسهلی کما اسار سید
 تساجی بکفره آمد . و گفت و سال تا بساطی یافته بودم و بجای تمام
 منسوج را رها کرده و دوش رو افرویدم که شخصی با من گفت که
 این دو بیت را طرازان بساط سار و حضرت پذیرا شدیم برود کرد انتم
 و بدان مطلع ذکره ایندم . و بساط را عرض کرد باین دو بیت
 نظیر کرده **نظم** بر کاش الله فیها حکم . لانجی بن هلال التسهلی
 و علی احمد صلی رتبا . و علی الله ذی السیف علی . ملک فروز
 که حاجی بجواه گفت حاجه آنست که قصص را با حجاب و بزم مبارک
 خویش اصفا کنی . گفت چنین کنم . **النما** فو من چیست تساجیم

که علقه غائی از حبش لغایت اگر بنوازش کرد بایان عاطفه و مایه جانکه
مست نافعتری بیان دعوی نکرده گوید که حبش بود و دیدار بنود
 این عزیز بپای آنکه از دولت ملاقات پیغیب لیت با وجود صد گونه
 رعایت که مقتضی شکر میشود بعد ازین «مقام شکایت خواهد آمد»
 و در مقدمه میگوید **نظم** زبان ندارد و الیله در طریق لرم
 بخت و جوی غریبی قدم بر کجانی و در اتفاق بلفند قدمها بر کجانی
 کسی و شکی و او را بنزد خود خوانی حبس حال میر نیست کافی میدهد **مست**
 گیرم بایشانی از بعد مسافه باری زسلامی و پیاپی چه شود کم
 چون همیشه بنوازش محذوفی معنی بود الفوا دور از سعال بندهکان
 خوف علاج و محتاج بعلاج کشد نواظران امداد چشم میدارد و میگوید
مست شنیدن ام که نظر میلی کمال ضعیفان بنماید و در کتب با نظر اعیان
 صبح بیداری بغالی بندهکان خود را محارره و معاساه رخ امحار می نماید
 تا بواسطه مراد مرض خلاف صورت بشناسند و آن نفعی را نماید و اشکر
 گوید علی **مست** جو از شکرش قوامش کار گوید بالادکوش نامیده اید
 اما حکمتی علقه حکیم بن ضحی تغالی و نودس منضی آب که بذات
 وسیله مکاره اخلا و خداوندان در بار بندهکان ظهور یابد
 و کیفیت تغلق خاطر مبارکشان در بار ایشان از تصور بعین رسد

فی الجهد حسب حال بنده است **المولد** **نظم** نیم نفسی که زرب میگذرد
 در دم برود و بس عیب میگذرد از ناب نیم ضعف جان فوقی است
 که بخودیم رور جوش میگذرد **و اذا مرضت فهو کشفین**
 اگر چه تن مرض در از کشف مع هذا **مست** تا نود بعد از نیم کجانی
 من سیمتی شوم ز بیماری خویش پشش ازین معبود جان بود
 که دوستان از حال و کسان با خبر شدند و شراب بطور لاری
 و دقایق عفواری بنفدیم رسانیدندی فلیف در ایام معوری
 لاسیما هنگام رکبوری و کاف بطلع این خنده دشت کمدان
 قاعده معوم شوق و آن اساس کشد و مندم کشد لاجرم بی فتنه
 استعلام حال خود را اعلام می باید داد و بی وسیله نقطه ابرام
 جایزم باید داشت **الفصل** **نظم** پیمانی ز نور جانم پیتی
 و در ضعف برین کلام پیتی فی توفیقی در جهانم باقیست
 که فشنای در آن جهانم پیتی حق خداوند بسعاده لطف عارف
 از زانی نذر بود و عیار که فقه نیز نمی حال نمودی تطف
 آنکه بر صورت بامد صورت بر نفس این پیار بر نیار از احمل
 مرض مشکل ز آینه کشف **نظم** عیسی که مستی رودم از مرز دشت
 بیمار او شدم قدم از فرخ دشت لغتم لرم گدما که آید بکشم

الوجه بخلافه نیست اما در مطلق زیاد نمی افتد منظر
 فان يجمع الافات والمجمل شها وشو من لجل المواعيد
 والممطل ولاخير في وعد اذا كان كاديا **ع** **ع**
 ولاخير في قول اد الم يكن فعل ارباب مكالم كفته انه
 كرافق المروق خلت الوعد وبنابر ايك منبازا بغير احيا
 خلفي واقع شور اروعد اصلا احذر ان يوده بايد ناسدي
 در حكايه امده كه شهي در قصه او فصل ربيع اسعد ادي كود
 او در جواب گفت ان ان افول نعم فاكون ضامنا او لا
 فاكون صديقا ولكن ينظر ضد سهل الله الكون ان يجافيا
 بايد كرد كه ختم خداوند بي مقدمه استيعاش بقبول فوضوه باشد
 وي سابق الناس وعد مبارك دانه حال جلونه بود **ح**
 ثانی كه حكايه زراين قدر كفايه يكي اراكار عرب طريد آن
 بودي كه در قضاي بقبولات كودي و باصطناعات قواعد
 دادي و اراخان از ان اكثر عاجز ماندني مي يمي ازاو فانه
 سايندي و يكي را از قضاي عرب الناس كودند ناصف حال او
 در سلك نيز او در **ع** **ع** اوله طبع و آخر ياس و ماهور لا
 كالسراب بغير مزره و يك من رجاء والباقي عند اللاني

تا حد من كويد اذا قل فلوجر واذا وعدت فاجري
 كرمي دهد مراد من امر و كودين چند ابطار وعدت فودا اولكم
 خدمت شط لانه وجه وعدت ملاقاتي مي فرمايد اما صريحه
 امتحان مي رود علامه شاميت پيشتر ظهور مي يادي **ط**
 صريحه عشق مي دمي عن يكي مي بيت مايلا ديدار يفتني
 اظك علينا من كل يوم سحابة اضاءت لنا برقا و ابطار شها
 فلا عيما عا لمو في ساطع **ط** ولا غيبه ياي في فيرو عطا شها
 باي صريحه نريان آمد نريان امده الاكوارم بالتمام ان
 ابتداء العروق مجد باسحق والمجد كل المجد في استقامه
 عد الحلال بروق اصدار الودعي حسنا وليس كحسبه لنامة
 علوه خداوند من معنوي آست استيعاب اسباب مكالم فوضوه
 باشد واستماع ادوات مروق وفتوه نموده وكفذا ايت
 لقد احسن مبتديا فلم **ع** فالاحسان الا بالانليم
 چون مجلس عالي كجه اسماع اخلاص جدي خویش عليه السلام
 ميراث يافته و اركلامات مبارك اوست كه القدر دين
 اگر در باب ياملي فرمايند حال مند **نظم** عجايب من طيب عراقا
 نياهي البقوم باشرافا **ع** وما للنفات غيات سوال

شها

کامک ضامن از رانها شدم بالک لئی در رفتی و عد ظلاف
 که بلی بارنگوئی و پیاپی جشود کیشی شوی درخت مرخان بنی
 تا و عد که کرده پیاپی بنی **در طالع**
 بعد حال فطی از رلال وصال بول نشکان بالیه شوق باید حکانه
 و فروغی از بر شوخ حضور بزاویه خلوق که فشار ان طالع فروغ
 رسانید الفصد مدی **در** بر فیر و سیا که مجلس از کسب
 مفزای غنی که از غنی کسب ایم الودیه پیش نظر ارواح هیچ
 صورت جابل می شود اما چشم صورت یز چشم می دارد که از ان
 جلاله مبارک که غدا بخش روح و فقل کشای خزانه موع لب
 حروم نماید فی الله **در** نودم در کج لئی یا من مشتاق ایم
 انتظارم مفز ازین جویم بیفای بنی بیارند بایکد و اشام را با
 اگر غم زمانه رخسارند و کوشه خلوقی نشسته و مطرب جوش
 نتم در راه عشا ف این زمانه نوازده **در** ادرا یا صاحبی کاس لعقار
 ارج بالوای من روحی غاری و مطلوب جان و محبوب و او حضور
 بود و درین هر چند مجلس مناسب که مرانی ترمای بخش حیا
 جاودانی نمی داند مع ذلک بیست با ما بشرای و کبابی ساز
 لیس هر دو ز دینه و زدا ساخته ایم **در** هر چند کمال خود عظیم منی پر

روکار

و متفکر است **در** چون دین و دلم از آتش آتش ترا
 جوهر درید در دم نور کجا بنشیند معهودا الودیه ارشی قویا
 و شریف حضور لرزانی دارد منزل احد مندن در جرم جانب
 بر نه خواهد رفت هر چند چشم بر طالع مقصود و کوش
 بر نه عودت اما مطلوب اصلی اصحاب حضور مبارک
 چنانست **در** دیدار از چشم می دارد چشم
 گفتار از ان کوش می دارد کوش و الحاضرون بلا حضور
 غنی الفایون از لغضرت حضور نافع که ساعتی بخت
 فرماید ناشکر و شکایتی ساعت مشاهده لغضرت شده شود
 و ما جراحام ما مضی لیر و الودیه مشتاق است اصحاب را چون
 نو بهار خرم نکر داند فردا چون آفتاب آشنایه عالیه بشکند
در حال او بدین کان آب بنیم **در** و رخت عبادی رضای بر دایم
 خیز روزی که طاش بیع نقشهای بیع بر اطراف لوه و مانون
 نکسته بند **در** جمعی با حسن باع ارم لاف صبری می زند
 بلکه با طبع و وضعت دعوتی بر ابروی می کند با چند یار و
 فو نشسته و زمانی اردن حوادث رود کار عواذب کار **در**
 و بار فراغی طلبیدن اما بی وجود شریف کسوف لذت طراز

و عند آید پیش مرعی او از لای آری میست
 در باغ شدم بی نوز صبح لقا بود هر آید و تر جستم من زنانه
 نا جلونه لطف فرماید طایفه از بزرگان که مسرور و مسرور
 مشهور اند و خواص صحنه و رفاقه ندگوار خلوت نشسته و در
 بر آغیا ریسند و مطربان ساز بر عزال آغار کرده که **ف**
 جهان رفتن بهار تر جو حسن را رکت خند کسی که بکف جام خوشلوار
 اما مجلس حضور فرخ فزانی حدم نامی عنوان بل و لایینی
 سلطانیت **ح** چه قومیانی جلوی مهدی چیست ایام فراغ
 غنیم می باید داشت و ره کار آمدن فرصتی باید شد که ایام
 بگوادت حاملست و ره کار بنوائی که آن بار و جمیع بچ
 اختیار منتظر می باشد و معروف طلب سخیل **س**
 فالعبدش لایق مستقیمه و کاس و قرب من جیب موافق
 و من عند فل لایام لم یفرز بها و باد بالذاب قبل العواقی
 و بخدمتش هواری صاحب مساز و از کربین ایشان
 بی نیاز بوده در مجلس روحانی با طایفه جنان لدانی نشسته
 و در بر صریا و اغیار رسته و مطربان خوشن آواز کوپا
 ساز خود با سوز داود در حیره دارد نیز ترانه می نوازند که نظم

زان پیش از زمانه نابی بخوریم بالکله اوردش این بخوریم
 کس خرج سب کاسه زنانه ره می چند ترانه اما که آبی بخوریم
 و اشطار تر صحنه مجلس دانی و حضور عقدن کشانی رود
 ناشوق خورش **ح** چه باشد این محاصر بالکله و فنی
 معذور بلکله با اصحاب معهود ساعتی از نشانی لفظ
 رسته و از کجادی برام اسایش حسد و در خلق رمانی
 حشر حاکم شد که نمی گوید و زمانی اخیر الجلیس استفادتی
 میکند و این لحظه که توبه سماع قول مطرب رسیدن ارباب
 عشاق این غزل بران آغاز کرده که **ح**
 خیز نا باده وقع باده بهم نوش را نیم هم بیل و بد ایام فراموش کنیم
 و نیمه آن بخشنور اینس هوف و نشند و سبکی جوطر با بشار
 خورش مسرور کشته نا جلونه لطف فرماید بین در مجلس
 نظم کاه دست حجاب میشود چمن لعل زهر را می
 کلاه عطار را می باشد بکس خاک مثل نا آری با ثقاف
 جمعی از خواص اهل وفاق خلق حکیمانه ساخته و سواد نواز
 عشاقی بر براده نواخته **ح** باغ جوشد با صبا دایه کل
 از سایه بگوشید اگر هست مان حکم شد رخ طلب کن سایه کل

والمرجو منه المحذور يغفر حسن طالع محاصن انفسه تركه
 كجواب شريف فاما يا ماري ثريف جواب راني دارو
چشم و طالعان بديست و بديست بينك راد و اعني اخلاص جواب
 شوق براليد و روي بركاه عاطفه نباه آورده الرسيان
 قبول و دولة مهول در بايد **مع ۱۰** دولة تر بولنت و كاريكار
 بينك جون او از كوكب لا و او ان نوبه جهانداري حضوره شين
 بر مطيعه شوق سوار كشت و زمانه مملوك بالداشته و از مكايد
 ايام دين در كاه بناه بينك الرسايه عاطفي بركاه او افكند
 و عطفي از اقبال بدست او بار دهند من بعد جبر سايه ملازم
 و ذره و ارشعاع آفتاب نظر مسا رگش باز بديد آيد و الحال انهم
 بار كرده جبر حوادث باحوال اندر آيد بينك سعي كرده و
 نشويها خورده تا از مضيق عسر و امرا دي خود را بساخته و
 مياني انداخته با اشاره حضرة از خواندن و راندن و نواختن
 و انداختن بر وجه و روده و طلكا رصعي و ارم كويد نظر
 بينك كشت بجهه نيش در كاه آمدن نا بصر فرمان كوفرياني دارا
 راني عالمي ابر بر معني چه فرمايد معني بار كرده يار ايد يا پايدي ساغي
 بينك موجب فرموده روي اميد بركاه آسمان صفة آورده معني كويد **بط**

معني

۱۱ على الباب عيسى خير عبيدك وافق بكورك صغير بنفالك
 ايد خل كالا اقبال لارنك مقبلا **۱۲** معني الدهرام مثل الحوادث
 از راه در كاه بيه شوق و بيار حضرت نشان امن بيت
 انا ذنور الصب في زيارنك انتم له يحمل السمع والبصر
 خواست كنو به حضرت نمايد فحقن الراكون الى دراه
 بحد ما الكشينا من هواه اما اراديشه امل ميا ذا
 كبقصه مباركش بمرادني بيا بصر معرون نشود و غير فاذ
 شين و كفت **۱۳** ولولا رضالم بالبعاد لذرتكم
 زيارنك من دنياه انتم و دينك **۱۴** **و طلكا عسر و جوار طلكا**
 و اني شينا و عندني لوعنة لبعودك عني اشتعالك غراني
 فاكاز لو اسلك فحوى رساله كان لم اخطي لم فط في بابك
 كفاني سلام منك يا ملجا الورى قالنا حتى استحق الرسايه
 ما بابك كشي لا يرد جواب **۱۵** و يطال عندكم بغير خطاب
 اوجدتم في طيقا من زلفه فجعلتم نرك الجواب جوابني
 اذ الاحرار فانهم التلافي فلا يصلح ابر من الكتاب
 وان كتب الحليل لي الخليل فحق واجب رد الجواب
 امن اي شئي انقطاع كذا بلم امن عدم الفطاطل لم فله كبر

بصرف

وانی مشکافی الحیث دارکم کما اشتاق طیر بالعتی لما الوکر
 علیکم سلام الله ما هی الصبا وما صرب الرکبان فی البر والبحر
 نری حرم کتب الاخلاص بنا ابنی ام القرطاس صنع عایلا
 فاکان اوسا لکنا کیف حالنا وقد طرقتنا کنته فی صامیا
 بنفنی من اجود له بروحی ما ونخل بالنجیه و السلام
 احسن الحادک الحال وان ثاب فی الذار عنه فهو س الجواج
 واسال عنه طرات وعایم داودع شوقا کل خاد وراج
 اسایل عن اجنبا فیسر فی ساعی لما احبار منیا واطلب
 اذا کنتم فی صحه وسلامه فانا الاینها القلب
 امر علی المنار کالغرب اسایل من لقی عن احب
 ومن عیب اتی احسن الیوم واسایل عن احبارهم وهم عی
 ویطلبهم عینی وهم فی سوادها وشا تم قلبی وهم یصلی
 ورت علی الدیار فشتوفنی دواعی حب من کل الدیار
 فقلت لها فذنتی احرنی عاهله بان لیلایم هذا
 فقلت ان اهل سار صدرا وقلیل سار یقدم جهارا
 وناوئی الشوق من نلک المعانی ههنا لا فرار ولا فرار
 الم یان الحیران ان یقتدر ما وللعصن عصن البان ان یقتدر

والعاشق الصبا الذی احرنی الم یان ان سلی علیه و بر حلا
 وجوا نکر ما راک مد فارقکم منزقبا اخبارکم منقطعاه
 منوا بها کما علی فاتها من اعظم الاشیا عندی فوها
 بالله ما خبر الاحباب کفهم سفیا ورعییا ورلقا ورجیلا
 امر علی العهد لم الی موتهم ریل الثمان ودهم کان جوانا
 اذا انت الاخبار من ارض غلنی شکرک لانفاس الصبا الخیلا
 کبریم کنیا بی برم اربعه مسافه باری زلالی وکلامی بنودکم
 رد فخرتیبان ماکرم نام نوشنی نسیان بنودیس عجز طید ام
 بحباب نوحش مشا تم ما بلقاء نوار زو صندم
 سلی بر شش از نوحشندم بیک نام از نوحشندم
 نوقع دارد که ریاض آمال هوا بر غریه بموم فوفه بر مردکی
 یافته بر حجاب افلام وفضلات محاب کلام خدا و نئی ناره و سیرا
 شود و حرم این یعنی حیرت نوقف و معوض نرا خرم اندن هو جبرید
 ملال بلربب حدوث انفعال می کرد **ف**
 که فالت عنان و مر باز گرفت دل دوستی بودا بحان بار گرفت
 شمدی مد زبان گرفتند مدرا که من فالت جراباز گرفت
 مدتی نا از نوار شد محرومی بوسیله کذا بی فرمود محروم است

و بیست نطق آن ماه مباحث با معلوم شد
 گیرم که من رخصت خود نام نبرم **در نامه** غرمان آخر سلام ما که
 عجب بس عجب خداوند با وجود چندان مکارم و حرص و شش
 بر عایه تراست در بر من هرگز با ثبات رفتی فانی نرنگاید و از
 مدافع اقلام قطره مدادی بر دهی یا حق کاذبی بجا نیندازد
 از وفاداری تو آفریده و ز سولطانی بختیان خدای
 بعد چندین عید و حیدر انظار آفرانی استغفر الله نامه
 آخر شده ای که روزی بزبان قلم پیامی در گوش نامه گفتی یا بوی
 پیرامهر لای در کاروان صبا رسید که **در**
 بنویس که سلامی ناکی در پیغ داری از خستگان بی قوتشکان الی
 اصحاب انبشیریات که امی فرود نه بود و طایخی ز کای فراموش کرده
 گیرم که نامه نیزم باری **در نامه** دیگران سلامی از من
 بوسند نه اند که جنایات من مشاهده دیدار فرجهان بین زیان
 که دارند مطالع مفاطر کلک بار خیزد جلا بصر میدهد مبین
 برین بیت **در باب** برایش ای سرداری ورتوانی برقع از سر ج
 مدنی نادر که خول ملول افغان و اگر که گفت **در** ویرای مخفی ماند
 و پادشاه شمع ردا ای خداوندی بسوزنی رد و آرزوی مطالعه

خط و قریه برای مولوی روی میگرداند و میگوید **در**
 ای بار خدایه رواست و نام تو عکسارهاست شادان شود دل غنیم
 تا نامه و نام تو خوانم مدنی که طریقی کاینات نرسد و فرود نه بود
 و ازین طرف لغت و تقصیری نه صورت نقادی با سبب اراری نواند
 بودنی رفت انباشتی که مشاهد می افاد و لطف جوانی در جریه
 سازد موجب می شود و بخیریک بل سلسله عنایه مولوی کرده
 در از روی آنست که خود منوره توانستی شد و مسابقه فرم بر قلم جاری
 داشتی نظم این کرده مرا گوش می ایلم کن و در بدو نماز از آدم کن
 بسم الله الرحمن و مدنی تو مادی کو آب نامه دلشام کن
 که من بند حق همواره بعد از انقاف و بوارش باشد مخصوص شده
 و مد نیست با این حال محو ماند در طوطی قلم افغان که مباحث
 بقدریب **در** **هزار شاه مجید** نفوذ باشد نفوری با اساس عنایت قدیم
 مستطرق شوق باشد اگر نوم واقعت است بوارش اشاره فرمودن
 تا بدارک قیام نوده حاکمه و لایق است بخواهی مشرق قوما
 تا شور با ارباب منضم بنا بر آنکه مخاطبات شریفه قدش منفرج
 جان و معتز اراشت **در** و در و آن توفیق نه افند موجب نصیحت
 سامه میشود و سبب ترا و ملاک نمیکرد و آری **در**

باد صبا که سوی من آرد پیام او اول غلام بلغم و انکه غلام او
 کی گشت نمی بگره سلاخی غلام باذ **کریمینی سلامه من بر سلام او**
 بدید باری سرط حسن عهد بقدیم می رسد و او رو خود تر صوب استکس
 او و فولوی می نماید **عیت** **نوهود** ارکلام شامی ناروستان نری
 مکراندهان و لاله که نویی و توان باشد ناغایه از خطوط مبارک خود
 و سرورنی روی می نمود و اشتها و جوهری اندام می گشت که اگر
 میامن آن منو اصل نمی کرده محال تا لای نمی ماند فکیر رقع شریف
 کردی شب درانی فرموده و الحین بر انواع لطایف و اصناف مکارم
 مستمل بود خطم ترمی جیتی بود که نوشتم لای بر کی قوی و لکه نوشتم دای
 موقوف بالا و برت خوبی دلم و لیل **ازند** کن خویش لحا یا می کند
 پیش که توان بردن بر فقه **کیت** **صدقه** نوشتم و جوابی نوشتی
 ما و اسام فعا و در آن **صل** **و لای و سید طوطی**
 نون صبا ها و امثالک **مست** **و قایل** الاقبال عن طر حاجت
 صبا حل مفرون بجل سلف **و نومک** مفرون بجل مرداد
 قون الله بالتمایج صبا حل **جعل** الله کل صبا حل و راحل
 روه امله جان فرورفت باذ **مه** شبهای بهجور و رت باذ
 مه اوقات نوبال از شرحتا **مفرون** باعداد نوایماد سعاله مفرون

با سینه نشود رشتا امرو و رادی نامرین نشود اول اسال از بار
 با دهر سال بیال دگرت ضامن **ر** با دهر روز و روزگرت رقا
 صبح اصباغ ترا صد گویا ذوقشام شام اعدا ترا صد گویا ذوقشام
 ناصبح رشتی میبندیم کس کامیت الیات میان خاندان رت
و در روز و شب **کالا** الی الی یقایل فکیرم
 یقایل فی عمر عظیم را **ید** **شب** همیشه را قبال در رشت
 بارور رشت را قبال نوشت اعدا **ر** **روز** نه خوشن یاد زهر جان
 شهنشامت بخرو خوبی گذران **هر** صبا صبا صبا افروان
 و شب بروز اقبال مفرون و رفراعد اشباکون شهنشام منظر صبا
 باذ **مستم** **هش** شبهای طرانی باذ **مطلع** صبح شادمانی باذ
 عید باذ کزان بر شکل آید نوع **راجبت** بکف کران پضراید روح
 شام **هش** شبهای صبح آتشن **صبح** مه رفقات ضامن صبح
 روز و شب باذ **نوب** و در روز عید **نا** ازمدار کردن که روز و شب
 حافظ و ناصر شب و روزت **عصمه** و عون حق تعالی باذ
 صبا حل بالفور و النجاج **و روا** حل فی البهر و الغلام
و مه شبهای بهجور و رت باذ **لناک** الله دایم الزمان
 و عشق من الخدات فی الدمان

احار الله سلفه الشريفة . من الاخطار والنوب الخيفة
 وعشت على رغم الاعلى تخلصا . لضعف مظلوم وارغام ظالم
 لا زال ملكك محصونا باربعة . امرؤمين ونايب وزايد
 فلا زال الشتم لا التمل منكم . من الدهر المنقر في الايمان
 يفت بقاء لا يزول فاما . بفاول حسن الزمان وطييب
 وما كان للكروغ بخول مدف . ولا لتدرون الدهر من نصيب
 وبات البيل الدهر من كل شي . وجاءك سيد صبل وهو نصيب
 اورا پناه خلق جهان كرده بلفظ . يارب بلطفم تو خود را بدار
 بر شمع جلالي كذا باذ مسبار . مال را بديك زديتي و نقصان بر سر
 ناصح رسي و صينا و صيغ كس . كاسيب حال انبذ ان خاندان
 بقاء خلق جهان در بقاء و ايت . خدائي جستم بذار حوله تو دور كن
 دادني نظام كار جهان بلطف و حق . كار ترا لطف الهي نظام باذ
 ملك معورست تا معماران تدبيرت . تا جهان با جفت بر معور و معيار
 بخت معوراد كه دادني رسيد باذ . كه تو هم مرا كه دارم رسيد با
 چون فلان طالع معصود باذ . عاقبت كار تو محمود باذ
 تو بر بخور در جاني و كاراي خوش . كه من بدو له تو زهر شكر بخور
 باذ اسير امر تو چون بر ج في فتور . باذ امدار عمر تو چون روزگار

تو بر سير رفعت و اعدا جو خالك . در مقام عزت و ايشان جو خالك را
 تو در شير خلق جهان درين جهان . باذ اعداي در جهان و شير تو
 فارغ نداشتن زبان ارعاشه كذا . خود جز دعا و شكر نباشد بدست
 باذ افساد اكل كويد نر اصلاح . باذ افساد اكل كويد نر اصلاح
 سايب عالي تو باين قى بايه مدام . در شاد افاب ايقه مر كوي
 سرافق جلال ترا جو صيغ جرج . طناب عر با و با سر و سر
 جردنيوي وجه ديني هم امور ترا . جو اسم اشرف تو با دعا و محود
 رخت شاهه شمشاد شرابي نوش . كه عكس تو تر رنك كرا و عكس
 رلال اشرف عيرت في رفرط صفا . هيئت كفته خود هم دره المورد
 اسمع الله عليه و له لا اريد كعودها . ولا يا قل سعودها اسم
 الله عليه نعم لا يلد و مشار بها . ولا يلد و كوا الجبا ريد و
 في قوله عضونها لا يفتي و سجاينها لا فطوي . لا ذاك حضرة
 مسخوذ بالمواهب مصون عن النوايب . لا ذاك حوله ما فونه
 وعن الذوال مصونة **ترجما معصوم** **ترجما معصوم**
 الله جل جلاله لك ناصر . و ابو النور و روحا و ايناها
 فقم و شراني اذنت فكنا . ياسين حوله حيث شئت و طاعا

بقیه متعاقب ظل عیش **لیدی المحدثی** ما احضرت عود
 و سر حیت اغتبت من التوالی **رفیق المیامن** و السعده
 الله حیت جلتم جار **لکم** و الاشره ارو السور و نسیم
 و العیش عقره المتامل عده **و الجوطاف و التریاح نسیم**
 ارحل ایا حسن بامیر طایر **و علی السعال و السلامه فانزل**
 جعل الاله لك التجماع مطیبه **و لما طلبت من الامور عقلا**
 عقی ثمال من الامور عبدها **و قریبها و یحقق الاما**
 الله جارک و التی الهادی **نامن نوالی فیها و نفا دی**
 سرتر الله فیما انت منتظر **یفقد حرك بالذی یهوی للالفه**
 ارانا الله طلعه سریعا **وا حبه السلامه حیت سارا**
 هو حاجی خدائی عز وجل **حافظ و ناصر و معین نوالی**
 حاوذان **دکف امر و سلامه بالا** **مولکین ثابته و ورو و بازاید**
 با فافله جابه و جلال آمنه **بالکولیه فغ و طغ و خوامی شه**
 بارش رسان بسند و لکم **م کت پریمین و هم اقبال بر سار**
 دعا و وله او بوزان من اینست **کیارین بسادات حال و دان**
 رکاب عالی و داف جالراش را **فرین امن و امنی کج و مان سل**
 بهوله المطلبک نجاع المنقلب **فی حفظ الله و امان و حرره**

وضار کان الله فی سفرك خیدرا **و فی سفرك طیار** رآه الله
 دانیار و ارا **بامین طالع و اسعد طایر** حمل الله **لأجل العیبر**
 و طوی للبعده المتسیر **بأنح مطلب و ایسر منقلب** سال الله **ان جعل**
 اوبه مبهونه **و السعال** بما مقرونه **حصل الله مراده و قرن بالیم**
 طعنه و مقامه **الاذ اجناب رفیعاً و ما به سریعاً** لا زال دها به
 بالسلامه و ایا به بالکرامه **حفظ حق تعالی بکره و سکون خد او دنی**
 مقرون بال **و در سفیران خطه ما عون عطیه ربانی** سفر و حضر
 رفیع تر دات مطهر بال **ها یون موبک سامی محمود و خیاطه و خراسه**
 الهی **و دعا و استجاب و اهل**
 سفی مقابره قد صمنه **ثرب سحاه** **یوالکلمین نروها و ایا ه**
 و دام مثوله بالرتجان ملکشا **مکولنه بلفله الله عیناه**
 شارش از کده کار و صوان بال **بلی خدائی رضوان کده شارش**
 خدایا بدان ندیه نامدار **بفضلت کمالان رحمت بیار**
 مزلش روضه رضوان باز **تزلش از حشر رحان بال**
 دیان خلد با ذا اجائی او **دعیم فضل حق ما وائی او**
 ساقی کورش **ها ذا اجام** **دعیم مفیم کرده مقام**

چون دعا گوید از دنیا **یا ذا الشانه عیبی ما**
 جزء تمام او شادان شود **برم او خلد و سانی او حور**
 جو ماوی جای جنت از کوی غنی **مبادا اشتناقت سوی نیا**
 مقامش در جوار کبریا **باز** **نمیشد مستور شد لغایا**
 رفت قمر کلب حرم **باز** **صبا داشت خوانش کل دعا**
 نغالی روح و ثوابی و توحید **سقاء الله من حیاض الرحمن**
 با عذیم و او اوه من ریاض الحکیم **الحج الله سقاء صد و راحل**
 الايمان وعطرا حداث اسلام **بسم الله العفوان حق غالی بران**
 سعید رحمت و بر عسر و حزن **خداوندی بر کز نایباری ثنالی در حق روان**
 آن موده دل خدا و روان را **ارسل ان رحمت سیراب شایاب کردالا**
 و جمع فراق در کانه از ان برغم اومی **افسار ثواب زانی دارا د**
 باری سبحان روح آن مغفور میرو و مشمول روح ملاقات حور و تصور
 کردالا وظایف اکابر و اصاغر را که بیزمانم **ممنی اند صبر جمیل**
 و اجر جمیل میسر و مغفرت **بالحال روح مبارک آن مرحوم را غیت**
 مدله نعو و ویل مفرار مغفرت از زانی **بال و هموان ملاحظه لغاء**
 پنچون ربانی متخلل که بوفات آن سعید روی نموده یکجایه مبارک

خداوندی مندر کز نایبار **و تر مغفور میرو و مشمول روح نور صواب**
 ایزد بشارت خداوند را مقام صبر و دوام عسر که از نایبار **و خدا شای**
 صبر جمیل و اجر جمیل میسر و مغفرت **بالحال شریف اقسام عبادت جنت**
 مستخرج **و در نزول مصیبت بهال صبر میسر جمع بعد از نین باده مرغان**
 و مصیبت نجاب عالی **بسنایا و طریقی مرادات و مطالب کشاکش این**
 واقعه آخر و مایع **باز** **واخر کلام اربع جوام طالع **ط****
 لرور از نایبار حق است رضا داد **سربز نایبار داران را بقا داد**
 مخصوصا وارث اعمار شایهان **نقدگاه دعا و نیکنامان**
 ماندن کنی که **در دیا رشت** **چهر حلفت یاد کارش**
 عالی بنویسند **تر مناصب** **وین واقعه آخر مصیبت**
 مباد **و هدانا مشایخین عالم** **ولی روز زمان و قدر شایان**
 که افتاب نشد سایه تحیان یافت **بقا اهل حرم بال و خویشین پیوست**
 همیشه بر و جوان باش **در حدیقه ملل** **در حق و لایع آخر و بر و دست**
 ثرا آخرین اند این **بال و آنرا** **کشاکش این آخرین شایانی**
 اگر چه در گشت محو **بنا** **محیط از خلایق حزن نایبار**
 ورشد با دنی **در خشی** **در افتاد** **جدا افتاد و سنی را بقا داد**
ترجمه حاتم مغفور میسر **لادان و حور و نایبار**

مکر الظلال علی کل الممالک ما . یفیت فصفو حصیل لا یفشی
 ودرین وثناء علیک لایرام . وشدک للعباده بقاء
 وذلک فی البلاء له دوام . دعا اول عندی مشتاق جمیعہ
 فلی فی فعدنی ما نشاء وایید . لا زال بابر کعبه محمود
 وثریما فوق الجباه رسوم . حتی یناک فی البلاء وناشوا
 هذا المقام واثبت ابراهیم . لا زال فی صدر الجلال انشعا
 یلما غزل علیاء الفزآن . لا زال تنفی له تلسا
 العبر والمثل و التنبأ ب . اید ابطاع امراک افلاک
 ما دام السبع الشداد خراک . و یحیط بالاعداء سو و دوایر
 مالا یکا دل و رها الامسال . یفیت منی الدینا وکل راح
 ووردک مورد و بابر عامر . و هیئت ایا ما توالت سعوا
 کا یثولی فی العفود جواهر . دلم فی دوله و افنا
 خلدا الله طلک العالی . یادک از کد کشکون عمری
 که بود مدته سرتا محشر . نا جهان باشد جهان در سایه تو
 تا قیامت قبله اقبال در کمال . تا هلال در رخ طالع میشود
 چون هلال هر دم افزون آید . بیا آفر سال اول عمر تو باد
 و ان اول را مباد صد کز آفر . حشمه تو جاه و جلال در زنی رفو و ب

دولت و اعمال او مالک بر ایهال آیه . در حضرت ولین به دعا فی دلم
 که اذنا به ارعد و جاه رخوار . بیا حکم این نزدکی و این جلال
 با رخ بایدار بود بایدار سال . سکندر و لنا عمرت جنان با
 که میجون حضرت باشی جاوداتی . و لا حضرت بود ایت حیرت
 دعاء و لذت و واجب محبوب ساز . بر تو دعاء اهل زمانه مدام باد
 کا می در هر زمانه سزاء دعا نوتی . همیشه تا که بود حکم آسان با
 مثال امر تو کا ز و آسان ما نور . تا کم و پیش در جهان باشد
 دولت پیش و سمن کم باد . لا زال ما به ماهولا و فضلہ
 ما صولک هتا الله للوکی مالا ما اولاه و بارک فیما آیه لا زال
 محض من المناجیح باب طهر صاعق و الکر صاعق اما بنت الیل در جاه
 و نشر العکسناه ما الیسم البدر فی الظلام و الیسم الفطر من الغمام
 لا زال ما صولک فی حال الفلده مرجعاً من احوال دینی الفتر زاد
 الله فی التحقین کاله و لا سلب عن الايام حاله زین الله و جلاله
 بنقاداره کابتن صلاح الملک بصواب فکر . روزگار و انعالی
 عزه ایتام و لیالی باذ . زند کا فیت حلا و فی باذ مدبرن کاسرانی
 همون مجاری ادوار برو فی اخیار باذ و عیانہ الهی بار و کله دار
 در جاه و معالی در نایب و تعالی با همون طایر سلطه در نشین

سوقات بارگاه عظمی خدیوئی باد و عهد جلالش محیی ماز یکسر و فی
 مهران حضرت احسان کعبه جهان و قبله جهان باد و عهد مبارک
 دولتی و احوال المناجیح و المعالم و رفعتی سائیه القواعد و الدعایم
 بخلافه متصل باد حضرت علی ابد المحفوظ بجوای و امال و مجموع
 برعایب و احوال باد مهران آیام مبارک مولوی مفرض سعادات
 و موصوف نعم ارا دات باد آمال خدمت ابد جناب منوط باد و نوائج
 اتم بفسر محاسنش مضبوط دست و صاحب حضرت کبریا بود اشد تابیر فتح
 بنام و این نصره بدوام معرون باشد و عیون و اسماح حاضران و
 غایبان از انا و اخبار شوکه و عظمت این حوزه و سلطنت هوار و مملو
 مشحون باد سیل رشاد کجمن ارشاد شیخ الاسلامی و اصحاب
 و برکات انقاس مبارکش بین الامم دایما علنی و رایج صدور و رافیکاز
 محفوه مواره با انشراح باد و فلابد احکامش بخور و زراعت ثابته
 و شتاج نور فضلش ابد ابرار باد و بحر افاضل دایما از آخر سائر
 عالی بی زوال باد و عنایه الایزال مفید عنده جلال و مهران
 سرئی / از نو پیچیده بهین باد جود لطف دل که از نو بگردد سیاه با احوال
 منف و دوله صاحبی در اظهار منافع و احوال عاصب و انکشاف جاه
 عریض و حیث مستفیض ابد البصر باد دات شریف ببلند نای

و نام کاهی باید بود باد مهران و انکشاف معارف و احوال ماز
 کامکار و بلند نای روزگار باد مهران و سوال نامشائی و عنایه
 آلمی مخصوص باد مهران اصلاح احوال بلاد و انجاش احوال عباد
 مشهور ارایام و منظور انام باد دات مصطفوی صفات که عقل
 مستحق و روح مجتبی است ابد البصر و سحیض الیالی بر و سالی سیکان
 سید سال باد نام و عهد
 قدت کنا با عادی لود و ده سرور الذی و ذکات نلال به عهد
 و قد کان قلبی الخیم من الخی فاحرجه منها الی جنة الخلد
 ائت وسط فوادنی لا انفارقه نفسی فد المیت فی القلین فلو
 اودی فوادنی بعد منل ثم اذا شریف خطل حیا فاحیا
 قضیلة عشر و عشر کات حبيب دنا من بعد طول عباد
 وصل الکتاب فمر حبا بوصوله و عذ سروری حاصل لا جصوله
 انا فی کتاب لوبیت سیمه بقبر لاجبی نشنه صاحب الفی
 و ذکر فی شوقا و ما کنت ناسا و لکنه تجدد ذکر علی ذکر
 و افا کنا لک بحلو السع والبصر و القل و اصل بعد الفی معبد
 کالذکر منشرا و البصر منشرا و النور منبکرا و الی و سبعا
 لما انا فی کتاب منل مبسم عن ذکر فضل و برتیر محدود

حلت معاني في اثنا عشر . اثارك البين احوال السوء
 اناني كتاب بعد طول زرق . وجهه ملون الثمن والوجه
 فاسكتك قد جاء الرسول . ان الشباب اناني بعد ما دعبا
 وملت نفسي نفسي من كل سوء ومن كل سوء . من كل سوء ومن كل سوء
 وبكاد اشواق المعاني . من نور على عتاب نفسي
 اناني واحياني وفرج كد بني . ولعمري قلبي لم يركب
 كدر على السمع من ايها الهادي . ذكر المديح والاطلال والوادي
 وغنى باحاديث العبير . قلب الحسان على ما صاد
 ياراج الالواح وكوك را حني . ومن الحما لا يجتم مسكرني
 ذكر لك اطبيب من نعيم العبير . عندني واطيب من امر المرمر
 وحل الكتاب فسرني مقبونه . ووددت اني في القواد اصونه
 واشفت كائنه كاشفا لك . من لا ينال لذي القوا حقونه
 يا مطرب كبريت من سكن الحني . بحث الهوى وودعت في اسوأ
 كور حديثك يا صبيح لوعني . ان الحديث من المديح فلا في
 وافي الكتاب صباطوني اذ وافي . مضت منكم انعاما والطافا
 احبني لذي القلب روحا بدمع . به المصوم وامتاعه ما خافا
 كريمة ودر خاطر كم اتيتني . يقدران والدمع كدريم

حلت عن فضل ربناكم . رباح الورد حاكها النسيم
 المثرنا فحات المسلى عرفا . نفوس انت في الدمر ريم
 اناني واحياني واوفي سترتي . كتاب المكارم وكلف كعب
 فقلت له اهلا او سهلا او مريجا . يخبر كتاب جاء من غير كتاب
 لين عاب عن الحافظ عيني تحصد . فاهو عن قلبي وكري نغاب
 وافت صحيفه افضل من تحت . لفظا ومعنى باصناف من الدر
 كرو صفة بللها نور غادي . وعاد لهما نعيم الريح بالسمو
 لا بل للعود شباب الشيخ ثابته . ام اوبة الغايك لما يورثه
 طالع الفجر من كتاب حدي . فمني باللقا يدو القبايع
 ورد الكتاب انا القدر الفكرة . نطقت نفيس الدر في سطر
 فضضعت عن جوده قد ارجعت . نغامة منك وفاح غبيرا
 واعدت فينا على متحيرا . كيف استحال اللفظ في جوهرا
 سطور رائت من اسود الليل نقشها . نفس فرط ساكا انصدع الفوا
 لما من بدع اللفظ در منظم . ومن معجزات التثنية انتم
 يريد علينا الكاس من غما . فيطرب من شكر وليس بنا كسر
 ولهم من اهدى الى كتابه . لقد رادني الى الكتاب غدا ما
 فابح من خطه نا طبرني . وحير من لفظ خاطري

كنت المستقر في خاطري • وادنى البشاشة من طامري
 قرات على امل كمال اداني • وقل لم حد الزمان من الدم
 وصل الكتاب فاعدت مكانا • وفصيت من شوقي اليه ما ربا
 اناني الكتاب منكم منه رة • نقيس كلام عنده الذي يكسد
 سرى من ربي نوح الى نسيم • فاجي فوادي من عناء شيم
 كتاب كرم ادا ما لب لفظه • ومعناه خلت التسمية طلبة بند
 ويطو ما عكس نخل كمينها • من الدرو واليا فوت في هذه هافه
 كتابك واني واهج هجني ماء • وسرحتي فلبى وهم لوعني
 اخذ ذلك ام رشحات طيب • ولقط ذلك ام قطر العام
 نجلى من سواد اللفظ معنى • اعز كنهه اصبح من ظلام
 وقد قبلته بفضيل نفس • اينه الدوح من الحام
 وراعت الشرايط في الداني • واديت الحنون في الاحرام
 كتاب اتي من بعد الطول الرف • فذكره اذ غنى في العت
 وما ثم اشباح مزااث واننا • ثالث الارواح الف الثوب
 سرور القيم رباح الحب من ليل • على فواد ضئ من راحة نيل
 فروع الدوح منه نشر مفرقة • بها نارت الارواح من ليل
 واث عيني وان لم يكن نظرا • الى الديار ونادي القوم الخلل

نشأ شوقا شوقا باضلع • من الصبا به نار الوجد والقل
 فبينة ذوا لطيفة عنبر • فبينة برو نشيية عليل
 واني كذا بكم والقلب مشتعل • بنار حبكم والدمع من نسل
 ففر عيني بان طلعت طلعة • وسر قلبي بها واستغلام لامل
 كتاب من هنا بكم اناني • اما نانا من محافاة الزمان
 وكان وروده للصب انسا • وللشأن انجاس الاماني
 واني كتابك واني الفدر • ثني عليل الشوق في الصدر
 في هذه الدرو ولا عجب • ان يسلط الدار من مجد
 واني كتابك مطويا على معة • مفتحا بين حسن السمع والبصر
 فالعين ناخذ من حسن منطق • ولادن ناخذ منه طيب الجبر
 واني كتابك مطويا على لطف • فحل مني محل في السمع والبصر
 اناني كتابي قد خلا بورده • عن القلب لغرا نال العز من حجر
 وصل الكتاب فكان افضل واكثر • من منعم مول العبد شاكر
 واني الكتاب قد اشرفت من سقم • على اللال غياني والهياني
 نلت الاماني على رغم تحسوده • وحلتي شرف العليا والاني
 كتاب حكى عهد الشباب طيب • ويفتال ايام الوصال زمان
 فلم فيه من در نفيس من نظم • يخل عقد الغاميات نظام

اخي فلي الميكالوم لطف كلامه
 فلو جاء وحي بعد وحي بيننا
 في خط من كل قلب شجرة
 وكل عين قوه في قربة
 شفي لمدا اناني لنا بكم
 وكادت معانيه خلال سطون
 لفي واني مثال منك عال
 بالفاظ لمن ظوم اللاني
 ام التمر محلو ما عليه حلي
 ام الرومن مخر صوب الفوايق
 ام الدر منظوما والله
 فخر به طرفي وقيله فما
 فقلت جراه الله عنى بخر ما
 معنى كما المذن شير بفرقة
 وكيف غط في الفوطاين را
 فقا لوم من اطلع اللبالي
 شاول من لطف فقه نصارا

كبريد الشباب برو الشرباب
 فلوان الفاظه جئت
 عياكي نظره را لبحار
 اناني كتاب اذ مودة فبرج
 بنفسي من اهدى الى كتابه
 كتاب معانيه خلال سطون
 كتاب سر ايق سرور
 كراج في زجاج او كروج
 جاء الرسول في بيده صحيفه
 فلقنها وفتحها وقرأها
 ورايت منها روضه محمد
 ونشرت منها حله منسوخه
 وقصرت منها حل معنى رايق
 وقوات منها كل لفظ سابع
 فذكرت ميت محرم وفي اقل
 ما ان سمعت بنوار له نشر
 حتى اناني كتاب منكم

وطل الاماني ونبيل الاماني
 كانت عفود كور الغواني
 ولشبهه نون در الشهاب
 كاجاء روي الله ليله الفجر
 فاهدى الى الدنيا مع النور
 الى في ربح كوال في ربح
 مناجيه من الاحرار راج
 جوت في جسم معند المراج
 في فضائها كعنايف الفران
 وجعلتها حرز امن الحضان
 اطرافها بشفايق النعان
 بطرايف التقدير والاولان
 يخفي لفته على الادهان
 كما لما جوج بصفود نان
 لكن وصال لنا بكم احباني
 في الوقت بينك مع المروا
 عن كل لفظ ومعنى يبيد

وكان لفظ من لا اله الا هو
من الفلذ السماء والارض التي
اطل علينا بعد ياس قنق
ولما نزل الخطاب وزنه
انا من الحيا بعد جفايم
فبادرته ضمنا ولفظا كاتني
اخلك على رفق وطفحاحه
اذا اخذ الغرطاس من عيه
قد انا من آل سعدني رسول
كي اندي زحط ايهما نكس
يكلي مبادرني نكس حرمي
خوش نفس خرم باد صبا
امدا بفيض علمه اولي مزبذ
مكروا بخت ايجا كز كز
نسيم خلد مي بايد ما غم
ورود يافت نيايد ايزد ميان
بغور بخت ميانون خستد نوقني
وكان معنا من اساهه الهوا
البصافاني القلوب ولعل
كدا لانواع الكرامه شامل
افريعتي نوره المذكا مل
كتابي كم قد اداك عبا يا
اخوا الدين عطي بالبع كدا يا
لفيل كز الحب حين اجا يا
نغني نورا او نظم حوصا
جند اما يقول لي واقول
بيا بيا اخوتني نكس شيم
مشتاف را عني هدا رحامي
اربر يا رآمنه مرجبا
وز آمان عطيه كسني نكس
كه جند بن خرمي نكس انز كز
خيال كنج مي بيند جراغم
ز بارگاه مال لپناه شاه جهان
كه مطاوعه او من كند كز دان

بورق اروزن احوال افاكوا
بهر نور وسرور خط حرمي
يكلي ناه او شل بدبر نيلان
حرفش جو من بيان جمل
بدرفش نهد و برود دينه
خو خطا يكسان در دلم آيد
روحش لقب نكس يا ايزد لخت
مخزن آسمان بر زمين آيد اول
نقبت حروف كذاب
معانديش ز بر حرف سياه
خطاب خطابك دل صدا شفا
ببار كز رسيد و مقص جان و مقص
از نام رسيدت جنات كشم
نوايع كلام و يوانع تجرات
مي نابد و المرحول از ان مي
مي دهد و زخمت مكرم از ان مي
بفيل و استقبال بافت و موجب
كه ارواحه دلش طرف ابا مرا
اكل جود او نكس ميدان مرا
روان و خرد زيرش كينان
هر جاني بيان بود و ما و ابا
بل كس روح دينه فوق نكس
نغات انم الله صبا حكم بيايد
عقل خطابك كز با احسن
لكوش نوبه آسمان مي رشا
فرو عشت بدعارض دلقب
جود حمله منظوم و مبع ماه
اجلا بختد
م
از نام رسيدت جنات كشم
نوايع كلام و يوانع تجرات
مي نابد و المرحول از ان مي
مي دهد و زخمت مكرم از ان مي
بفيل و استقبال بافت و موجب

نظم صدق مثال مثالی ره به لطف کرم در لطایف معنی و لوگوشوار
 بر کسب جوهر نجاران کسب بر رسید جوهری بقال بسیار
 جلالت البصر احباب دانش و محل الحواضر ارباب پیش بینی
 خطاب شریف و می مانند عالی جناب جلالت فلان به بین محاصر
 رسید **نظم** خط و انشا و نظم و نثر در بلطاف ندم انداز
 شد بدان چشم و جان و طبع و دلم روکش و شال و غم و ثبات
 زلال حوضه و لطف و مثال روضه نطف یعنی خطاب و مع بر
 روح که در خداوندی بین و لغوا و جاگویی نشیاء رسید
 و در وای شوق تر مطالع مزید تحک یافت **نظم**
 جگریم ابرجیوان بود خطس و لنگ جان مارا نشه کرد
 خطاب قسلی کش رسید و ناگشاک ار عنوان آن بوی آشنایی
 یافت و لطف **نظم** مانا که مگر بوی عزیز داری از مطالع کنار و حی
 آمار و خطاب معجز شعار شد سلق روح عجزوار و خلق فتوح
 بی شمار گرامه شد **نظم** همداد که نامه نوب می خوانم همداد که ببرد دست بر می خیزد
 تضاد بخش ریاض آمال یعنی عالی مثال فرضند فال محرومی
 بکس تربیت رسانیده و معاد بریشانی زایل شد و امداد کرامت
 متواصل گشت **نظم** فرو بارید شالی از حب و رامت

در آندامن و راه از در و بام آینه آلمی اعنی صوفی عبا
 ساهی که عبا رنگ از فرمان بند نوار و احسان عاطف در
 بکس بندگان رسید و امانتی اصطناع ایاق نوار کش
 نوشید **نظم** من کیم باری که نامم بر زبان افروده اند حصه
 بخشای حین وفا و رفته افزای گلشن صفا اعنی رسته
 زلال مکرده و نغمه شمال عاطف که عبا نیست از مشرفه
 لکشی و ملطف جان افزای خداوندی موشع مثال و در
 و مدح نهال اتحاد شد **نظم** کشتار و صبر کمال نوافل انوار
 کشت از نسیم خلق نوایام شاگردان **نظم** ای من علام و ترب و نطق و بیان
 خرید لطایف و کعبه طرایف یعنی خطاب لاویز و لایب شوق
 انگیز خداوندی محل الدام و مورد اعظام یافت و در احسن
 آن عیان و خلاصه آن استعاره برین جبهه مناسبت
نظم یعنی بر رجوع و حله پوشان جهانی سکر شکر و پوشان
 پیادش جگر پیاض صبح و لکش سواد گشت چون سواد دکان
 اقبال و طلیعه و فود امال یعنی شریف همون شعار و نوازش
 نامه نمایون نامه آمار خداوندی جن محاصر و معتقد شخصیت
 و مروج روح و مفتوح ابواب فتوح کشت نیست عزم من بند جناسه آفر

وی

خوش

دارم از بعد شریف غبط شریف که مثال عالی است و دریافت
 و بخدم لعلال بر اسم استقبالی بپوش و بنوارش مجرود قواعد
 مفاخر و اسرار مجرود شد بند نوازیت ندارد کدات
 بر کرم ختم خدا و در پیش فرمان مطاع که از حضرت کرد و ن
 ارتفاع نفاذ یافتیست دل مجروح مراراجه مرهم بگشت
 جان بود در مایه زمان آورد فریق و شاع عواطف واسطه
 عفو عوارف یعنی عالی مثال عصه جلال بوسید نای بارک
 افتخار و طراز کسوه اسطرهار سابق و بمیان تزلزل
 مهابت برامثال و اقدان اعراف نظم ای بگوشت نام مرگ
 من است در کل و خال کرم لطفی که از کرم فی با بند
 انرا که مکافات کند هر کرم نو از کرم کار کار بر کل معنی
 نگار داشته بود فرج بحق دل غلین و شادی اقدانی جان جبین شد
 و اگر اخلاص بر اسم تعظیم اختصاص یافت **نظم**
 از خط نوین را که سالدوم و لفظ نو نطق را شکر خا کرم
 و زامه میوز نو صوفی را میابد الف میان جان جا کرم
 از مطلق تر شوق نامه انشی سوزان در دل مشتاق زیاده زفا
 کرم و لفت **ح** ای نامه چون بوی کشتن داری **ح** چون در و مطلق

یادان محرم سلسله شوق می شود داعیه ملاقاتش می آید که
 اری **ح** خبرش خراش که در آینه جلال و پوشیده مانده که
 که از مرآت قراق قلمی یابد خلاوة آن بشریت وصال صورت بیند **چ**
 هرگاه که ما بشنید ابر بگرزد و رایت یال ساند چه بگذرد انعام سلام
 که بخدم ولی انعام آید بده داندان نواخت میانه ازانی فرموده بود
 بیواتی الطاف گشت و لفت پست نیم صبح حاله بخرق و سلامه
 بن رسید و ساندت صبح سلاست عطیه عجمه که حاضر بنده کرا
 بدان نواخت بود و اسباب فرخ فراق و ترغیبی اودا بدان وسیله
 برداخته **ح** بفتح ترین وقت و خوشتر نعمانی **ح** نایب شده و کفایت
 لعلال و بعد از اختصاص **ح** هر ضد الطاف و کلام و نه نایب است
 آبی تکلف الم حاله خود تیج باشد له ایا **ح** ماکه بایم که اندیشه ساینست
 بشود دله و طغرای سادۀ اهر فرمان جهان طاع حضرت قلمی آری که کثیر
 بنکاران بدان فکاش ازانی داشته بود **ح** بطایفه که ترا آینه اندان تعمیر
 حیدر بعد یافت و کلل فرق سلاست شد الطاف و احاطات خدا ایست
 راجع شمع دهد و چه شکلی گوید **هو القی اول السکینه فی طوالموس**
 لغتم لطف شاه و در جهان ندان کنایه عجب من المثل ان منوح از مطلق
 مولوی تکلیف که بشه از سلاطه موس و انظام امور روحی و بدو را

قال صلى الله عليه وآله وسلم **ما** **ما** **ما**
 اغنى العقل وقال ابلان اغنى الناس من تجاوز عن دار
 الغرور وداوآب الى دار اللود ووزو بكنى القصور وابق ليوم النشور
 قال ابلان عام الصادق عليه السلام العقل باعديه الرحمن والكتب الى الناس عن
 بصر الحكمة كل شيء اذا التزم خص الى العقل ذلك اصل والافلا
 انهم يرمون على عقولهم انهم يبرعوا عقل شخص استدلال توازن لرو
 مكتوب له نوبين ورسول له في مستند وحيته كهدى ابل المؤمنين على عليه
 اللهم فمروا له رسولك ترجان عقلك وكما بل بيان فضل **ب** ورو
 فان في الباب فانه باطراف اقلام الرجال عقولها اذا اهل العقول
 كثر العقول خير الواجب العقل وشر المصائب اجهل من صاحب العقلا
 وقرون خالط السفا حتى العقل من اخس ضايقة ووضع الاصل
 مواضعه لم من غير اذ الة جهلة ودليل اخره العقله بالعقل يصلح
 كل لاد وبالجملة يصلح كل شيء النافل يروى تروى وخبر شريخ
 العاقل لا يمتد على عمله والما مل يتوكل على امله ان فضيل عقل
 شمة انت له العاقل اذا والى بذل في الموار اه نضرة وادعاء دت
 رفع عن المعاد اذ قد يسمد مواليه بعقله ويعتق معاديه بعبدله
 ان مضمون خليفة رواية كسند له كسنة كه عاقل نه انت كه اكرود روطه

نيفة

نيفة جده مكنه كنه تدوي خلاص من تعدر شود حكما كسنة اند اذا اروت
 ان تغرق الرنل فخذته في خلال كلال بارا يكون فان المله
 فهو عاقل وشرافه فهو جاهل قال الحسن البصري لو كان للناس
 كلام عقول طبقت النيات طمها وما بقيت من اللغات انرا **ما**
 عاذه الرجال ذوي العقول وقد كانهم تليلا فقد صاروا اقل من
 وليفير في عقل اذ الزيل عني وليفير في ملك اذ المير عقل
 يتدبر في عقولهم كان عا ولا وان لم يكن في قوته يست اذ اهل
 انصاعا في ما بعقله وما عاقل في ليد بغير وان قليل اجب العقل
 صالح وان ليس يحب بالجهل فيسند به وياي حاله وقته فعل
 خدا وني على العير وقد يودو بعلم البعير دانسته له خبر شير
 وين غير ان صاحب دولة تربت صلح ملك باسده رانية اورد من بعض
 اجل مضطرب شود سورن بر طيرت ارجل يلتمز لردو جبر
 انذيه نواي ملك اراي نغين ملاي كست والهاخذ اوند
 وبادام كه جوش اعراض في مرموز اختلال احوال يذ ان في يود
 له نود انك لعل لهور الايول واللباب لا يدور الرجال على الاقطاب
 م آية فتوى من خبر صائب تير بايد بجز صبح صلاوة روز آ
 انشب تير كند وبنو خورشيد جهان افرو وطلعت ظلم را بنور عدل محو رد

وحد الله تعالى له **نظم** بادای روشنی وجودی تو روشنست
 انا فایده حاصل تو آسان ملک باطنی منور تو غریب تو غریب
 دله تو نور تو ان ملک جو برائی نور و صفا تو شیدا تو اسو سیه بر مطلق
 لبه یا انداخته با و درینسان نوبان الحق انتفاع اقباس متعق قیاس
 بود بر خردی تو غم شیندگی مرمت **۱** هر ملک رای بفرامیذ و بکورت
 جو غیر بیند خد او نفس بصر بصره ادرال سیرت و سیرت بفرماید و عرایشه نظر
 العالم بلیله و خاطر که ان نظر الجاهل غیبه و باخبره لاجرم وجوب صلاح و قیام
 بر خاطر مبارک شرفی نماید و در قضایا و عمار افکار شین بر حقیق صواب
 فی اقتد و از باب الباب فی شرف الكلمة اند **۲** اصفی که از صغیر
 خیر لودی برائی ملک که در حق سلیمان خدگاه المیزان **۳** و غیر و در وقت
 که ایما اول در صلاح اندکی نیز برائی شکل نشای اندکی نخست شد کام شتی
 نرخت مراد بخواهی مستقیم دارد نظم یلای تو انوت نور الو استغفار
 و بخت مرمت ملک سلیمان مختصر **۴** جبهه از جامع لطافت بایه آب حیوة
 بنوی از نور برایت نیور شمس و قمر و قتیقه فلان له نای و نایل
 نور و خلد و قوار کاد فرمود از شای نای **۵** فکر عاقبت اندیش صاحبی بلی
 نداشت و لاجرم مقصود باح طریق بودی تو مقصود باعد صواب
 در کنار اند حکما ازین وجه گفته اند له اصل العقل الثابت و ثمره السلام

واصل للجمل التبعة فترة الدائمة اری **۱**
 بر آوی لشری را بلیق بشت **۲** بشمشیر علی باذه تو ارکشت
 اگر راق صواب ان مخلص استماع فرماید له اود اندر له مشاورة و غیره
 عرض صلیح بکشد بنانک قدری او انما ضایع فرمود **۳** بیت
 خنک از صباغ خوشنمت **۴** لدر از تحت اثری آید بلیست
 و شایر یعرف بر طوق بلوغ **۵** کلمات اسکنه و آید بکشد له لوعده
 شین را عیاره غوامض حق شوان لود معنی **۶**
 لا تکران القول و هو موافق قول الصواب اذا فی من ناقض شینه
 خف کفایه اوست و تشریف دین **۷** آیه **۸**
 لولا العقل لکان ادنی ضعیف اذ فی ملک شرف من الاضغان بزرگیش
 حاصل شود و با برینک بن و تبیر و بالکار مایه **۹** نظم
 اندر العقل و دانش و تدبیر و قیاسیت **۱۰** خوشوقت برده دارد که سر مرگ
 جعلت لوجود لکما للباغ **۱۱** و اصل سیر کوز بلا شای **۱۲**
 و لمرحیطة شای لدر شتی **۱۳** من الاشیاء کمالک المصانع
 وان صوبت سئل لوزدها **۱۴** علی ماقبل من لمر الطبیاع
 مؤذ آوری عبد الله من خلق لوزیر التیجا انزعج المتطهر
 کان اکلیل الملوک نیابه سما **۱۵** سرت فیه ثوابت انجر اذا اماراده

منبلا بلكوا والزراي ومعوا بحمدوا كالمناج غيظهم **بلا ماسام ٤٦٤**
ابو حنيفة رضى عنه ٤٦٥ جت اليهود ذلك يوم طاهر بعد ام لوقية
 وامامهم من قبله وفن الاثر بهم امتدادا لكل قسم عاد
 ولذا الضام يكون محبة ليعلمهم بجران الاعواد
 فنحن الى آل احمد مسلم قلوا وعصوا بلا الحساد
 عندا سواله العباد لمثله ضلت علومهم وامن وبكوا
 لم يحفظوا حق النبي محمد في الله والله بالمرصاد
 اذا تحققتنا علينا فاننا رواقض بالفيض من ذوق الفضل
 بفضل اي بكر اذا ما ذلرمة ربيت نصب عند ذوق الفضل
 فلا اذلت في رفق ونقب كلها **ابو يونس اوسد بالوصد**
 ما جت الله في صدرى شاء الارضية في صدرى بكر **والله اعلم**
والله اعلم ان الحق ينطق على لسان من وقاد عليه الصاوة والسم
 اذانية العدم وعق بابا وقاد صل الله عليه وسلم استغوا وانا
 منك وقاد صل الله عليه وسلم لكل غنى بفق ورفيق في
 اجمع عثمان فطير لعب عليا واولاده وانقض اعداء الجالين
 ولم يميز كن ذاجا من حق سلبت والله في الغافلين
 مالى اذا وصح لحاب وسيلة انجو بها من هول يرم للوعيد

و اذا الرجل توسلوا بوسيلة فوسيلة حتى لا آل محمد
 الحق بالحق وبالو حق وبالخير سالة كل امر
 وعزقه الية دين حق ومخارين من عب وفسر
 يعرف من اذا الاشرار واجدل موالاتي لم حردا النفس
 رغبة اني بعزارة الخمر لفاطمة المصطفى ومرتقى والميدان وناطه
 عواقب في كل الامور تركت وبالابح الغارم توسل
 ابي بكر الصديق من بعد محمد عثمان في الزين بعد علي
 خا رجلا الله من من بيتهم **عمر العشر كل بشر والحان**
 زير وطع وابن عوف وعاسد والتمدان والقران والحان
 اما ابن المها والمخير وزهر **وملة ونبات العقيق للكرم**
 وجي النبي المصطفى والي الله **ولاية فرض على كل مسلم**
 ويطار رسول الله عى و الدت **وبعد من الاظهار جمد انجم**
 ايده من الخلق بعد نبى محمد فان لم تظلم بنا الا فاعلم
 نوت عن بلقي يوق وسطه **سدران قد خطا بلا كابت**
 العدل والتوحيد من جانب **وجت امر ايت من جانب**
 عن الامير الاين عباد رقة الله **لان علمهم الله السلام العالم المنظر**
 قال امامنا الفاطمة فاطمة لان الله تعالى فظير محي عن مقام الشار

اعلى الزمان محلة واحده * بالعلم نبار اسما بنات
 العلم شك تهللت وجنانه * والشرع شك احتملت اركان
 ومن مخ لهما علم اضعه * ومن منع للتفسير فقد ظلم
 اسرة العلم سبي الطالبون له * اليه والعلم لا يسي الى احد
 وكل من لا يقدر العلم بطله * ومن نفيه بيلجه للشد
 فخذ يا فني شأنا وعدا * وطيل لين والطبع ثاب
 تعلم يا فني والمود بطيب * سلوت الحاضرين انت تالم
 العلم بيدو الثاب وتيد * قد يصيد بالكتاب انت
 ومن جعله ان تخير عند الله * فذلكا شد الحيلة طاقته
 ارتفع في لب العلوم بحته * والى في التمد الطرب شام
 تحب عن التيقير فيما ربه * فذلك غيب في الحال وذام
 الا ان شال العلم الاشته * سائلك عن مع ما ببيان
 وكار ورمس واصطاد وبلغة * واشاد لثا ذومول زمان
 يامن تباعد عن كاد فنة * ليس الناجر بالعلوم الناجره
 من لم يرب علمه اخلاعه * لم ينتفع بالعلوم الاخره
 راينك مشغول بمشغول فاته * وحيز من الجمع استمال بالحفظ
 وما المعمر الادما في القيل حفظه * وبانغ به عند الشاهد باللفظ

فكن حافظا في الذنار واعيا * والادمال في حيا بن خط
 نادب حيز في الشا ذيت سفر * يزيد انما للرواة في البحر
 تعلم وريان الشباب بمايه * في العشر ثلثي بعد في الشجر
 راضط الانسان في هذه القتي * يدوم دوام النفس في صفه الجدر
 من باغ ايام القبي ثا ذب * لبيب فجاد على الزمان
 ومن اشركا طوى الهدى فانه * نيك اللول واب بالخزان
 بالخير فيزله امد بلا ذب * حتى ايسر على ما في الله حديا
 والعلم ذخروكي لا تباد له * من القير اذا ما عا ولا حيا
 يا صاح العلم نور الذر جمعه * لا تعد ان بهر او لا ذوبا
 العلم زين وشريف اصاحه * فاطلب عذيق من العلم والادبا
 هر كدر اذ ب طلب نكند * بر بساط شرف طرب نكند
 اوب اسوز كوت في بايد * كد زمانه نو اذ ب نكند
 بنرت دانك دهقان يي * كد كمش بود سرور اذ ب نكند
 بلش لمود وركاش اذ كلا * كد كمش لدا في تراجم وكاه
 هذا سر شياران بوز * همان نوي نامد آران بوز
 علم جود نوقه انتر حقي اذ با * ذكات نوقه سلطان ليس از برداشتر
 علم كز توتر ا بستاند * جند آران علم به بوز در با د

والله يهدى ما اوقد له عبودية او در تر خباب جیتی است نه بجا دنی و هو
 افواشی در تر خضره افی من عرض خدای که مطایبه بر تفسیر خراب
 بیه دلاله لکن له التوام اجابة انما اودع الکتاب آیه لوی در تفسیر آیه
 تبار و افواشی له سابعه نوع را بنده و تفسیر بر لبات نه انبساط
 باشد بنظر خدای که و غیر شرح شوق خارج متوله امکان باشد و احد قسم
 اشاع است و بهیچ قول شایع و شروع نکرده و بهیچ وجه و غیره
 یکس بناید در تر تاب بنامه دم ناقص انبار جنس باشد بهیچ شرح
 در تفسیر خضره بناید و از خضره واجب الوجود و جلد شاف سیوی
 له و ابطه لزوم انعال باشد و اضافی له بلاق طریقی را ستاد
 آید بسوال و دعا چنانچه او در تفسیر غیر سید که میفرماید و مقصود است
 و معیار اعتبار تمام حیات متولات و بعد بر یک افکار و اویله
 اسرار و منظر گشت و مورد اشاده و شهرات و لواحق و لواحق یعنی
 پس سخن به صافی سماع باشد و بعد آیات در باب مخاطبات اسود
 در کار بی نوع و قید مقامات و حمل و وضع جز از تر مکرر کرده و درین
 وقت که برستی سلب و احباب ایام قضایا نیز ملک بر سید کلیه
 شکل و یکس صفت است و بیان امور و فائز جمیع و در بدو معلوم
 و غیره و سیان اکبر و منظر نکرده و پیوست و اختلاف کلمه قدم بر حسب صنع

جمع موجب خلاق و انفصال جتی شد و شصت و نه دالات لزوم
 حوادث بیروت **پیت** که از مفرجی نسله و ایل است
 یزداد سر از زلف و یزداد در دین طایفه و تامل گرفت المراد اکل
 نای که فاضل نظریات بهر دیانت بر غلظت ملکت کرده و تبار و هر
پیت که در تفسیر علی شد و ریاضات فیم کارین و غیر شکل و ارجع
 مقامات آیه او بشاع و خجرام مودول کرده از شالیه و عدل بولنی احوال
 و احاطه صغیر که نسبت خیف بنیه و اضافة با آن الیه هیات نماید
 بنظر تفسیر یکس بناید مثلاً قضایا نیایا بهر افراط اعتدال اقام
 در یکسید را در شالیه خاص و عام موجب است دوام **در مصطلحات علی**
 بحث الفلاسف لمر ذالم و احکامه بنایا صیل المکارم مقدر است
 و الا رئیس الحقیقین اکل المایه عمدتاً اساس طیر العظام و قدوة سلاطین
 لکلمه سید العلماء البایه بکله النفس الانسانیه کاشف اسرار علم
 البیوانیه نظیر انواع العلوم البیوانیه و اصناف الفواظیر المعقوله و غیره
 تراعد الحق فی کل متوله ارسطالیس القهر الا لا یوزن القهر که شایع
 ثبوتات و مانی بجهت دانت در عالم جسمانی و روحانی منبج و فیض
 انوار بباخ و مورد الهامات روحانی و صبر و کمالات منافی و سب و او
 صوف و ضایک انسانی با حق المصطفی الاخاریا متحد افضل

بين الماء والدار في بيت واحد حيث ان اجمع محبة الله اغفر بعض الحكماء
 اذا اجالت العلماء فاعلم ان كل من شغل امره من قبل ان يتول قبل ان يدرجه في ذلك
 او قبل امر العالم فقال العلم فبال العلم لا يحضر في ابواب الاغنيا ولا يحضر
 الاغنيا باجوات العلماء بل جعل الاعتناء بتفصيل العلم وسرقة العلم انفعلة
 المال حتى الرجال ما يحسنون وحلقت النساء ما يلبسون حتى
 فيا لالي وعنى الملك يتوقضه كل الناس ما يحسنونه من كل الامر
 بعض الصحابة الجليل موت الاحياء وقال الشاعر **سطر** وفي الجليل
 قبل الموت موت كاهله واجسامه قبله القبر بقدر وبالعلم من لم ينجح لاشك
 ميت وليس له قبل النور نشور قال الاشعري لا يريم الحق ما العلم عندك
 شيئا الا وقد اخذته قال فما تقول في امرأة ورثت مال زوجها كاهه قال
 اقول انك قد امة اعنتت عبدا ثم روية ثريات فوشت الروح
 بالزوجه والباقي بالاولاد قال علي عليه السلام كل من زلزاله العلم خبير بالملك
 العلم يحرس المال يحرسه والعلم حاكم المال يحكمه عليه في التحقيق يا ابراهيم
 اني عليك احب كل علم وفي التوريه يا موسى عضله للحكمة فان لا اجيد
 الحكمة في قلب الا ان اغفر له وفي لا يجيد ذيل من سحر العلم
 ولم يطلبه وفي الزبور في آية اذا رايت عما لم تكن له جاد ما الملوك
 يحكمون على الناس والعلماء يحكمون على الملوك قال ابن المار ل

طلبت العلم للدين فاذن في العلم على كل الدنيا سال يوتي عليا
 عالم فاما ليس عند الله نقل وحال الايماء وعالم ليس له مثال اما لا يعلمه ذلك
 فذكر ان عزير ابراهيم والله لا يعلم له ولد او اما ليس له فهو شريكه
 واما ليس له فهو ظلم للعباد فاسلم اليهودي فاما ليس له فهو من الله عنه
 من مع به اديه لم ترفعه حبه فضل سوعه عدل ولاية
 لا ليس له بل بقله لا كس شدة بالعدل **بيت**
 وكلام راح ونحوه **بيت** وتلك سبلو به فيما به بالعدل قامت السموات
 والارض **بيت** اكر نأذو في ان ايشش ببدلت بشتا لا ايشش
 كذا انهم جبر بقله محتاج است وقيل تجر به بل على ان غير شفتيت
 وصدا و هو احتياج دار و وحلما اضرب اليك زنة انديالك ان لا تصراوا
 اخذوا الاموال اخذوا الى استمال اعداء في اقتسام ولا اضركم لغير
 وينزفتم وقضيله او كانت عدل القطار خ من خضيل الزنا
سطر فداخيا وشليها اطراف زعل بكها فو ز نذلاف
 جوتييك بشد فداخيا في روي بجاي كل ليارا وللمدقة نقله ان
 سفي عهد سبارل خذو في شاهدة في اخذ جين عدله لخر حصة بركي ان
 شاعلت بازديد انده لموجب كاستنا عموم وخصوص است حصة الملك
 شر العدل وشرع القتل وسرع الجود وسرع القود وسرع المعرو اليها المعز

و بعد از آنکه هر چه از روی صاحب قریب فرموده که نیز خصلت روان
 موهبت و جلی همگی پس برافاده انور عدلت و لسانه انار محبت
 معروف و معروف **نظم** ای شمس که اندوه دخت هرگز
 نیافت حالش «ساحه ممالک راه باند آینه و دله قریبش از انک ز هیچ
 سینه بهر تو بر نیامده اذ اکانت بد الملك مفتاح الاذرا و وسیفه حقیقا
 لاهل الشقاق و تقنا و ملوک الاتفاق العاد لینه و روان قهر و تجرد و الظلم
 محذول و از خشود و فلک عریض الله عنه حجب از یار نفع الواحق
 شده و غیر عفت و لیث فی غیر صیف الملک لا یلده لا یقار و الشفان ولا
 یک الله و لا یتبدل من العدل خبا بجه متقد و ان وقت خلق خدوه اعطیت
 و لهدی عصبج بلان بدوله او شمیرل انرا مان شده و عمرم جهانیان از ان
 خضر متز و عدل و اما از لثه اندر الحق **نظم** قریب مای لطنه
 انرا بر دخی که حکم تو بایه قدر ایشان دعاه صدق و در جهان از انام الملک
 اقبال «لک بر تو صاحب قریب و دهد اذ اردت ان تقطاع فله ما یتقطع
 قریب اذ کان فی النفاخ من خصلت فیکم علم بما کان قبله و تراه
 من الطمع و حاتم الحکم و شاوره الهدی و رای و اهد ابلا لیه لک مد الله
 له بسط جناح عدل و اشر انرا سایه ان سبتی مافیه لم یفتیت نفسه
 لتری و اذ ان لسن منوده و فی کرم لیم **نظم** قریب انرا اذه

و ترقی به العالی من العدل فاعتدنا **نظم** یغیث فی شرق العدل انله
 ضرورت که اگاه در اسری **نظم** و لکن ملک نیاید بهیچ گونه نظام
 بشرط آنکه بداند سر کار بر قوم **نظم** لری و جود رقیه سریت بی اندام
 خطاب حکم عادل مثال باز آنت **نظم** چه بر حدتیه سلطان صبر لینه یام
 اگر رعایت حقت **نظم** ز مال زید خلافت و قهر حرام
 از صاحب دلت بر سیدل اگر ترا تمام اجابه دعوه که امت شد انحضرا صغیرا
 لکت عدل با شاه لاریپ زیاده از آنت که «ترقی یزیز و لری احتیاج اقتد
 و الله له ذات مبارک خدو که لکن اعظم مملکه و عدله کام سلطنته ات
 بدین صفت اقتصاد یافته و یانر کفر بر خاص و عام و دور و نزدیک فایض شود
 و اسیدل کیم آن بدله یی و دشمنی سوبه بنده و سعادته و دوری و مشی و غلغلایند
 اری **نظم** ملک دیران نشو دخانه عدل آبا دان
 دیر نشو نلند فاعده ملک بنای جمر فاعده نظره انت من عتک فحله
 و لک عن الله فخر الحق و اطاعة الخلق و صفت لک البی و اقبلت علیه الدیا
 قتها بالهدی استغفر عن الجيش و ملک الدلت و امن و رغب
 و صارت طاعنه نرسا و ظلت رقیه جیدا لاجرم صاحب قران نافذ
 قران کفر حث کلاوت و الا کتاب بعد اکبر کما ان سبله و یتر ملک
 فلک ففتت انت «رعایه رعایا کانه بر یا یقید بالیدی من سب و سبایت

نموده اند با آنها از جاندار باشد از سرشتی باشند و از آوار از سرشتی
 و بیافرینند بر دوزخ و در سلطنت شاد و خرم و فرزند و فرزند از آنند و اصل
 و متواصل گردد و **سطلر** صاحب قرآن یکی و برکت ملک
 مرکز بوده مشاک تو صاحب ذکر **بار** ای و بیت جوانی حقیقه اند
 از زبان عدول تو پیر و جوان **مقرر** لیسو زمان لشکر بهرج تو و ملک
 متوجه خفته تو بر میان لیسو و صاحب قرآن باشد **سطلر**
 عدول نهاده و نهفته را بهینه شیوع صفت کرده اند و قریب و بعید
 را از میان سرگزیده و طایر میاید و دور و نزدیک را سایه حایه و موط
 پیدا و هر آید کافه مالک در تحت فرمان مطاع آیند و عالم ملک تمایل
 مطیع شوند **سطلر** جهان بناها ایزد تراست **سطلر**
 که حد جهان ملک است بعباس ارواه عدل عدلت هر جا خراشت
 ز عدل ملک یافت ارواه می گذران **سطلر** بعد از ثبات الاشیا و بالحد
 زوالها لان المعتدل لا یزول عدل بالشاء و حق طمع ریایه حکام
 اطراف اسیاست او بر باله سده و زنده و لایزال الف از پیشتر بر صبح
 رفعت باشند و در کلمات حکما آمده که عدلت من حادث رقاه و لا
 صلح من فست لنایه **سطلر** بنی کفر بقیه کاه و آره
 دلال بالحرکتش که در و بایست و کرم و باغی خلقت زهر مارش **سطلر**

له

لا یجوز و از جنبه سلبانیت شرف ملی بودم شعر حواله باید فرمود
سطلر چو مغلس فرود کون بدوش **سطلر**

از و برخواهد شد از آخوش و نیز رعایه خانه خود را محافظه خانه دیگر
 واجب شناسند ملی از ملوک کاسکار بر اسطه نلیه روزگار از امور بلا شاکر
 ستا شده بود بر سینند که خوشی بخرام از رای شای افروخت و حقیق
 را در آرم سلطنت از فضل شای آموخت بجه سب کارها شام اعطاء اواد و جوا
 و آذلی بنوم الغدوات و شربا لشیات و تنویر الامورانی غیر الکفایت غیب
 فی هدیه الهام اعان علی شیه الاعمال از انطق لسان العدل و حاد الامانه ملها
 البشری بالغ و العمارت **سطلر** بود آرم تعدل تست لراه و لیک عدل باشد لیک
 لا صفریح لا ولایه و آلهاله کما لا کیر مع لطله و البطله اما الولایه ای کفر و تقصیر
 بر ایها و طبعه و نتج بطلها الاعمال بالمال کما ان النسا بالرحم حقیق علی کل مال
 لز سفت و وزیر و ندیه و کاتبه و حاجیه نان و وزیر قوام ملک و ندیه بیان عقله
 و کاتبه و لیک مرقه و حاجیه برهان یاسته ترخاف وزیر سارند پیر و ترخاف ل
 افند امر ل من ملک من ایخ حرمک و زاعمالک علی الشر ظلمک من ترخاف امالک
 اعتد سلك انه الملوك سور الیسر و انه الوزر را سور الیسر انه انصاه شد
 الطمع و انه العدل قله الروع قال انلاطون اذا اتهم الظلم الى الشتم الیک
 الین لا اخر لهم این دولة نالی الا الله تحرکت المیزه الاحیه لا انشام عبد

الله طاهر اذ بهر بر سیدله نیز دله تاکی در خانه نماند دانت باسطا عتدل
در ایوان بالمرده بود **بیت** از رقیه شنی که مایه ربوده **نکته**
بالا دیوار آمد و بام اندوز نویسنده و از انشد له لحنی خواهر و شد له
انکه می ستانی و بسیار می کنی کنت لحن با دشا و اذ لرزشند
هرگز لم شود بن مبطیه بالانام صارت نشت علی القوام **مناهی الکاس**
نکته **الارض** منافع رسان **نکته** منافع رسان **نکته** منافع رسان
مبایست نیز یک آیه دلیل دواست والظلم يدعو النعم ویظرد النعم
فصل چهارم در بیان جود و جود

مدح الطین **نکته** **نکته** **نکته** **نکته** **نکته** **نکته** **نکته** **نکته**
اعتب الجواد السخ من غیر مطع **نکته** و بعضی لایا **نکته** کل خیل
و لکن طبع لاوقی سو **نکته** سیف مناع و جت منیل
ببرا اخلا الجواد علی حصی **نکته** و ما الخیل منوه بخیل
لا یخذ فی العطا و غیر حق **نکته** لینی فی خ غیر اهلک بخیل
انما الجود ان تقوم علی من **نکته** هو الجود و التدی مثل اصل
ادتی الطین علی له حرمة **نکته** زادت علی حرمة ندانی
لا نه جآ و لم ادعه **نکته** بتدیاسه با صان
اصلا من اناء لاین علی **نکته** و هو ذلور لیس نیانی

مایف للناس منصوبه **نکته** فلیاتها القاصح مع الله اخی
قبل جاد و اخی الی بعض ارام العرب بالانواله فله ان ینق سواله
و ما کان ما را علی انما ح سوله و لا صاف الی ما ح له ناکت رقبه
و القاصا الیه لیكون دنیا علیه **نکته** الجود علی و لکن لیس الی
و لیس یضع من بالتول یمکل خدخال فغلی الی ایام بیری دنیا علی
فلی فی القیب آمال قیل غنی اتمق الموهلی لیل و هو منق المعصم
المخینه خنداش مملوک الرزیر نظام الملک و هو لحن یتول قول سک
بن عمرو **نکته** من راقب الناس مات قمارا و انما الله الجود
و اما لنظر الناس حد الحسب انش انه یتول مرا قبا یست قال
لا صباه و هم الامرا الکرک اجلوا علیه فقاموا علیه فیها من التور و النما
اکثر من مایه ثلث قبا **نکته** اذا انکر هت عن بدل التلیل
لم تند علی سعد لم یظروا الجود بث التوال و لا شعل ولته
و کل ما سند فتر افر محمود ان الکریم لیتی غیل خلته حق ترا و محمود
در نراج کلام آمده له سان من منخ و من من و من شاعر ایام
این کرده و کشته **نکته** ان کان جودل مایتکل من من
فالیوم اکرم و المزدوق من حرما فکان آدم خین جان و ناته
انفیل و هو جود بالحبوبه سیه ان برعام فرغیم و لکن آدم علیه

الابناء كان خالد ابر جالسا في مظلة له
 اذ نظر الى اعرابي تحت شجرة مقبل نحو قتال لما حيه اذ انتم فلا
 محبة فلما انتم اذ حله عليه ذمال املك الله قل ما يرى فما لطيق
 العيال اذ كثرت الاماح وهرى بي بكلمة فارسلوني ايل واشطروا
 قال حاله اسلوك واشطروا والله لا تزل حتى يفرغ اليهم
 بما يشهدهم فامراه بجارة عظيمة وخلعة لينة **ميسر**
 ايا جرد مع نياح مغنا بجاتي فالحى الى معنى سوال شيخ غلى الام
 صادق علينا السلام منع الجود سور الظفر بالمجود فقل قوله تعالى
انفقتم من شئ فهو يحلمه وهو خير الرازقين
 ثلاث معنى من الدنيا را انا طبع القوا ذل في اقتصادى وما
 فقت على زكوة مال ومن تحت الزكوة على الجواد سميت العجم الهما
 هاما الا لاجلال سيف كان من كانا اله سيدهم ولما نزلهم
 فالقيت سيدهم بالاذم المانا وصوت المعنى اهل واشقى
 على افيه من نعم السماع اعاد ان الجود ليس بهللى
 وان تحلد النفس الشجيرة لوهان ويذكر اخلاق لتقى وعظامة
 منية في اللد مال وماها يحى **تخلد بالسر خوذ**
 يا بني اذا ابتليت الدنيا فاعط فانها لا ينقى واذا ابرغ غلى فاعط
 فانها

فانها لا ينقى وقاب الشاعر **نظير** فلا الجود ينقى المال والمجد يقبل
 ولا الجلى ينقى المال والمجد يدبر **نظير** ضربوا ابر وجه الطريق قباهم
 يتنازعون بها على القينا **نظير** ويكاد مودهم مجرد بنقه
 حب اترقى خطبا على اليتيم **نظير** سنى ناة تقشروا الى ضور نارة
 تجذير نار عند ما خير مصل **نظير** واما تين القيف عند حمله
 وعار علينا عونه من يرسل **نظير** الجا عند لبح جرمه يا سكرام
 بايل حمة من بر نشاند **نظير** بزركه نالند اندمض الجود مال
 سببه سيلة ولم ينعمه من ولم يذبه قلة وواقى موضع الجا به
 جند تا مل يردو اين معنى **نظير** فمكرمة خداوندى منرج است
 وقى كلف اكل فها ذى ينيا كس بر اشاعة جرة وافاضة بر جود فها ذى
 ذات ملكى صفات بر ملكى صفات خداوندى **نظير**
 له اى المرا لطف توريس وطرب داشت وقى المبراج ذى تبارك
 ونواكرد **نظير** وى دورى وريادى كرم اذ لطف توريدى
 بيرون ز توريس كه كرم كردى يا كرم الكرمش اذ سر اضاف قى دور
 ومبرود بر وجود خداوندى **نظير** له در محمد خاتم نبوة شوق شوق **نظير**
 محاسبان شما ارد بل جهان **نظير** هزار سال عطا بر جهان نازل
 بنمايه شاهد قى اوتد اند آن كرم خداوند اذ اواره زياوة است **نظير**

الانبياء والشجعان فاقم اهل خراسان بالله **صلوات الله عليه**
وختیاج
 اجلدم يوم الحديقه حاسرا كافي يدي بالسيف محرقا ير اعب **لا**
 نصرنا رسول الله والله والهدى فافحي بنا الاسلام سالي للرايت
 كنتم وثب الله لاخذونها **لا** براغة ما دام للسيف قائم
 ان صاع بوجاه الفخر **لا** والريح عاصفة والمجرتين علم
 تولد الا لثبات النكاح **لا** نليس لنا الاقرب لعاب
 فيزفوا ادي للغواني رمية **لا** ولم يور ان اللبس على الكلبا
 غدا آة وآله بخرت مدد لث **لا** امة فعداني المهدي بالمقفر
 وقيل ان ياخذ الدين بملحة **لا** ويره القرب بالجندي ذي لاشو
 انا الملك الصندي بخرام **لا** بنى من والاصل من جرم فارس
 احدث سرير الملك بالقرن **لا** على رغم انفس من مسوس وسائين
 ومن عجم ان الصراخ الوعا **لا** محض بايدي القوم ذ لود
 والعجب منها انها في الغم **لا** نزح بارا والالف مخور
 بكك اشعث بلي الوقت **لا** حتى كان له في قتله اديا
 هما حطنا اما اسارونه **لا** واما لم والقتل بلجر اجدد
 وصاة رحيق للوافي نافع **لا** وباساء ستم للجائف نافع

باوجود

باوجود اعتبار ميت **لا** لست ختيف زهرم رستم وبعاجبا
فكف كيا **لا** زهي سياتي خشم تو متقطع آمال **لا**
 زحق معاطو كلك تو منبع احسان **لا** لرمقة عدل ست ستم جوقه
 فلكنه هيببت تو معتد بر زبان انسان **لا** حريم جاء ترا آفتاب رسايه
 حال اموترا دون كارر فرما **لا** عبادتي اذيل خشم تو برجت
 فلك را اين لوزي زان عباد **لا** اضاف الى الدنيا يقتل شجاعة
 ولا العقل الا للشجاع المدبر **لا** لا جرم جناحه مالک تمام
 فرصتي مذكور شده **لا** وسادك بيق ويا جلي شهر لسته **لا**
 جمع بيان صف شلني وراي زني را ان كابل شيردل را بستر شده
 از استت علم رايت بيني ولو **لا** برد اختست بيق تو ليني ز شيردو
 شير مزغوار اذ لرد كار سادش **لا** ريشه لرغنه ليل الحسار انيم
 حو لشي **لا** بن غار جاي ساخته خيل مردم را اي از خيت آهليلش
 وجر قمر تو مليد پيت **لا** جراح مهر شود لسته زيره امن جرخ
 الكره بابه او استين بر افشاند **لا** آن مرد صاحب نكوس دوز
 بود له بلند دلاود نيد بگرام را ان نلعه آسمان فرو شد و پتبع ابداد
 و متدق محيطه آتش **لا** فخلل مردم غرور زو **لا**
 سر بجلو انان و بشت لكان **لا** بند ياد **لا** لر برميان

تداد اذ کهن بر دتی بیلنگ **۴۶** بریان بیت خروشان نخل
تا تیغ جان شکار خسر و قطره شاد و لجنی با عیان می گد اهل این
مملکت دل بر سلانته جان و استانه جان و مان و مان و بی تپت
از خواب بر بخیزد الا بخضود **۴۷** هر دشتی که بیند تیغ بر آب
چون خضر خضره کاسکار خسر و قطره شکار تحقیقه معلوم فرموده **۴۸**
البطل من یوت و متارقه البناء العوانی علی سادته الشان والوای
لا جرم مکی تهمه عایوش بر اعلی تعالم مردکی و ایضا بر اسم فرزانی
مرووف می باشد و منطوق لسان حال شوله و جلالتش انک
السیف و البحر یجاننا اف علی الریح و الایس شرایمانم
اعدینا و کاسنا حجه الرأس **۴۹** من عهد بر آشوب که فی حقیقه
مظربین آخر زمانت اگر نه خضره یا عطیه خسروی می این و اما
شدی الاماشاء الله **۵۰** طمس ایاشی که زفر زمانه انشد
مرانک **۵۱** کنت آن قت زبانی خیال تیغ تو هر جا که بلرز جوید
عرض و صبحه جو هر طریقی پیاده **۵۲** و باز بقصر سایه بر سر آب افتد
زدونی عکس شود لیمای و هیشادنی **۵۳** امروز بناد سعد و طالع پرور
رحله این استادن و بایه این تخت بند کانی اندک ز خصه یابند
شعله جهر خود شیند آه زونی و دنی باز دارند و اگر و طلمت شب

از دامن آیام نرو فشانند و متا به قصم صبح و اد لشن و در جهان
لیری جوی آصاب تیغ زنند و رقی دشمن جبراجله تازند و هر که
شرعه حوله گود از سطح آب بر آید و در هنگام محاذیه از شاد
برخ بر خیزد که **۵۴** ولما اذ الحمار بالهش صافا
معلنا التنا و المرقعات که تر لا در نبل آمده که خبر اسکندر توج
بیل د آرد و آد اینز نا علیه نام پر فر آمد با اسکندر انشد
له د آد ایا هشا هزار مرد توجّه نموده کنت ان سدا لا یجر له لث
القلنی **۵۵** زمانه زبکی کیم و د ایشان هزار
مزدون و لشکر نیاید بکار **۵۶** کنت بعض الملوك آلی واحدین
الحملات البش الیک مرد علی جرد و وقع الیه لاشرق علیل الکفر علی
الفرج و من العجایب ان بعض سیوف ساند المایا السود و فی ذکر
قاب عبد الحمید مردان ای البت الی ای مسلم کما اذ اقراء
یتصرف هو آه و یتصرف الناس عنه فاطب غنه و عدا او و عیدا
و ترعیا و ترهیا فلما ورو علی ای مسلم فهو مراد فاخذ من پاجنه
قد بر و لیت علیه **۵۷** طمس بحال الشیف اسطاد البلاغه کما
و عاب یوث الثاب من کد جانب و تدجلوا فیکم سیوفنا شجیه
یعون علیها الغیب من کد عابت و الی القیته فی شغل بارکان **۵۸**

في بيده و انفذ البتة جوابا **في**
في مكان اخلاق و محامدا و صاف و طلفا

فان النبي صلى الله عليه و آله ان العبد يبلغ بحسن خلقه رتبة
القيام النائم وقال عليه السلام الا اجعلكم با حيلكم التي احاسنكم
احلانا وقال علم ان اول ما يوضع في الميزان الحسني الحسن عن
بعض الصحابة اذ رغب في المكافاة فاحتجب المحارم **في**
لو كان ينفع الله بخلها فلكل من الاخلاق دين و آثم ان الحاصل عن
الحقيقة كلامه في حسن الحسني في قيام في فعله في نور و ان و ليد
نقابة بيد انما مراده فقال في راسه فقام في ادخال في الصدق
ان بشر بقل الصدق لا يجاسب و العبد لا يباين عن بعض خبايا
العباس القائل عن عيوب الناس و ذورهم من اخلاق الارام
و السائل في قضا و احوالهم من اخلاق القيام سعة الاخلاق كنوز
الا ذرا قال امير المؤمنين علم لكم الحسب خلق الخلق اذ كلمات
معبود بن زهير است له اني لا احسن بالشرف كما احسن بحمال
في اني رايتك للكارم عاشقا و المكلمات فيله
الساق قال — بد المولت الوزير ابو النرج ثاب ثراه القوة بلي
بندول و بشر مشبول و عتاب سروف و اذى ملون و المروءة لا تملك

في الشرا تبتقي في العلانية و قيل للجاسنة كلها قيل افضل الناس
من غنا عن قدرته و تواضع عن رفعة و انقشفت عن قوت في كوني
از ملول بركاتي خشم كرفت و اور ابر آذ و باستطاط مواجب او فويل
د آذ و ان كابت شعاب لستعنا نامة بدان و كاه نرشت و ابي كله
نلتحق كود له الملوك لي يردون بالبحر ان و لا يما يقون بالحرمان سلك
آفرين كرد و بعدا از صبح جيل معصكا و غزير مثال فرمود **في**
وليس في الثنيان من داح و اعتد في لشرب صبر او بشر غرق
ولكن في الثنيان سر زاح و اعتد في لشرب صبر او بشر غرق
فلو كانت الا هو لا استحب **في** فلو كانت لا اخلاق تحق و راحة
لا صبح كل الناس قد جتمعت **في** كما ان كل الناس قد جتمعت اب
و لكنها المقدار كل تيسر **في** لما هو المخلوق اليه مترب
قال ابن ليمان لايه يا ابت اني الحاصل غير ذاك الذين قال اذا
كانت الا شين نال الذين و المال قال فاذا كانت اربعا قال
من الخلق قال فاذا كانت خمسة قال النما قال فاذا كانت
ستة قال فاذا اجتمعت هذه الحاصل الحسني بعد فو في
نقى الله هن و جل و لى و من الشيطان يني و من اجتمع فيه
عكها فو في و من الله نبي **في** كل الامور و تزل

عند و تفتی الملا الشافاه لك باق والله لو خیر بین
فضائل ما اخترت تكلم الاختلاف من تفریب الى بشر بتریب
اليه را ابا بتریب اليه باعاد من انانی متی انت اليه الحر و قال
یحیی ابن الهم ما رايت الهم من المامول بت عنده ليله معطى وله
ان یضیع بالعلمان و كنت متبعا فی امة قد فام و متی قلبا قلبلا
الى البر اذة حق شرب و جمع و رایت ليله و اما عنده و حقی فاخذ
السك و رایت یسده فاه بلك لیلانته **طمر**
ز فلق اذ به اذ اریتم متی نحو ام له اذ اورد ان من کتی روا و د علم
به توشه خاك سرشی صافی اندو هر بال **لا یمیر المومنین علام**
علم الفتوة علم این یعرفه الا لا خوف لطفه بالحق موصوف و کیف
یسیر نه من لیس یشهد و لیس یشهد ضوء الشمس ما عوف من قولست
له لی ارمه و عهد خلافة ناصر یستیع حال شخصی کرد و خلفه
مخطوذه در ظهور آن عرضه داشت تو مع فرمود له التعمایة نیک
بنجه و ان كانت صحبه و لیس كنت اخریها من الفصح فخر الی
فیها الرثن الرج و نحن لا نخل فی محدود ولا شمع قول مهتول
فی ستور و لولا الی في حجارة سلفك و شیتك لما بلك مغابله
شبه انما لك و ترفع لساك فاستر علی نقشك هذا الغیب

والله للصلح والصلح بالصلح ورجع الله من خط
کر سینی زبان دراز کند که ملا فی بغی مختارست
فقی من بی بیان عیان نشود و او باقر از خویش غمازست
امروز بجد الله میاست تدبیرات صابیه و مجلس افکار باقیه
محدوقی که تدارک حالات و بلا فی اختلافات فی فرماید بر وفا
جدر اشامل پیش و بادی و حاضر را حاصل میگرد **طمر**
ثروت له کلستان ممالک ز تو آورد که مرکز شوان گنت له کلش زیست
در باغ جهان با کل اقبال تو بگفت که چون کل و بیل همس برک و نوا
بعد ان مکارم اخلاق و محامد او صاف ازان جناب شامل العت
شاهداتی او شد که **طمر** رعائن و زلفین و رخت من نکر
میران شده بایش گذشت میرم یقین که صاحب مکارم و ممالک
رقاب کم اوست هر که خواهد که مکارم بحک اخلاق له پیبر علیه
الکرم یمیم آن مبعوث شده بنسبه بافضل کرد و در غر و بحر آن
ارشاد ستونی حاصل کرد آن در احوال و افعال بد جمیع حال
آن ازین خصال شامل شود چه بدی
به بد خلق کریش می شود معلوم که چیت معنی لفظ مکارم اخلاق
بزرگی ما قدم در خطه ایجاد نماز و مسند و زاده بوجود او بر شمع شد

خوب کرده اند و محبوب آثار بود بنیاب عالیت و در مثل آنکه
 معاویه از عروایه اوستی بر شید شامخ از جعفر گفته اند که
نظم رایه عروایه اکوستی بسموه **۳۵۱**
 الخ المخرات شتعلع العزیز اذا ما رایه زفعت لمحبو
 ثلثا عروایه بالیمین جواب له یلی لنت تم سبت فتصل
 قال والله ما لنت بالکرهم حساب ولا باقتلهم نشا وکنی عرض
 خاسم وایح لسا یلم قال والله ما هذا من عایه المکارم من
 لک چون یختر این مکرمة نزع ما این مرتبه شهت یافته اند بخت
 فضیله نسب و مرتبه حسب و جودتی که انت اکابر و احب
 ارباب مناخر و جانع مجموع مکرمات و مجمع تمام مستحسنت
 باشد و در او بجه عباره دست و حد و حد اولی که ام پیا نیس
 شود بنده ال ندینه بصیر در اطراف لیتی عفو من خطه فلان
 تطریق و در چنین دانه عقد بوزنی و یکانه بزد کواری تی توان یافت
 له دور و نزدیک مکارم او را شاکر باشند و هست و دشمن او را ذکر
 شوند **نظم** بوقد شئی از ملک بلند است از دنی
 زیلت شد نمود اش جهان آینه جهانی **۳۵۲** ان اند این حجة
 و مکرمة که داب ذات ملک ملک مناعت و در هیچ

عهد از هیچ باز شاه ندیده اند و هیچ نایب نامه بدگر ان شخ
 نشینند **نظم** در ملک چون باز شاه ندارد کسی باید
 ای ملک و از جمله شاهان تو یار کار آئی که هست سیر و لکر دار هائ
 قدرت باز شایقی و قانون لشمار **۳۵۳** سخی و واقعاتی که کلک و سرائی
 و بنیان بجای می نمودی در باب دوشی دین و مکه بفرماید هیچ
 استظهار و راه دین میشود و سبب لشمار حیات ملک تی لکر و دواز
 اطراف در جات و بجر این در افتد لای رسد **نظم**
 کانی سیر ملک ملک آتی سله بر درت ملک در اصابت شریقه شرع
 و اوج لاسق مغر کلک تو نا ظاهر شد اندر باب نطق **۳۵۴**
 بعد از ان که نشست لیس را بر زبان بر سپین تی دانه پیا و و آمده
 بر همان معلوم بیتی و محقق و برهن است که قتال مولوتی و جلال
 مر قنونی و نیم کلزار خلق عظم مصطفی و سیم از هار لطیف سیم
 مر قنونی **نظم** محیط بر لکر و محمد داد و دش
 خدیو پاک ترا دوشه بزرگ نیا نزع با صر و نود دین ما ذاع
 ببال جهن یاسین و میعه طاهرا جراع بشم تی که طاق ابو دین
 شال دین و دول را کاج طفره **۳۵۵** قدس را با بر و شرف صالح
 و ایمان و دمان رساله و ولایه به مدح توان گفت **۳۵۶**

طر ثاخر ثورده با اول هاشم تظاهر فرود
 با اول عبيد با عباد او غر سعي او يثرب با سلاف او غر بحرب
 و منبر من معشر جهم دين و بعضهم كنز و قهر مني و معصم بدم بيد كز
 الله ذلهم في كل يوم و مخدوم به الكلم ان عد اهل التي كانوا اليهم
 اذ قيل بن خيرا اهل الارض قيل بهم قريزم و الصناديد لو الذم
 و الجركية العرا و الحرم و جود مباد كذا و بيت له لثمار اخنادر
 سيد المرسلين و استطارد اولاد لير المؤمنين في ترواند بود
 طر بزدل آك پير ليت في ليوم
 كه اسم باك ترخود افتخار القابيت ايا لرفقة و اسلاف نوبت اخلا
 له اعلف ذكر تو اشر احتيايت ما رجع الصاحب ابن العباد
 من العراق ساه ابو الصياد عن البنداد قال بعد اذ في البلاد
 كالاستاد في البلاد قال يعقبي بن زيات البخاري لطيف اب
 اس انت كالمسل ان اسك بيت و ان بيع شئ فقال له
 و انت كالنظر ان وقع على البتر ابيت البر و على البحر
 التدر **نظر** في بته المجد من عجم الملوك كما كد
 المناخرين الغرب في مفر طارت عليه في افاق حاييله
 و سرت فيها مير الشمس و القمر من اهل بيت نندك و كوش

تصلهم

فصلهم بني لهم في جنان الحارثيني
 ان شايك و الاخلاقي تنفق مستدون على ما كان من نعم
 لا يفرغ الله منهم ماله حسدا
 و انوار افلاك السما و الندي
 لا في الحواج و المطامع مذموب
 من يتحارب به و عز المرطوب
 و اليم في القابيات المرب
 و عن البنية و واسطه القلادة و در الناح و انسان الخندق
نظر عذا علماني الجود و العلم و النطق
 وفاق البرايا بالسماء و بالكرم
 و لا كان في الماضي القرن من الامم
 عن خطي و لك دهر شان
 عدن و ان رتها عدنان
 معنيا كثر المسك اذ ينضوع
 من الفضل اصناف الفاكه
 و عدت بوندك و آيت الاحسان
 بشابه الادواح في الابد ان
 كان آخرهم في الجود او لهم
 مستدون على ما كان من نعم
 بخوم سموات الكاظم و النسي
 قوم اذ اعلم النوال و لم يكن
 و تحظنة الزمان و لم يجد
 كانوا له و لنفع كل ملكة
 نلال بينا لقصه اول الجوز
 فاعجب احلى حرة فاما
 لقد كنت في الاخبار اشجع
 فلما لا قيتك اريت محاسنا
 نعت بوندك آية الزمان
 عدت بوندك و آيت الاحسان
 قد كنت ساعيل الشرفه في القل
 قتي كان فيه ما يبريد قيه

عقی ان فیہ ما یسوء الاعاویا **۱** نزل الرعب من الله بهم
 فمرناه بذنب قد سلف **۲** انما انت ربيع باکر
 حیثما مرقه الله انقب **۳** اذا ذکرک ناع العالی الشمس
 وفی حیلک طاب الدلیل للشمس **۴** وما اضریاد انت ساکنها
 وقد تعیب عنها الشمس المرق **۵** **لواحد من العلماء حنیف**
الامامة القاضی اوجده فی روح روح
 اسم الصدیق بحر الدقی سیدی **۱** مداد العلی معی البحر اوجده العصر
 بهتم الله الایه کلام **۲** کما صلوات الحسنی نعم بالوتر
 و **۳** فی اخیه القاضی ارشد الملک الوتر رحمة الله علیه
 انت الامام التی یروی بها **۴** یوم الحساب من الرکن رضوانا
 بینت من دینا کان لبنا **۵** بزال الله یوم علی الاصل لنا
 لا یأخیز من رات العیون **۶** نظیرک لا یحس ولا یکون
 خلعت بلا مشاکله لشی **۷** فانت النوق والقلان دون
 من نور وجهک فی الارض شریفة **۸** ومن بک یجری للمافی العود
 اخت ینیک من جود صوفی **۹** لا بل ینیک من صوفی الجود
 یتأس البرو المرق الیک **۱۰** یشان الی محراب و آود
 الی شمس دین الله حقا **۱۱** و بدر فی سماء المجدت

ین جهل المعالی منک قوم **۱** فنور الشمس لیس برآه انی
 من جاز من فضل الاله فضیلا **۲** کثر له الحساد والاعداء
 برتر بر کائنات برتر و زار سال **۳** سیمع و هم باز جنابت شان
 رقی سیاه و طغیشت دنبا **۴** جمیعنا کما مران موجود رکابکار
 قاهر و هراشام قادر لکون نوا **۵** منصف هر صطناع مبتلایان
 صوفی لطف الکی که تباید خدا **۶** منتار سیوت لخلای مجرد اذ
 ربه حکم قضا قدره و طوق اش **۷** لکن انفس و افاق سنی دارد
 روید یما ی خار کل و لاله **۸** هر زین که عبادة کذر کند
 و زیری که کاش اهل بهار **۹** جهان امانت و جانی امانی
 سرمدی جهان ناع بخش دقین **۱۰** له ختم کشت پروتا بند جهان با
 کورینه و دل وقت رضا تو کند **۱۱** یا جان بندای خالک بای تو گشت
 و در سجود ای قدمت و باز ند **۱۲** جانی نرود و هر یما تو گشت
 ذکر تو روح پرورد و فکر تو بخت **۱۳** نام تو دلکشی و کلام تو جان تو
 جود تو بای سرد فقیران شاکست **۱۴** لعنت تو فیکر اسیران بی خدا
 ماه الکرهتی ز ماه رایت ادها **۱۵** مهر الکرهتی ز مهر طلعت او سعال
 آن یکی از جنج نغان یشی ما جیب **۱۶** وین یکی ز خاک غطان یشی دبداد
 اگر بدیع و شاد یگرتی ستوده شود **۱۷** تو آن یکی ستوده بخت بد و شاد

ولا ابرو فلان بضم صر او شص مكررا وید بدان یرج من چیتخیر
 الناس پیش از اداعه البعد وان علی البعاد وقال علیه الصلوة
 والسلام نه علی التایه حتی یقی التایه من بقیه ومن علی عیلم
 انقر الفقر الحق واوحش الوحشة العجیب العجیب صنا الصوا
 وآفة الا الباب رنك آمنة له امیر المؤمنین علیه السلام علی اذ منک کیش
 قریش را دید که بنایند طریقه وخیلا عوبق باشد دان رو ابرخال
 ی کشید فرمود که یا عند انقر من ذلك فاته اتی واتی واتی تویند
 یی از بنی هاشم پیش حالی از حکام وقت رفت و حجاب او را منع کرد
 دند و او بنحش مرا حقه نمود و آن عالم و قوف یافت و با استدعا او
 فرستاد و مرا حقه نمود و گشت لیس بعد الحجاب الا النار فان الله
 تعالی یقول **كَلَّا اَنْهَرُ جَبُونَ ثُمَّ لَعَلَّوْا الْحَجِيرَ**
 وان دوت استاد نمود **ط**
 قولا الحق یلوی الله اعلمه لو كنت قلربانی الله لرسته
 الله مستق للذین ستقفة للعقل بالله العرض فایسته
 این به شهریت بران وحشة وظلم و این به قومند سر اسر تبیین
 باینین شهرتی الله و درخ **یا مینن** مقرر عفا الله الییس
 معلوا له لوج برندان شرف دارد طایفه که هیچ اندام از نیا له

لمرودة و فنی خویش امن نیست قوی انطلاط شداد از بهاریم
 یو ایم قمار و از دو آب باناب مخصوص جو آه بر کاردی اقام
 نمایند که کسوة نیک نای را ابتاع افعال ملطخ که آیند بکس
 عناف را بیز نا محدود ملوث دارند **ط**
 آه ازین خواجگان دون هت **کاب** اقبالشان سراب شد
 باشد مشند که خذ ای جهان **مانه** ملوکه خراب شدت
 قوی که میخواستند که بی باقی ساخته کنند بی هت مسابحه نمایند
 بی و میله چشم به پند بی رخ گوش بشوند بی زبان فصیح
 در کلمه آیند بی عقد مرشد نم کنند لاجرم صلاح ایشان عین فساد
 بی شود و وقع ایشان محض ضرتی گردد **ط**
 عول ساری دوسه لیس بلا لکروند **همان** بروی و بود و قوی فرود
 یار بفرشته و شور و شب بفر فساد **بوق** قوی زاید از ایشان بود
 از ذنارت همه خاسته شیه ابواب قصاحایات و لزاد و مهات سعد
 ارد امیزه اند و مشک کتر ایل از غایه حسد نماند له دیلوی نیز در آن
 باب احتیاطی نمایند و آن مقود بواسطه سی غیر ببول پیونده و قام
 اوقات نمود و اسوق کسباب طاهری و در خرفات صورتی داشته
 اند و آنرا سرب مقود گردد **ط** وای بر اهل فصد و عالم

معدله خفته بر حق نماید **نظر**
 نیز که بر آید بتوفیق اذیت در حق کسی که در غیرت است
 کوزد که بخون مردمان نشسته **نظر** شمشیر برت دیوانه و مت
 طایفه از حکام و مالوک و مشروب مراعتیاط که ممکن است زبایه قتل
 اذالک خوف بیدار اندر آتی عذرا غریب و بعد می شوم بل سیوه شوم
 قصدتین ایشان کند و از سر فراغ و عدم سیالات خرد از صنف ناول
 و عازم خود در کان شیرین بنای سازند و الحق شیخ عارف کامل و نا
 صح صاحب دل سعدی رفته الله درین مرض غرضش نکه را نده
 و سر آرد حق کوئی و دلائل شعد ترکیب تعبیه کرده **نظر**
 ایدر ماعل ازت هر کس بخورد که زهر و قلع الکین تواند بود
 عیب که وصل از زهر قند بر غیر حذر می کند از یز آه زهر آلود
 مزیزه یون فی و آرم بد ظلمت حال دین عهد شاعر حق اعتد
نظر انا و برت زیرت از آرد
 لزم راکی بماند این با آرد **نظر** عیه کاد ایدت جهاند آرد
 مردمت به که مردم از آرد **نظر** بعد و زه معطله جین سرور شدن و غیره
 ادنی بنظر که بر طایفه ستضعف فت دهد تا این حد سرور کشن
 و هیچ افزینده از ندادن و هر چه امکان داشته باشد بظلم

و تو بر ستدن نه پشه نور الکانت مکر اندیشه دیوانگان د آرد
نظر نه هر که مستم بره کوی بقا آرد
 بق خیال می رود حق را آرد **نظر** پید است که امر و نفعی نالی ماند
 با جاز زمانه و آد خود بتانند چون طریقه و رویشان بی تکلیف
 لله فی الله راقی گوید **نظر** خواهی که بر اندمال یحسان بخورد
 از آرد باندون موی برسان و هر چه برین کل جامع زاید خواهد شد
 حکم نظریل بق طایل خواهد بود **نظر** و لرنلیک و در کشین
 ز من کنتی نه تو یک یل شنیدن **نظر** آن صنایع دمیج و هیچ بیهی توان
 یافت **نظر** مایه فضل و الاعقل و الاذب
 و الا هیار و لادین و ایان **نظر** لخطی لجن حرف من معایه
 لم یاکل الکلب منه لحم و هو غرثان **نظر** او شیت با لکاشی من خلاقیه
 لم یشر ب البز و منه و هو عطشان **نظر** غناجه او شدمه ستمکار حق و شیت
 از آردی غالی بود عجم شاهان ق اقاله که این کادانی بناید و زود
 هر کس ابتنام و بند مکانه ایام اند **نظر**
 بصامت دعا بر آسمان بود **نظر** تا باقی بر آیدت ببسنلی
 انا لک تلکیت که در زنی **نظر** تا که برت نند بلنلی
 فلما بیع مبارک و سیند باشد که نلان با رسال با فلان زعیه

از آن نوع شدنی که کرد اصل دنیا و لایه بیه وجه بکثافتی کد و در از اده
 حقیقت از دنیا بی جنبه و خوارتی که برخداوندان جایزه داشته بود صد
 وجه از درجات فنا و بردباری از بندگان بقطع میرساند و العجب
 له بند از بنا که عدم بیالات امت خصوص در کله بحق بارها را اراشا
 آن کار و بار با علان و اسرار باوق گفته بود **طری**
 نلانی الدین جو کتی در عمل به **رسته** بار بر هر کزنی **نه**
 بنایان باید که کمزور کردی **نکونید حج کس** کالمحمد لله
 عیب که یحرم و دو علم که هر دو درش هاله صد دقیقه از احوال خویش
 تراکوش کرد **نظر** نه هر که طوا از جانه بر دوش کند
 بخود از آب آب بکشد و خوش کند **بدوز** بود که روزی هر ویش را
 و حل تو الکی تراکوش کند **الزبر** لی تجلم میر شدی و بزرگان
 در هر طرف بسیار بودند **اما** **بیت**
 بزرگ پیش خدا اینک تواند بود **له** بندگان خدا این گشت از ادنی
 آتا بکسیاب خود و سرور شدن و آس المی سرور از بند شروار
 انکیش و کبر و عیب مایه و پیرایه خود ساخته شکل میانی رسد
طری گرفته شیء سم تشیند **ه**
 برد آیین او کرد ستم تشیند **ه** باخته دلان شدی و تیری لم کن

لین رونق بازار قوم بنشیند **ه** آرزو الی که در طبع آدمی حالت
 شود هیچ ردیله عیب و بکسر نرسد **طری**
 یک شی آورد المیس از بکسر المجرم **سنگ** لعنه می خورد هر لحظه بر صفتی
 خداوندان قدرة و صاحبان مکنه المعب حال خویش و یل خینالی
 و بر رفت مستکاه پای کافی طلبیده بنوی از انواع معذرت و توانند
 بود اما باید که بر تبه نرسند که مقتفی **و الله اعلم و لیسوله المکرر**
و اللعوبین **ه** از لغوی **الیرک** **بهمن** **نوی**
 میتر شوانند و فی سانه عرض از بکسر باز بشانند **طری**
 عیبیت بزرگ بر کشیدند خود را **ه** و زجمله خلق بر کزیدن خود را
 از رسول دین نباید آموخت **ه** دیدن حکما و دینا خود را
 بدین نوع که غرور و تکبر و عیب و خود بینی خدمتش شاهمانی
 اند هر آینه این معنی بخاطر آید **طری**
 از اصل نخل سیاه و تن از منی **ه** و سر منی لمن که بترکیب خیرین
 از باب نطفه و نطفان همه که ید علیا و مرتبه اعلی دارند اگر
 یعنی از اوقات سرور شوند و بحق از و نوه معذور باشند چه
للولع **ه** بزرگ از بزرگی نماید روات **ه** **ه**
 و کین بزرگی خدا را از امت **ه** بنایند این طایفه مزه پستی

[illegible]

مجلس ۱۰۰

[illegible]

و یغریب البول بعدانی مثلاً فاما بول لهم الایقعدار رای الیفیف
 یکتوب علی باب و آده نفخه معینا مقام الی الیف نفلت لغیرا
 فعلن بانی اقول که چیز افات من الخوف **فی الخبر**
 سالهات تا هر وقت که در مجلس بزم ذکر و رزم می رفت او از دلاوری
 و ذوقی که در دوازده ساله از کوفتی که است و مقنونی لافالی
 که چون گاهی اندک کار از این پیش آید بانی تواند داشت که
 دست برده نماید معلوم بود که در غیبه چون بود آن رود و در حقیقه
 چون زمان آید **نظم** چه خوش گشت که این بزم بود
 خوش **نظم** بزمه ای به پکار و پریش گشت که کوچه را حاجت
 خواهی گزین بر آب روی بود آن غنای بریز **نظم**
 اگر با فتنه مجرد سلاح تربت راست است **نظم**
 دشمن برده اذ غناه رت نیانی مرد باید که در صف چون آرد
 دلیران باند شیران بکوش او رسد که شاک محمدی او
 تشریف ای مردان بکوشید یا جابه زمان پوشید غیره و همیه
 او جابه باشد که چون شمشیر جان شیرین خورد و در جلیش
 اوقتا آن کند که بر شاک تیر بردل چن نشیند و با خود گوید
 السیف لا یخف جه **نظم** از هر که خنر کردن دور و نزدیک

نظم
 محمد سلطان
 از ۱۳۴۰ هجری

روزی که قصا آمد و روزی که قصا نیست روزی که ضلالت باشد
 کوشش نکند سود روزی که قصا نیست بر او مرگ نیست
 ندانم در خانه جن مردانه طلبید و در بزم سود او رزم بر دو چون
 کار بجای و کار با سنجان رسد از اسب چون میل مست هر اسد و از
 تازیانه چون کوزه ما را حذر از کند و بر تقدیر آنکه عند توقف و محال
 نیاید و او را بکلم ضرورت با ابا و جنس غرضی باید ساخت همین که
 است ختم بشود و او را بطنک بغیر خاک تصور کند و اگر آنرا قاصدا و
 غرض علی کوش او رسد خود از هوش رود چرا ساند که حاجت همگی را
 در این تعریف نکوش کم الحریکیه الاشارة والعبد یضر بالعصا
 و حال او بدین منوال است که بیش از این گفته اند **نظم**
 پیوسته شکار بپرو شید من ماند مردان دلاوردلش ماند
 ازالت و ترتیب سلاح مردان دارد همه چیز لیک که من ماند
 نامردی و عاقبت سبب روی زردی او گشت بالیت که اول
 بیروت **بیت** چون کار چنین کنند مردان نکند
 مردان همه کارها مردانه کنند **فی الحد**
 قال علی علیه السلام ما رأیت ظالما أشبه مظلوما من الحاسد
 عقل هائم و حزن دائم فلان حاسد معتمد معتمد مکرره که

از افاد حاد فضیلت محسود شهرت یابد **نظم**
 انی حساد و حساد دو واعد یا ذالمعارج لا تنقص لهم عدا
 ان یحسدو علی ما بی لما بهم فمثل ما بی یجلب الحسد
 هلاک حسود در نخل محسود باشد اصبر علی کد الحسود فان
 صبرک قاتله کالتار تاكل فسنها ان لم یجد ما تاکله و
 لربما نال الحکیم بحلمه ما یامله در نظر حسود فضائل رزائل نماید
نظم تعدد ذنوبی عند قوم کثیره ولا ذنب الا العنی
 والفواضل حسد و فضائل متلازمند **بیت**
 انی حسدت فراد الله فی حسد لا عاش من عاش **نظم**
 لا یحسد المرء الا فی فضائله بالعلم و العلم و الاحسان و
 حق و حسد دومرین است که هیچ طیب معالجت ان نتواند کرد
 و اگر چه مسیح باشد **مصرع** و اعجز ما حاولت ارضاء حاد
 بدترین حساد است که حسد بر محمد و منعم خود ببرد **نظم**
 و اظلم اهل الارض من یات حاسدا لمن یات فی نعمانه یقلب
 ایا جاها فی قیل ما نلت من علی رویدک انی نلتها غیر جا
 اسوء الناس حالا من لم یثن باحد سوء ظنه و لا یثن به احد
 لسوء خلقه دم سرفه اصلی کرده اند و گفته

که حق است از حسد

که هر من الاسد نحره و من الدب یافضه و من الطاووس جلده
 و من الورد شویکه و من النار دخانها و من النحر حمارها **نظم**
 لنکذب ما ذللت من لهجانه لقد کان من قبل الهیاء ذلیل
 لو علموا الخیر یحسوه ولو علموا سر اذا عوا وان لم تعلموا کذبا
 بلینا بقوم یدعون ریاسة لها طرق یعین علیهم سلوکها
 فتب الدهر قد متهم صروفه و ما خیر دنیا هو لا و ملوکها
 و قالوا فی الهجاء علیک اثم و لیس الاثم الا فی المذبح
 الا انی ان مدحت مدحت زورا و الهجو حین الهو بالصیحه
نظم الهجو لما ان یتمتک قال لی یا من یساقط عن هودنی
 لم لیله لیلاء قد سبها انظم الاسعار تحت الدحی
 حتی اذا اصحبت اهلا بها الی یسیم لیستحق الهجاء
 سمع رجل اذ انا کریمها قال هذا اذان یودی الاذان مثل
 طریف عن دعوة حضرها قال رایت کل شیء ما در الا الماء
 هو کاس لبون لا ظهر فیرکب و لا لیل فحلب و کما الحسنی لا ذکر
 و لا انقی اتمم بلا جسم و مؤنة بلا معونة و عشاء بلا عشاء
 فلان کارب ان طلب هرب و ان مکن و شب و کالکلب ان
 شمع هز و ان جاع فرطی را از دخول مجلسی منع کردند

و بر بدیده گفت

ایند حل من یثاء بلا حساب
والقی من وراء الباب حتی
ایر که جهان در کف قدرت
نه سیرت آنکه دوست یاری کن
الحق این مطرب ما گرچه زندگی بد
شکل انگشت درازش چو زنده است
مرا بدست ساجی نزن جفا نه
این مطرب ما یک غی دانید
آری الناس سونی بهم غیر انهم
و ما الخوف ان یلقی اسافل
هیا تو من اسد دلالت للتقا
خود کرد و در باشد از سر کل
خود پس به خرد باشد جو سازد
ای کل سر تو بر آسمان می ساید
دام جگر سوخته بر خوان دار

ط

و کاهم کسیر او عویر
کاتی خصیته و سوا ی ایر
دو چیز ترا ندان سخت نکو
نه صورت آنکه کس ترا دارد دو
لیکن این خاصیتش هست که ما چون
هیچ وجهی که بر روی کیا می
مرا معاینه دشنام ده سر و
ز اینجا بدش برید نیکش برید
علی الارض لم یعلب علیهم صید
اعالیها بل ان یسود عید
و یا حال قوم است اشجعهم
ما شد بر عجب در عقل و روح
مقام خرد و نوای غیری در
زان بر سر تو موی هلی برآید
بر دیده اگر موی نروید شا
تلی همه ساله در نمکدان دار

بر سقفه زخم صد دل بریان دار
ای هسته ماندرون زیاده و شمار
چون سیدم که کرد است خطا مالکان
بر طبق سرش بر لبم کوه روی
استقام بر او از ماد او و از بند
نه زبانش انداخت او را در تیر جانی بد
من خطا آن کرده ام کورا نشد یکبارگی
جهل و حسد و عجب نفاق و طغیان
جمع از بریزاب ضلالت لبرش
نه ادرت و نه انساب نه زینت

احسنت و فی شیوه مهماندار
در بار که خواجده خلایق که بار
شد دل من کوه چون بهلوت از ما
خواجه را از خود جدا کرد خطا کردی
مهرمان نه نیستیم آخر چه میگوئی مرا
نه بوق حل ما در بر کرد او را در
همی مالش از رکاب اندم میر
بد خو و حق و محل و حرم و هیا
تا شکل فلان دین برآید ز ما
ای گردش روزگار حالت

باب بیستم در اوصاف متحرکه و در این باب مضمون
فصل در صفت شهر

الرياح لواء حصار غنچه را بکشد و خارتع و شس سپر کل در روز
زمین کشید چون نسیم بهار وزیدن گیرد و هوا و فرور دین
شود و شمار اردی بهشت چون حله اهل بهشت انحصار کرد
مه اردی بهشت و روز خرداد جهان از خرمی چون کرخ نهد
با دصبا چون دم میسها در نسیم حیات می بخشد و صحن

از نلو لوسن چون کف کلم میدرخشد **منظم**
طلعت اوائل للربيع فخرت
ونرى العوضون اذا الريح تهاو
وردد الربيع بحسنه وبها
فاشرب على ورد الربيع مدا
وعلى الفنى للورد فى ايامه
رور عيش وطرب ولسنا
توده خالك عبير امير
لاله برشاخ زمره مثل
جوکات مانوى نقش فرزند
صیقلها چمنها بصورتونکا
نیسان مهر وقت مسره الا
شهره بنسیمه وبعینه
یاخذ اصعف النسيم اذا
ارلیم باد کرده غنچه بر عهد
دست شاخ از گل منقش درم
کل کرچه بسالی نفس میاید

نور الرياض بحده و سباب
ملحة لغنائى الاحباب
شکلى هوى العشق طيب هوا
ورديۃ بنسيمه وروائه
حق فليس لسوء غير ادائه
روز بازار کل وريحا است
دامن باد عبير افشا است
قدحى از شبنم و مرجا
کشيد خط خطا بر نگار خانه
که گشت غنچه ميگرنگار
واوان طيب الريح والريحان
صغرة يخالى حبه الزهوان
ونحش الريحان بالريحان
وزميرشك ابر کرده لاله بر نلو
روى آرد زاله بر کوکب
راحت بدلم از ولسن میاید

بر بوی دی ارجان بدلم معد ورم
کرنوی خوشش بگوئی میاید
ادمی هست که عاشق نشود فصل بهار
هر کاهى که بنور و رخسار
در میا سرخ سوسن جام می رکن از آنکه
مجلس از ادکار از کدیان چاره
فصل در صفت کرما از تف موم بساط زمین
چون بسط ابرمى تافت چشمه سلسيل مزاج جم بر رفته و صفا
عالم سفلى خاصيت مجر مجور گرفته اب در حدقه نهنگ میجو
ماهى شيم در موج دریا محترق ميشد از شدت حرارت
بساطى التين در بسط زمین گسترده شد و از دوران ناره
هوا در درکات برجهان گشاده گشت گرم هوا از حرارت
خوبیداد و منخوت اب از مزاج جهنم حکایت میکرد در زمین
سوحه طبیعت آذر گرفته وریک تافه رنگ یا قوت اجیرا
ویالیت که یک طبیعت داشتی **بیت**
کرمانش چون حرارت محرو در نور سراسر چون بطوب طوب
فصل در صفت سرما حریف برده مهر حریف میاید
افکنده و باد خزان حله احضر از منک شاخ در کشید و
واب خوشکوار که چون عبارت مضاعف روان بود چون السنبکا
منعقد شد هوا از تابع و فود زمهر بر زمین می شکافت

و از کمان بهمن تیر باران برف بر لبست هر توده می آمد
 هوا از دم سردش دم گرم در عروق میخورد می شد هر که
 مزاج هوا آشفته شده مفصل زمین در لطم آشفته شد
 و سناه شتابناک مزاج ملک خزان بر لبست بیت
 پس موهر بهشتی را سید باب خواهد که در میان
 کند قرار **فصل در صفت شهر**
 شهر بهشت صفت و هوای ارد بهشت آیین چون
 لطف کریمان دلکشای و چون وصل دوستان جانفزا
 خطه فلان سره اقالیم جهان و مستنای کرم زمان است
 ای یار در چون اب عبارت فاضلان خوشگوار و هوای چون
 هوای عهد کاملان سار کار سواد سمرقند در معموره
 بلاد عالم جالست که کانیها ملة الاسلام فی الملک
 همواره حسروان جهان جانها و خیر و نفسها و نفیس را
 در موازنه حصول آن مملکت و زنی نهاده اند ذکر
 طراوت و نزهت او در اطراف کیتی عریض و مستفیض
 شده همه کلزارها و او کلزار به طرف که رو کند هار
 بهر کجاکه در آشی خورق است و سد بر رسوم و آئین

ان چون اوضاع فلک از تعرض نقصان مصون حدائق و ارباب
 او چون طریق جرج از تصرف حداث مامون بیت ز سبزه
 جو رنگ فلک یا فنی جو مرغ از اولاله می ناهنی
 یا لها جنه بدت کفر و من لم یکن حلی حسنهما مستغارا
 سرادان شهر از بیاض لیس و دروس زیارت و از سواد بریا
 دیدار غنا تر **بیت**
 معانی السعید طیبی اللغائی بمنزلة الریح من الرمان
 موضع در فضاء ان بار قصب از تصرف ما هتایمین و نور افشا
 از تعرض سحاب آسوده بنای روحانی مزین بحسن معانی هر دار
 که بران منبع روحانی و مربع امال و امانی رسد بهشت
 بغیر وقت یابد و باغ را که در حجاب توار نیست معاینه بنید
فصل در صفت مرغزار مرغزار یک با حسن باغ ارم
 لاف هم سر میزند و با طیب روضه بهشت دعوی براری
 میکند حال آن روضه در طیب نکبت با غیر معارضه میکند
 و آتش در عذوبت با کوثر مقاومت می نمود و از حمله چشمه
 آب که از غایت صفاحون آینه چینی عکس بر نور و نصیه
 ماهی چون کوه در روی خنجر تابان و مستنیر **نظم**

نهادش جو دریا و کوهر و لیکن به زرفی جو دریا و بالی جو کوثر
روان اندر او ماهی سیم سا جو ماه تواند سپهر منور
کلا نیست کوئی بجوشش روان همی تازه گردد ببولش روان
فرجان عود سوز در او شایخ ^{نشین} مینا مثل سای در او بران صیفا
در دست باد غبار ای تنها در چشم او لولو لای لای میگرد
زلف نقشه غیران سوده در رخسار لاله لولو این کرده در دهقان

فصل در وصف صبح سحرگاه که آفتاب عالم اهر و مهر

شب جدا کرد از تن رور الواح افلاک از نضاد و بر ثواب
و ستارات خالی مابند و از خیمه ازرق سپهر طبات سیمین
محرم یکست **نظم** حوکل چهر این جز که جنبی

برآمد بر او رنگ نیلوفری سر پر فلک تاج خورشید بیا
لباس طجهان جام جمشید بیا زاهد سعید پوش صبح برین

سیاه کلیم شب استیلا یافت **فصل در وصف شب**
شب از تیرگی خورای صواب که بیک اندیشه

و قلا و ز فکر در کوی خیرت سرگشته شدی بیت
خان بود کیستی که از دل صرشت زین تیری ره برد بکوس
تیرگی شب در آن نصاب که مکر دعاء مستجاب بامسرع

شهاب از آن ظلمت راه بیرون بردی او لاکل سرخ شفق در
چمن افق شکفت در بعد از آن جهان نوزانی چون خاطر
نادان چهره شب طان ظلمت گرفت خون زبور روزار
اطراف جهان فرو کشادند و من ظلام بر رواق افق بستند
که منور سیب عارضی صبح در خضاب شب بود و دم طاو
مشرق زیر پر غراب مغرب **بیت** می یارست شد در ظلمت شب

از دل عاشقان لبوی لب آه **فصل در وصف برف و یخ**
و ابرو باد و برق و درعد و باران برف صحاب سنجاب

پوش فرس قاقم رنگ بکسرد و ابر فاخته کون بر حواصل
برزمین پراکند **نظم** شاهان فلک بحسرت لغین کرد
وز بهر تو اسب کاه را می زن کرد تا در حرکت کمیت درین

بر کل نهاده پای زمین سیمین کرد **نظم** از میان کان سیمین بلید
آمد و از کار غدیر معدن رخام ظاهر شد **بیت** دهان

همی خسرده شد از آن خون میان **نظم** همی خسرده شد ز یاد قیام
ابری تیره تر از شب انتظار مشتاق و در زانرا دیدن اشکبار

عشاق در فراق بیت
آتش برق در سیند مستجاب اشتاد چون آتش هجرانش از دیده کشاد

باد تند بادیکه از مهت مهابت الهی برآمد و مشعله
 آفتاب فرو مرد فالشمس طالعه فی حکم غایبه سر پرده
 ابر در فضای عالم علوی کشید و کله دخانی ارقبه فلک
 آتشین بخوم مینمود و سق نیلی بر چشمه نور بخش آفتاب میزد
 و نقاب کحلی بر چهره روشنان گردون می بست **برق**
 ابر تیره چون قاروره ناطان شمعهای سوخت و بوطه بو
 شعلهای افروزخت پیکر نو کستر او از سپهر رایت
 شکر فی میافروخت و از روی هوا و مظلم علامت وصول
 می نمود **رعد** از خروش نای رومن رعد طاس نگون
 چرخ پراوا می شد و از هتیب صیحه آن لحنه صور میدا
 آمد گاه از درخشیدن شمشیر برق چشم سپهر حیره
 میشد و گاه از غزیدن پیل مست رعد گوش کیوان
 گرمی گشت **باران** ابر کو یا سلك غواصان بحر فلک
 می گشت و کوه های قهقری بر بساط تیره میرنجست **طوفان**
 نثر السحاب من السماء دیدارها و کسا الجبال من الخواصل
 والريح باردة للهبوب کانهما انفا من عن الحار و

ضباب در صفت راه

راهی چون مدت لجران دراز و چون محنت جهان جانکدار
 در تشید و فرازش چرخ سرگردان و در طول و عرضش باد
 فراخ کام حیران و مع هذا کله **بسم**
 ربیم دیو بدل درهی کد اختر **صمیر** زیاد سر بدین درهی فرسود
 راهی کسیده که مرغ از فرار کوهسار آن دشوار گذشتی
 و باد از مساحت صحرای آن عاجز ماندی **طوفان**
 کوه او چون **طوفان** من جا کو بلند و **دشت** او همچون شب **همه** در آرزو
 و هم از او افان میزان زرق از **برق** عقل از او ترسان و لرزان دادی
 هواش از آتش و اخگر لفته **موم** کاهش همه زهر و بادش **موم**
 از هتیب بامک شیر شریه دل بر کا و گردون خون شدی
 دهن او فراخ چون غاری **لید** در غار سه میکن ماری
 بامک و لغزهش چو رعد فضل **بار** دست و بالینش چو شاخه **چهار**
 که دستش بشکل چون سرطان **بنخ** دامن اند و روشنه **پنهان**
 و بر در هر غاری باماری دو چار می خورد که از دود
 دم او آتش مشعل خورشید فرو میبرد و طبع هوا **طبیعت**
 آتش می گرفت بادی چون شب لجران بدیاری و چون
 قصه فراق بدل گذازی راهی که پای اندیشه در آن

آبله کند و برق و هم در قطع آن نعل طاقت بنفکند و مع هذا
 کوهی در راه که **بیت** در غار هاش یافته هاروت مستقر
 برشته هاش **ساخته غفریت** و هر چند مسافت قطع می شد
 در آینه و هم و خیال جویچه دیو و غول معاینه نمی گشت
 و در لوح ضمیر انقطاع پیشه و بسته آن صورت نمی بستند
 محال بسته این دیده را نشد محسوس مصیق پیشه آن و هم را ندانند
 راهی که راه بر با وجود آینه سکندری از طلم آن جان
 بکران ببرد و سیاح با وسیله اقامت خاوری در عقبات
 آن فروماندی چه میگویم **ط**
 غولان در آن ره کرده کم ماران در او و نجحه دم
 گوران در او فرسوده هم از هم سیران مراب
 و در آن راه از دهائی ملاقی شد که بران سبب هشتی
 بخاطر ها راه یافت که دست و زبان از گشتن و نوشتن
 فروماند **ط** تو کوئی که بدجگو در کین
 تنش سر سیرالت خاک و کین همه کام تیغ و هه تن کسر
 هه سر سنان و هه تن سپر زلف دهانش دل خار موم
 زهر دهن باد کیتی موم چو تار یک غاری دهن گرفته باز

دو نسکس چو شاخ کوزبان دراز . فرون خم خطومش از صد میکند
 زدندانش بر پشت ماهی کردند . برفش بر آورده پرمیغ وار
 همه ره بسینه خزیده چومار . **فصل در صفت قلعه کوه**
 از بلندی در مرتبه که حسن با صره تا بدرون آن رسید ده
 جای در مصاند عقبات حسکی را فارمانندی دید و مان
 و هم از فراران دیده لشیب توانستی کرد قلعه محصانیت
 قواعد مشهور و باستواری ارکان مذکور نه شاهین تیز پر
 بر واز آن گذشته و نه شجاع بصیر محض شرفات آن رسید
مصرع تنش رسید بماهی مرش رسید بمایه . و اتفاقا
 دریائی پیش اندر و گشتی در رسید که کفی کوه فلک است
 بر قرار گشته یا باره کوهست بر جای ایستاده یا رنده
ط سراز دریا و نیل بر آورده
 یکی نیز رو فیل بید سبای بخوردش کام و نه رفتش رای
 کهی حلقه خطومش اندر شکم کهی بسته با کاو و ماهی آ
 از بلندی منقطع گشته زمین نظر
 چونکه خواهم با منان نکریم سرفرو دارم و زمین نکریم
فصل در صفت حین و ایام و عقرب و ارباب

صورتيكه نقش آن بر تخته خيال منوان كشيد و جمال آن در
 آينه خاطر نتوان ديد . ماه روئي كه آفتاب از درون
 ايوانش در ديدك بنظاره آمدك **و مع ذلك** **نكرد**
 اهانند بر آينس رو آمد شدند **نكرد**
 بنا و ست آوريد
 رهبان مدين و الدين عهد **نكرد**
 لوليمعون كما سمعت كلامها
 فلا عذر لالواد اذا هو لم يطب
 كانك من كل النفوس مركب
 جبر السيل فاستبكا في السيل **نكرد**
 وما ذاك الا ان
 يكون اجاجاد وكم فاد انهم
 ايا ساكني شرفه دجله كلهم
 اذا نحن ادلنا و انت اعماسا
 محاه شمس عشم الله نورها
 اذا الاح خداه فذمعي عايض
 وقالوا بصير السعير في الماء حية
 لو لو كاهور و من تا لم خود لا لا **نكرد**
 يكون من حذر الا له فعودا
 خرو الغرة خاشعين بعبودا
 و مجراه من دار الحبيب قريب
 فانت الى كل النفوس حبيب
 و فاضت له من مقلوب عروب
 يمر بوا دانت منه قريب
 اليكم بلقي طيبكم في طب
 الى القلب من اجل الحبيب
 كفي لمطايبا نذكر اك حاديا
 و اد مع جفني في هواه كواكب
 و ان غا خياه فذمعي سالك
 صدقا
 اذا الشمس حادته و ما خلته

فلما القوى صا غاه في ماء وجهه
 الروض نصرتك لحسان شهيد
 و على قوامك حين لمطو ما سبا
 و الدرج يرقص و العايد مصفوق
 و جعلت قلبي منزلا لك عامرا
 حلت بحاسنه عن كل تشبيه
 فاضطر الى وجهه و اسع عن
 الازجس العن من احسان
 دعاها لمحاظه قلبي
 مثل الفراشة ما في اذنان لها
 در قطره باران بهاري جوان **نكرد**
 كرد ره چيز كه ز عيب **نكرد**
 ما في المثال الد لا زال مشهرا
 اما را و وجه من اهو و طرته
 لمي حبيب برور في العاوات
 كيف لا تبلى غلا لسه
 لمت البدر عن شفقها لا
 وقد قلبي متعبه حقا
 و الوردي جاء لملاح حدك نور
 و قلبي قد رد البان ان ما و
 و الوردي مرطوب اليك لمره
 فاليه طر في حين بطرف لحد
 في الحسن بحكيه
 سبحان سالتني سبحان يارب
 و الوردي من حذر الد ر من
 فحانه مسر عا طوعا يلبسه
 الى السراج قلبي نفسها فيه
 در نافه اهو متاري جوان **نكرد**
 در صورت و معي كه تودا جوان **نكرد**
 للبطيقين في الشرا تسديد
 الشمس خالعه و الليل موجو
 حاضر يان عن اللطافات
 و هو يد رو هي كسان
 وضعت حاتم
 قلت

اليس هلال وجهك مستهلا
 آسرين در رخ مكرش زان كه نيت
 انا الشمس البزيرة في الضحى
 عذرتك انك منك مطرة
 كم قد نظرت لمن اهو فيمغنى
 كم قد خاوت عن اهو فيمغنى
 اهوى الملاح واهاوان اخا
 كذا لك الحب لا ايمان معصية
 شكوت صالت كل هذا
 وادنو فيمغنى فابعد طالبا
 فشكواى يؤذيها وصبرى
 يا قوم هل من حيلة تعلموها
 يا صاحبي انظر في ناظرى تريا
 واستشقيارح انوا في فان
 هذا وفي ادنى من حسن نعمتها
 وفي في من بقايا حببها
 ما لو يد وقد ميت لا نثره

فكيف يصوم من نظر الهلال
 شرط يوشيدن قصدي در ماهها
 ومن عجزت عن كنهه صفة الروح
 وانت لعمر في الروح والروح لا
 منه الحياء وخوف الله والحداد
 منه العكافة والها من النظر
 وليس لي في صرام منهم حرم
 لاخير في لذة من بعدها
 يحجى اراح الله قلبك من
 رضاها فبعد الداعد
 ويخرج من بعد ريفر من
 اشير واهها واسترحوا الاجر
 به لروية مسلمي منظر اعجا
 من ررع الواهها ما بعث
 ما الوعير يا دنى ناسا لصا
 وقيله حاسنها خيفة الز
 او مقعد المستى واضر من

صلى

فصار العيد لي عيد من منه
 وقلت لنفسى الولهى عليه
 ومن يرد لك الوجه
 جعلت محاسنه عن كل تشبيه
 فانظر الى وجهه واستغن عن
 لن رضىت لي بقلى الهوى
 وحسبى في ان يقال قتيها
 جعلت اديم الحد منى تدلا
 ايامنية القلب لا تحلى
 تريد من تفرق ما بيننا
 قد قلت ادحا عهد من وثقت
 ان كان شاركى في صيله احد
 قالت متى البين يا هذا فقلت لها
 فارسلت لولوى من رخصت
 النسانه لورانها الشمس ما طاعت
 ودعيتها العراق فاستلكت لبد
 وخلفتني صريعا وهي قائلة

سرور او ايها جاوارثا
 نعمت نعمت يا نفسى
 ضد لى السعادة والحقا
 وجل عن مشيد في الحسن
 سبحان خالق سبحان باريه
 فاهلا بما تهر وسهلا بما بر
 وان الدنيا افضها بفضل
 لأحصيها ارضا فلم يرضا
 ووصلك بالهجر لا يتدى
 يفرقنا الدهر لا تغل
 ولم يكن عهد صبر ولا سيد
 فالتهر لبشر من الكلكل
 قالوا غدا زعموا ولا فعد
 وردا وعصت العنان
 من بعد رويتها يوما على احد
 وصا فحت يداه من لونه
 فوهوا النظر وكيف الطق

البان فوجل من قدك الراكي
 ما ان نظرت الى سهل ولا جبل
 كيف السلامة في الدنيا لا تبصر
 هيهات هيهات لا تنصرو الى ابد
 لا تسلي مسلما ان كنت مسلمة
 ليال الرصال متى ترجعي
 وباليمة الوصل عود لنا
 احب العذول لان العذو
 اقول لطبي مره وهو الق
 فقلت من الق
 قد كان بدر السماء حسا
 فراده ربه عذارا
 كذلك الله كل وقت
 زرلفت من نور ان ترك نار
 ثلثي رخط محقق بيد شيد
 كان الريح قد مررت بمسك
 حلق العذار على جالك خلعة

والبدر حيران من بحلي من حجابك
 الا رايت اسير من اساراك
 وقد تعرض من السكر عيناك
 من ذاق جرعة حمر من جمياك
 اياك من قتله لياك اياك
 وبانجم سعد متى تطلع
 سلك المنارل والاربع
 بكرر ذكرك في مسمعي
 انت اخو لي فقال يقال
 مسه خير قال يقال
 والناس في حجة سواد
 ثم به الحسن والبهاد
 يزيد في الحلق ما ليشاء
 كه هند و دكر ابركسيد
 درياب كه نسخ ميشود باقه
 و درت ماحوته على الشقا
 ملادت قلوب العائفين غراما

قد تم حسنتك في العذار من را
 بمسك سوده محلول در عرق ما
 ميلشت بلاف كور و ريش ميكفت
 جسم زمين قولشان هم ندید
 هيج است هان تو در عالم لطف
 و معجزان بچطور بچاد م
 عذارك ریحان و خالک عبیر
 میان و دهان تو با نوره اند
 در دهانت سخن نمیکویم
 که تم سخت شکسته چون میزاید
 کفایت سخن از چنین دهان که مرا
 دل علی فيه عیون الوری
 فلا يرى فوه ولا حضره
 سیاق مقبلت انصاف حالت
 بر رو تو خال جشش هر که میدید
 سواد دیدن بنیاش خواهم
 من عکس سواد عینی الدهماء
 قمر ايكون لد الكسوف تماما
 که بر صبر بر نولید کسی بچطور
 کس دید در آفتاب گردش
 بشن از کمر تو در میان هم ندید
 هر کس که ندید درین جهان ندید
 و خدام ذاك الحسن من ذاك
 و تعرفك كاهن و ما فاحر
 چنان میفاید که با نوره اند
 که نکلید دران میان
 یا آنکه صراحتی جان می شناسد
 تا شکست حکومه بیرون آید
 و حضره المنطق والمنطق
 ان حمل نه عنه وذا الصلوق
 چالست
 که دارد ملک حور و مسند
 نگوید که مکر خارق فرید
 سویداد دل شیدان خوش
 فی خلدك لحظه من الضمائم

هوه ماء الحيوه شاربہ
 وله نسجه قد انشخت
 جسم توبه نيه مستی که کرد
 ابرو تو میوسته بدل درید
 بالاد چشم گشت در منصب
 ایزلفیای بر رخ او مسکنی است
 مرا وصل تو گزینکه دسترس باشد
 بخت انم نیست گزیند یکم روی
 رفی و میندار که دست ایزنود
 دلدار که یکدم برضا نشیند
 برخاک درش رو نهادم
 بامانکد اندمی بارانت
 خورشید تو در روزن ملک آباد
 متهلکتر زهر حاری
 چشم شد که بر لبست بوسه بزم
 بوس ز لبست گرسند تیره
 باد من و باد و سبب ت میگویم

خضر لم یصل الى الظلم
 من فؤادی ولقیبت لضم
 اکنون که تمام مست شد خود
 خو کرد جو چشم هر موئی کردید
 زان چشم ترا نمیتواند دیدن
 تو کافی چشم نیست نمی شد
 دگر طالع خویش چه مامس باشد
 میکم از دور در صنع خدا طاهر
 دست من و دامان تو بازرقیا
 تارز نبود از سر پان نشیند
 آن وجه بکار وصل پان نشیند
 غمخواره شدم زدست غمخوارا
 گرد زده فروزند هوا دارا
 از چه بام من جو غمچه مستور
 اینک لب من بگیرد صد بوسه بزم
 کرمانی چشم و احانمش
 تا هیچ گشت دوست ندارد جز من

میگوید

پیوسته حدیث قانت میگویم
 که عشوه فروش دلستانم
 زان روی که جان بکس نماید
 هر جا که قدم نهرو برداری پی
 صدای پند در گوشت نکند
 زلف تو بر ماه فلکای خوش
 عاقبتش سر برید آنکه او
 اهل لب تو جان آرد بار
 برخاک فکر قطره از آب دهن
 کل خواست کجور روی تو باشد
 حسنی باید جو حسن تو روز افزون
 ای کار من زلف تو اشفته
 از غصه مانده قصه خوا
 گرفت کریان دلم عشق لسی
 دی جعد من باز بهم میگرد
 کل در صفت رو تو در هر فصل
 هر یک سالی میسر میشود دید

زیرا که مرا با سخن راستی است
 که عدد بر بر مهر پانتم
 دل را عنید هد که جانت ام
 کل خیزد و لاله روی اندر ده
 که گوش پر نوای خند دارم
 پهلوی خورشید کند جانی
 بیش زاندازه به پای خوش
 صحرای رخ تو دلستان آرد بار
 تا نوم در زمانه جان آرد بار
 آن خود چه حدیث است چو باشد
 ده روز نکوش همه کس را
 وی بخت من و بکس تو حقنه
 آن قصه هنوز هست نال غنه
 کور اعم هکاس نکیر دامن
 در گردن و کوم خ زبور
 میخواهد ساد هانش بر زور
 آرد عهد کل هر سال یکباری

جز گریه و خوابه چکیدن آید
 چشمست نه گوش را و شنیدن
 ابرو زده شرمم خشم زد
 لعلی بگرید و بر کسی برهم زد
 یا جان که تمای وصال تو کند
 از دور مطاره خیال تو کند
 یا محک کوی خیال تو شود
 تا صدم دیدم پایمال تو شود
 انصاف که خوش روز و شبی
 از دوست یافتگان بگریزند
 یا تو با کی دست در لغوش کرده
 که نام منت بر زبان بگذرد
 که کرم با شمع جهان بگذرد
 و از آتش و آسایش هر دیده و رید
 و رخساره زنده بسته دهانش
 کفتم جام گفت بدامان طلب
 یعنی که در این شکستیهاش
 گر خانه خود سیاه میخواست
 آن چهره حسن انصافی دارند
 زلف تو و بر کس تو داند که ما
 پیوسته کسی خوش نبود در عالم
 شوریده شد زلف بر روی
 خرطه شب رنگ تو در عالم
 چون ملک حسن می بخشیدند
 دلبسته زلف خورشید آشفته بدید
 بیچاره دلم چو محرم باز یافت
 در سایه زلف با هر که کم شد
 ای بردم چشم تو چون از تو
 چو چنگ خود امشب بسازی
 گفتی که سرشک تو چو چرخ
 در دیده من خیال رخسار تو بود
 ای باد اگر بر کذری بر بر
 کوای بد و رخ چو سرخ کل بر بر
 هر شمع زلف سیاه تو نماید بجا
 اندر خم زلف تو بر جای کرم
 با هم که میان شان بخیلند موی
 بخوار شکستگان و بیمار ایم
 جز ابروی یار من که پیوسته خوش
 و آن کیمت که بر رو تو آشفته شد
 گردان که شبی هست که قدر دارد
 هند و دل او بر تر چین کرد آید
 بنداشت که نار ما است دریا
 و اندر نفس جهان هم او از دنیا
 تاریکی شب بود و کس از ما
 چون مومم کل وقت من از سارو
 ما نیز بر اینم جو او از تو خوش
 چون پر مسید با تو بگویم چون
 چون آتش که ز کرد و بر او کگون
 از ما خبری بریت بر بر بر
 لب بر لب تو کی بگویم و بر بر
 ناچه آید من از خواب بر نشان

اردیده محرابه دریدن آید
 کفتم منکر می بومند اری
 کفتم که دمی با تو تو اعم دم زد
 کفتم وصال تو مقصود رسم
 دل کیست که یاد زلف خال تو
 آن پس نبود که دیده هر شب
 دل کیست که عاشق جمال تو شود
 رخ بر کف پای تو از آن میالم
 آنکه زلف و رخ آن مه نگرا
 هر کو خبر یافت خود حسری
 اما با تو دست در لغوش کرده ایم
 بد شناسم راضی شدم زان طمع
 ورت قصد جاست لیستان روا
 پیش رخ و لعل تو که شمع در کرد
 کو لاف زنده شمع زبانش بر شد
 کفتم که دلم گفت بر عاشق طلب
 کفتم عظم کرد اشارت موی زلف

دانه تر من ساقه آلوده و در ده • قریب متاهله و شاد با
بیمه با کاف آلتیق و دوشه • غن لایروقی مآده الدهر شاد با
امشب حضور یار جان افزوست • بخت غلاف کشتان پر دشت
کوشش پیر و نه فرو شو / امرا • افاب / تو دلنا و بکش دشت
دله ابرو دیدسته و غلیم • آمدن نشی بر بالیم
لمریت و گشت آن بزم گشته من • هم دل بدهد / این خیت پشم
لیال تو نشسته سکون دل من • هر دغ نور بخت خون دل من
منه آم و غم / هر نواخت جو نم • کس راجه خبر ز ابرو ز دل من
چون لاله کنار بر زخونم زعت • چون بر این نقشه سرنگم زعت
کس را ز من و حال من آگاه نیست • من دلم و یقوت / هر غم زعت

فصل در بیان عشق و علاقه یقوت و مشورت

قال یلم دخت یاکستان بالبعرة • فرایت نیه بهر یا بقول الشرفانندی
ادفع من بالعلک والصبور • ادفع من بالعلک والصبور
دار جو غدا حق از آید از غدا • تو اید از غدا فیلسفین صبر
ز رشک دنیا باخبرمان فان گیت • بیان مرد دل دنیا و الحب عنور
دله از من گرایه میطلبید • و کون فراق نماز میطلبید

اسی باد تو بوی آشنایی داری • ز بهار بگرد هیچ مکانه مگرد
از شیرینی که هست نوشین لب • بیوسته چو غنچه بر شکر میخند
پسته که دهن تلک شمارند او را • پیش دهن تو خوار دارند او را
کوباد دهن تولاف تنگی زند او • از لی ادبی مغر بر آرد او را
شیر بر دهنست که مکنای سخن • با ما سخن عایقه برای سخن است
شیر چو شکر شود دهان • کونام دهان و لب شیرین است
ای خط که رخ یار یار است • پس صبر و سیر و ترویر است
کرم رخ آن یار کنی رعنائی • عیدت بکم چرا که تو خوش است
قد تو که سرور را بجان میارد • هر دم دل شهر لعل جان میارد

دارد سرانکه راستی آرد پیش • زلفین تو بچ در میان میارد
روشن رخ مه کرچه لعلت با • رعنائی قد سروا کرچه بس میاید
ماند رخ تو نیست روشن لعلم • همسای قد تو نیست میگویم
کرد هر غم بر سر غم نفرودی • و این صبر حیدر عصه ام میبود
داد دل خود بدادمی ای • و آنکه لعلت ایام نور بود
را ندکه رخش چه خورده با و نکو • دند که غمش چگونه میارم دور
دوش از لب لعل تو دلم درمان • دین جان بلب رسید از نوجان
کوباز با د عالم از سر گیرند • چون دوش ششی لعلم جو در توان

و اخضر

بادلتكم بكونه دوات لكو
 فلا لم يبين في العلم يتفق
 الا ان اكلوا الاق فانه
قال جعفر الطائي دفع الى رغبة فيما
مكتوب
 اذا انما امر عليك تقول
 من الله في الامر الذي عمل لاله
 ام لقد من المحنة المعد
 بانه تقى ايها الشيخ افضل
 سافق نضابا الذي عنده سال
 قد تكل ما لى عاد عليه
 وليس يا ما عننا مثل
 ووصلك من حرق وان صدق
 قبل علم قد مشق انك فلان نلتم في الاساية قبل الملك ان فلان
 مشق انك فاقله قال ان قلنا من حينا وقلنا من نفعنا او شل ان
 لا يبق على احد على الاض **فاجبتما فلت**
 فان شقوا ليل وحزن حديثها

حرق جبهه جرد في فضايل
 قدت بارية حصار بارية الى سيد ها ونسب للخال اين
 الملح فنبست وقالت في تبس مال الرشدة اذ بهم القفل بن الربع
 من حلة في بيت مع جارية فقال نعم يا جارية كنت استليت على فراشي
 وعندك بارية ان ملكة ومدينه وما تقرا اني فشاوت عليها
 قدت المدينه يدها الى اله التي حتى قام وقعدت عليها فاما
 بها الملية وعالها عليه فالت المدينه اما اخي به لان ما لك براض
 حدشاعن نافع عن ابن عمر عن النبي صلى الله عليه وآله انه قال
 من اخي ارضا ميلة في له وليس لعرق ظالم فيه حتى فالت الملية
 حدشاعن عن عكرمة ابن عيسى عن النبي صلى الله عليه وآله
 انه قال ليس الصديق لمن انا الصديق من صاوة بكاستفحك
 الرشيد فقال هل من ملو عنهما فقال هما وولاها من القفل امير المؤمنين
 و امير اخصارها وتسلمها ملكك مشق الى مشرق الرقة مصدده بجدا
 الله عار عنهما الله واياك نلت على ظهورها جوا ابعده يا سليم القلب
 ان احببت دعوك كيف نلتك صفتي **العشق**
 مشق في المارة يشبه قلب الصب ويدنب دماغ الصب استمرض
 رجل رجارية سرود المجه قال لها ما اسمك فقال ملكه فقال الله

البرق قد تذب الطوفان انكس في تفتل البحر الاسود فثالت
 مبهات **لم تلوه بالجنة الايق الاض** قيل لم يعلق
 ومشوق اطوف واعقب من ابن داود وفناء الذي شربه
 وحلى الله ذهب يومنا صبا ثم دبل الحمام وخرج وتفرق المرأة
 فاستنحت وجهه بدمعها وطين على خدي ابن داود بروية فتسلم
 وتفتق وانطق كما هو الى دآره وسعه فلام فوجد آة نايما نيف فلما
 ابته قال له ما الذي جاءك قال خرجت من الحمام فركب ان
 سئل لعد الى دوتين وكان ابن داود راء في النوم قبل ان
 ينفه فانشا يقول **من علم** يا ابن منيقين عن فومية خفت
 بيني وبين خيال منة نكوس **دعني فالى عروس** وموتني
 وقلني وحيلا لا يرمي عروس **فاصبر الفنى لا يكون عروس**
 اما العشق حسره وعذاب **ونف الفوقاني حيث افته فليس لي**
 ساجن منه ولا مستدم **احمد الملائكة في حلال لذيفة**
 حيا لذل ال نليني اللوم **تركت للكس دنياهم ودينهم**
 شغل جمل ياذن دنياي **حليتي فيما عشا اهل راتبي**
 تبتلي لي من حبة ماله قبل **ايكل جبالا وعرة من علا**
 حتى الكرس ما اذن النسيم ابني فان ابن احوال احته است

وما له من احد البيلين من يد **لؤلؤ اعل شانه**
 استنت في دوى تامة طيبة **تقرت ديت الله خلف عرافها**
 اما فاضن الوداي اجرت ستمها **اذ الم يكن مبد استباح كلامها**
 لعمري ان اصحت / في يا كنت **فرس على بقرى ذلال سلاهما**
 وكنت اذا ما حدث الكس لحوي **صحتك وميلون بالمحرات**
 ضرت اذا ما قيل هذا ميتهم **تلقينه بالزع والمبررات**
 دوت الرداء هذين البينين للميلى **العامرية ثالو الوصل تد واحد**
 منعا على سائله المهنون لمج **هذان** لم يكن المهنون في ماله
 الا وقد كنت كما كانا **لكنه باع به القوي واتى تفتل كما**
 تر ازرد دل شستفان به بر باشد **يار شما اين متاع لم باشد**
 وكيف اولدني جبهاتي حواجي **وضعتي ولوني بالصبا به تشهد**
 خذ اف جمل لا يفتده اجنا **من شانا وجهك لا يدسوا**
 كن قائل ان شيت اولك قالي **والعاشق الميسر عند رضاها**
 در آ عشق مبد ساز جانيست **دورتي كان ببر بود مانع وصال**
 قرب صورتني وطريق عشق جذعت **عاشق از عشق راي وصل عيشت**
 عشق تو ام ضيحت ويند بسود **ترياك نيابدم مراقد ص سود**
 لو نيد دل ايند بر باق نهشند **ديو آره لت باق نيد ص سود**

عشت بلایه جها آذر د وصلت بخیا ویر و آن آذر د
 یک بوسه از آن لبان رفیع افزایت صند بار و صند بار از جبار قی آذر د
 هر کس سود عشقی و جگر نیست جز دنیا جگر است بعد از نیست
 بلا عشق بن محکم بلا نیست عید و دیت بلبل خوش و اینست
 دلا با عشق و سار و خوشی بیش ز صغیر بالی برد از و خوشی بیش
 غم عشق آید و غمها و دل را بالی برست سوزنی باید که از زبان بر او نهانست
 آه از این عشق نهان که را شنید اند سافته را ز خانه و باید کرد
 و آن بزمی که سرم کمر سرد آید شود و آن بکس که سر اندر سر بر سر آورد
 عاشق شوقی دل و دانا اندیشی در دلی کن و دیکسان اندیشی
 و عورتی بجه کن و لاف زنی و اندک ز حدیثی زان اندیشی
 در این عشق بن محکم و لیک از هر که نه جاشی است و بوشی
 اخفی چه که فی الضلوع و اظهر و لام فی کف عیدک و اعذر
 و ارال حبیب بل النور و هد المهر من لم یغن و عفت من لا یحیر
 و طلبت نکل سوخته لم اعطها ان المعنی طالب لا یظفر
 انی و از حایت بعض بطالت و توهم الواسع انی مقصر
 لیشرق مح العین المحبتی و یرونی و در جبهه و الا حمد
 اعلم بالکبریت منی لعل یقین بر ویک المنام

فیض

نیمین الی و شوقی و حسن لا ارادک و لا انام
 یمن لبته به شمول با اطلب هذا الشایک
 شوان حیره دلا کافض مع البیوم ما یب
 با اطلب وقتنا و اوقت و العادل غایب و عانک
 عشق سرت و سکن و القتل یبغض الیک زایل
 فی معک لایحی دلیل ما یکذب هذا الخائیک
 هنکام کلات و کسم ایام نشاط خاص و عام
 سوز آتی تو بزم شب و روز من صغیر او حذر خاست
 کام و کشته خبر آو ی الیک ترا جهان بکاست
 حاجی حکمت طواف کعبه او در کس کون تو ناست
 و لست دعد که دل از غم بند بر کن حقیقه الیک دلم تحت کینه برد آردن
 جز تو غم زهر نبوت و نباشد دیگر بعد ازین ما طبع و بدهر انرا
 تو بدین صدمه سوزن چه عجب که حورق کنیز شک و شایک بنزد انسانرا
 شد دنیا عشق و غم و دل من ناگردد بر از عهده دورن دلین
 رخسار اگر دلم نماند روزی از دین طلب کین خون دلین
 عریت باشد پانچو ان کون کربیت او ضلالت و ان کون
 بر توشن غم کوه دلم سوزند و اعییت او غم و ان کون

فصل في صفات ندم وما فيه من

نديم في نال ما برشد ريت
نرم وبار كاهي چون زهدة خلد آد است و بساع ادغوني شراب ارغوان
سرآمده عيش رفته كيو ان كشيده وراي سرور بر آد كجون باز رفته
نسيم راي روع عيشام روع رساينده وادعش شراب ارغوان سما
عارض ساقى كلگون شذا و زبان حال منشدي بر مثال شده
ماقوا الصبوع فوج الصبح الاقيا و الفواقرى الحياض ما بيننا
هاقوا مشعشعة حرا و صانيد كفا عشت من حد ما بيننا
اعتد كاهر آني و برج شلاكي ساير و آب زندگاني رايوت زمان ديار

نديم
زعلش شده لاله چيما من عي از آب تشش ناله و شعاع
آن روي هوا راجون صحن خاك ارغوان نكش كند و شكست آدش
آتش فروغ كآب حينه بالهف هوا آن جون خاك بستاند كود

نيت
خيز نغم عشت باوصافها علم ما ر الحيق زندگاني و البير اعظم
شادمانى **نظم** كفت بل كلرك في داني حيت
سيقتي كايه عمر تنور و آرد و مسوله في الكاس غيب الفيا

عقيق رصفت بالكواكب من كعب اللذات في حرم البقي
نخ اليها اللقون طيب جانب زمين از جرده آن بكس ارغوان
بروشيد و هوا از فروغ آن كمن براهي بافته و كانه و الكاس في يد
مترجمه عارض المشس عن بعض الحكماء انها من العالم اربع النار
و الهوا و الماء و الارض و قد احصت المجر منها ثلث فاختذت
نور النار و هو اخر الانوار و طم الماء و غدوية و هو اطيب اللذات
و لطف الهوا و هو اشراف الانبياء **للشيخ** الكريش دم الدن
في شرح التذات محلك و من اجلها شر الكوس فيل عذت كعب
الذات فيل دنعا فمخ تلي عندها و هلك

و لو لم يكن في غير قلت انها عت العدة الاولى التي لا تنقل
و اني اطهار اليها فاستقيبها حيت باسقيت و نلت اجرا
سي ما طل جرت في حروف و دنيب الردع لابل منه اجرت
و ان حقي من روع اوليت فهي ساقية راع **نظم**

نيتي عالمه ساقية و زحني ساقية باريه عتيديا ان هذا يوم
و اشرب على الاخرين الماني و القود و احامير فيمري من طانها
في اطن الردع جرة الماني الرد و لله سني عاي لا اضيع
و كاس قد شربنا هابل طفت عياي شربنا فيها صوا و

وزنا الكس فادعة وملا . وكان الوزن فيها سوا
 وراح من المش مخلوقة . بذت لك في قدح من نهار
 هو آرد وكنه ر ا كره . وما وكنه غير جار
 يعني الزجاجة لو فها فطها . سالت ثمانية نغير ال
 ولوحلت من ايضا الرخ فحة . ومرت بباد اطفنة من التحد
 ولود كرت وسط الحيم صانها . لبذبت البوران بالجنة للاند
 فحات مقدار صغير زجاجة . كيا قوت في رخ بتو قد
 ناث على الريق قوت الشيت نم لك على ريق طيب التتم
 ان اللدام وان حلت سافها . غم لا غم مسم بلا دم
 فان حظرت بوا على خاطر امر . اقام به الامراج وانقل لمهم
 ولو طر حوا في خايط كرها . عيلا وقد اشقى لنادوة التتم
 ولو عبت في الشرق اسس طهرها . وفي العزب من كرم لعاد له التتم
 ولو خطبت كاسها كفت الحسن . كاضل في ليل وفي يده النجس
 اذا اقام ينصر الكس بديعا . توهمه يقي كرم سو قد
 سلت زجاجات اثنا فرعا . حتى اذا املت اعرف الراج
 خنت وكادت مستطير يا حمر . وكذا الجوف بالار و آح
 رايه الحيتا في الزجاج بلعة . شيتها بالشيش الدكر البحر

تجر مقاراة احنا . بالون كابلنا كيم
 نناد للنداء ايت الزجاجة . مثل التتم ابن القيم
 ليالى اللعوا ساني استقلت . واما ام العبد قد اخلت
 فلا تشرب ابدا ح صغار . فان القن قد سميت وولت
 الم بسم قد قيل قد ما . اذا العنوز من شبان ولت
 بن اللدام وبين الماء ثمار . شتد عيظا اذا اناسها الماء
 بيني سما على الارض معلقة . كانهما على والاض يضار
 ولما شربا و دبت ديبها . الى ملن الاسرار قلت لها قتي
 محانة ان تلقى على شاعها . ينظر جلاس الى حرك الحق
 الراج طيبه وليس تمامها . الا بطيب خلايق الحكس
 تو ان كيهين كلام خواندا ترا . هرجان به برد و ام خواندا ترا
 و شان ساهل اتى هت هوى . كانه خا مدام خواندا ترا
 طبعه جو كذا تبا هوا في خام . ان لعل لب تو بام برد ارد كام
 تاو يد صراخ لب تو برب جام . ثونت بيان حردو افشا مدام
 تو و تو عيشه باخره سندان خور . يا با صفتي تانه دفع خندان خور
 بسيا و خرد و كس كن وورد كن . مشو تو از الم كويديت نهان خور
 في را تو عيشه كس و سلمان خور . و خانه في فروس رندان خور

بسیار بخور و شام کم و در ساز
 بد حال تو میان جان پرورد
 و خور و بلیت رسد و شام آب سوز
 لغت ز بر آتی که کمتر خورد ازین
 عذر هم رخ یار و بال صبح دمست
 اندام صحت اللیل قم یاغی
 محتاج شمع است بولوی تو
 هر چند است میل فی ناب کند
 بختم که جوخت بند و آب شون
 یک مالک از انبالا بقلید
 کرد که بشکرا نه دل و جان بسیار
 ز غیر فروز و من مظهر جبهه
 نوشتند بر جام خوشین رو آن
 من از مالک کوردم شمشیر حلال
 ولیکن بتر حلی که بر سرک من
 آب خرا بات علم دهید
 میلو از خم خانه دهنم کنید
 بریر بد بوجاک من شراب
 ساندید از بهر من جزو آب

اگر تن پاک نفس یافت
 نشد راه دور و توبه رسید
 من در شعبان بخورم خندیم
 تو که جرات و لی مالک خورد
 هر جا که این راه بهم رسید شود
 تو که شکر از نازین بکشد
 نزدیکی خور و توبه و پیدا وجود
 که عام را بجا که بر بال دهند
 در دل شیشه شکر افکند
 یا پاله ز فرط لطف شراب
 یا جوق و نظر غنی آید
 یا نه خور علی جبهه ساقیت
 کیت ز نیکین کز بر ترش سوزان
 سالفه نلم خنکان خراب عدم
 آن آتش سود عقدین باله
 ادیر احتیاطی لطیف
 و لا تعد لانی ان الراجح و امانه

دل باقی و حریب و ساقیت
 تا عید بکوب بال شوان کردید
 کاندر رمضان ست فخر تا عید
 و انگاه جسته دار و بال خورد
 که تو بخورد مردم و اما خورد
 وین کار جهان غفر غفر است
 با آمد و نیامد سر برست
 بر من بد و بوجوت بکسم خند
 یا خور و لیس صفت باله
 در هوا بون شراب و استلاست
 که یا جام خور و بچاوست
 اک بالمه افتلاست
 که در کعبه به میو از صوره شیدین
 بیو نه نفا کعبه وجود و ستاخن
 لش حال به از آب حیات کباب
 فقیه شفا المومع الماسم
 اروع الریز المسمام للمسمم

علی التلب التت نیما باطیب نریا الیاض وانم
 یتولون ساشب للذآم محروم حب الی بلی ارباب محروم
 ولیس دوا ولم یستطیع سرفه فقه بکی عضاره عندهم
 اذا استکت فیها التوافع حدها علی حد جود عطارد منقسم
 اذا اما استقرت فی الزیاج جها سا البرق فاداع من الیل یلج
 وساق له سبع وسع کانه صلال له خسر وفساد اربع
 ازباله جود رادمان تر لودد غبار بود زود جنان تر لودد
 یخوش سخن و جرب زبان تر لودد نا احمق و خام و قلیان تر لودد
 الحمر تناع جری ذایلا کذک الشاع خمر جمد
 فاشرب علی حامدها ودها ولا تلذع لذه یوم نقد
 اشر شربا کما تر اذ و دیت و رطافه لویا سوج و دیت
 عتله راوشن ذلیل کتقی اندرین سخن، للعدوم شی
 فاجبه دعه بر عناق فرسوزن فاجنده را نظار قدر و ابودن
 برکلی کله تیره ار سر و خوشی خوشین بیکه کما توان اند و دن
 حکما گفته اند که خند آن خورکت زیان دآرد و خند ایک زبان دآرد
عظم خواب اگر سر کشت آید زبانی
 و اگر خورده باشد آب زندگان جز بال لعل و جهان حیت بگو

لعلی اغرا بیان شیرین آرد در ده فدی شرب روزه آساق
 کما نزل لاجه بود بود ات ساق مالی سخن صفت و بهارانی ساقی
 مشک جوی چه صد هزار ات ساق با سطب الی بزم می خیزی
 لای بغد لبری در و آوری از کما اذ فیننه یا مدحت
 سبل زباله در سبوق ریزی لی دختر ز باقوت او خجست
 نو آور عقل زرق بکریختت او خجست بهر حال و لیک
 جنت بود مژ بهار خجست وقت کلکتر و کلک میگوشت
 در طاعت کل طالع می جیشت اتی دانه روز و جل اسروست
 دای جان عزیز وقت عیش الیوت خردن طبع و آله طلق و صبا خون
 روح دل کشفه دن و راحه دل هضم طعام و دفع غم و مایه نشاط
 قوت دل و توان سخن و خفته زبان اصل سخا و حضور بر روی و آتش
 غیر تو اصغر و سر لطف و تر همان لون عین و لونه یا قوت و زلال
 بوی عید و لطفه شکل نسیم زبان **در سوا**
 کما نیز جند سطر و نیز انشا این کلمات در غلامان و عجبید بالیتر خجست تلقی
 خبه آن نه آرد اما جبر با حال نیز ضعیف امنی سستی داشت زبانه
 قلم اذان باز نشیند **آورده اند** اگر خواب کان او را
 علی تر میوی گشت بچسب و ز بر حامد بن عکس از دوا خجست بود

در وقت و حال آنکه بود ثابت بود و مصالح دیوانه در قهوه کشن بی روی
 اصل صلاح بودی وزیر بطریق خطایه از وی سوال کرد / مافه اولی از
 آن خواججه عظیم بنویشد و انحال بفرزده آید و آنست که من رجال عده
 المسلم **پست** معی خدایا آن جواب نیز سوال حال را بریند باید
 اهل حال و اقاما قاضی لایع و رو قاضی شهر بود سعادت رسید
 وزیر مخیر بطیب باوی است ایها القاضی افشاء فی دواء الحماد
 قاضی از سوت کفر سختی کرد و بر طریقی حد ثمان حدیثی روایت فرمود
 شما بخدمت رساله علم رسند شد / استغفرانی الصناعات تارها
 یعنی **پست** بود هر کار بدست کشا که شوار غت کشا دایه
 الحق کار و گنت از اهل بیضا در جاهلیت لعینت و سیکرید
پست ما و کاسین تربت علی لونه و لغز تدوایت عابها
فامیت شوم از بوسه شین باله کسار بعد از آن از برائی وقع خار
 و در کسم بهر نو کسارت و سیکرید **علم** ما
 مع غل لوی فان للهم اغراء و دانی بالقی فانت می الد آ و
 صندا لانتزل لاجرا لاشعاع و سحاجر متعاسرا یعنی **علم**
 پاد باله و در دفع آن ملکن اغراء اگر چه مایه در دست اوت اصل هوا
 وزیر از آن جواب عظیم متبجح شد و از آن ثابت ملاله بود و در وی

بالم جواب بدین باشد که اگر هیچ سوال نرو نماید اگر چه سیاه سپید
 ظهور از بر سینم او بدیت جواب بقول گنت و کایت را از رویه نیز
 عیال معقور و مقید عده ریت و چون در غزوات بر طریقی مدح کله اجند الفنا
 و غیره ایامی خند از خاصیت ذاتی او آید پیدا اند **علم**
 در جهان خرد و صافی خوروت عن نفس الحکماء الخیر من آمل غللا
 لان العقل یزول بها والنش لا یرضی ببول منته قال افلا طون
 هو ام علی الملک الشکر لان الملک عاکس ومن العین ان سفیر لکلام
 الی من محبه و فی النبی **علم** اذا اعد الملک بالاهو متعبلا
 مانع علی ملکه بالویل و الحب الم تر ان الشیخ الیزان هابطه لما
 عدت برج غم القهر و الطرب لا یقلین هیات منه صلاعة اذ کان
 ربه قد قضی بناده عن نفس الحکماء الصالحی بین الکاد و کالمی پرست
 فیحک من عقلهم و یا کم من قتلهم **علم**
 ایاد الی تر اللات تنهوا فانتم علی انیات اجلس علی و یا ما
 هرق حدی الجور عقولکم امینوا یتب الکرم الجانیث عن نقض
 الحکاء الشب علی الوجع و دق و علی الوجع الشبع اذنی **علم**
 اقلی خبر از الطی و هشاری • نادیده جواب چهارم از دست
 حاصل ز شرب خور دنت چیست بخند • دیوانه و بخور دق و چهار دست

آن خطه با یاد وصلت ترا / که خوش طلب کنی خیالت
سستی که زنی حرکت یازا / بی مع بر شوی ست علامت

فصل در وصف شمشیر

فلما نزلنا سطح حیرة الدار / زمان الضباب وهو خیر ما نزلنا
العين حتى حسبتها لتدبر الجوزن يلتقيان حتى عهد البقي مطر الدعوى
وايام المني غيث الربيع سمين طينها شقرا وقر اولم اوف جادك
من ربيع دور دهر كنت بر شهابا لا ملازمة بران كند و خزان ليلانها
كرواق د آرد که هو به بقد هم فرین اند و لقی نقدی که انا مر است
و ارد آن یکی را بیکان اشار میکند ارد شیر بکسر گفت پیران از تنظیم
کن و بیشان حجة داد / موطن و قمار و سعادن آمار و در او یاز اختیار
و حافظان کسر ازند اگر ترا رفتی کس ندید بدست خیمه تبع کنند
و اگر بعضی بگویند یا بدست آفتابند و زخار و خمار ان حجة بر انا
خوش بکشی شال خوار **سپید** لا بد شیشه حلقها
النجایب انا الشیخ فخر سبکها التجارات پیرن امتداه بلاها و بنا
عزل عنهاست و الشیخ کله عیب روئ توفا و اذ لو انم آن عوها
مورود و عهدها لا بر لا برین صنفی کفایت بخند و در کرد اب عند غوطه
فی خورد و بایات برود و بیه مینه حیره فی کشد و بایان نه

بیت سازن می دیتهم پرون زبده ات

راهنی چرخ و بوم بایان شمعیت / جنرلسی شایب آمو که شریک
از آنست زک پناض لرقت اولی آفت / پیرن را بیدم استراد استغنی
کشد و المرتبیر اهل دعوت و خاطر آوزند و کمر و سیاه کاسن اند شید
هر روز حمة چر آن شکشد و در شب توبه جو امان شکشته کشد و عقی
الحله **سپید** بکس و هر مردم کشد طایفه بنوز خورن ز کس
کشد نظر الی و الله او سودت کل حلیه و طیار و اما سات من العریان
استحب من الشیخ لونه اهل متعیر شالی الغیان چون تو بود
بکس من صنف بدیرت که صنف توبه یافت و هر کس ظاهر و با
اگر سال بود و با ساند اولی الی شخص خورن از صاحبته و بحاله نزول
لرد اند نکیف با طایفه و جوانان تا اذ غراع هذیف طبع عترة همت
سپید چو شل کیون تو بکافر شدند **سپید**
ذیاب کس میگردد آن خربان شکست نیا شیر صغ شیت اوی غنود
و بود کار شایب آمو کس شمس و شمع ات غایه پذیرفت
و خال جوان از مضارقه بی شمع ماند و خیال نشاط از دماغ آرز و پرون رفت
سپید آن طبع کجا کس نیست میگردد میل فی ماب و غ یکن میگردد
اصولس اگر شمر و طربان **سپید** آن مرغ برفت کاخانه زنی میگردد

دست و ده آغ فضاط جوان و انقطاع سادۀ انبساط کامرا نیت **بیت**
 یه روز جوانی کشت خوش با دانا دیدار قربانیه افلا **بیت**
 نوجوان از اذیت کهنه پیران با وجود الم باران کامل و کفایت موقر اند
 بالطبع ممل و مقور باشند **بیت** کافور زبان رونق هم بشکست
 کونافتم که منی جویندم عر چند با قضاغیه پیرن ترشیده و با غنایه مرق
 نه پخته بل در اشاعه و وسط اسرست اما کان **بیت** شایسته است
 و آرد اصدۀ آن هنوز تمام قواعد و ارکان و حوضه منهن فتنه مقدم **بیت**
 الفقه **بیت** جود سوتی سیاه آمد سپیدت
 ندید آمدنشان امیدی از وجود کار کا و مستعد راه است
 منبیه اورا یک سر موتی کافیت **بیت** منظم
 موتی سپیدت خروند داند پیران آن خانه از زمانه چیل موتی بلیک
 هم سفیدت و دم سردی زخم آردن پیکر کو بود پیرن رفت و ز پیر
 و ندان آن که خان جوهر کام من نالند بهر قدر آن من فلک اگر سوگرفت شیر
 بر مقتضی حبیب الشیخ **بیت** روز پیری الزجه بر روزت
 جفر شرب ظلمت جوانی **بیت** هر چند بهر سطر الم شر الامور **بیت**
 من حیث لا یوقع حاله الشیخ از وقت متوقع مرقول که جرج
 پیت **بیت** بربنا یم غیبه سد صبح پیرم بر زمانه دین

مخرج

بمردیم تا بهر الجوه **بیت** بینیم صبح غم شمس ملائکه زیاده است اما
 منی خفته آن منی طلبه که چون شکونه بود و در از کبش و الم علی
 باجری الشیخ مطبۀ الاصل و طریقه الاصل **بیت** نسخ عشیان الهم اذا
 الم الشیخ بالکم و تمار آنی الشیخ بلی او انه تکرر من اهل القوت
 کل من یستقر فقلت لهم کفوا فذهری بشر بطول نهار العراذ لیله و قصر
 ایامه و قد عشت فوق هاتر **بیت** علی الزخم منی من طار غرابها
 و عیت تراب العری منی **بیت** و ما وال من کل الدایر غرابها
 شرب المعایه و اصیابة و العی **بیت** ضیاضادتی بهاد دهبیت
 یا ولعه حواد منم نهشت **بیت** الحفیه فلیله فقهبت
 قالت اری کل اللیل الیهم **بیت** مرده غیر قضا صنفه الزمن
 فقلت طیباً یطیب و التثلی فی **بیت** راطن الطیب شکر غیر منهن
 ماتت صفت و لکن ذاک لیس لنا **بیت** المسک للکشر و الکافر للکفر
 و المکن حاد الی حضاج **بیت** و من به زبیر ضعی الامان
 فوالعیا اذ خل منی بفقرتی **بیت** و یا حسنه اذ خل منها نایبها
 فیا تمیحه اذ خل منی بفقرتی **بیت** و لکن شافی فیدلف شایها
 منما له فی طعنه شایها **بیت** و اهل ابه فی لغوا منی زانها
 و ما شیب من عد سنیر و انما **بیت** صروف مغلوب الذعر شیت لمتی

اذا ما مرق في الهم الشباب **۱۰** ولم يفتح من الاقبال باب
فقد لوت ونا الموت خير **۱۱** من البش الذي لا يتطاب
من لم يعرف السلف لا يعرف في الحيات من لم يجد في الشباب لا يجد في الحيات
من ظلم زينة سيند كيز روزگار با من **۱۲**
سياه حاريف من ريك روزگار كرفت سوار بوز بوان شتاب كرد و برفت
نكرد و سركب او جهر ام خبار كرفت قالوا لطيف فقلت صبح نكست
عياجب ان كان الثمارت ذرة في مثل الذرايب فالليل حسن
ما يكون اذا توضع بالوكب قالوا ابدي شعرة فاحصم لا بد من علم على
التيام والبهما احسن الميونا اذا بدا حقت بظلم ليل **۱۳**
صفة شباب **۱۴** ان الشباب حجة
النضال واولو الخد في الشباب عجب شباب استيفوا حلا فشاط وكنه حال
اسباب خريت **من ظلم** بوشا ملكا اكل زندگاني **۱۵**
بهيروزن اكثر روزگار آيت نه هت از زندگي موشتر شما ري
نه از روزگار آيت روزگار آيت ايام جواني رحمانيت از زندگاني نيست
شباب كاسه نيل اماني و مطية نهج شاصد و جيت **۱۶**
الرجعتي انك نايست نايان و سودان جاويد بايت
فضل صفة نرمان **۱۷**

قال عليه السلام اعظم النساء بركة احسنهن وجوها و ابر
مهورا **وقال** صلى الله عليه وآله اعظم النساء بركة اقلهن
مؤنة **قال** عمر رضي الله عنه استعيا و ابا الله من شرار
النساء وكونوا من خيارهن على حذر **قوي** ناقصات العقل
والدين كدميل ايشان همه متابعه هوا و اوضاع شهوات
باشد خفتي كامل و تجمل ناقص و عهدي منقوص و قولي
منزل **۱۸**
فان سألني النساء فاتي عليهم باداء النساء طبيب
اذا شاب راس المرء او قل ماله فليس له في و دهن نصيب
بردن ثراء المال من بردنه و شرح شباب عندهن عجب
وان معنى مشهور باشد كه زن جوان كه او را پيري در بهار
نشيند دو ستر او آن دارد كه او را پيري در بهار نشيند
قال عمر رضي الله عنه خلق النساء من ضعف و عورة و داء
ضعفهن بالسكوت و عورتهن بالبوت **وقال** الشيخ الرئيس
في تفسير قوله تعالى و عاشروهن بالمعروف المعاشرة بالمعروف
لعظيم الخطاب و ترين النياب و تكثيف الحجاب **۱۹**
قوي عن النساوان لطيفه لغز لها اصيحت صبيد الرجال **۲۰**

وَسَمِوْافِي الْمَعَالِي الْوَمَدِ
لِحَالِهِمْ كَالْهَيْفَانِ مَا
تَقِيَنَّ بَانَ جَابِرِ فِيهِمْ وَالْقِيَّ
فَدَعِ عَنكَ ذِكْرَهُنَّ تَصْفِيَةً لَهَا
فَمَا الْفَسْ الْأَحْيَتْ لِحَالِهَا
ثَلَاثَةٌ لَيْسَ لَهَا وَفَاءُ
يَسَاءُ دَهْجِ كَسِ دَرْهِيْجِ بَرَزِ
زَمَانِ مَانِدِ رِيحَانِ مَانِدِ
زَنِ اَزْهَلِوْجِ كُونِدِ بَرِ

تَقَاصِرُ عَيْنِ الْوَهْمِ عَنَّا
لَطْنٌ بِأَحَدٍ يَهْنُ وَصَلَا تَوْ
مَتَى عَمَادَةُ الْفَسْ الْكَرْمَةِ
فَالْقَدَمِ مَسَالُوكِ تَكْتِ عَلَمِ
فَانِ نَوْمِ مَامِ الْأَيْلِيَّتِ
الْحِجْلِ وَالسَّيْفِ وَالنَّسَاءِ
وَفَا دَرَا سَتِ دَرْ شَمِيرِ وَدَرِ
دَرُونَ سَوْحَسْتِ بِيْرُونَ سِرِ
مَجْوِي اَزْجَانِبِ چِتَابِ رَا

فصل در صفت است و شیر

که کوئی در سبزه دار جوید از در و بر حریده یا بر کنار
حدیقه قدس باریق پروریده
سبزه مرده از آهوان در شتاب
محبس چو آتش بر فتن چو آب
بصر از مرغان سبک خیز تر
بد ریا در از ماهیان بیز تر
اگر غنای او را رها کنی مشایقه از و هم برباید و ادرال ببرد
کام او نرسد فی الجمله **مضراع** بعالیت رساند که اندر درو
چو کوئی روان گشته بر
عجب بین که بر باد کوه ایستاد

زوی

براقی برق تازد عند آواز ابروی که شهاب مجر **بیت**
زهره طبع مشرقی فالجی که زیند گاه زین . از شهاب اورا
غنای و وار زلال اورا رکاب . سمندی کیوان
کین مشرقی جبین بهرام جرات آفتاب جبهت زهره
تیر طیش ماه سیر

تیز کامی که گرد جابلقا بر نشیند کسی و گویدها
نار سیده هنوزها بر لب کور سیده بود بحال بسا
کمیتی کور تم کام دم ضرغام خشم آهو چشم خوش کام
خوام **نظم** کاوری که نکرد در کام او بیدار
اگرش افد بر پشت جسم خسته گذار . چون رخش باد پای
و چون دلدل آتش لعل و چون شید بر آب همان و چون
کلکون خاک رکاب

ط جند آچاره سم سم آن خوش که بود لجر ابر کس در فشار
حرده برق بار فایند ازاد که در آن لحظه کور و در هوا
واند آن دم که نعلش از پیوی تیره دارد زمانه را ز غبار
چون تضاد عاصم بر شود در صعود و نزول بر کهسار
تک کلکون خور چنان یابی که تک پابرهنه بر سر خار

شاید که کاه
در نام این
و تفصیل این
خبر و خبرین
سختی مسخر

صفتی که مقصود طلب جو است

مسرور باشد را چنان ^{خاکست} که سبک روترا بصورت ضیا است
سایجی چون نهنک در دریا سایجی چون بلبک در صحرا است
رغم و العایات ضجاعت وصف آن تو من جهان بهماست
بارکش همچو خاک و نیز جو آب تند چون آتش و سبک چو هواست
خسرو را خود ببیندش داند که دروغ است این سخن یار است
نود خنکی بر لب چون کافور دانی اندر نفس کدرا چرخ است
زانکه کافور را ^{جوا} بی جواهر در تنش کم و کا

چون نهنک در دریا
سایجی چون بلبک در صحرا است

کافور ^{نظم} چو او را از بهرام خان یک میدان رها کرد
پری را می گرفت از گرم چرخ بچشم دیو می شد ز تیری
ولتا لم یسابقهن شیئی من الحیوان سابق الطیلا
بکشتی چپ راست همکار چو بر کار بر فضا چند بار
جوشب در شب چو بشارت بک روز نکند شسته دریا
نهادی بلطف آن کوه کرده دوسه بار بر یک درم چار
چو بینائی دیدن بی رنج راه رسید که هر جا که کردی نگاه
هیو که کوئی در اعضا او مفاصل نه پیوسته با استخوان
هیولی چو دیوانه دیو زبند برجسته مانند تیر ارکان

دو نوع است یکی
از درخت می آید
که آنرا جود می گویند
و دیگری عملی که آنرا
می سازند و آنرا جوی
می نامند

نظم

که ثعبان همی طور سینا که شد با عمار دست کلم شبان
رکامش هویدا شود بر طریق هزاران قمر برزه کهکشان
آن غیرت بادگاه رفتن وان حیرت برق روز هیجا
کا مروز اگر بروشینی در حال رساندت بفردا
هم چاکه نظر کند خود را در پیش نظر نه ببیند انجا
تبدیل مکان اگر بنودی گفتند که ساکنست قطعا
فوق مویه عیس الدیاجی و تحت جبین صحن الصبا
اذا استولی علی المیدان طلبا له فی کل قائمه جلیح

رعام ^{نظم} آهیار به هیولی ها مون نور کوه نگار داده که
دوید از دهنش خورشدهای ^{و آید} دمیده بر کفش بر کهای
سویشتان چو قطره در نور سوزانده تا زان جوار در آوار
چو چشم آفریای و چو صبر آهن چو مرگ ناکه بر جوهر خوش
بگاه بویه هوا در دیو او مدافعت حمله صبا در دو در صبا
خروش در نشتید ز روم در کابل خیال مور ندید ز هند در
زمین نور چو شوق و دج رویس سبک که ز چو جوار قبی چو روا
سوف در زلیق جان کد حراست که بر معارج افلاک فکرت

فصل در صفت حب و لشکر و لشکرگاه و تمشیر

مردان مرد و نام با فکان روز نبرد در هم آمیخته و چون
 شیر جنگی و میل در یکی درهم آویخته **نظم**
 پست زمین خور و فلک کشته از سلاح روی فلک چو
 زمین کشته از غار از سم مرکبان شده مانند غار
 کوه و ز شخص کشتگان شده مانند کوه غار
 مردان جهان دانید که مصاف و معرکه که دهشتگاه
 مهلاک است محل نقد مردی و خلاص عیار جوانمردی
 باشد که عمری بکیرند و جوانمردی رها کنند و الله در
 القائل **نظم** بگرفت و نکست شه مراد صرف
 کین با آنکه بدم کشتنی از روی یقین
 و امر و زبده من دهم در زمین محشایش و محشیش
 چنان بود و چنین لشکری ابوه که کوه از مضاد
 ایشان پیوه شد بغل اسبان کرد از دیار بر آوردند
آیه لو اطلعت علیهم لولیت منهم فرارا و لم لیت منهم
 رعبا یلنک افکنان شیر دل که شیر شاد روان فلک
 از سطوة ایشان با حد زبوی لشکری جرارد و قهار بی شمار
 از نهیب تیغ اندر آتش بار صاعقه کردار ایشان اب

نظم

و آتش در دل سبک و آهن چون مغر معاندان بر مثال
 شمع و شکر در آب و آتش بکذاختی مضروب حیان فتح
 و حضرت و مرکز اعلام ظفر و سعادت اعیان لشکرگاه
 فلک استباه حسر و خورشید تیغ انجم سیاه **نظم**
 له حسام کانه طک فی کفه لیس
 کالنار بالآثر لکن لیس **نظم**
 کحدول ماء علی خضره
 شاها کرمت زفاف تا قاف کشید
 کرسایه تیغ توفد بر دریا
 چون را تو اندر صف بر آید
 تیغ تو جهان گرفت و این **نظم**
 غیر از جگر خضم کاستند
 ایشان بدهی و کونه است **نظم**
 کوزانکه عدد و مخون من تشنه شود
 عطش طه کناح و قفقه سلاح و حجه حیات و ولوله اجناد
 بمرتب رسیده که احوال حشر و احوال رستخیز بر آن کیفیت
 که زبان وحی بیان میفرماید که یوم یقر المرء من احب
 الایة عیان شد **نظم**

کوه در ریخته بر صغده تنغ
 ان آتش را تو بیدار می کنی و ده اند
 بیابان چو دریای خشن شد در
 بجای اندر رو نیست و لایک
 همه زیر بر کستان اندرون
 حریر صرخه بیدار کشتاد
 همچو بر روی زمره سیماب
 ان آتش را تو بیدار می کنی و ده اند
 تو گفتی که روز من لاله است
 ندیده که خاک خورشید
 بندشان بخیر چشم از آهون
 نیستانی بد آتش در فکاده

فصل در صفت جانور و یوز و سگ

جانوری که چون بر غریب شکار پرواز کند
 که سر طائر را از آشیان فلک در زیر چنان آورد و جد
 را بر پیشانی بر کوهی بمقار بر باید شاهین که طعمه از جاک
 عقاب بل از محلب غنایان استاند یوزی از یاد در زنده
 و از برق جهنده تر در شکار گاه خواهد که در آسمان
 جهند و جنکال در عین التور و قلب الاسد زنده
 پلنگ سیماب است اما شیر آسا است بیک جمله کا و را
 بگرداند و بیک و شبه بره چرخ را در در باید چنان جهند
 یوزیکه از گرم خیزی بر آهو سبقت نماید و باز در زمرا
 او را دریابد اگر چشم او کشاده شود زبان بر رود آه
 فصل

قمر ماله و تصور قمر سپهر کند
 و چون دیوانه مسلسل که اگر از بند رها شود خواهد
 که بکلیتین نیش دندان دت اصغر بر کند او را
 کردن چه شیر و چه آهو و در طعمه خوردن چه تو

فصل در صفت شمع

چون خواست که خامه این سواد روشنائی باشد
 بصفت شمع ختم میکند شمع روشنی تر از شعله خور
 و شب افروز تر از قندیل ماه
 یکی نور بیداد پائیدگی
 شمع معنی چون قندیل خور افروخته و چراغ قهر
 پروانه از سر حسرت سوخته مع ذلک بیدار می گشت
 ای شمع دم نرم تو هر کس داند
 زان شعله که عالمی بسوزد و رفت
 کوه نشانه ایست از شاک قنور
 شمع که چون از رواق قصر مسدس زبان زدی قندیل
 طاق مقرنس تاب گرفته تو گفتی
 فروزنده شمع ایست از نور پاک
 هاده در این زرق تازی

فصل

قامت علی الکرسی تجاور نفسها
 لما رأت ان الطالام یکیدها
 اكلت من الغیظ المبرج جسمها
 انکسر که ترا یا خود کرد جدا
 بر خود بگری زار که تا اخر عمر
 توان برق آن برق بارقی
 ای شمع بیایا من و نور از بکریم
 دارم شمع منی که نشینم زیبا
 از شمع بر من گیر و سووم شمع
 دلا چو شمع ز خود روشنایی
 بر سر نهاده افروز و در قید ما
 شمع که اگر بکار دبرداری سر
 هر شب افروز کند با سوز و مساری
 کوتاهی عمر تو ندانی که چراست
 جانی و هزار گونه تابست چو شمع
 ای شمع زیاران چه حدی دار
 بر خود نگری بر من بچاره گری

در کمال
 در کمال

بروج به الامه
 القبه و اداه

در کمال

لؤلؤ علی الله شان
 ای شمع فلک شعله شمع را
 هر کو مثال شمع سر گرم تو
ولله علی الله شان

همیشه ناله بود شمع مهترتا
 چراغ خاطر داعی اگر چه بی
 ما مول از مکارم صاحب مروتی که
 اورسد انکه بحکم لرم ترتیب و تهذیب ان فرماید
 بالخير والسعادة والحسنی

تم الكتاب

بعون الله تعالى وحسن توفيقه والصلاة والسلام على
 محمد المصطفى وآله الطاهرين واصحابه الأكرمين على يد
 العبد الضعيف المحتاج الى رحمة الله تعالى ابو الفتح مسعود
 ابن الحاج بن أبي بكر بلغه الله غاية اماليه في السابع من
 شهر شعبان المعظم سنة
 ثلاث وستين و سبعمائة
 هجرة بنوب

هر آن کو برد نام مردم بهار
تو چشم نگری دگر و مدار
که اندر قفای تو گوید هیا
که پیش تو گفت از پس مردیا
کسی بش من در جهان عاقل
که مشغول خود و ز جهان غافل

محمد هذله السطور العبد المذنب الراعی

الی ربه العفور ابن احمد فرخنده الحسین

اصلى الله شأنه بحی شفیع یوم النشور

فی اواسط سهر الله المحرم شعبان

المعظم فی ثلاث و سبتین

و سبعمائه حامداً للربه

و مصلياً علی نبیه

علیه السلام

این کتاب را که موسوم به تحفه بهائی و تالیف غیاث الملک
امیرعلی بن نظام الملک بن وزیر ابو الفرج ابرقوهی است
در بهمن ماه هزار و سیصد و بیست و نه شمسی یکی از
افاضل دوستان در طهران بمن اهداء فرمود مؤلف این
کتاب مهدی دانستند و با قوال برزکان و حکماء آشنا و
بکلمات و اشعار فصحاء عرب و عجم محیط و خود یکی از

بالفس همیشه در بر دهم حکیم
لیرم که فضل خود مرا عفو کن
فریاد که شمع دل ما سوخته
در عهد از لاجوامه ها ببردند
ما رهبر تو نفس بد آموز بود
تو خفته نثار و شب عمر کوتاه
لطف تو چه گفت گفت بخش
بگره جان فصل را پس بخشد
میدیش که جز تو دل بر دهم خرد
اید و منت میدار که در هر
عی با من رفیق محرم دل
مسلمانان کسی با من مایند
ای دل مطلب دیگران مریم
تنها بنشین و خود همی خور غم جو

و از کرده گناه خود بدردم حکیم
زان شرم که دیگر که چه تو دهم
بی آنکه شبی بوصل افروخته
این جامه غم نقد ما درخته
تخت تو کمان مهر که فیروز بود
ترسم که چو بیدار شوی روز بود
وز حادثه جهان امان بخش
یعنی که جهانگیر جهان بخش
یا تو دمی جوان خورم خواهد بود
جز یاد تو کار دگر مخواهد بود
که باشد یکرمانم هدم دل
که بتوان گفت با آنکس غم دل
خوش باش بر درد دل محرم
در هدمت کند هدم جو

رفیق که غایب شد ای نیازم

دو چیز است از او بر رفیقان

یکی آنکه مالش باطل خورند
دوم آنکه نامش لغبت برند

بزرگان علماء ادب می باشد و اگر کسی بعین کمال بجمال
عرائس افکار او در این کتاب نظر کند بی سخن بهیمنائی
و سخن ارانی او معترف خواهد بود و این تالیف نه منهای
بکمال فضل و بلاغت او برهان قاطع تواند بود و الحق کتاب
است در فن انشاء و ترسل بی نظیر و حدیقه ایست دلگشا
و روضه ایست بس زینب طایری آن بر آیات قرآنی و احادیث
نبوی و محلو از کلمات ائمه دین و بزرگان حکماء و عارفین
است که با اشعار فصحاء عرب و بلغاء عجم مزین و ملبع
گردیده است و از این کتاب من در هیچ یک از کتابهای
معروف دنیا اثری ندیده ام و در هیچ فهرست از فهرست
خبری از آن نشنیده ام اما بعلم اجمالی میدانم که در
خاصه یکی از نزدیکترین آشنایانم در طهران نسخه
از آن وجود دارد تا روزی با دوست داشتمند هنر پرور
آقای دکتر مهدی سیانی از این کتاب صحبت بمیان آمدم
و تحقیق معلوم شد که نسخه مذکوره در مکتبه خاصه
آن بزرگوار بوده من برای اكمال نواقص نسخه حاضر از ایشان
استعانت کردم و ایشان نیز با اخلاق مرضیه و صفات

مجموده که دارند با جبهه بار نسخه محضه خود را در
اختیار نگارنده سطور قرار دادند و نواقص این نسخه که
صفحاتی چند از اول و وسط و آخران ساقط بود از روی
همان نسخه استنساخ گردید نسخه مذکوره با حق
که از انواع خطوط بخط تعلیق آشفته و نزدیک است محض
و از نسخ قرن هشتم هجری قمری که با نسخه حاضر قریب
است میباشد و خواندن و نوشتن آن که بصحت اقرب
باشد بسیار مشکل و علاوه از سهو و لسیان که لازمه
انسان است مصون و محفوظ نبود مع الوصف بعضی کلمات
را باطن و قیاس و بعضی از جملات و اشعار را بالوح خاطر خود
مقابل و تصحیح نمودم و الفاظ و کلماتی که بهیچ وجه من
تصحیح آنها ممکن نبود از قید کتابت رهایی داده و لغایب
چیزی نوشتم و محل آنها را بیاض گذاشتم و با این نحو نواقص
این نسخه مرتفع و سرجد کمال رسید و تنهایی کفایت از اول
که نسخه منقول عنه فاقد آن بود و آن از خطبه کتاب پیش
از سطور چند نیست نواقص ماند و در پایان این نسخه
عبارة کاتب نسخه مستفاده را حقه معرفت کاتب و سال

کتابت نقل نمودم و نیز رباعیاتی که کتابت نسخه در سال
هفتصد و شصت و سه در احرار آن بیرون از من و خارج
از اصل نوشته بود با چند شعر دیگر که مطلع آن این است
رفیق که غایت شدای بند نام . دو چیز است ز او بر رفیقان
مخاطب فرحشاه بن احمد با تاریخ کتابت در آخر این نسخه
کردم و بدلت حمدی فی احیاء موات هده النسخه
ایقائاً لآثار الماضین من العباد قرهه الى الله
و طلباً لم رضاته و ما توفیق الا بالله
علیه توکلت و الیه انیب

کتابخانه
جعفر سلطان القرا

تبریز ۱۳۶۵ قمری